

П. Г. УДХАУС

Куково лято
в Бландингс

Г

Colibri

П. Г. Удхаус

Куково лято в Бландингс

Първа глава

ЧЕРНИ КОЗНИ В ЗАМЪКА БЛАНДИНГС

1

До отворения прозорец на прочутата библиотека в замъка Бландингс, клюмнал като мокър чорап, което бе обичайната му стойка при липса на опора за гърба, стоеше граф Емсуърт – този колкото добродушен, толкова и завяен благородник – и съзерцаваше своите владения.

Утрото бе прекрасно и нежни летни ухания изпълваха въздуха. Но в мътносините очи на Негова светлост се четеше поголовна тъжовност. Челото му бе набраздено, а устните свадливо свити на фунийка. Всичко това бе крайно озадачаващо, тъй като той бе безоблачно щастлив по природа, както може да е щастлив само мисловно необременен човек с превъзходно здраве и необозрими доходи. Един журналист, описвайки в статия замъка Бландингс, беше се изразил по следния начин: „Процепите между вековните камъни са покрити с нежен мъх и отблизо замъкът сякаш е покрит с растителна козина.“ Това описание би подходило и на собственика. Повече от петдесет години кротко и ненарушавано спокойствие бяха придали на лорд Емсуърт интересен мъхест вид. Много малко неща бяха в състояние да нарушат душевния му покой. Дори помалкият му син, Достопочтеният Фреди Трипуд, невинаги успяваше да го стори.

Ала ето че сега бе тъжен. И за да не задълбаваме в мистерията, ще побързаме да поясним, че причината за необятната му тъга се криеше във факта, че бе забутал някъде очилата си, без които беше спял като къртица, ако използваме собственото му доста сполучливо сравнение. Той усещаше с мъчителна острота плискащата се върху градините му слънчева светлина и копнееше да се юрне навън и да започне с все сили да се тутка и размотава сред любимите си цветя. Ала никой човек, колкото и сръчно да се юрка, не може да се надява на успешно туткане, а още по-малко на размотаване, ако светът тъне в тинеста мътилка.

Вратата зад гърба му се отвори и в библиотеката влезе икономът Бийч, подобен на изпълнена с достойнство едночленна процесия.

– Кой е? – рязко попита лорд Емсуърт, завъртайки се около оста си.

– Аз, Ваша светлост, Бийч.

– Намери ли ги?

– Не още, Ваша светлост – въздъхна икономът.

– Сигурно не си търсил като хората.

– Претърсих целия замък най-щателно и усърдно, Ваша светлост, но безрезультатно. Томас и Чарлс също рапортуваха неуспех. Стоукс още не се е явил да докладва.

– Пфу!

– Изпращам отново Томас и Чарлс в спалнята на Ваша светлост – обяви Ръководителят на ловната дружинка. – Надявам се усилията им да бъдат възнаградени.

И Бийч се оттегли, а лорд Емсуърт се обърна отново към прозореца. Гледката, проснала се под него – макар че за зла врага той не можеше да я оцени по достойнство, – беше пленително красива, тъй като замъкът, един от най-старите обитавани домове в Англия, се извисяваше върху хълм в южната част на знаменитата долина Бландингс в графство Шропшир. Гористи хълмове в синкавата далечина се спускаха до низината, в която река Севърн блестеше като извадена от ножница сабя, а от другата страна на реката просторни гористи красоти с хълмчета и долчинки се надигаха като зелена вълна почти до стените на замъка и се разбиваха върху терасите в многоцветен вихър от цветя там, откъдето започваше юрисдикцията на Ангъс Макалестър, главен градинар на Негова светлост. И понеже денят беше четиринадесети юни и време на изобилие за летните цветни благини, прилежащите до замъка земи пламтяха с цветовете на рози, диви карамфили, трицветни теменуги, питомни карамфили, ружи, кандилки, делфиниуми, потайничета, кампанули и какви ли не други превъзходни дарове Божии, чиито имена само Ангъс можеше да произнесе. Добросъвестен човек беше Ангъс и макар да бе всячески възпрепятстван от несекващото аматьорско усърдие на лорд Емсуърт, той все пак съумяваше да даде превъзходни резултати в своята област. В лехите му имаше доста неща за посочване с гордост и малко за разглеждане с тревога.

Едва Бийч се махна, и лорд Емсуърт трябваше да се обърне отново. Вратата се отвори повторно и на прага застана млад мъж в прекрасно скроен костюм от сива каша. Той притежаваше дългнесто задръстено лице, увенчано със сресана назад, обилно напомадена с брилянтин съгласно текущата мода коса, и пристъпваше от крак на крак. Защото Фреди Трипуд рядко се чувстваше непринудено в присъствието на своя татко.

– Здравей, родителю.

– Е, Фредерик?

Ще изкривим истината, ако кажем, че поздравът на лорд Емсуърт беше топъл. Липсваше му нотка на истинска бащина любвеобилност. Преди няколко седмици му се бе наложило да се сбогува с петстотин лири, за да уреди дълговете от конните залагания на потомъка си, и макар че това в никакъв случай не нанесе съкрушителен удар върху банковата му сметка, то безспорно накърни обаянието на Фреди в неговите очи.

– Чух, че си изгубил очилата, родителю.

– Така е.

– Неприятно, а?

– Несъмнено.

– Трябва да имаш резервен чифт.

– Имам, ама го счупих.

– Кофти късмет. И си изгубил другите?

– И, както казваш, изгубих другите.

– Търси ли ги пущините?

– Търсих ги.

– Все някъде трябва да си ги дянал.

– Твърде е възможно.

– Къде – попита Фреди, увличайки се в задачата си – ги видя за последен път?

– Я се разкарай! – изскърца лорд Емсуърт, върху когото думите на рожбата му започнаха да упражняват потискащо въздействие.

– Ъ?

– Махай се!

– Да се махна?

– Да, върви си!

– Ами дадено.

Вратата се затвори. Негова светлост се върна отново при прозореца.

Беше стоял там няколко минути, когато се случи едно от онези чудеса, които непрекъснато се случват в библиотеките на старинните замъци. Без звук или предупреждение част от книгите започнаха плавно да се отделят от останалите и завъртайки се като врата, разкриха зад себе си малък кабинет. Оттам безшумно изникна млад очилат мъж, а книгите все така плавно и безшумно се върнаха на мястото си.

Контрастът между лорд Емсуърт и новодошлия беше поразителен, бих го нарекъл дори драматичен. Лорд Емсуърт беше тъй тъжно и очебийно без очила, докато Рупърт Бакстър, неговият секретар, бе тъй

крайно очилат. Именно очилата първи впечатляваха при среща с него. Блестяха дееспособно насреща ви. „Тук – казвате си вие – имаме насреща си един кадърен млад мъж с очила.“

Описвайки Рупърт Бакстър като кадърен, човек не го надценяваше. В основата си беше такъв. Макар технически да се явяваше подчинено лице на заплата, той постепенно и благодарение на мекушавата добродушност на работодателя си се бе превърнал в същинския господар на дома. Той бе мозъкът на Бландингс, диспечерът, кормчията, който водеше кораба през бури и несгоди. Лорд Емсуърт бе преотстъпил с готовност цялата власт на Бакстър и желаше само да го оставят да се тутка на спокойствие, а Бакстър, повече от достоен за задачата си, се справяше, без да му мигне окото.

Щом навлезе в обсега на графа, Бакстър се изкашля. Лорд Емсуърт, разпознавайки звука, се завъртя на пети с лека искрица надежда. Той не би се учудил, ако дори този явно неразрешим проблем с пенснето капитулираше пред свръхчовешките способности на секретаря му.

– Бакстър, драги, аз си загубих очилата! Моите очила! Забутал съм ги някъде. Не мога да се сетя къде. Да си ги виждал случайно някъде?

– Да, лорд Емсуърт – отговори секретарят, извисил се кротко на равнището на кризата. – Те висят отзад на гърба ви.

– На гърба ми! Господ да ме благослови! – Негова светлост провери изявлението и го намери – подобно на всички други Бакстъррови изявления – за вярно. – Ами да, там са си! Знаеш ли, Бакстър, ще взема наистина да повярвам, че започвам да ставам разсеян. – Той дръпна връвчицата, улови пенснето и сияещ го нагласи върху носа си. Раздразнението му изчезна като росата от някоя негова роза. – Благодаря ти, Бакстър, благодаря ти. Ти си незаменим.

И с лъчезарна усмивка и пружинираща походка лорд Емсуърт се насочи към вратата, на път към свежия въздух и още по-свежата компания на Макалистър. Придвижването му предизвика у Бакстър ново прокашляне – този път остро и безапелационно. Негова светлост с неудоволствие спря – с единия крак във въздуха, подобно на куче, повикано с изсвирване от гонитбата. Облак се спусна над слънцезарното му настроение. Колкото и възхитителен да беше Бакстър в много отношения, той бе склонен понякога да го главоболи. А нещо подсказа на лорд Емсуърт, че сега се канеше точно това да прави.

– Колата ще бъде пред вратата – обяви Бакстър с учтива безпрекословност – точно в два часа.

– Кола ли? Каква кола? Откъде-накъде кола? Откъде се пръкнаха

тези коли?

– Колата, която ще ви откара до гарата.

– Гара ли? Каква гара? Откъде-накъде...

Рупърт Бакстър запази спокойствие. Имаше моменти, в които той намираще работодателя си определено труднопоносим, но никога не го показваше.

– Сигурно сте забравили, лорд Емсуърт, че се уговорихте с лейди Констанс да заминете за Лондон днес следобед.

– Лондон! – ахна лорд Емсуърт изумен. – В това хубаво време? С хиляди неща за правене в градината? Що за нелепо хрумване! Защо да ходя в Лондон? Аз мразя Лондон.

– Уговорихте се с лейди Констанс да дадете утре в клуба си обяд на господин Мактод.

– Кой, по дяволите, е господин Мактод?

– Нашумелият напоследък канадски поет.

– Щом като е толкова нашумял, защо не съм чувал за него?

– Лейди Констанс отдавна е голяма почитателка на неговото творчество. Поканила го да посети Бландингс, ако някога дойде в Англия. Сега той е в Лондон и ще пристигне утре тук, да ви гостува две седмици. Лейди Констанс предложи, в знак на почитателност към изтъкнатостта на господин Мактод в света на литературата, самият вие да го посрещнете в Лондон и да го доведете тук.

Сега вече лорд Емсуърт си спомни. Спомни си също така, че този пъклен план не бе рожба на сестра му Констанс. Бакстър беше този, който направи предложението, а лейди Констанс просто го одобри. Той използва нововъзврънатото си пенсне, за да изгледа кръвнишки през него секретаря си, и не за пръв път през последните месеци си каза, че този Бакстър се превръща в същинска напаст и наказание свише. Бакстър се изхвърляше, налагаше се на куцо и сакато и започваше да става дяволски досаден. Де да можеше да се отърве от него. Но откъде да намери подходящ заместник? При всичките си недостатъци Бакстър беше отвратително кадърен. Независимо от това лорд Емсуърт за миг си поигра с приятната мечта да го уволни. И такова бе неговото раздражение този път, че съществуваше вероятност да предприеме нещо в тази посока, ако в същия момент вратата на библиотеката не се отвори за трети път, пропускайки поредния неканен гост, при вида на когото войнственото настроение на Негова светлост тутакси се изпари.

– О, здравей, Кони! – каза той гузно като малко момче, спипано в килера с конфитюра. Сестра му неизменно упражняваше такова

въздействие върху него.

От всички, влезли сутринта в библиотеката, новодошлата най-много заслужаваше да бъде гледана. Лорд Емсуърт беше висок, жилест и изпостелял, Рупърт Бакстър – набит и загрозен от онзи смътно мърляв вид, характерен за мургавите младежи с лоша кожа, и дори Бийч, колкото и да бе достолепен, и Фреди, макар и мършаво-строен, никога нямаше да стигнат далеч в конкурс за красота. Ала лейди Констанс Кийбъл тутакси ловеше омото. Тя бе поразително хубава жена в средата на четирийсетте си години. Имаше ясно високо чело, безупречно бели зъби и осанка на императрица. Очите ѝ бяха големи, сиви и кротки – между другото безподобно заблуждаващи, защото „кротък“ едва ли бе прилагателното, което всеки, който я познаваше, би употребил за лейди Констанс. Макар и достатъчно добросърдечна, щом ставаше нейното, в редките случаи, когато хората се опитваха да ѝ се опълчат, тя беше склонна да се държи по начин, напомнящ за Клеопатра в някоя от сутрините, когато е станала накриво.

– Надявам се, че не те безпокоя – каза лейди Констанс със сияйна усмивка. – Просто влязох да ти напомня, Кларънс, че днес следобед отиваш в Лондон, за да се срещнеш с господин Мактод.

– Току-що казвах на лорд Емсуърт – обади се Бакстър, – че колата ще бъде пред вратата в два часа.

– Благодаря ви, господин Бакстър. Трябваше да знам, разбира се, че няма да забравите. Вие сте тъй безупречно изпълнителен. Не мога да си представя какво щяхме да правим без вас.

Незаменимия Бакстър се поклони. Но макар и поласкан, той не беше оставен без дъх от похвалата. Същата мисъл често му хрумваше самостоятелно.

– Ако ме извините – каза той, – трябва да се погрижа за едно-две неща...

– Разбира се, господин Бакстър.

Незаменимия се оттегли през вратата сред книжните лавици. Той си даваше сметка, че работодателят му е в плен на вироглаво настроение, но знаеше, че го оставя в сигурни ръце.

Лорд Емсуърт се извърна от прозореца, през който с тъжовна вгълбеност съзерцаваше красотите.

– Виж какво, Кони – изрочта немощно той. – Ти знаеш колко мразя литераторите. Не ми стига, дето ги приемам в къщата си, ами чак пък да се търтя до Лондон, за да ги вода за ръка...

Той навъсено взе да шари с крака. Тази практика на сестра му да

колекционира литературни знаменитости и да ги натриса в замъка за неопределено продължителни визити му беше постоянен трън където най-боли. Никога не знаеше кога ще му стовари поредното величие на главата. От началото на годината вече беше изстрадал през кратки интервали присъствието на кръгла дузина от тази порода и дори в този момент животът му се отравяше от факта, че Бландингс приютяваше някоя си госпожица Ейлийн Пийви, само при мисълта за която кранчето на слънчевата светлина начаса се затягаше за него.

– Не понасям литераторите – продължи Негова светлост. – Никога не съм ги понасял. И за Бога, литераторките са още по-лоши. Госпожица Пийви... – Тук думите временно изневериха на собственика на Бландингс. – Госпожица Пийви... – подхвана отново той след красноречива пауза. – Коя е тази госпожица Пийви?

– Скъпи ми Кларънс – отвърна лейди Констанс като никога толерантно, тъй като хубавата сутрин бе упражнила миротворно влияние върху й, – ако не знаеш, че Ейлийн, е една от водещите поетеси в помладата школа, трябва да си пълен невежа.

– Нямах предвид това. Знам, че пише поезия. Искам да кажа: коя е? Ти я измъкна изневиделица като заек от цилиндър – продължи да негодува Негова светлост. – Откъде я изкопа?

– Запознах се с Ейлийн на кораба, когато се връщаме с Джо от околосветското пътешествие. Тя беше много мила с мен, когато усещаш люлеенето... Ако въпросът ти се отнася до корените на рода й, мисля, че Ейлийн спомена за връзката си с рода Пийви от Рътландшир.

– Никога не съм ги чувал! – сопна се лорд Емсуърт. – И ако приличат на госпожица Пийви, Господ да е на помощ на Рътландшир!

Както настроението на лейди Констанс беше спокойно тази сутрин, така една зловеща студенина се появи в сивите й очи при тези думи и нямаше съмнение, че след миг тя ще стовари върху разбунтувалия се брат едно от онези съсипващи възражения, с които бе прочута в семейството още от кърмаческа възраст. Ала в този момент Незаменимия Бакстър се появи отново през стената на библиотеката.

– Извинете – каза той, осигурявайки си внимание с проблясване на очилата. – Забравих да спомена, лорд Емсуърт, че за всеобщо удобство уредих госпожица Халидей да наmine да се види с вас в клуба ви утре следобед.

– Господи, Бакстър! – Измъченият благородник подскочи като ухапан по крака. – Таз пък госпожица Халидей откъде се появи? Нали не е поредната литераторка?

– Госпожица Халидей е младата дама, която ще дойде в Бландингс да актуализира каталога на библиотеката.

– Каталогът на библиотеката? Че за какъв дявол му е да се актуализира?

– Това не е правено от 1885 година.

– И виж колко чудесно се оправяме – изквича лорд Емсуърт.

– Не ставай смешен, Кларънс – скастри го лейди Констанс с досада. – Каталогът на знаменитата библиотека като тази трябва да се осъвременява. – Тя тръгна към вратата. – Ще ми се да започнеш да се събуждаш и да проявяваш интерес към важните неща. Ако не беше господин Бакстър, не знам какво щяхме да правим.

И с усмихнат поглед на одобрение към нейния съюзник тя напусна величествено стаята. Бакстър, хладно строг, се върна към обсъждания предмет.

– Писах на госпожица Халидей и ѝ предложих два и половина като подходящ час за интервюто.

– Но виж какво...

– Вие ще искате да я видите преди окончателното потвърждаване на ангажимента ѝ.

– Да, но виж какво, ще ми се да не ми връзваш ръцете с всички тези срещи.

– Помислих, че след като така и така отивате в Лондон да се срещнете с господин Мактод...

– Но аз не отивам в Лондон да се срещна с господин Мактод – кресна лорд Емсуърт в безсилна ярост. – Това е изключено. Не мога да напусна Бландингс. Времето може да се промени всеки момент. Не искам да изтърва такъв хубав ден.

– Всичко вече е уредено.

– Изпрати на човека телеграма... „неотложно възпрепятстван“.

– Аз самият не мога да поема подобна отговорност – каза студено Бакстър. – Но ако вие го предложите на лейди Констанс...

– О, по дяволите! – каза нещастно лорд Емсуърт, моментално осъзнавайки неосъществимостта на плана си. – Е, добре, щом трябва да вървя, значи ще вървя – каза той след мрачна пауза. – Но да оставя градината си и да се задушавам в Лондон по това време на годината...

Изглежда, нямаше какво повече да се каже по въпроса. Свали очилата си, избърса ги, сложи си ги отново и се затътри към вратата. В края на краищата, разсъждаваше той, въпреки че колата щеше да дойде в два часа, поне разполагаше с тази сутрин и възнамеряваше да я използва

най-пълноценно. Но първоначалният му безгрижен възторг пред перспективата да се потутка между цветята избледня и не можеше да се възстанови. Дори не размисли над щурата идея да се опълчи срещу сестра си Констанс, но изпитваше силна горчивина заради цялата история. По дяволите Констанс!... Проклет да е Бакстър!... Госпожица Пийви...

Вратата се затвори зад лорд Емсуърт.

2

Междувременно лейди Констанс слезе по стълбите и стигна до големия вестибюл, когато вратата на пушалнята се отвори и от нея щръкна една глава. Кръгла побеляла глава с румено, прашящо от здраве лице.

– Кони! – каза главата.

Лейди Констанс се спря.

– Да, Джо?

– Влез при мен за минутка – каза главата. – Искам да говоря с теб.

Лейди Констанс влезе в пушалнята. Стаята беше обширна, уютно тапицирана с книги, а прозорецът ѝ гледаше навън към италианска градина. Камина с решетка заемаше почти цяла една стена, а пред нея, с опънати към невидимите пламъци крака, вече се бе настанил господин Джоузеф Кийбъл. Маниерът му изразяваше прямота, но един прозорлив наблюдател би забелязал известно смущение.

– Какво има, Джо? – попита лейди Констанс и се усмихна сърдечно на съпруга си. Когато преди две години се омъжи за този застаряващ вдовец, за когото знаеше само, че е натрупал огромно състояние в южноафриканските диамантени мини, не липсваха циници, готови да сведат техния съюз до брак по сметка и най-обикновена сделка, чрез която господин Кийбъл разменяше парите си за общественото положение на лейди Констанс. Случаят обаче не беше такъв. Това бе истински брак по любов и от двете страни. Господин Кийбъл боготвореше жена си и тя му бе предана, макар и никога прекомерно отстъпчива. Те бяха щастлива и сплотена двойка.

Господин Кийбъл прочисти гърлото си. Той изглежда, се затрудняваше да заговори. И когато го направи, не засегна възнамеряваната тема, а друга, вече изчерпана при предишни разговори.

– Кони, мислех си пак за онова колие.

Лейди Констанс се засмя.

– О, не ставай глупав, Джо. Не си ме повикал в тази задушна стая в

прекрасно утро като днешното, за да повдигаш за стотен път въпроса.

– Знаеш, че не бива да рискуваме.

– Що за нелепости. Какви рискове?

– Само преди ден или два в Уинстън Корт, на по-малко от десет мили оттук, е извършена кражба с взлом.

– Престани да се притесняваш, Джо.

– Това колие струва двадесет хиляди лири – настоя господин Кийбъл с благоговейния глас, с който бизнесмените споменават крупни суми.

– Това ми е известно.

– То трябва да се съхранява в банката.

– За последен път ти казвам, Джо – изрече лейди Констанс, загубвайки благостта си и превръщайки се рязко и без предупреждение в такава Клеопатра, че Клеопатра ряпа да яде, – че аз няма да държа това колие в банка. Каква, за Бога, е ползата да притежаваш прекрасно колие, ако то през цялото време се валя в сейфа на банка? Балът на графството наближава, след него следва Балът на ергените и... с две думи, то ми е необходимо. Ще го изпратя в банката, когато минем през Лондон на път за Шотландия, но не по-рано. И ми се ще да престанеш да ме тормозиш за това.

Настъпи мълчание. Господин Кийбъл съжаляваше сега, че нещастното му шубе го спря да постави на разискване по прям и мъжествен начин същинския важен въпрос, който човъркаше съзнанието му. Той си даде сметка, че забележките му за колието, колкото и оправдани да бяха, изпортиха ведрото настроение на жена му. Сега щеше да е по-трудно от всякога да пристъпи към главната тема. И все пак, макар и да бе погладена срещу косъма, работата трябваше да се свърши, защото ставаше дума за финансов въпрос, а във финансовата област господин Кийбъл не беше вече волна птичка. Дватамата с лейди Констанс притежаваха обща банкова сметка и именно тя следеше харчовете от нея. Тази договореност, за която впоследствие господин Кийбъл горчиво съжали, беше осъществена през първите дни на медения им месец, когато мъжете са склонни да вършат дивотии.

Господин Кийбъл се изкашля. Не с острата и делова кашлица, която чухме от Рупърт Бакстър в библиотеката, а с нещо слабо и задавено, подобно проблейването на свенлива овца.

– Кони – каза той. – Тъ... Кони...

При тези думи сякаш студена пелена покри очите на лейди Констанс, защото някакво шесто чувство ѝ подсказа каква ще да е

предстоящата тема.

– Кони... аз... въ... получих писмо от Филис тази сутрин.

Лейди Констанс не каза нищо. Очите ѝ проблеснаха за миг, после пак се вледениха. Интуицията ѝ не я бе подвела.

В брачния живот на тази щастлива двойка само една сянка бе успяла да се вмъкне досега. Но за жалост тази сянка беше със съществени размери, един вид суперсянка, та въздействието ѝ бе смразяващо. Именно Филис, доведената дъщеря на господин Кийбъл от предходния му брак, хвърли тази сянка чрез един простичък, но крайно ефикасен маньовър, като заряза богатия и подходящ за нея млад мъж, наложен ѝ от лейди Констанс, и избяга да се омъжи за една далеч небогата и твърде неподходяща за нея личност, за която не се знаеше нищо освен името – Джаксън. Господин Кийбъл, чието простичко верую гласеше, че Филис не можеше да извърши нещо лошо, беше готов да приеме нещата философски, но възмущението на жена му бе дълбоко и трайно. И то до такава степен, че само споменаването на името на момичето можеше да му се зачете за храбра постъпка, тъй като лейди Констанс изрично бе заявила нежеланието си да го чуе отново.

Остро съзнаващ това нейно предубеждение, господин Кийбъл млъкна след направеното съобщение и трябваше да раздрънка ключовете в джоба си, за да се въоръжи с необходимата сърцатост да продължи. Той не гледаше жена си, но знаеше колко възпрепятстващо продължаването на разговора е изражението ѝ. Тази негова задача не беше лесна и приятна за едно слънчево лятно утро.

– Тя казва в писмото си – продължи господин Кийбъл с поглед върху килима и морави бузи, – че младият Джаксън има възможност да закупи голяма ферма... в Линкълншир, струва ми се... ако успее да си набави три хиляди лири.

Той направи пауза и крадешком погледна жена си. Всичко се развиваше по план. Както и предполагаше, тя се бе вледенила. Подобно на магическо заклинание името Джаксън я бе превърнало в мраморна статуя. Историята на Пигмалион и Галатей, само че наопаки. Тя вероятно дишаше, но не даваше никакви признаци за това.

– Та аз просто помислих – продължи господин Кийбъл, подпомогнат отново от ключовете, – само ми мина през ума... в сделката няма нищо рисковано... фермата очевидно прави пари... сегашният собственик я продава само защото иска да замине за чужбина... та ми хрумна... пък и те ще платят добра лихва за заема...

– Какъв заем? – попита ледено статуята, внезапно оживявайки.

– Ами аз си мислех... само предложение, нали разбираш... хрумна ми, че ако ти си съгласна, ние можем... добра инвестиция, нали разбираш, а в днешно време е много трудно да се направят добри инвестиции... Помислих си, че можем да им заемем парите.

Той млъкна. Но все пак успя да го измъкне от себе си и се почувства по-щастлив. Раздрънка отново ключовете и почеса тила си в ръба на полицата над камината. Тази фрикция като че ли му вдъхна увереност.

– По-добре да уредим този въпрос веднъж и завинаги, Джо – каза лейди Констанс. – Както ти е известно, когато се оженихме, аз бях готова да направя всичко за Филип и да й стана майка. Предоставих й всички възможности, водех я навсякъде. И какво се случи?

– Да, знам. Но...

– Тя се сгоди за мъж с купища пари...

– Ужасяващо младо магаре – прекъсна я господин Кийбъл, добивайки за миг кураж при спомена за скъпия многооплакван, когото той така и не успя да хареса. – И нещо повече, бил голям мошеник. Чух разни истории за него.

– Глупости! Ако вярваш на всяка клюка, няма да остане никой незасегнат. Той беше много приятен млад човек и щеше да направи Филип невероятно щастлива. Но вместо да се омъжи за него, тя избра бягството с този... Джаксън. – Гласът на лейди Констанс трепна. По-силно презрение едва ли можеше да се вмести в две срички. – След случилото се аз наистина не възнамерявам да имам нищо общо с нея. Няма да им заема нито пени, така че моля те да не продължаваме този разговор. Надявам се, че не съм несправедлива, но трябва да кажа, че начинът, по който се отнесе Филип...

Внезапното отваряне на вратата й затвори устата. Лорд Емсуърт, целият в интересни петна от плесен и в достойно за окайване старо сако, влезе в стаята, тътрейки крака. Той се завзира с благосклонно късогледство в сестра си и зет си, явно несъзнаващ, че прекъсва разговор.

– „Градинарството като изящно изкуство“ – промърмори той. – Ко-ни, виждала ли си някъде една книга, озаглавена „Градинарството като изящно изкуство“? „Градинарството като изящно изкуство“. Така се казваше. Снощи я четох тук. Ами сега къде ли се е дянала? – Завечаният му поглед блуждаеше насам-натам. – Исках да я покажа на Макалестър. В нея има пасаж, който категорично потвърждава погрешността на анархистичните му възгледи върху...

– Сигурно е на някой от рафтовете – рязко прекъсна излиянията му

лейди Констанс.

– На някой от рафтовете? – Лорд Емсуърт очевидно бе впечатлен от това интелигентно предположение. – Ами да, разбира се.

Господин Кийбъл нервно дрънчеше с ключовете си. Бунтовно изражение изгря върху зачервеното му лице. Тези бунтовни моменти не го спохождаха много често, защото изпитваше към жена си кучешка преданост и бе свикнал да се огъва под чехъла ѝ, но сега го изпълни възмущение. Тя не бе благоразумна според него. Освен това би трябвало да си дава сметка колко много съчувства той на бедната малка Филис. Беше адски безсърдечно да се зареже горкото дете като стара обувка само защото...

– Излизаш ли? – попита той, виждайки жена си да се запътва към вратата.

– Да. Отивам в градината – каза лейди Констанс. – Защо? Да не би да има още нещо, за което искаш да говориш с мен?

– Не – каза господин Кийбъл отчаян. – Няма.

Лейди Констанс напусна стаята и настъпи дълбока мъжествена тишина. Господин Кийбъл потърка съзерцателно тила си в полицата на камината, докато лорд Емсуърт ровичкаше из рафтовете.

– Кларънс – каза внезапно господин Кийбъл. Беше го осенило едно хрумване – човек почти можеше за го нарече вдъхновение.

– Ъ? – отговори Негова светлост разсеяно. Той беше открил книгата си и настървено разлистваше страниците ѝ.

– Кларънс, можеш ли...

– Ангъс Макалестър – отбеляза лорд Емсуърт с много горчивина – е един твърдоглав син на Сатаната. Авторът на тази книга недвусмислено ясно обяснява с най-прости думи...

– Кларънс, можеш ли да ми заемеш три хиляди лири с добра лихва и да го запазиш в тайна от Кони?

Лорд Емсуърт премига.

– Да запазя в тайна от Кони? – Той вдигна очи от книгата си, за да погледне с братско съжаление този халюциниращ нещастник. – Скъпи приятелю, как е възможно да се запази някаква тайна от Кони?

– Тя няма защо да разбере. Ще ти кажа за какво ми трябва тези пари.

– Пари? – Погледът на лорд Емсуърт отново заблужда. Той пак се зачете. – Пари? Пари ли каза, приятелю? Пари? Пари? Какви пари? – Колко пъти съм казвал – победоносно обяви лорд Емсуърт, – че Ангъс Макалестър напълно греши по въпроса за ружите!

– Нека ти обясня. Тези три хиляди лири...

– Не, скъпи приятелю, не. Не, не. Отива ти – продължи Негова светлост с разсеяна сърдечност, – много ти отива да бъдеш тъй добър и щедър и да ми предлагаш пари, но аз си имам достатъчно, благодаря ти, съвсем достатъчно. Нямам никаква необходимост от три хиляди лири.

– Ти не разбираш. Аз...

– Не, не. Не настоявай. Все пак съм ти много задължен! Беше много любезно от твоя страна, мой скъпи приятелю, да ми предоставиш тази възможност. Много любезно. Много, много, много любезно – продължи графът, придвижвайки се към вратата и същевременно четейки книгата.
– Много, много, много...

Вратата се затвори след него.

– О, по дяволите! – изруга от все сърце господин Кийбъл.

Той се отпусна в едно кресло в плен на пълно отчаяние. Мислеше за писмото, което трябваше да напише на Филис. Бедната малка Филис... Налагаше се да ѝ съобщи, че поисканото от нея не може да се уреди. И защо, разсъждаваше мрачно господин Кийбъл, докато ставаше от креслото и отиваше до писалището, не можеше да се уреди? Просто защото той беше безгръбначен червей с омекнали колене и се страхуваше от чифт сиви очи, склонни към смразяване.

Моя скъпа Филис, написа той.

И тук спря. Как, за Бога, щеше да ѝ го съобщи! Ама че писмо! Господин Кийбъл се хвана с две ръце за главата и изстена на глас.

– Здравей, чичо Джо!

Писмописецът, обръщайки се бързо, съзря без капка удоволствие племенника си Фредерик, застанал до креслото му. Изглежда го гневно, защото беше не само раздразнен, ами и стреснат. Не чу отварянето на вратата. Сякаш зализаният младеж бе изскочил от дупка в пода.

– Влязох през прозореца – обясни Достопочтеният Фреди. – Каж ми, чичо Джо...

– Добре де, какво има?

– Каж ми, чичо Джо – продължи Фреди, – можеш ли да ми заемеш хиляда лири?

Господин Кийбъл изквича като ошипан пекинез.

3

Докато господин Кийбъл със зачервени очи и извън себе си от вълнение се надигаше бавно от креслото, започнал да се надува като апоплектичен червен балон, племенникът му умолително вдигна ръка. На Достопочтения Фреди започна да става ясно, че може би не изложи искането си с необходимия такт.

– Почакай секунда! – примоли се бързо той. – Не започвай, преди да съм обяснил.

Господин Кийбъл изрази чувствата си с гръмовно изсумтяване.

– Обясни тогава!

– Явно започнах не откъдето трябва. Не биваше да те цапардосвам така с подобна сума. Истината е, чичо Джо, че имам план. Давам ти думата си, че ако отложиш апоплектичния удар – продължи Фреди, оглеждайки ферментирация роднина с известно безпокойство, – ще мога да те включа в нещо безпогрешно. И само питам, в случай че този план, за който говоря, според теб си струва хилядата лири, ще ми ги бутнеш ли? Аз съм навит да го изложа пред теб и да предоставя на честността ти да обере парсата, ако прецениш, че си струва.

– Хиляда лири!

– Приятна кръгла сумичка – подтикна го Фреди угоднически.

– Защо – поиска да узнае господин Кийбъл, донякъде дошъл на себе си – искаш хиляда лири?

– Че кой не иска, ако е въпросът? – философски вметна Фреди. – Но аз нямам нищо против да ти кажа специалната си причина, поради която ми трябва точно в този момент, ако се закълнеш да си затваряш човката пред родителя.

– Ако имаш предвид, че желаяш да не повторя пред баща ти каквото смяташ да ми съобщиш доверително, на мен, естествено, и през ум не би ми минало да го сторя.

Фреди изглеждаше озадачен. Не случайно не му викаха Фреди Бързото.

– Не ми стана ясно – призна той. – Какво ще рече това – ще му кажеш или няма да му кажеш?

– Няма да му кажа.

– Добрият стар чичо Джо! – въздъхна Фреди с облекчение. – Ти си върхът! Винаги съм го казвал. Тогава слушай – запознат ли си с патърдията около, неотдавнашната ми загуба на конните състезания?

– Да.

– Между нас казано, загубих петстотин от най-добрите. И ще ти задам само един простичък въпрос. Защо ги загубих?

– Защото си безподобно магаре.

– Е, да – съгласи се Фреди, като поразмисли над твърдението, – и това може да се каже. Но защо бях магаре?

– Господи! – възкликна ядосан господин Кийбъл. – Аз да не съм твоят психоаналитик!

– Имах предвид, че ако вникнеш обстойно в нещата, ще откриеш, че аз загубих всички тези мангизи просто защото стоях от погрешната страна на оградата. Залагането на коне не е доходоносно. Единственият начин да се направят пари е да станеш букмейкър и аз точно това ще сторя, ако се разделиш с въпросната хилядарка. Мое приятелче, с което бяхме заедно в Оксфорд, работи при букмейкъри и те са готови да ме включат, ако изкыхам хиляда лири. Само че трябва да ги уведомя бързо, защото предложението няма да е валидно дълго време. Ти нямаш представа какво натискане пада за този вид работа.

Господин Кийбъл, който полагаше известни усилия да вмъкне някоя дума по време на тази тирада, най-сетне успя да заговори.

– И ти сериозно предполагаш, че аз бих... Но какъв смисъл има да си губим времето с приказки? Аз не съм в състояние да сложа ръка на споменатата от теб сума. Де да можех – додаде господин Кийбъл с копнеж. – Само да можех... – И погледът му се отклони към писмото върху бюрото, в което бе стигнал до „Моя скъпа Филипс“ и там запечна.

Фреди го зяпаше с топло съпричастие.

– Запознат съм с положението ти, чичо Джо, и дяволски ми е криво за теб. Имам предвид леля Констанс и всичко останало.

– Какво! – Колкото и тягостно да се виждаше на господин Кийбъл финансовото му здраве, поне му оставаше утешителното предположение, че то е тайна за всички освен него и жена му. – Какво искаш да кажеш?

– Ами знам, че леля Констанс стиска златото в мъртва хватка и държи юздите на харчовете. И ако питаш мен, е срамота, дето отказва да помогне на горката стара Филипс. Едно момиче – додаде Фреди, – което винаги съм харесвал. Направо безобразие. Защо, по дяволите, да не се омъжи за онзи Джаксън? В края на краищата любовта вода не става – заключи разпалено Фреди, който имаше категорично становище по този въпрос.

Господин Кийбъл издаваше странни преглъщащи звуци.

– Може би трябва да поясня – усети се Фреди, – че си пушех кротко след закуска там под прозореца и чух всичко от игла до край – как ти и леля Констанс се разправяхте за Фелис, а после ти безуспешно се опита да привлечеш вниманието на родителя.

Господин Кийбъл побълбука известно време.

– Ти... ти си подслушвал! – успя да процеди накрая.

– И слава Богу – каза Фреди със сърдечност, ненакърнена от откровено кръвнишкия поглед, от който всеки по-чувствителен младеж би се опърлил, – защото измъдрих хитроумен план.

Мнението на господин Кийбъл за умствените данни на Достопочтения в никой случай не бе изложено на опасност да си удари главата в тавана. Ако последният не го бе сварил в такава покруса, той надали щеше да си губи времето да задълбава в подробностите на този план, чието споменаване току проблясваше в изказванията на Фреди като Хелиева комета. Но за да дадем представа доколко бе смазан в момента, сме принудени да признаем, че в разтревожените му очи, макар и неохотно, все пак проблесна слаб лъч на надежда.

– План? Искаш да кажеш план, който ще ми помогне да се измъкна от... от създалото се затруднение?

– И още как! Ти искаш най-добрите места в залата, а ние разполагаме с тях. Искам да кажа – продължи Фреди да тълкува тези странни думи, – че ти трябва три хиляди лири, а аз мога да ти кажа как да ги набавиш.

– Тогава бъди любезен да започнеш по същество – кисело каза господин Кийбъл, отвори вратата, озърна се внимателно навън, затвори я отново, прекоси стаята и се погрижи за херметизацията на прозореца.

– Става малко задушно, но може би имаш право – каза Фреди, наблюдавайки тези манипулации. – Добре, историята е следната, чичо Джо. Помниш какво каза на леля Констанс – дето нищо чудно някой да се вмъкне в къщата и да ѝ задигне колието.

– Помня.

– Ами защо не?

– Защо не какво?

– Защо да не си ти?

Господин Кийбъл изгледа племенника си с неприкрито изумление. Той беше подготвен за гламавост, но тази надминаваше очакванията му.

– Да открадна колието на жена си!

– Точно така. Я колко си схватлив! Задигаш колието на леля Констанс. Защото, забележи – продължи Фреди и така забрави уважението,

дължимо от племенник, че си позволи силно да тупне чичо си по гърдите, – че ако съпруг задигне нещо от жена си, това не е кражба. Такъв е законът. Научих го от един филм.

Достопочтеният Фреди много си падаше по филмите. Способен бе от пръв поглед да различи суперфилм от супер суперфилм и това, което не знаеше за неблаговерните съпруги и разюзданите клубни членове, можеше да се побере в един ред субтитри.

– Ти май не си с всичкия си! – изръмжа господин Кийбъл.

– Няма да ти е трудно да го докопаш. А щом това стане, всички ще са щастливи. Ти само ще попълниш чек за ново колие за леля Кони, което ще я направи щастлива като пойна птичка, пък и ще си вдигнеш малко рейтинга пред нея, ако ме разбираш. И ти остава другото колие, задигнатото, за да играеш с него. Нали загряваш? Можеш да го продадеш тайно, да изпратиш на Фелис нейните три хиляди, да ми бутнеш моята хилядарка и дори ще ти артиса малка, но сладка сумичка, която можеш да скъташ някъде по-надалеч от леля Кони. Върши голяма работа – поясни Фреди – при неотложни и извънредни нужди.

– Ти май не си...

Господин Кийбъл се канеше да повтори предишната си забележка, когато внезапно прещрака, че въпреки предрешеното си мнение, младият мъж си беше много дори с всичкия. Планът, по чийто адрес се канеше да изпръхти презрително, бе тъй брилянтен и същевременно прост, че изглеждаше почти невероятно неговият радетел да го е изработил без намеса отвън.

– Не е мой – призна Фреди скромно, сякаш в отговор на мисълта. – Видях веднъж почти същото в един филм. Само че там човекът, ако си спомням добре, искаше да подхлъзне застрахователната компания и задигна акции, а не колие. Но принципът е същият. Е, чичо Джо? Какво ще кажеш? Струва ли това хиляда лири?

Въпреки че собственоръчно се погрижи да затръшне вратата и прозореца, господин Кийбъл не можа да не се огледа конспиративно наоколо. Те разговаряха тихо, но сега думите му излязоха като едва доловим шепот.

– Възможно ли е наистина да се осъществи?

– Ами да, какво, по дяволите, ще ти попречи? Можеш да го свършиш за нула време. А красотата на цялата работа е в това, че ако те спипат, никой нищо не може да ти каже, защото, ако съпруг свеи нещо от жена си, не се брой за кражба. Закон.

Изявлението, че при посочените обстоятелства никой нищо не

можел да му каже, според господин Кийбъл тъй съществено се разминаваше с фактите, че той се почувства принуден да възрази.

– Леля ти ще има доста какво да каже – отбеляза той печално.

– Ъ? А да, схващам мисълта ти. Е, риск печели, риск губи. В края на краищата шансът тя да научи е нищожен.

– Но съществува.

– Е, да.

– Фреди, момчето ми – каза господин Кийбъл разтреперано, – не ми стиска!

Представата как неговите хиляда лири му се изплъзват така впечатли Фреди, че той се изрази спрямо по-възрастния мъж с маниер, твърде неподходящ за разликата в годините им.

– Ама чакай, не бъди такъв заек!

Господин Кийбъл поклати глава.

– Не – повтори той. – Не ми стиска.

По всичко личеше, че преговорите са достигнали мъртва точка, но Фреди, пътеводен от хилядата си лири, беше прекалено материално стимулиран, за да допусне такъв скапан край на един тъй многообещаващ заговор. Докато стоеше там и се мусеше на шубето на чичо си, една идея го осени.

– Сетих се! – извика той.

– Не крещи така! – изстена изтерзаният господин Кийбъл.

– Сетих се какво трябва да направим – повтори Фреди с Дрезгав шепот. – Какво ще кажеш, ако аз гепя колието?

– Какво!

– Какво ще кажеш ако...

– Ще го направиш ли? – Надеждата, помръкнала от лицето на господин Кийбъл, изгря отново. – Момчето ми, наистина ли ще го направиш?

– За хиляда лири ще го направя и тиролски танци ще играя.

Господин Кийбъл сграбчи ръката на младия си роднина и трескаво я замачка.

– Фреди – зашепна той, – в момента, в който поставиш колието в ръцете ми, аз ще ти дам не хиляда, а две хиляди лири.

– Чичо Джо – изрече Фреди със същата страст, – договорихме се!

Господин Кийбъл избърса чело.

– Мислиш ли, че ще се справиш?

– Да се справя? – Фреди тихо се засмя. – Ти само ме гледай!

Господин Кийбъл отново замачка сърдечно ръката му.

– Трябва да изляза и да глътна малко въздух – каза той. – Целият треперя. Мога ли наистина да оставя тази работа в ръцете ти, Фреди?

– Иска ли питане!

– Добре. Тогава довечера ще пиша на Филип, че може и да изпълня желанието й.

– Не „може“! – възкликна Фреди с леко сърце. – Подходящата дума е „ще“. Дяволско „ще“! Айларипи!

4

Радостта е силно лекарство, но подобно на други лечебни средства притежава несъмнения недостатък, че ободрителното й въздействие рядко издържа на проверката на времето. В продължение на може би десет минути, след като чичо му го остави, Фреди Трипуд седя, или по-скоро полулежа в креслото в състояние на екстаз. Той се чувстваше силен, деен и готов за подвизи. След това постепенно като смразяващ вятър започна да го обзема съмнение – отначало почти незабележимо, после все по-настойчиво, докато след четвърт час се озова в прегръдките на силно изразено неверие в себе си. Или ако се изразим по-малко елегантно, той страдаше от извънредно силен пристъп на изстиване на краката.

Колкото повече размишляваше над възнамеряваното рисковано начинание, толкова по-непривлекателно му се струваше то. Въображението му не беше особено живо, но дори той успя да си представи с гробовна яснота ужасяващия провал, който щеше да последва, ако го пипнеха да краде диамантеното колие на леля си Констанс. Нормалната джентълменска почтеност щеше в такъв случай да запечати устните му относно съучастието на чичо Джо. И даже ако – което бе вероятно да се случи – нормалната почтеност му изневереше пред лицето на кризата, разумът му подсказваше, че чичо Джо положително ще отрече всякакво знание или връзка с безразсъдната постъпка. И тогава къде щеше да се озове той? Затънал до шия в смрадливата тиня. Защото Фреди не можеше да скрие от себе си, че нищо в досегашното му поведение няма да накара най-близките и скъпи нему люди да сметнат за изключена кражбата на роднинското бижу с чисто лични цели.

Присъдата в случай на залавяне щеше да е безкомпромисно заклеимяване.

И все пак цялото му същество въставаше срещу идеята мекушаво

да допусне две хиляди лири да му се изплъзнат от пръстите...

Кръстопътищата на един млад човек.

Душевната агония, в която тези размисли го хвърлиха, го накара да скокне от удобните дълбини на креслото и неспокойно да зашари из стаята, при което безцелното бродене му причини болезнен сблъсък с дългата тясна маса, върху която икономът Бийч, спретната душа, имаше навика да подрежда грижливо ежедневниците, седмичниците и списанията, пристигащи в замъка. Сблъсъкът го извади от унеса и той разсеяно сграбчи най-близкия вестник, който се оказа „Морнинг Глоуб“. Върна се в креслото с надеждата да успокои нервите си с внимателен преглед на информацията за конните надбягвания. Защото, макар и оттеглен далеч от всякакво практическо участие в света на гонките, той все още изпитваше слаб меланхоличен интерес да узнае какво предвиждат Капитан Юзда, Главният Коняр, Малкият Умник и останалите вестникарски експерти за голямото събитие на деня. Запали цигара и разтвори вестника.

В следващия момент вместо да премине директно, както обикновено, към последната страница, посветена на спорта, той се завзира със странно пресъхнало гърло в една обява на първата страница.

Обявата беше добре разположена и хвана окоето на много други читатели същата тази сутрин. Текстът ѝ целеше привличане на вниманието и го постигаше. Но докато други, които я прочетоха, просто се усмихнаха и си помислиха бегло как е възможно някой да хвърля пари за публикуване на такива врели-некипели във вестника, за Фреди нейното послание се оказа напълно приемливо. То му звучеше Истински. Промитият му от филмите мозък прие обявата за чиста монета.

Тя звучеше както следва:

ОСТАВЕТЕ ВСИЧКО В РЪЦЕТЕ НА СМИТ

Смит ще Ви помогне

Смит е готов на всичко

ИСКАТЕ ЛИ

Някой да управлява делата ви?

Някой да управлява бизнеса ви?

Някой да изведе кучето на разходка?

Някой да убие леля ви?

СМИТ ЩЕ ГО НАПРАВИ

ПРЕСТЪПЛЕНИЕТО НЕ Е ПРЕЧКА

Каквато и работа да предложите
(Стига да няма нищо общо с риба)
СМИТ ЩЕ Я СВЪРШИ
Адрес за поръчки: до Р. Смит, П. К. 365
ОСТАВЕТЕ ВСИЧКО В РЪЦЕТЕ НА СМИТ

Фреди изпусна вестника и си пое дълбоко въздух. Вдигна го отново и прочете втори път обявата. Да, звучеше добре.

Нещо повече – тя бе неприкрит отговор на молитва. В този именно момент Фреди много живо осъзна, че се нуждае от партньор, който да сподели рисковете на начинанието, с което тъй безразсъдно се бе нагърбил. По-скоро не толкова да ги сподели, колкото изцяло да ги сваля от раменете му. А такъв партньор не само че се появи, но и се постави в негово разпореждане. Чичо Джо щеше да му даде две хиляди, ако увенчаеше с успех мероприятиято. Този човек от обявата сигурно щеше да е очарован да се включи за няколко стотачки...

Две минути по-късно Фреди седеше зад бюрото и пишеше писмо. От време на време страхливо се озърташе през рамо към вратата. Но къщата тънеше в мълчание. Никакви крадливи стъпки не прекъснаха заниманието му.

5

Фреди излезе навън в градината. Не се отдалечи много, когато някъде отблизо ветрецът довя до ушите му забележка на висок глас относно шотландския инат, която можеше да има само един източник. Той ускори крачка.

– Здравей, родителю.

– Е, Фредерик?

Фреди пристъпваше от крак на крак.

– Каж ми, родителю, мислиш ли, че мога да те придружа до града днес следобед?

– Какво!

– Работата е там, че трябва да отида на зъболекар. Не съм ходил много отдавна.

– Не виждам защо е необходимо да ходиш на лондонски зъболекар. Има един превъзходен специалист в Шрусбъри и ти знаеш, че силно се

противопоставям на всяко твое отиване в Лондон.

– Ама моят човек познава зъбите ми като кътните си зъби. От дете ходя при него. Всеки, който разбира нещо от тези неща, ще ти каже, че най-голямата грешка е да се бръмчи между различни зъболекари.

Вниманието на лорд Емсуърт вече се връщаше към чакащия Макалистър.

– Добре де, добре.

– Ужасно ти благодаря, родителю.

– Но настоявам за едно нещо, Фредерик. Не мога да те оставя да скиториш цял ден из Лондон. Искам да хванеш обратния влак в дванадесет и петдесет.

– Дадено, родителю.

– Вслушай се в разума, Макалистър – каза Негова светлост. – Само това искам да направиш – вслушай се в разума...

Втора глава СМИТ ИЗЛИЗА НА СЦЕНАТА

1

Горе-долу по времето, когато влакът на лорд Емсуърт, профучавайки бързо с него и сина му към Лондон, измина половината разстояние, един много висок, много слаб и много сериозен млад мъж, безупречен с чисто новия си цилиндър и официално сако с изящна кройка, изкачи стъпалата на къщата на Уолингфорд Стрийт № 18 в лондонския квартал Западен Кенсингтън и позвъни на входната врата. След това свали цилиндъра, докосна леко челото си с копринена кърпичка, защото следобедното слънце не жалеше сили, и се огледа наоколо с нескрита погнуса.

– Ама че квартал! – промърмори той.

Малко естети биха заспорили с него. Когато великата революция срещу лондонската грозотия най-сетне избухне и ревящи орди художници и архитекти, вбесени до краен предел, поемат закона в свои ръце и се юрнат из града да паят и рушат, на Уолингфорд Стрийт в Западен Кенсингтън със сигурност няма да ѝ се размине кибритената клечка. Тази улица отдавна би трябвало да бъде срината из основи. Защото, макар и да притежава определени достойнства от ниско и практически естество, бидейки наемно достъпна и в близост до метрото, дори родната ѝ майка не би могла да ѝ отрече нейната ослепителна грозота. Разположена посред един от онези райони, където Лондон избухва в екзема от червени тухли, тя се състои от два успоредни реда къщи-близнаци, всяка с проскубан жив плет отпред. Чувствителни млади импресионисти от артистичната колония горе към Холанд Парк можеха да бъдат видени понякога да се препъват из нея със закрити с длани очи, шепнейки през стиснати зъби: „Докога? Докога?“

Една дребна прислужница се появи в отговор на звънца и застана втрещена, докато посетителят, изваждайки монокул, го поставяше на дясното си око и я оглеждаше през него.

– Доста е топло днес – каза сърдечно той.

– Да, сър.

– Но приятно – продължи младият мъж. – Кажете ми, госпожа

Джаксън вкъщи ли е?

– Не, сър.

Младият мъж въздъхна.

– Е, трябва винаги да помним, че тези разочарования ни се изпращат поради някаква основателна причина. Те несъмнено ни правят по-духовни. Ще я осведомиш ли, че съм идвал? Името ми е Смит.

– Да, сър.

– Прекрасно! – каза младият мъж, изтупвайки пращинка от ръкава на самото си. – Прекрасно! Прекрасно!

И с учтив поклон той слезе от стъпалата и тръгна надолу по улицата. Нисичката прислужница, след като го проследи с обещени очи, докато го изгуби от поглед, затвори вратата и се върна в кухнята си.

Смит продължи да се разхожда съзерцателно. Приятната топлина на следобед го разнежваше. Той тихо си тананикаше и спря чак в края на улицата, когато млад мъж на негова възраст изскочи бързо иззад ъгъла и почти се блъсна в него.

– Съжалявам – каза младият мъж. – Здравей, Смит.

Смит го гледаше с благосклонна обичливост.

– Другарю Джаксън – каза той, – добра стига. Единственият човек, когото бих искал да срещна. Да отскочим някъде, другарю Джаксън, ако ангажиментите ти позволяват, и да възстановим тъканите си с по чаша чай. Аз се надявах да се отбия у семейство Джаксън и да си изпрося чашка, но ме осведомиха, че жена ти е излязла.

Майк Джаксън се разсмя.

– Филис не е излязла. Тя...

– Не е излязла? Тогава – каза Смит наскърбено – мръсен номер е погоден днес. Защото ме върнаха от вратата. Няма да преувелича, ако кажа, че ми биха дузпата. Това ли е прехваленото Джаксъново гостоприемство?

– Филис е поканила на чай някои от старите си съученички – обясни Майк. – Нареди на прислужницата да казва на всички, че я няма. Дори аз не съм допуснат.

– Достатъчно, другарю Джаксън! – каза удовлетвореният Смит. – Нито дума повече. Щом самият ти си бил изритан, въпреки цялата обич, почит и подчинение, обещани от жена ти пред олтара, кой съм аз да се оплаквам? А и като поразмисли, човек може да се утеши с мисълта, че евтино сме се отървали. Тезибирки на стари съученички не са преживяването, в което нашего делови брата би се дал драговолно да го натикат. Макар и да сме първокласна компания, другарю Джаксън, ние

несъмнено бихме им се пречкали из краката. Предполагам, че разговорът ще се състои изключително от спомени за скъпото старо училище, как тайно са си сръбвали какао в общите спални и какво е казала учителката по обноси, когато спипала Анджеला да дъвче тютюн в храсталака. Да, струва ми се, че не сме изпуснали много... Между другото не съм очарован от новия ти дом. Вярно, че го видях само отвън, но... Не, нямам високо мнение за него.

– Най-доброто, което можем да си позволим.

– И кой – каза Смит – съм аз да дразня приятеля си от детинство заради неговата честна бедност? Особено когато сам съм на ръба на нищетата.

– Ти?

– Лично аз. Този тих, стенещ звук, който чуваш, е от дивия вълк, лагеруващ на прага ми.

– Аз пък мислех, че твоят чичо ти плаща добра заплата.

– Така беше. Но ние с чичо скоро ще се разделим. Отсега нататък той, така да се каже, ще поеме по горния път, а аз по долния. Ще вечерям с него довечера и с кафето ще му сервирам лошата новина, че възнамерявам да си подам оставката. Той несъмнено е бил убеден, че ми прави несравнима услуга, вземайки ме в рибния си бизнес, но дори повече от скромния ми опит във фирмата ме убеди, че това поле на действие не подхожда на творческия ми темперамент. Из клубовете вече се шепне: „Смит не е намерил своята ниша!“ Аз не съм – продължи Смит – неразумен човек. Съзнавам, че човечеството трябва да бъде снабдявано с риба. Самият аз нямам нищо против рибата в чинията си за предястие. Но да бъда свързан професионално с фирма, която борави с рибата в суров вид, не е моята представа за жизнено поприще. Напомни ми да ти разкажа някой път какво значи да се измъкнеш от леглото в четири сутринта, за да се явиш на рибената борса в Билингсгейт. Да, има пари в рибата – чичо ми е живото доказателство, – но аз чувствам, че трябва да има и други пътища за един умен млад мъж. Край на рибата довечера.

– Какво ще правиш тогава?

– Това, другарю Джаксън, е повече или по-малко в скута на боговете. Мисля утре сутринта да се разходя до някое бюро за наемане на незаета ръка и да видя в какво състояние е пазарът за умни млади мъже. Знаеш ли някое добро бюро?

– Филип винаги ходи при госпожица Кларксън на Шафтсбъри Авеню.

– Госпожица Кларксън на Шафтсбъри Авеню. Ще го запомня...

Междувременно да те питам – чете ли днешния „Морнинг Глоуб“?

– Не. Защо?

– Дадох една обява в него, в която изразих желание или по-скоро нетърпение да се заема с всяко начинание, нямащо нищо общо с рибата. Очаквам със сигурност купища предложения. Ще прегледам купчината и ще избира най-апетитните.

– Доста е трудно да се намери работа тези дни – каза Майк със съмнение.

– Не и ако можеш да предложиш нещо изключително добро.

– Ти какво можеш да предложиш?

– Услугите си – каза Смит с укор.

– Като например?

– Като всичко. Аз не поставих ограничения. Би ли хвърлил един поглед на моя манифест? Имам екземпляр в джоба си.

Смит измъкна от безупречното си сако един сгънат лист.

– Ще се радвам да чия мнението ти, другарю Джаксън. Често съм казвал, че със здравия си практичен усет ти си единствен по рода си. Мнението ти би трябвало да е безценно.

Обявата, която преди няколко часа така наелектризира Достопочтения Фреди Трипуд в пушалнята на замъка Бландингс, изглежда оказа върху Майк, чийто ум беше от безстрастния и сериозен тип, твърде различно въздействие. Той свърши прочета ѝ и се ококори, лишен от ума и дума.

– Спретната, нали? – обади се Смит.

– Искаш да кажеш, че ще публикуваш подобен бълвоч във вестника? – не вярваше Майк на ушите си.

– Аз вече я публикувах. Утре сутрин несъмнено ще съм приключил със сортирането на първата партида отговори.

Чувствата на Майк го върнаха към фразеологията на училищните дни.

– Ти си все същото безподобно магаре!

Смит върна изрезката в джоба на самото си.

– Наскърбяваш ме, другарю Джаксън – наскърби се той. – Не очаквах подобно тесногръдие. Дори допуснах, че ще си потрошиш краката от търчене презглава към редакцията на вестника, за да им тикнеш в ръцете своята обява. Но дори ти не си в състояние да укротиш моя несломим дух. Около Кенсингтън се носи вик: „Смит е на път!“ В каква посока, викът е пропуснал да отбележи, но бъдещето ще хвърли светлина върху това бяло петно. А сега, другарю Джаксън, нека се вмъкнем в

чайната отсреща и да вдигнем тост за успеха на предприятието с чаша горещ чай. Имах особено тежка сутрин днес сред цацата, та се нуждая от освежаване.

2

След като Смит оттегли забележителната си персона, настъпи интервал от може би двадесет минути, преди нещо друго да освежи дрипавостта на Уолингфорд Стрийт. Летаргията на следобеда бе обзела улицата напълно. Само понякога каручката на търговец изтрополяваше зад ъгъла и от време на време се появяваха котки, дебнещи целенасочено сред вечнозелените храсти. Но в пет без десет една много млада дама, да не кажем момиче, изтича по стъпалата на номер 18 и позвъни на вратата.

Беше средна на ръст, много изправена и стройна, а хубавата коса, веселата усмивка и момчешката гъвкавина на тялото ѝ допринасяха за общото впечатление на бодро безгрижие и слънчева лъчезарност, подчертана от факта, че подобно на всички момичета, търсеци вдъхновение от Париж за роклите си през този сезон, и тя се беше издокарала в черно.

Дребната прислужница се появи за пореден път.

– Госпожа Джаксън вкъщи ли е? – попита момичето. – Предайте ѝ, че госпожица Халидей я търси.

– Да, госпожице.

Една врата в дъното на тесния коридор се отвори.

– Ти ли си, Ива?

– Здравей, Фил.

Филис Джаксън изхвърча по коридора като розов лист, духнат от вятъра, и се хвърли в прегръдката на Ива. Тя беше дребна и крехка, с големи кафяви очи под облак тъмна коса. Имаше тъжен поглед и повечето ѝ познати изпитваха желание да я погалят. Ива неизменно я галеше по кожата – още от първите им съвместни дни в училище.

– Закъснях или съм подранила? – попита Ива.

– Ти си първата, но няма да чакаме. Джейн, ще донесеш и чая в гостната?

– Да, госпожо.

– И запомни, че не искам да виждам никого през остатъка от следобеда. Ако някой дойде, казвай, че ме няма. Освен госпожица Кларксън и

госпожа Мактод, разбира се.

– Да, госпожо.

– Коя е госпожа Мактод? – поинтересува се Ива. – Да не е Синтия?

– Да. Нали знаеш, че тя се омъжи за Ролстън Мактод, канадския поет, и замина за Канада?

– Чух, че е в Канада, но не знаех, че се е омъжила. Странно как губиш връзка с най-добрите си приятелки. Даваш ли си сметка, че не сме се виждали поне от две години?

– Знам. Това е направо ужасно! Взех адреса ти от Елза Уентуърт преди два или три дни, а Кларки ми съобщи, че Синтия е тук със съпруга си, та си помислих колко ще е хубаво да си направим редовното събиране. Ние трите бяхме такива приятелки в добрите стари дни... Спомняш си Кларки, нали? Госпожица Кларксън, която ни преподаваше литература.

– Да, разбира се. Къде я видя?

– Ами ние често се виждаме. Тя сега управлява една агенция за набиране на работна ръка и аз ходя там минат-неминат две седмици, за да си намеря нова прислужница. Тя ми осигури Джейн.

– Съпругът на Синтия ще дойде ли с нея?

– Не. Исках да сме само ние четирите. Познаваш ли го? Ама разбира се, че не. Това е първото му посещение в Англия.

– Познавам поезията му. Той е голяма знаменитост. Синтия има късмет.

Двете влязоха в гостната, претъпкана с неизменните ковчорчета, восьмични цветя и порцеланови кученца, които са неотделима част от евините мебелирани квартири. Ива, макар че фасадата на номер 18 би трябвало да я подготви за всичко това, не успя да потисне лекото си потръпване, когато улови погледа на най-впечатляващото кученце, облещено срещу нея върху полицата над камината.

– Не ги гледай – препоръча ѝ Филип, проследявайки погледа ѝ. – Аз по цял ден се опитвам да не ги виждам. Ние току-що се нанесохме и нямах време да преподредя. Ето го чаят. Много добре, Джейн, остави го тук долу.

Ива седна. Тя беше озадачена и любопитна. Изрови от паметта си училищните дни и си спомни тогавашната Филип като почти неприлично богата. Сети се, че тогава тя имаше втори баща милионер. Какво ли бе станало с него? Ива надуши някаква мистерия И по обичайния си пряк начин се насочи към разгадаването ѝ.

– Разкажи ми всичко за себе си – каза тя, настанявайки се толкова

удобно, колкото ѝ позволяваше свръхоригиналната конструкция на стола. – И помни, не съм те виждала от две години, така че не изпускай нищо.

– Толкова е трудно да реша откъде да започна.

– Ами подписа си писмото си „Филис Джаксън“. Започни тогава с тайнствения Джаксън. Откъде се появи? Последното, което знам за теб, е от една обява в „Морнинг Поуст“ за годежа ти със... забравила съм името, но със сигурност не беше Джаксън.

– Роло Маунтфорд.

– Добре, какво стана с Роло?

– Ами той... се разпадна от само себе си. Може би защото взех, че се омъжих за Майк.

– Духнала си с него, искаш да кажеш?

– Да.

– Господи!

– Ужасно се срамувам, Ива. Отнесох се доста зле с Роло.

– Хич да не ти пука. Мъж с подобно име е създаден да страда.

– Аз никога не съм го обичала истински. Той имаше ужасни воднисти очи...

– Разбирам. Значи си духнала с твоя Майк. Разкажи ми за него. Кой е той? С какво се занимава?

– Ами в момента е директор на училище. Но не харесва тази работа. Иска да се върне отново в провинцията. Когато се запознахме, той беше управител на имение. Собствениците се казваха Смит. Майк е приятел на сина им още от началното училище, а после са следвали заедно в Кеймбридж. Бяха много богати, а имението им беше в съседство със земите на семейство Еджлоу. Аз бях на гости при Мери Еджлоу... помниш ли я от училище? Срегнах Майк за пръв път на танци, после на езда, а след това... е, след това се срещаме всеки ден. Влюбихме се от самото начало, излизахме известно време заедно и после се оженихме. О, Ива, да беше видяла нашата хубава малка къща. Цялата беше потънала в бръшлян и рози, имахме коне, кучета и...

Разказът на Филис прекъсна с едно сподавено преглъщане. Ива я гледеше със съчувствие. Самата тя цял живот бе безпарична и предволна в своето безпаричие. Беше силна, предприемчива, авантюристично настроена и се опиваше от постоянното възбуждащо усилие да свърже двата края. Но Филис бе едно от онези сладки порцеланови момичета, които грубостта на живота нараняваше, вместо да възпитава. Тя се нуждеше от удобства и приятна обстановка. Ива погледна навъсено

порцелановото кученце, което ѝ се ухили цинично с непоносимо дружелюбие.

– Тъкмо сключихме брак – продължи Филип, – и горкият господин Смит умря. После всичко се разпадна. Предполагам, че е играл на борсата или нещо такова, защото не остави никакви пари и се наложи да продадат имението. Новите собственици имаха племенник, когото назначиха за управител, та Майк трябваше да напусне. Затова сме тук.

Ива зададе въпроса, който искаше да постави още с влизането си в къщата.

– Но какво стана с втория ти баща? Навремето в училище ти имаше богат втори баща. И той ли загуби парите си?

– Не.

– Защо не ти е помогнал тогава?

– Щеше да го направи, ако зависеше от него. Обаче зависи от леля Констанс.

– Коя е тази леля Констанс?

– Аз я наричам леля, но тя всъщност ми е един вид мащеха. Вторият ми баща се ожени отново преди две години. Леля Констанс побесня, когато аз се омъжих за Майк. Тя искаше да се омъжи за Роло. Не ми прости и не позволява на втория ми баща да ни помогне.

– Но как е възможно да е такова безгръбначно желе! – възкликна Ива с възмущение. – Защо не е настоявал? Помня колко много те обичаше.

– Той не е безгръбначно, Ива. Сладур е. Просто се е оставил да го разиграва както си намери за добре. Тя е опасна фурия. Ако рече, може да бъде доста приятна и двамата много се обичат, но понякога е твърда като кремък. – Филип прекъсна разказа си. Входната врата се отвори и се чуха стъпки в коридора. – Кларки пристигна. Дано да е довела Синтия. Не споменавай пред нея нищо от това, което ти разказах, Ива.

– Защо?

– Тя е така майчински загрижена за тези неща. Мило от нейна страна, но...

Ива разбра.

– Много добре. По-късно.

Вратата се отвори и влезе госпожица Кларксън. Прилагателното, което Филип използва за бившата си учителка, беше добре избрано. Госпожица Кларксън излъчваше майчинска загриженост. Тя беше едра, самоуверена и мека и се спусна върху Ива като квачка над пиленцето си още преди вратата да се е затворила зад нея.

– Ива! Колко се радвам да те видя след толкова Много време! Изглеждаш направо неотразима! И толкова благоденстваща. Каква красива шапка!

– Очите ми изтекоха по нея, откакто влезе, Ива – призна си и Филис. – Откъде я имаш?

– От магазина на Мадлин Сойърс на Риджънт Стрийт.

Госпожица Кларксън, след като получи чашата си чай, се възползва от случая, за да каже няколко назидателни думи.

– Както не съм пропускала да отбележа в добрите стари времена, Ива, човек никога не трябва да се отчайва. Помня те в училището, скъпа, бедна като църковна мишка и с никакви изгледи за бъдещето, а ето те сега тук – богата...

Ива се разсмя, стана и целуна госпожица Кларксън. Съжаляваше, че се налага да внесе дисонанс в концерта, но нямаше как.

– Ужасно съжалявам, Кларки, скъпа – каза тя, – но явно съм те заблудила. Аз съм си все така бедна. Дори ако искаш да знаеш, когато Филис ми каза за твоята агенция, аз си набелязах да дойда при теб и да те попитам дали нямаш да ми предложиш нещо. Например гувернантка на някое малко ангелче. Или може би разполагаш с писател, който търси кой да му отговаря на писмата и да лепи в албум вестникарските рецензии за книгите му.

– О, скъпа моя! – Госпожица Кларксън беше покъртена. – Аз пък се надявах... Тази шапка...

– Тъкмо шапката е виновна. Не ми беше работа дори да мечтая за нея, но я зърнах на витрината и няколко дена пъшках по нея, докато накрая се предадох. А после, сама разбираш, ми се наложи да се облека в тон – да купя подходящи обувки и рокля. Това си бе чиста оргия и сега се срамувам от себе си. Твърде късно, както обикновено.

– Ти винаги си била буйно и поривисто дете.

– А когато всичко свърши и отново изтрезнях, открих, че са ми останали само няколко лири, които по никакъв начин нямаше да ми стигнат до пристигането на спасителния отряд. Така че след кратък, но дълбочен размисъл, реших да инвестирам жалките си финансови останки.

– Надявам се, че си избрала нещо сигурно?

– И аз така си мислех. „Спортен експрес“ го нарече „Днешното безопасно залагане“. Имам предвид Скокливия Уили в надбягването от два и половина миналата сряда в Сандаун.

– Божичко!

– Това си казах и аз, когато бедният стар Уили докрета шести. Но няма полза от вайкане. Трябва просто да си намеря някаква работа, за да изкарам до издръжката, която получавам всяко тримесечие. А това ще рече чак през септември... Но стига сме говорили за работа. Утре ще дойда направо в офиса ти, Кларки... Къде е Синтия? Не я ли доведе?

– Да, аз мислех, че ще вземеш Синтия на идване – обади се и Филис.

Ако можем да кажем, че чутото от Ива относно финансовото ѝ състояние наскърби госпожица Кларксън, то споменаването на Синтия я хвърли направо в лапите на злочестието. Ива и Филис размениха недоумяващи погледи.

– Да не би да сме неприлично весели – каза Ива след моментна пауза, прекъсвана само от приглушеното хлипане на бившата ѝ учителка, – имайки предвид, че това би трябвало да е една радостна среща? Какво е станало със Синтия?

– Бедната, скъпа Синтия! – изтена госпожица Кларксън. – Тя се омъжи.

– Не виждам нищо лошо в това, Кларки. Ако още няколко безопасни залагания не успеят, вероятно ще се наложи самата аз да се юрна навън да се омъжвам. За някой хубав, богат мъж, който ще ме глези.

– Ива, скъпа моя – примоли се госпожица Кларксън с блеещ от уплаха глас, – моля те, внимавай за кого се омъжваш. Всеки път, като чуя за сватбата на някое от моите момичета, умирам от ужас да не се случи най-лошото и тя, без да знае, да прекрачи ръба на някоя ужасна пропаст!

– Надявам се, че не споделяш вижданията си с булките. Това би хвърлило сянка върху сватбените тържества. Синтия да не е паднала в ужасна пропаст? Току-що казвах на Филис, че ѝ завиждам на късмета да се омъжи за такава знаменитост като Ролстън Мактод.

Госпожица Кларксън преглътна.

– Този мъж е демон! – каза тя съкрушено. – Току-що оставих бедната Синтия да се къпе в сълзи в хотел „Кадоган“... Тя има много приятна тиха стая на четвъртия етаж, макар че килимът не е в тон с тапетите... Беше с разбито сърце, бедното дете. Направих каквото можах, за да я утеша, но напразно. Винаги си е била тъй чувствителна. Трябва да се върна при нея. Дойдох само защото не исках да ви разочаровам, мои скъпи момичета...

– Защо? – каза Ива с тиха настойчивост. Тя знаеше от опит, че госпожица Кларксън, ако не я притиснеш здраво, ще се върти и суче около въпроса, без дори да го докосне.

– Защо? – повтори госпожица Кларксън, сякаш думата беше нещо тежко, цапардосало я неочаквано.

– Защо плачеше Синтия?

– Нали това ти разправам, скъпа. Онзи мъж я напуснал!

– Напуснал я!

– Те се скарали и той направо си тръгнал от хотела. Това станало онзи ден и оттогава не се е връщал. Днес следобед изпратил кратка бележка, с която съобщил, че вече никога няма да се върне. Тайно и по най-непочтен начин уредил преместването на багажа си в една куриерска агенция, откъдето да бъде препратен неизвестно къде. От него вече ни звук, ни стон.

Ива зяпна. Тя не беше подготвена за такива важни новини.

– Но за какво са се скарали?

– Синтия, бедното дете, беше прекалено развълнувана, за да ми каже.

Ива стисна зъби.

– Какво животнo!... Горката Синтия... Да дойда ли с теб?

– Не, скъпа, по-добре да се погрижа за нея сама. Ще ѝ предам да ти пише кога може да те види. Трябва да тръгвам, Филип.

Ива почака в гостната, докато вратата хлопна и Филип се върна при нея. Филип беше по-тъжна от всякога. Тя с такова нетърпение бе очаквала това събиране. Двете момичета помълчаха известно време.

– Мъжете са такива чудовища! – каза Ива накрая.

– Майк – каза Филип замечтано – е същински ангел.

– Да, нека поговорим за теб и Майк. Когато Кларки влезе, ти тъкмо ми разказваше за втория си баща и защо той не можел да ти помогне. А аз си помислих, че не си изложила достатъчно добре каузата си пред него. Между другото, забравих името му.

– Кийбъл.

– Според мен трябва да му пишеш и да му разкажеш подробно в какво тежко положение се намираш. Той може да е останал с впечатлението, че ти все още тънеш в разкош и не се нуждаеш от помощ. Майк не е виновен за сегашното ви затруднение. Той се е оженил за теб, когато е имал добра работа, и не е виновен, задето я е загубил. Аз бих му писала, Фил. Притисни го.

– Вече го направих. Предложиха на Майк прекрасна възможност, ферма в Линкълншир. Крави и други подобни. Тъкмо каквото иска и с каквото би се справил. Трябват ни само три хиляди лири, но се опасявам, че нищо няма да излезе.

– Заради леля ти Констанс?

– Да.

– На твое място щях да изтъркам прага им, докато не ми дадат парите, за да се отърват от мен. Как е възможно в наши дни да изхвърлиш на студа някого, задето не ти е играл по гайдата? Защо да не се омъжиш за мъжа, когото обичаш? Веднага върви да се оковеш за техния парапет с белезници и започни да виеш като куче, докато не изтърчат навън с чеквите си книжки в ръце, само и само да имат спокойствие. В Лондон ли живеят?

– В момента са в Шропшир в замъка Бландингс.

Ива подскочи.

– Боже милостиви!

– Леля Констанс е сестра на лорд Емсуърт.

– Та аз отивам в Бландингс само след няколко дни!

– Не може да бъде!

– Те ме наеха да каталогизирам библиотеката на замъка.

– Но, Ива, ти току-що помоли Кларки да ти намери някаква работа!

Тя го прие съвсем сериозно.

– И правилно. Работата ми в Бландингс има един сериозен недостатък. Познаваш ли втория син на лорд Емсуърт, Фреди Трипуд?

– Разбира се.

– Той е недостатъкът. Иска да се жени за мен, а аз не споделям това му намерение. Та в тази връзка се питах дали една такава приятна и лесна работа, която ще ме осигури до септември, е в състояние да компенсира досадата час по час да отказвам на бедния Фреди. Трябваше да помисля за това от самото начало, разбира се, още когато той ми писа да кандидатствам за работата, но бях в такъв възторг от перспективата за редовна работа, че не ми дойде на ума. После взех да се колебая. Той е упорит и не се дава лесно. Предлага брак от рано сутринта до късна доба и нищо не е в състояние да го обезсърчи.

– Къде си се запознала с него?

– На едно театрално парти преди два месеца. Той живееше в Лондон тогава, но внезапно изчезна и след време получих сърцераздирателно писмо, обясняващо, че е задлъжнял и баща му го прибрал в Бландингс, който очевидно покрива представата на Фреди за преизподнята. Светът явно е тъпкан с коравосърдечни роднини.

– Не бих нарекла лорд Емсуърт коравосърдечен. Ще видиш колко ще ти хареса. По-скоро е завейан и заблеян. През цялото време се тутка насам-натам, главно из градината. Но леля Констанс едва ли ще ти

допадне. Естеството на работата ти обаче няма да налага често да се срещате.

– Кого ще срещам често... освен Фреди, разбира се?

– Вероятно господин Бакстър, секретаря на лорд Емсуърт. Прилича на пещерен човек с очила.

– Не ми звучи привлекателно. Но замъкът, казваш, е приятен?

– Великолепен. На твоето място бих отишла, Ива.

– Нямах това намерение, но след като ми разказа за господин Кийбъл и леля Констанс, промених решението си. Ще трябва да се отбия утре при Кларки да ѝ кажа, че съм се оправила и няма да имам нужда от помощта ѝ. Ще поема тъжния ти случай, скъпа. Ще отида в Бландингс и ще настъпвам втория ти баща по петите... Ела да ме изпратиш до вратата, защото иначе ще се изгубя из величествените коридори... Сигурно няма да ми позволиш да потроша онова порцеланово куче, преди да си тръгна? Добре де, не пречи да попитам и да помечтая.

Дребната прислужница изникна в коридора и ги заговори.

– Забравих да ви кажа, госпожо, че един джентълмен ви търсеше. Казах му, че ви няма.

– Правилно, Джейн.

– Каза, че името му е Смит, госпожо.

Филис нададе вой.

– О, не! Колко жалко! Толкова исках да се запознаеш с него, Ива. Само да бях разбрала, че е идвал.

– Смит? – попита Ива. – Името ми звучи познато. Защо толкова държеше да се запозная с него?

– Той е най-добрият приятел на Майк. Майк направо го боготвори. Син е на онзи господин Смит, за когото ти разказах. Майк е учил с него в училище и в Кеймбридж. Голям сладур, ще ти хареса. Точно твоя тип. А сега ти заминаваш за Бландингс кой знае за колко време и няма да мога да ви запозная.

– Колко жалко – каза Ива, учтиво незаинтересована.

– Толкова ми е мъчно за него.

– Защо?

– Защото търгува с риба.

– Уф!

– И той мрази тази работа. Но е заседнал там като всички нас след кризата, уреден от един чичо, който е рибен магнат.

– Ами защо стои там, щом я мрази толкова? – попита Ива с възмущение. Нищо не я гнусеше повече от безпомощните мъже. – Мъжът

трябва да е предприемчив.

– Едва ли ще го наречеш безинициативен. Просто се срещни с него, когато се върнеш в Лондон.

– Дадено – каза Ива безразлично. – Толкова обичам риба.

Трета глава ИВА ЗАЕМА ЧАДЪР

Това, което впечатлява най-много посетителя на Лондон, когато навлезе в сърцето на търговския район, е почти пълната липса на показност във витрините, старателното избягване на вулгарна кресливост. Така например във фасадата на помещенията, приютяващи бизнеса на господата Торп и Бриско, търгуващи с въглища на Доувър Стрийт, като правило нямаше нищо, от което на случайния минувач свят да му се завие. Човек можеше да им хвърли един поглед, но със сигурност нямаше да се спре да ги изпива с очи. Не, това не беше Сикстинската капела, нито поне Тадж Махал. И все пак в десет и половина часа на другата сутрин, след като Ива Халидей пи чай с приятелката си Филис Джаксън в Западен Кенсингтън, Смит, отпуснал се с морна елегантност в едно кресло до прозореца на пушалнята в „Търтеите“, разположен точно срещу заведението на Торп и Бриско, цели пет минути го изпива с поглед. Явно гледката го бе очаровала. Нямаше сили да свали поглед от нея.

Винаги съществува причина и за най-необяснимите на пръв поглед явления. Торп (или Бриско) имаха навика да опъват навес над магазина през летните месеци. Кротък, ненатрапчив, изискан навес, разбира се, който с нищо не наскърбяваше окоето, но все пак навес, предлагащ уместна защита срещу онези внезапно изсипващи се проливни дъждове, които придават такава очарователна пикантност на английското лято. Такъв един порой тъкмо се заемаше да кваси лондонския Уест Енд с неподправена сърцатост и младежка жар. И под този навес, загледана жално в дъжда, бе намерила убежище Ива Халидей, запътила се към бюрото за наемане на работна ръка на Ейда Кларксън. Именно тя бе приковала интереса на Смит, вече стигнал до дълбокомислието, че Ива допринеся решително към разкрасяването на фасадата на Торп и Бриско.

Колкото и да беше доволен и признателен, че най-сетне има с какво да си плакне очите през прозореца на пушалнята, Смит беше и донякъде озадачен. Момичето определено пръскаше край себе си впечатление за охолство. Като се започнеше от най-южната точка и се тръгнаше бавно нагоре на север, тя сияеше с елегантните си лачени обувки, със сивобезовите чорапи, очевидно скъпи, които се изкачваха към черна копринена рокля с френска кройка. И тъкмо когато окоето започваше да разбира, че не може да има нищо повече, то се сацисваше от една невероятна

шапка от мек матов атлас с черно перо от райска птица, падащо върху лявото рамо. Дори за неизкушеното мъжко око, печално известно с невежеството си в тази област, ставаше ясно, че шапката си я бива. И все пак тази тънеща в разкош млада жена беше притисната от проливния дъжд под навеса на господата Торп и Бриско. Защо? – питаше се Смит. Дори ако, разсъждаваше той, Чарлс, шофьорът, имаше свободен ден или взеше нейния баща милионер към лондонското Сити, за да се погрижи за огромните си интереси, тя положително можеше да си позволи такси. Ние, които сме запознати с финансовото състояние на Ива, можем да вникнем в неспособността ѝ да наема таксита, но Смит беше видимо озадачен.

Бидейки обаче не само схватлив, но и по рицарски галантен, той прецени, че не му е сега времето за безделни размисли. Не му влизаше в работата защо – очевидният му дълг налагаше да предприеме необходимите стъпки, за да помогне на изпадналата в беда девица. Той напусна прозореца в пушалнята и като се придвижи с плавно достойнство до гардероба на клуба, подложи на обстоен оглед наредените чадъри. Но не беше лесно да го задоволи човек. Два, които дори измъкна от поставките, бяха скоро върнати обратно с тъжно поклащане на глава. Доста добри като чадъри, но крайно неподходящи за набеязаната мисия. Все пак накрая откри един красавец и лека усмивка прекоси иначе сериозното му лице. Нагласи си монокъла и подложи чадъра на обстоен преглед. Той, изглежда, издържа с чест проверката. Смит дори остана доволен.

– Чие – попита той гардеробиера – е това?

– Принадлежи на Достопочтения господин Уолдърик, сър.

– А! – каза Смит снизходително.

И като пхна чадъра под мишница, излезе навън.

Междувременно Ива Халидей, озарила мрачната аскетичност на витрината на господата Торп и Бриско, продължаваше да размишлява със силни, но справедливи думи за английския климат и да разглежда небето с надеждата да открие синя пролука. Тя беше вгълбена в това безрадостно занимание, когато един глас я заговори.

– Извинете!

До нея стоеше гологлав млад мъж – много висок, много слаб и много издокаран – и държеше чадър. Имаше монокъл на дясното око и през него гледаше надолу към нея с тържествена доброжелателност. Не каза нищо повече, а само улови пръстите ѝ и ги постави върху дръжката на

чадъра, който отвори услужливо, и с учтив поклон се отдалечи с бързи широки крачки през улицата, изчезвайки във входа на мрачна сграда. От броя на влизашите и излизашите мъже за времето на престоя си тя бе решила, че трябва да е някакъв клуб.

Доста изненадващи неща се бяха случвали на Ива, откакто дойде да живее в Лондон, но нищо не можеше да се сравни с това. Тя остана неподвижна няколко минути, загледана ококорено в сградата отсреща. Младият мъж не се появи отново. Дори не се показва на прозореца. Клубът го погълна. И тогава Ива, решавайки, че денят не е подходящ за отказване на чадъри дори ако падаха от небето, излезе изпод навеса и продължи по прекъснатия си маршрут към кантората на госпожица Кларксън.

Международното бюро за набиране на работна ръка (Бързина – Любезност – Информация) на Ейда Кларксън се намира в края на Шафтсбъри Авеню, малко след театър „Палас“. Ива, затваряйки чадъра, който, слава богу, предпази шапката ѝ от дъжда, изкачи няколкото стъпала до вратата и почука на прозорчето с надпис „Информация“.

– Търся госпожица Кларксън.

– Името ви, моля? – откликна бързо и любезно Информацията.

– Госпожица Халидей.

Настъпи кратка пауза, включваща задействане на телефонната слушалка.

– Заповядайте в личния кабинет, ако обичате – каза момичето след миг с глас, в който този път се долавяше страхопочително уважение към допълнителните рекламирани качества на кандидатката за работа, защото тя бе успяла да огледа и преглътне шапката.

Ива прекоси общата чакалня с покритата със списания маса и почука на вратата с надпис „Вход за външни лица забранен“.

– Ива, скъпа! – възкликна госпожица Кларксън в мига, в който тя влезе. – Не знам как да ти го кажа, но търсих из картотеката си и нямам нищо за теб, просто нищо. Какво ще правим?

– Не се тревожи, Кларки.

– Ама...

– Не съм дошла да говорим за работа, а за да те разпитам за Синтия. Как е тя?

Госпожица Кларксън въздъхна.

– Горкото дете, още не е дошло на себе си и нищо чудно. От

съпруга й ни вест, ни кост. Направо я заряза.

– Горкичката! Не мога ли да я видя?

– Засега не. Убедих я да замине за Брайтън за ден-два. Мисля, че морският въздух ще й подейства освежително. По-добре, отколкото да седи в хотела и да се тръшка. Заминава с влака в единадесет часа. Предадох й поздрав от теб и тя много се зарадва, че помниш старото приятелство и й съчувстваш за сполетялата я беда.

– Тогава ще й пиша. Къде ще отседне?

– Не знам брайтънския й адрес, но от хотел „Кадоган“ ще й препрашат писмата. Мисля, че ще се зарадва да получи вест от теб, скъпа.

Ива гледаше тъжно рамкираните дипломи и благодарствени писма от клиенти, красящи стената. Тя рядко изпадала в мрачно настроение, но този ден се отличаваеше със забележителна отвратителност, а и повечето й приятелки го бяха закъсали яко.

– Кларки – каза тя, – този свят ни поднася само главоболия.

– Така е – въздъхна госпожица Кларксън, специалистка по темата.

– Всички коне, на които разчиташ, финишират шести, а всички приятелки си скубят косите. Горката Филис!

– Но нали ми каза, че е щастливо женена?

– Да, но го е закъсала с парите, а ти помниш в какъв разкош тънеше навремето в училище. Сигурно ти е смешно, че именно аз оплаквам другите за безпаричието им, но чуждите затруднения винаги ми изглеждат по-лоши от моите собствени. Горката Фил е напълно неподготвена за тях, докато аз съм свикнала цял живот да нямам пукнат грош. Баща ми, горкият, съм го запомнила как пише статия подир статия в надпревара с времето, докато кредиторите дращеха по вратата. – Ива се засмя, но очите й бяха влажни. – Но беше прекрасен човек. Осигури ми първокласно училище като Уейланд Хаус, докато самият той често нямаше пари дори за тютюн. Сигурно честичко е закъснявал с таксата?

– Аз, скъпа, бях само помощник-учителка в Уейланд Хаус и няхах вземане-даване с финансовата страна на нещата, но съм подочувала...

– Милият татко! Знаеш ли, един от първите ми спомени е как някой позвъни на вратата, а татко се гмурка като тюлен под дивана. Подаде глава и ме помоли с дрезгав шепот да държа фронта. Аз отидох до вратата и се изправих пред някакъв възмутен мъж с лист синя хартия в ръка. Разбъбрих се толкова невинно, че той си тръгна не само доволен, ами дори ме погали по главата и ми даде едно пени. И когато вратата се затвори, татко изпъзля изпод дивана и ми даде две пенита – добра работа за една сутрин. Помня, че с тях му купих диамантен пръстен от

магазина на нашата улица. Поне мислех, че е диамантен. Може и да са ме измамили, защото бях много малка.

– Имала си труден живот, скъпа.

– Да, но ми беше толкова забавно! Пък и не можеш да ме причислиш към най-бедстващите десет процента. Чичо Томас ми завеща сто и петдесет лири годишно и, слава Богу, не мога да пипам капитала. Ако на света нямаше неустойими шапки и конни състезания, щях да тъна в охолство... Но да не те задържам повече, Кларки. Чакалнята сигурно е тъпкана с херцози, търсеци готвачи, и с готвачи, търсеци херцози. Довиждане, скъпа.

И след като целуна госпожица Кларксън и оправи шапката си, която се бе килнала малко от прегръдката, Ива напусна стаята.

Четвърта глава БОЛЕЗНЕНА СЦЕНА В „ТЪРТЕИТЕ“

Междувременно в „Търтеите“ се разиграваше една твърде болезнена сцена. Смит, отново на сушинка под покрива на клуба си, се запъти към умивалнята, за да разучава с интерес чертите си в огледалото, да приглади косите си и да изчетка старателно дрехите си. После се запъти към гардероба за шапката си. При появата му гардеробиерът го изгледа с подчертано неспокойство.

– Господин Уолдуик беше тук преди малко, сър – осведоми го той.

– Така ли? – попита Смит, леко заинтригуван. – Енергична, суеятяща се душа е другарят Уолдуик. Вечно е някъде. Ту тук, ту там.

– Питаше за чадъра – продължи гардеробиерът с хладна нотка в гласа.

– И правилно – одобри Смит. – Свестният мъж обича чадъра си.

– Разбира се, аз бях принуден да го уведомя, че вие го взехте, сър.

– Точно така – одобри сърдечно Смит. – Много си падам по този дух на чистосърдечно откровение. Между теб и другаря Уолдуик не бива да се прокрадват съдържаност и недомлъвки. Нека няма шито-покрито – искам да се гледате право в очите, с открити чела.

– Стори ми се твърде разгневен, сър. Тръгна да ви търси.

– Винаги съм готов да побърря с другаря Уолдуик – каза Смит. – Винаги!

И той напусна гардероба, на път към фойето, където поиска от портиера да му спре такси. Последното спря пред клуба. Смит слезе по стъпалата и тъкмо да влезе в него, когато чу зад себе си сподавен дрезгав вик и от входната врата изскочи розов възмутен младеж.

– Ало! Хей! Смит! Ама как може! – гръмогласно се развика розовият.

Смит влезе в таксито и огледа благосклонно новопоявилия се.

– А, другарю Уолдуик! Какво ни тежи на душата?

– Къде ми е чадърът? – поиска да узнае розовият. – Гардеробиерът каза, че ти си ми взел чадъра. Шегата си е шегата, но това беше дяволски хубав чадър.

– Което си е вярно – сърдечно се съгласи Смит. – Сигурно ще се поласкаеш, като споделя с теб, че се спрях на него като на единствено подходящ при доста напрегната конкуренция. Искрено се опасявам, че

този клуб започва да приема членове от кол и от въже, другарю Уолдуик. Ти с твоя кристален разсъдък едва ли ще повярваш какви боклуци бяха някои от чадърите, които прегледах в гардероба.

– Къде е той?

– Гардеробът ли? Завиваш наляво, щом влезеш през главния вход и...

– Чадърът ми, по дяволите! Къде ми е чадърът?

– Е, за това вече – каза Смит и в гласа му се долови нотка на мъжествено съжаление – представа си нямам. Дадох го на една млада дама на улицата. Къде се намира тя в настоящия момент, не мога да кажа.

Розовият се олюля.

– Дал си чадъра ми на някакво момиче?

– Описанието ти е крайно неточно. Ако я беше видял, нямаше да говориш за нея с подобна безотговорност. Другарю Уолдуик, тя беше прелестна! Аз съм един обикновен недодялан мъж и, общо взето, стоя над нежните чувствителности, но открито си признавам, че тя докосна в мен струна, която рядко зазвънява. Тя трогна старото ми обръгнало сърце, другарю Уолдуик. Нямам друга дума за това. Трогна го!

– Ама такава...

Смит протегна дългата си ръка и положи бащинска длан върху рамото на другия мъж.

– Смелост, другарю Уолдуик! – каза той. – Посрещни това изпитание като мъж. Съжалявам, че станах повод за разлъката ти с един превъзходен чадър, но както лесно можеш да разбереш, няха друг избор. Валеше дъжд. Тя стоеше там, сгушена отчаяно под навеса на онзи магазин. Искаше да бъде другаде, но влагата дебнеше, за да ѝ погуби шапката. Какво можеш да направиш? Какво можеше са стори кой да е достоен мъж, освен да изприпка до гардероба, да грабне най-хубавия чадър и да ѝ го поднесе? А твоят се открояваше сред тълпата като гургулица сред гарги. Аз ѝ го дадох и тя си тръгна с него, най-после щастлива. Сигурен съм, че това обяснение ще уталожи съществено естествената ти тъга. Ти загуби чадъра си, другарю Уолдуик, но за каква кауза! Сега можеш да се сравняваш единствено със сър Филип Сидни¹ и сър Уолтър Роли². Може би последният е по-подходящото историческо сравнение. Той разперил пелерината си, за да запази сухи краката на една кралица. А ти

---

1. Сър Филип Сидни (1554–1586) – английски поет, учен и любим придворен на кралица Елизабет I, убит по време на военна експедиция във Фландрия. Според преданието, докато умираше, той отказал чаша вода и я подал на ранения до себе си, чиято нужда, казал Сидни, била по-голяма от неговата. – Б.ред.

– чрез моя милост като посредник – отдаде чадъра си, за да спасиш шапката на едно момиче. Потомците ще се гордеят с теб, другарю Уолдуик. Ще остана силно изненадан, ако не те обезсмъртят в легенди и народни песни. Бъдещите поколения ще се тълпят край коленете на дядовците си и ще се молят: „Разкажи ни как великият Уолдуик се лишил от чадъра си, дядо!“ Но тъй като виждам, че шофьорът е включил таксиметровия апарат, налага се да приключа тази дружеска беседа, която неизмерно ме обогати. Карай – обърна се той към шофьора, прибирайки глава в колата. – Отивам в Международното бюро за набиране работна ръка на Ейда Кларксън на Шафтсбъри Авеню.

Таксито потегли. Достопочтеният Хюго Уолдуик, поглеждайки страстно подире му, осъзна, че дъждът го вали, и се прибра обратно в клуба.

Пристигнал на назования адрес, Смит плати на шофьора, изкачи стъпалата и леко почука върху матовото стъкло на „Информация“.

– Скъпа госпожице Кларксън – започна той с приветлив глас веднага щом прозорецът на гишето се вдигна нагоре, – ако можете да ми отделите няколко мига от скъпоценното си време...

– Госпожица Кларксън е заета.

Смит я разгледа сериозно през монокъла си.

– Не сте ли вие госпожица Кларксън?

Информацията каза, че не е.

– В такъв случай – каза Смит – се получи недоразумение, за което – добави сърдечно той – съм виновен единствено аз. Ще мога ли да се видя с госпожицата? Ще бъде в чакалнята.

И той влезе в чакалнята, вдигна едно списание от масата и се зачете в „Домашни любимци за момичета“ – януарския брой от 1919 година, тъй като агенциите за набиране на работна ръка, също както зъболекарите, предпочитат литература от по-стара реколта. И той бе потънал в това занимание, когато Ива излезе от личния кабинет на госпожица Кларксън.

---

2. Сър Уолтър Роли (15527–1618) – знаменита историческа личност от времето на кралица Елизабет I. Според Уолтър Скот, описал Роли в романа си „Кенилуърт“, той проснал пелерината си пред кралицата, за да не нагази тя в калта, а после по нейна воля я носил до второ нареждане. – Б.ред.

Пета глава СМИТ ТЪРСИ РАБОТА

Смит стана учтиво от мястото си, щом тя се появи.

– Скъпа госпожице Кларксън – започна той, – ако можете да ми отделите минутка от скъпоценното си време...

– Боже милостиви! – каза Ива. – Какво съвпадение!

– Изумително съвпадение – съгласи се Смит.

– Така и не ми дадохте възможност да ви благодаря за чадъра – каза укорително Ива. – Сигурно сте ме сметнали за ужасно невъзпитана. Но всичко стана толкова бързо...

– Скъпа госпожице Кларксън, моля ви да не...

– Защо държите да ме наричате така?

– Не сте ли госпожица Кларксън?

– Разбира се, че не съм.

– В такъв случай – каза Смит – трябва да започна да я издирвам от самото начало. Тези постоянни спирачки са крайно досадни за един пламенен дух. Може би сте млада булка, дошла да наеме първата си готвачка?

– Не, не съм омъжена.

– Чудесно!

Ива намери признателното му облекчение малко смущаващо. В кратката пауза, настъпила след неговата забележка, Информацията влезе бодро в чакалнята.

– Госпожица Кларксън ще ви приеме, сър.

– Остави ни – каза Смит с махване на ръка. – Искаме да останем сами.

Информацията зяпна, после, зашеметена от поведението му и излъчваното непохватно величие, побърза да се оттегли.

– Мисля – каза Ива, като въртеше чадъра в ръце, – че трябва да ви върна това. – Тя погледна стичащите се по прозореца вадички. – Обаче продължава да вали все така силно.

– Силно е слабо казано – потвърди Смит.

– Тогава ще имате ли нещо против, ако го задържа до довечера?

– Дори настоявам.

– Толкова съм ви благодарна. Ще ви го изпратя утре, ако ми дадете името и адреса си.

Смит махна с ръка, влагайки в жеста много укор.

– Но моля ви! Ако ви е от полза, надявам се да погледнете на него като на подарък.

– Подарък!

– Най-обикновен подарък – обясни Смит.

– Но аз не мога да приемам от непознати мъже скъпи чадъри. Къде да го изпратя?

– Щом настоявате, можете да го изпратите на Достопочтения Хюго Уолдуик в клуб „Търтеите“ на Доувър Стрийт. Но ви уверявам, че не е необходимо.

– Няма да забравя. И много ви благодаря, господин Уолдуик:

– Защо ме наричате така?

– Ами вие казахте...

– А, ясно. Малко объркване. Не, аз не съм господин Уолдуик. И между нас казано, не бих искал да бъда. Неговата интелигентност е с доказано трето качество. Другарят Уолдуик е само човекът, комуто принадлежи чадърът.

Очите на Ива се отвориха широко.

– Искате да кажете, че сте ми дали чужд чадър?

– За жалост пропуснах да взема собствения си тази сутрин.

– Никога не съм чувала подобно нещо!

– Обикновен социализъм в действие. Другите само се задоволяват с приказки за преразпределение на богатата, докато аз излизам навън и го осъществявам.

– Но той няма ли да се ядоса, когато открие липсата?

– Вече я откри. И беше тъй красиво да наблюдавам радостта му. Разясних му обстоятелствата и той бе очарован, че е могъл да ви послужи.

Вратата отново се отвори и този път пропусна самата госпожица Кларксън. Обяснението на Информацията по телефона ѝ се стори несвързано и незадоволително и тя бе тръгнала лично да разследва причината за засечката в гладко смазания механизъм на нейната агенция.

– Е, аз трябва да вървя – каза Ива, като я зърна. – Преча ти на работата.

– Добре, че си още тук, скъпа – възкликна госпожица Кларксън. – Прегледах картотеката си и видях, че всъщност има едно свободно място. За медицинска сестра – додаде госпожица Кларксън с нотка на извинение в гласа.

– Не се притеснявай – каза Ива. – Всъщност нямам нужда от нищо. Но съм ти много благодарна за отзивчивостта.

Тя се усмихна с много обич на собственичката, хвърли друга усмивка на Смит, докато той ѝ отваряше вратата, и излезе. Смит се обърна със замислено изражение.

– Тази дама медицинска сестра ли е? – попита той.

– Сестра ли търсите? – поиска да узнае госпожица Кларксън, тукаткис преобразена на делова жена.

– Искам тази сестра – каза Смит убедено.

– Прекрасно момиче – възторжено откликна госпожица Кларксън. – Няма друга, която бих препоръчала с по-чисто сърце. Тя е госпожица Халидей, дъщеря на един много умен, но безотговорен писател, който умря преди няколко години. Мога да говоря с подобна увереност за нея, защото дълги години съм работила в Уейланд Хаус, където тя учеше. Очарователно, топлосърдечно момиче... Но защо ли ви говоря всичко това, едва ли ви се слуша.

– Напротив – увери я Смит. – Мога да слушам с часове. Вие улуките любимата ми тема.

Госпожица Кларксън го изгледа с известно съмнение, след което реши, че ще е най-добре отново да вметне деловата нотка.

– Като казахте, че търсите сестра, може би имахте предвид, че ще постъпвате в болница...

– Приятелите ми често намекуват, че няма да е зле.

– Госпожица Халидей притежава най-голям опит, разбира се, като гувернантка.

– И гувернантка ще ми свърши работа – каза миролюбиво Смит.

Госпожица Кларксън започна да осъзнава, че си е намерила майстора.

– На каква възраст са децата ви, сър? – попита тя.

– Боя се – каза Смит, – че надзъртате в Том втори. Този роман токуко започна.

– А аз се страхувам – каза госпожица Кларксън, сега напълно объркана, – че не ви разбирам напълно. Какво точно търсите?

Смит изтупа една пращинка от ръкава си.

– Работа – каза той.

– Работа! – повтори госпожица Кларксън и гласът ѝ се пречупи в изумен писък.

Смит повдигна вежди.

– Изглеждате изненадана. Това не е ли трудова борса?

– Това е бюро за набиране на работна ръка – призна госпожица Кларксън.

– Знаех си – каза Смит. – Нещо ми го подсказа. Може би надписът „Бюро за работна ръка“ над вратата. А онези признателни писма в рамка биха убедили и най-скептичните. Да, госпожице Кларксън, аз търся работа и имам усещането, че вие сте жената, която ще ми я намери. Дадох една обява във вестниците, изразявайки готовността си да приема всякаква работа, но започвам да си задавам въпроса дали в края на краищата тя ще ми осигури заслуженото богатство и слава. Така или иначе, няма да навреди да атакувам големия свят и от друг ъгъл, така че дойдох при вас.

– Ще ме извините за забележката, но тази ваша молба крайно ме озадачава.

– Защо? Аз съм млад, деен и без пукната пара.

– Но вашите... ъъ... облеклото ви...

Смит присви очи, погледна не без доволство надолу към безупречно скроената си жилетка и изтупа друга пращинка от ръкава си.

– Намирате ме добре облечен? – попита той. – Намирате ме елегантен? Е, като нищо може и да сте права. Но не забравяйте, госпожице Кларксън, че ако човек се надява да намери работа в тези дни на напрегната конкуренция, той трябва да бъде спретнат и прилично облечен. Работодателите гледат накриво на торбестите панталони. Добре скроеното сако означава за тях много повече от едно честно сърце. Тези прекрасни ръбове се получиха с помощта на матрака, върху който снощи се мятах трескаво в таванската си стая.

– Не говорите сериозно.

– Говоря, и още как.

– Наистина ли искате работа?

– Предпочитам термина „служба“.

Госпожица Кларксън извади бележник:

– Тогава може би ще ми кажете името си.

– Ах! Нещата започват да потръгват. Казвам се Смит.

– Смит?

– Смит.

Госпожица Кларксън размисли над това в настъпилата почти болезнена тишина, но бързо възвърна самообладанието си.

– Най-добре – каза тя – ще е да ми разкажете за себе си.

– Нищо не ми доставя по-голяма радост – увери я разпалено Смит. – Винаги съм готов, дори нетърпелив, да споделям историята на своя живот, но в днешното забързано време срещам малко разбиране и отзивчивост. Нека започнем от началото. Когато бях невръстно бебе, най-

голямата ми сестра беше подкупена от гувернантката с шест пенса на час, за да ме наглежда и да има грижата да не врещя като попарен. Към края на първия ден сестра ми взе да се пазари за шилинг на час. Сега преминаваме към детството ми. Още в ранна възраст бях изпратен в Итън и всички ми предсказваха бляскава кариера. Това бяха щастливи дни, госпожице Кларксън. Весел, засмян къдрокос момък със слънчева усмивка – няма да преувелича, ако кажа, че бях всеобщият любимец. Онези стари манастирски сгради... Но аз ви досаждам. Чета го в очите ви.

– Не, не – запротестира госпожица Кларксън. – Аз обаче имах предвид... Сигурно притежавате известен опит в някоя област на... Всъщност каква работа търсите?

– Служба.

– Какъв вид служба ви влече?

– Най-общо казано – рече Смит, – всяка добре платена служба, която няма нищо общо с рибата.

– Рибата... – промълви с разтреперан глас госпожица Кларксън и отново изгуби контрол върху действителността. – Откъде-накъде?

– Ами защото, госпожице Кларксън, търговията с риба беше до днес моето поприще в живота и душата ми е отвратена от нея.

– Вие търгувате с риба? – изписука госпожица Кларксън, хвърляйки изумен поглед върху остриите като нож ръбове на панталоните му.

– Това не са работните ми дрехи – успокои я Смит, уловил и изтъкувал погледа ѝ. – Да, благодарение на финансово неблагоприятие в моя клон на фамилията аз до тази сутрин бях на разположение на един чичо, който за съжаление е Скумриен монарх, Султан на сардините или както там се наричат тези принцове, управляващи рибния пазар. Той настоя при навлизането ми в бизнеса да го изуча из дъно, мислейки, несъмнено, че ще следвам стъпките му и в крайна сметка ще се издигна до Повелител на херингите. Ала оптимизмът му се оказа прекомерен. Това няма да го бъде – обяви тържествено Смит, фиксирайки като бухал госпожица Кларксън през монокъла си.

– Така ли? – немощно попита госпожица Кларксън.

– Така. Снощи се наложи да го уведомя, че на търговията с риба нищо ѝ няма, но лично мен не ме устройва и възнамерявам да прережа пъпната си връзка с фирмата. Мога веднага да заявя, че последва семейно земетресение. Тежки думи – въздъхна Смит. – Мръсни погледи. Непристойни пазарлъци. В крайна сметка чичо си изми ръцете от мен и ме предостави на широкия свят. Оттук и загрижеността ми да си намеря

служба, госпожице Кларксън.

– Боже, Боже! – прошепна съчувствено собственичката на бюрото.

– Да. Чичо е суров човек и съди ближните си единствено по предаността им към рибата. Никога през живота си не съм срещал човек, толкова отдаден на една едничка тема. До такава степен се е посветил на рибата, че вече е постигнал и похвално физическо сходство. Сякаш е изкарал някой от курсовете по самовнушение и си е повтарял безспир: „Всеки ден и по всякакъв начин заприличвам все повече на риба. Всеки ден и по всякакъв начин заприличвам все повече на риба...“ Сега и най-близките му приятели не могат да определят дали прилича повече на камбала или на треска... Но аз сигурно отново ви досаждам с тези семейни клюки?

Той изгледа госпожица Кларксън с такъв внезапен и проницателен поглед, че тя нервно подскочи.

– Не, не! – възкликна тя.

– Слава Богу. Между другото – продължи Смит, – преди да си тръгна, искам да попитам още нещо. Докато чаках да се освободите, прочетох част от един роман с продължение в януарския брой на „Домашни любимци за момичета“ от 1919 година. Потърсих безрезултатно останалите броеве. Заглавието беше „Честта ѝ бе заложена на карта“ от Джейн Емелин Мос. Не знаете ли случайно как свършва историята? Научава ли лорд Юстас, когато намира Кларис в стаята на сър Джаспър в полунощ, че тя е отишла там само за да прибере няколкото писма, компрометиращи нейна приятелка? Не знаете? За жалост, така си и мислех. Е, довиждане, госпожице Кларксън, довиждане. С леко сърце поверявам бъдещето си на вашите грижи.

Смит затвори внимателно вратата след себе си и излезе навън. Хрумна му обаче, че е в състояние да сее още благодат, почука по стъклото на Информацията и се усмихна благосклонно при появата на главата ѝ.

– Чух – каза той, – че конят Аспкдистра се смята за фаворит в надбягването в четири часа днес следобед в Бърмингам. Предоставям ви безплатно тази информация. Приятен ден!

Шеста глава

ЛОРД ЕМСУЪРТ СЕ ЗАПОЗНАВА С ПОЕТ

1

Когато Смит излезе на улицата, дъждът беше спрял и слънцето отново грееше енергично и същевременно гузно, както си му е редът след проливен летен дъжд. Паветата блестяха весело и във въздуха се усещаше дъхава свежест. Смит поспря на ъгъла, за да размисли как най-приятно да прекара следващите час и двадесет минути, които го делеяха от обяда. Фактът, че редакцията на „Морнинг Глоуб“ се намираще съвсем наблизо, реши въпроса и той се насочи натам, за да види дали първата поща не е донесла отговори на обявата му. След няколко минути усилието му бе възнаградено, тъй като пощенска кутия номер 365 разкри едно твърде впечатляващо епистоларно количество. Цели седем писма.

Ала онова, което първоначално бе взел за похвално свидетелство за бълбукащата от енергия предприемчивост на четящата вестници публика, при по-внимателно вглеждане се оказа куха заблуда. Макар и наистина предприемчиви в известен смисъл – защото писмата действително представяха авторите си като темпераментни мъже с усет към бизнеса, – те несъмнено разочароваха Смит. Той очакваше нещо по така. Тези писма изобщо не бяха онова, за което се бе изръсил. Разминаваха се с концепцията му. Липсваше им онзи пиперлив дух, на който бе разчитал.

Първият плик, макар и привлекателен отвън, тъй като бе произведен от скъпа хартия и бе весело и амбициозно украсен с един донякъде стряскащ герб, съдържаше добре формулирано любезно предложение от някой си господин Алистър Макдугал, който се натискаше да му представи между десет и петдесет хиляди лири само срещу неговия подпис. Второто писмо разкриваше подобно предложение от друг шотландец на име Колин Макдоналд. А в третото господин Иън Кампбел беше готов да качи мизата до сто хиляди. И тримата филантропи поставяха едно-едничко условие – те не желаеха да имат работа с малолетни. Младостта, при все несъмнените ѝ славни традиции, явно не криеше за тях и капка привлекателност и те сърдечно и единодушно подканяха Смит в случай, че е отпразнувал двадесет и първия си рожден ден, да наmine покрай канторите им и да отнесе плячката в чувал на рамо.

Смит не допусна обаче да се главозамае от шеметните богатства и с въздишка запокити и трите писма в кошчето за боклук, преди да отвори следващото. То представляваше обемист плик и съдържанието му се състоеше от брошура, озаглавена: „Тази нощ душата ти ще бъде наша“. По някакво любопитно и доста уместно съвпадение писмо номер пет се оказа реклама от енергични производители на ковчези, предлагащи да го погребат само срещу осем лири и десет шилинга. Номер шест, също в печатен вид, разкри пред погледа му манифест от някой си Хоуард Хил с адрес недалеч от хиподрума в Нюмаркет, който му препоръчваше незабавно да даде заявка за „Грите сигурни коня на Хил“, без която никои нямал шанс да осъществи мечтаното финансово съсипване на букмейкърите („Кой – питаше господин Хил с по-едър шрифт – ти подсказа да заложеш на Друсливото желе в състезанието за Юбилейната купа?“)

Въпреки че по този начин обричаше себе си на същата липса на предприемчивост, за която от сърце окайваше широката публика, Смит присъедини и това писмо към останалите в кошчето. Сега му оставаше един гол номер седем и лека искрица надежда се възроди в душата му, когато забеляза, че пликът е адресиран на ръка.

Несъмнено бе оставил най-доброто за десерт. В ръцете си държеше нещо, което компенсираше предишните шест разочарования. Написано с разкривен почерк от очевидно развълнувана ръка, писмото съдържаше следните слова:

Ако Р. Смит се срещне с пишещия настоящото във фойето на хотел „Пикадили Палас“ точно в дванадесет часа в петък, 1 юли, не е изключено да се постигне разбирателство при приемливи и за двете страни условия. Р. Смит да носи розова хризантема в петлицата си и да каже на пишещия: „Утре ще вали в Нортъмбърланд“, на което пишещият ще отговори: „Добре е за реколтата“. Моля да бъдете точен.

Усмивка на задоволство заигра върху устните на Смит, докато четеше за втори път това послание. То бе издържано изцяло в духа, на който беше заложил. Защото – макар че най-близкият му приятел Майк Джаксън беше напълно обикновен и редовен млад мъж – вкусът на Смит, когато си диреше компания, клонеше като правило към екстравагантното и нестандартното. Той обичаше околното човечество да го избива на чудатост и ексцентризъм. А „пишещият“, ако се съдеше по настоящия образец от кореспонденцията му, изглеждаше достатъчно

ексцентричен и за най-придирчивия вкус. Независимо дали тази многообещаваща личност щеше да се окаже фриволен шегобиец или заслужаващо вниманието куку, Смит за миг дори не се усъмни в препоръчителността на пълното разчепкване на предоставената му възможност. Какъвто и да се окажеше грознописецът, обществото му щеше да запълни пълнокръвно оставащото до обяда време. Смит погледна часовника си. Часът беше дванадесет без четвърт. Щеше да успее да набави необходимата хризантема и да се добере до „Пикадили Палас“ точно в дванадесет, постигайки по този начин деловата точност, на която неизвестният кореспондент явно много държеше.

Чак при влизането си в цветарския магазин Смит съобрази, че приключението ще има и своите сенчести страни. Като се започне от хризантемата. Докато четеше писмото, той бе тъй запленил от останалата му част, че не обърна полагащото се внимание на китката, с която се очакваше да се закичи. Ала когато в отговор на запитването му цветарят се появи камуфлиран зад буен храст, подобно на армията при Дънси-нейн³, Смит стреснато си даде сметка на какво се бе изложил той, най-придирчивият сред изисканите столични контета.

– Това хризантема ли е?

– Да, сър. Розова хризантема.

– Една?!

– Да, сър. Една розова хризантема.

Смит заразглежда отблъскващата флора през монокъла си. После с въздишка я затъкна в петлицата си и продължи към мястото на срещата с усещането, че е нещо диво, надзъртащо иззад джунглести дедри.

Когато пристигна в хотела и се изправи наред фоайето, той долови наличието на по-нататъшни усложнения. Бидейки предпочитано място за рандевута на онези, които не намираха за удобно да бият път чак до традиционния сборен пункт на лондончани, разположен под часовника на гара Чаринг Крос, фоайето както обикновено бъркаше от народ. При това „пишещият“, макар педантично да бе инструктирал Смит относно декорацията на неговата фасада, небрежно бе пропуснал да спомене и най-незначителната подробност за своята собствена външност. Прибързан, незрял в конспиративно отношение мъж, бе личното мнение на Смит.

---

3. В „Макбет“ вещичите предричат на Макбет, че няма от какво да се бои, „додето Бърнамският лес не тръгне към Дънси-нейн“. Прокобата се сбъдва, когато армията на неговите врагове се придвижва към замъка Дънси-нейн, прикрита зад накръшени клони.
– Б.ред.

При тези обстоятелства му се стори най-уместно да застане на видно място сред навалищата и да чака, докато „пишещият“, примамен от хризантемата, не го доближи и не предприеме нещо. Той приложи тази линия на поведение, но след като в продължение на десет минути не се случи нищо друго освен серия сблъсъци с дузина забързани гости на хотела, реши да мине към по-дейна тактика. Някакъв млад мъж със спортен вид се мотаеше наоколо вече пет минути и час по час поглеждаше часовника си. Явно очакваше някого и Смит реши да пробва отгоре му тайната парола.

– Утре – изрече той – в Нортгъмбърланд ще вали.

Мъжът го погледна. Вярно, не без интерес, но в погледа му липсваше оня заговорнически блясък, който Смит се надяваше да зърне.

– Какво? – попита стреснато той.

– Утре в Нортгъмбърланд ще вали дъжд.

– Благодаря, скъпи ми Захарий⁴ – отвърна мъжът. – Адски мило от твоя страна да ме уведомиш. А случайно да знаеш кой ще спечели надбягванията в Гудуд?

И след тези думи чевръсто се оттегли, за да пресрещне младата дама с необятна шапка, задава се откъм въртящия се портал. Смит бе принуден да заключи, че не този е човекът от явката и като цяло съжали, тъй като го беше намерил за приятен събеседник.

Поради това, че се намираше в статично положение, докато останалото население на фойето в по-голямата си част кръжеше наоколо, той непрестанно се оказваше редом с нови и нови лица; и сега реши да заговори този, когото последното разбъркване бе поставило току пред него. Това се оказа приветлив момък с жилетка на цветя, бяла шапка и зачервено лице. Тъкмо типът, способен да съчини онова писмо.

Ефектът от метеорологичната му забележка бе мигновен. Топла дружеска светлина озари гладко избръснатия ѝ лик. Момъкът сграбчи ръката на Смит и я стисна с възхитителна сърдечност. Обликът му бе на мъж, срещнал стар приятел след дълга и мъчителна разлъка.

– Скъпи приятелю! – извика той. – От пет минути те чакам да се обадиш. Знаех си, че сме се срещали и преди, но не можех да се сетя къде. А иначе гледам, лицето същото. Виж ти! Е, хайде, казвай, как са всички?

– Кои? – запита любезно Смит.

– Как кои? Момчетата, драги, момчетата.

---

4. Библейски пророк. – Б.пр.

– А, момчетата?

– Добрите стари момчета – рече другият, внасяйки допълнителна яснота. Сетне плясна Смит по рамото. – Какви времена бяха само, а?

– Кои?

– Ония, които прекарахме заедно.

– А, ония? – каза Смит.

Въодушевляването на другия леко помръкна като лятно небе, по което се е прокраднал неканен облак. Но той не сви знамената.

– Просто да не повярваш как се срещнахме отново!

– Светът е малък – съгласи се Смит.

– Бих те поканил да пийнем нещо – каза сърдечният му събеседник, с едва доловимото напрежение, което се промъква в гласа на мъж, доближил сърцевината на делова тема, – но лошото е, че моят тъпоумен иконом ме изпрати сутринта навън без пукната пара. Забравил, магарето, да ми пхне портфейла в джоба! Ще се наложи да го уволня.

– Досадно, наистина – рече Смит.

– А тъй ми се иска да можех да те почерпя – каза другият с копнеж.

– От всички тъжни слова на езика или перото, най-тъжни са тези: „Иска ми се да можех“ – въздъхна съчувствено Смит.

– Знаеш ли какво ще направим, драги – възкликна сърдечният, получил вдъхновение. – Ти ще ми заемеш една петарка, а аз ще ти я изпратя в хотела или където живееш веднага щом се прибера довечера вкъщи.

Ласкава тъжна усмивка заигра по лицето на Смит.

– Върви си, другарю! – промърмори едва чуто той.

– А?

– Бягай отгук, стари приятелю, бягай.

Примирение замени сърдечността в чертите на другия.

– Не ми ли се отваря парашутът? – осведоми се той.

– Хич.

– Е, нищо не пречеше поне да опитам, нали?

– Абсолютно.

– Разбираш ли – рече доверително вече далеч не тъй сърдечният младеж, – с тия очила изглеждаш такъв лапни-шаран, че човек просто се изкушава.

– Мога да ти вляза в положението.

Бялата шапка изчезна през въртящите се врати и Смит възобнови своята анкета, като привлече вниманието на един господин на средна възраст, облечен в костюм с цвят на енфие, който тъкмо бе влязъл в обсега му.

– Утре в Нортъмбърланд ще вали дъжд – рече той.

Мъжът впери в него изпитателен взор.

– Кво?

Смит повтори забележката си.

– Ъ? – отвърна мъжът.

Смит започна да губи онова ненакърнимо спокойствие, което го открояваше като внушителна фигура в очите на масите. Той не бе взел предвид съображението, че обектът на неговата реплика може да е глух, което в значителна степен затрудняваше беседата. Тъкмо се бе отдръпнал раздражено, когато една ръка легна на лакътя му.

Смит се обърна. Ръката, която продължаваше да мачка ръкава му, принадлежеше на елегантен млад мъж с донякъде нервно и трескаво изражение. Всъщност по време на своето бдение той вече го бе забелязал да стои наблизко и дори се канеше да го причисли към метеорологичния кръжец.

– Простете – рече младежът с напрегнат шепот, – вас ли чух да казвате, че утре в Нортъмбърланд ще вали?

– Ако сте се намирали в радиус от десет метра, докато общувах с оня глух смок, много е вероятно и да сте ме чули – отвърна Смит.

– Това е добре за урожая – каза младежът. – Елате по-встрани, където ще можем да говорим на спокойствие.

2

– Значи вие сте Р. Смит? – попита той, след като си пробиха път до един отдалечен ъгъл на фойето, закътан от бушуващата навалица.

– Същият.

– Ама такова, много закъсняхте. Казах ви да бъдете тук в дванадесет нула нула. Сега е дванадесет и десет.

– Вините ме напразно – отвърна Смит. – Пристигнах точно в дванадесет, от който час, изправен тук кат статуя на Търпеливостта...

– Като какво?

– Оставете, няма значение.

– Помолих ви също да носите розова хризантема. Как иначе да ви позная?

– Аз *нося* розова хризантема – възрази Смит. – И според мен дори най-разсеяният наблюдател трудно би пропуснал този факт.

– Това тук? – Младежът изгледа пренебрежително икебаната върху

гръдта на Смит. – Аз пък го взех за зелка. Всъщност имах предвид ония цветя, как им викаха, дето хората ги носят в петлиците си.

– Карамфили може би?

– Точно така! Карамфили.

Смит отстрани хризантемата и я пусна дискретно зад стола си. Сетне погледна с много болка и укор своя събеседник.

– Ако бяхте внимавали в часовете по ботаника, другарю – рече той, – много страдания щяха да бъдат спестени. Не мога да ви опиша душевната агония, на която се пържих, крачейки през метрополията зад тоз шубрак.

Всичкото подобавашо разкаяние, което младежът вероятно щеше да изкаже при тези думи, бе пометено безвъзвратно от един поглед към часовника. Нито за миг по време на това свое кратко завръщане в Лондон Фреди Трипуд не бе забравил строгата заръка на баща си да хване влака в един без десет обратно за Маркет Бландингс. Пропуснеште ли го, на хоризонта се очертаваха купища неприятности, а неприятностите у дома бяха нещо, което Фреди с всички сили се стремеше да избягва напоследък, тъй като подобно на всеки разумен каторжник се надяваше чрез примерно поведение да намали срока на заточението си в замъка.

– Господи! Имам само пет минути. Трябва да говорим бързо... За онова нещо. За задачата. Във връзка с вашата обява във вестника.

– А, да. Моята обява. Проявявате интерес, така ли?

– Мога ли да ѝ вярвам?

– Безусловно. Един Смит никога не си служи с измама.

Фреди го огледа със съмнение.

– Знаете ли, изобщо не сте такъв, какъвто ви очаквах.

– Кои недостатъци – осведоми се Смит – ми пречат да се покрия с вашия идеал?

– Не става дума за недостатъци. Мислех, че като цяло ще се окажете по-корав екземпляр. От обявата ви останах с впечатлението, че сте отчаян, готов на всичко тип, а вие изглеждате така, сякаш ще ходите на градинско увеселение в Бъкингамския дворец.

– А! – възкликна Смит просветлен. – Облеклото ми е причината у вас да се породят известни резерви. Подобно недоразумение възниква за втори път тази сутрин. Бъдете спокоен. Тези панталони може и да ми стоят добре, но то е само защото джобовете им са празни.

– Вие нямате пари?

– Беден съм като църковна мишка.

– Да пукна, ако ви вярвам.

– Ако искате, ще погладя шапката си срещу косъма – предложи услужливо Смит. – Това ще ви убеди ли?

Събеседникът му потъна в едноминутно мълчание. Въпреки че не разполагаше с време и с всяка изминала секунда приближаваше мигът, когато щеше да му се наложи да се втурне към изхода и да отпраши с първото такси към гарата, Фреди силно се затрудняваше да повдигне въпроса, който бе дошъл да обсъжда.

– Вижте – рече най-сетне той. – Май ще трябва да ви се доверя, дявол да го вземе.

– И никога не ще съжалите.

– Нещата стоят така. Аз се мъча да набавя хиляда лири...

– Съжалявам, че няма да мога ви предоставя необходимата сума. Всъщност преди минути бях принуден да откажа на някакъв джентълмен, който се представи за стар мой приятел, дори скромния заем от една петарка. Но познавам една услужлива стара душа на име Алистър Макдугъл, който...

– Боже мой! Да не си помислихте, че съм дошъл да ви врънкам за пари?

– Признавам, че подобно впечатление прехвъркна за миг в ума ми.

– Нищо подобно. Но... както вече споменах, страшно ми се ще да докопам една хилядарка.

– На мен също – рече Смит. – Две души, обладани от едничка мисъл. И откъде предлагате да подхванем работата? Колкото до мен, признавам си без задръжки, че нямам и намек от идея. „Смит е уплел конците!“ се носи от ухо на ухо из високите учреждения в кралството.

– Виж какво, старче – рече Фреди жаловито, – хайде да млъкнеш за малко, а? Имам само още две минути.

– Моля за извинение. Продължете.

– Дяволски е трудно човек да обясни такова нещо. Изглежда малко заплетено, докато не му схванеш същината... Слушайте, нали сте писали в обявата, че не възразявате срещу престъпление.

Смит обмисли казаното.

– В рамките на разумното и при условие, че остане неразкрито.

– Ами такова, вижте сега... – рече Фреди. – Ще откраднете ли диамантената огърлица на леля ми?

Смит постави монокъла в окото си и се приведе сериозно към своя събеседник.

– Да открадна огърлицата на леля ви? – запита гальовно, сякаш щадеше чувствата на събеседника си.

– Да.

– И не смятате, че тя би го приела като волност от страна на човек, който дори не й е бил представен?

Какво щеше да отговори Фреди на този уместен въпрос няма да узнаем никога, тъй като в този миг, поглеждайки нервно към часовника си за двадесети път, младежът видя, че дългата стрелка е отминала тридесетата минута и уверено се изкачва нагоре към без двадесет и пет. Той подскочи с дрезгав крясък.

– Закъснявам! Ще изпусна проклетия влак!

– А междувременно? – вмъкна Смит.

Тази позната фраза се появяваше поне веднъж във всеки от филмите, които Фреди бе гледал, и тя успя по неведоми пътища да върне съзнанието му към разглежданата тема. Дори той, който никога не се бе отличавал с пъргава мисъл, си даде сметка, че зарязва преговорите в една твърде незадоволителна фаза. От друга страна, трябваше да хване проклетия влак.

– Напишете ми какво мислите по въпроса – рече запъхтяно той, стрелкайки се като лястовичка през фойето.

– За жалост пропуснахте да ми оставите името и адреса си – изтъкна Смит, който го следваше по петите в раздвижен свински тръс.

Въпреки напрежението на мига, една предпазливост, породена от безброй изгледани филми, възпря Фреди да изплюе исканата информация. Дай си името и адреса и после един Господ знае какво може да се случи.

– Аз ще ви пиша – извика той, докато плонжираше към таксито.

– Ще броя всяка минута – отвърна галантно Смит.

– Дай газ! – кресна Фреди на шофьора.

– Закъде? – попита последният, не без основание.

– А? О, към гарата.

Таксито отпраши, а Смит с приятното съзнание за една обещаващо прекарана утрин остана да гледа замислено подир него. Сетне си каза, че определен тип здравни заведения понякога показват удивителна небрежност, и остави мислите си да потекат в сладостно предчувствие по посока на обяда. Защото, макар да бе отпразнувал първия ден на освобождението си от рибния пазар с едно късно ставане и още по-късна закуска, той вече долавяше онази характерна вътрешна празнота, която е безмълвният обеден гонг на душата.

Незначителният проблем, пред който се видя изправен, бе къде точно да обядва. След кратко колебание отхвърли като непригодни онези големи, претъпкани, шумни ресторанти, разположени покрай площад Пикадили. След една утрин, прекарана в срещи с Ива Халидей и с младежа, който сновеше из града и молеше хората да откраднат огърлицата на леля му, бе просто наложително да спре избора си на място, където да може да седне и да размишлява на спокойствие. Приемането на каквато и да било храна трябваше да се осъществи в уединена, дори отшелническа обстановка, необезпокоявана от присъствието на гърчещи се от виртуозност първи цигулки и на оркестри, в чийто речник липсваше терминът piano. Един от клубовете, на които бе член, се открояваше като подходящ.

В дните на своето процъфтяване бащата на Смит, виден клубен ентусиаст, бе вкарал името на сина си в списъците на няколко подобни институции. И сега, макар да бяха настъпили по-постни години, младият Смит все още се числеше в цели шест и щеше да продължи да се числи поне до началото на новата година и съответстващия призив за свежи финансови постъпления. Тези клубове варираха от откровено лекомислените „Търтеи“ до солидните, улегнали „Заслужили консерватори“ и сега той единодушно реши, че последният е крайно пригоден за настроения като неговото.

Всеки, запознат с порядките в „Заслужилите консерватори“, би аплодирал горещо неговия избор. В цял Лондон надали ще откриете подходящ пристан за изискан джентълмен, желаещ да уталожи тленните си нужди с отлично приготвена храна, като същевременно подложи на спокойно проучване безсмъртната си душа. Без съмнение в „Търтеите“ също хранеха добре, но там Младостта се вихреше фриволено в неспирен карнавал и размислите на задълбочен мъж, изучаващ своята душа, можеха всеки миг да бъдат прекъснати от комат хляб, запокитен с най-добри чувства от някоя съседна маса. Немислимо бе подобно ужасяващо безобразие да се случи в „Заслужилите консерватори“. Този клуб наброяваше шест хиляди сто и единадесет членове. Някои от тези шест хиляди сто и единадесет бяха по-почтени от други, но всеки от тях бе почтен, независимо дали се числеше към най-старите посетители, като например граф Емсуърт, влязъл като провинциален член още през 1888-а, или към новоизлюпените създания от последния подбор на кандидати.

Това бяха все плешиви благочестиви люде, които се отбиваха тук я на път към деловата част на града, за да председателстват някой директорски съвет, я на връщане от беседа с премиер-министъра на Даунинг Стрийт по повод изгледите около предстоящото гласуване в местната избирателна секция.

С тихо достойнство, компенсиращо крехката му възраст в този бастион на зрялата добродетел, Смит изкачи стъпалата, мина през вратите, разтворени услужливо пред него от двама униформени лакеи, и се упъти към ресторанта. Тук, след като си избра маса в средата на салона и си поръча прост, но питателен обяд, той се отдаде на размисъл за Ива Халидей. Както бе признал пред младия си приятел господин Уолдуик, тя му бе направила изключително благоприятно впечатление. Той тъкмо изплуваше от своя унес, за да се срази с агнешките котлети в чинията си, когато някакво чуждо тяло нахълта в неговата орбита и скрита немилостиво масата. Смит вдигна очи и съзря дълъг, тънък, възрастен джентълмен с приятно разсеяна външност, който незабавно се разсипа в извинения.

– Скъпи господине, извънредно съжалявам. Надявам се, че не съм ви причинил никакви щети.

– В никакъв случай – отвърна любезно Смит.

– Работата е там, че съм си изгубил очилата, а без тях съм сляп като прилеп. Не виждам дори къде ходя.

Млад мъж с навъсен вид и дълга разчорлена коса, който стоеше до възрастния джентълмен, се прокашля многозначително. Той пристъпваше от крак на крак и всячески показваше нетърпение час по-скоро да приключи епизода и да се отправи по пътя си. Явно личност с напрегат, лесно възбудим темперамент.

Възрастният джентълмен се сепна объркано при звука от прокашлянето.

– А? – рече той, сякаш в отговор на някаква членоразделна забележка. – О, да, разбира се, драги, естествено. Не бива да спираме да бъбрим наляво и надясно, нали така? Но няма как, трябваше да се извиня. Едва не прекатурих масата на този господин. Хич не виждам къде ходя без пустите очила. Сляп съм като... какво животно беше? А? Какво? Да, да, прав си.

И той се затътри към изхода, дърдорейки щастливо, докато придружителят му все така запазваше своя хладен начумерен израз. Смит се загледа заинтригувано подир тях.

– Бихте ли ми казали – запита той келнера, който му донесе

картофите – кои бяха тези?

Келнерът проследи погледа му.

– Нямам представа кой е младият господин, сър. Дошъл е като гост, предполагам. Колкото до по-възрастния, това е граф Емсуърт. Живее в провинцията и рядко се отбива клуба. Много разсеян джентълмен, както съм чувал. Картофи, сър?

– Благодаря – отвърна Смит.

Келнерът се скри от хоризонта, но не след дълго се появи отново.

– Проверих в книгата за гости, сър. Името на господина, обяждал с лорд Емсуърт, е Ролстън Мактод.

– Много ви благодаря. Извинете за безпокойството.

– На вашите услуги, сър.

Смит се върна към своите котлети.

4

Мрачният облик на младия мъж, придружавал лорд Емсуърт в ресторанта, бе точно отражение на чувствата, терзаещи изстрадалата му душа. Ролстън Мактод, „могъщият млад бард на Саскатун“ („Прониква в дълбините на човешките емоции и докосва неподозирана струна“ според „Монреал Стар“. „Много четивен“ по думите на „Ипсиланти Хералд“), не се бе насладил на своя обяд. Приятното усещане за значимост, породено от факта, че за пръв път в живота си ще седи на една маса с истински британски пер, само след десет минути в обществото на неговия домакин смирено бе сторило място на една смесица от яд и отчаяние, която неотклонно се съгъставаше с напредването на обяда. Няма да е пресилено да се каже, че към края на рибното блюдо възделен отдушник за неговите чувства би било да грабне купата със салата и да я захлупи върху плешивата глава на Негова светлост.

Темпераментен млад мъж бе този Ролстън Мактод. Той обичаше да е неконкуриран център на внимание, да приковава погледите, да излага своите виждания, да бъде слушан с благоговееен респект от една притихнала, смирена публика. По време на току-що приключилия обяд нито едно от тези му скромни изисквания не бе удовлетворено. От самото начало лорд Емсуърт бе впримчил думата и я бе удържал с благо блеещо упорство в лицето на всички атаки. На пет пъти господин Мактод бе понечил да вмъкне една от своите най-бляскави епиграми, само за да я види неизменно пометена от бурния поток на лекцията върху градинските

ружи. При шестия опит той най-сетне сполучи да я изрече докрай, остроумна и искряща, при което катърът насреща му само я прехвърли като нисък плет и продължи да многословства за умствените и морални недостатъци на някой си Ангъс Макалистор, който, по всичко личеше, бе негов главен градинар или нещо подобно. Храната, макар господин Мактод да се отличаваше с прекрасен апетит и по правило ценеше добрата кухня, се бе превърнала на пепел в неговите уста и няколко минути по-късно в пушалнята на долния етаж един вкиснат и огорчен Саскатунски бард се плъсна свъсено в креслото до прозореца. Казано накратко, ние представяме господин Мактод на читателя в миг, когато той се намираще на прага на нервен срив. Още един най-лек дразнител, и само Господ знае какво можеше да стори. Но засега се бе ограничил да се спаружи в креслото си с навъсено чело. В гърдта му впрочем тлееше крехка надежда, че една пура може да му донесе известна утеха и той пребиваваше в очакване да му я поръчат.

Граф Емсуърт не забеляза навъсеното чело. На практика той изобщо не бе видял господин Мактод от момента на пристигането си в клуба, когато някой – главният портиер, ако се съди по гласа – го бе осведомил, че един джентълмен го очаква, и го бе отвел до някакво мъгляво петно, което се представи като негов очакван гост. Загубата на очилата бе упражнила обичайния си ефект върху лорд Емсуърт, правейки от света едно забулено място, където мътни обекти плаваха неясно като риба в тинеста вода. Не че за него имаше някакво значение да види, че се намира в Лондон, тъй като в Лондон поначало нямаше нищо за гледане. Отвъд едно смътно усещане, че като цяло би се чувствал по-удобно с очила – едва стигнало, за да го накара да изпрати момчето за поръчки да ги потърси в хотела, – лорд Емсуърт не позволяваше липсата на зрение да помрачи радостта му от тази среща.

Защото за разлика от господин Мактод той се забавляваше чудесно. Младежът, както по всичко личеше, бе великолепен слушател. Тъй успокояващ бе начинът, по който се придържаше към благоприличие) мълчание, без да прекъсва или да се надвиква, каквато осъдителна склонност се ширеше сред съвременните млади хора. Лорд Емсуърт бе принуден да признае, че колкото и да не му се бе поправила идеята да бие път до Лондон, за да прибере този поет или художник, нещата се бяха оказали далеч по-приятни от очакваното. Той харесваше смълчания, но очевиден интерес на господин Мактод към цветята, неговото безмълвно, но искрено съпричастие към проблема с Ангъс Макалистор. Беше доволен, че младежът идва да му гостува в Бландингс. Щеше да му е

драго да го разведе лично из градините, да го запознае с Ангъс Макалистър и да го остави да прониква на воля в безпросветните бездни на окаяния разсъдък на онзи заинатил се шотландец.

Междувременно напълно бе забравил да поръча въпросната пура.

– В големи градини, където обширното пространство позволява – започна лорд Емсуърт, като се намести удобно в креслото и подхвана беседата от точката, в която я беше прекъснал, – нищо не е по-желателно от това да се оставят няколко петна чиста, отмаряща зеленина, без каквито и да било цветя. Виждам, че сте съгласен с мен.

Господин Мактод не се беше съгласил с него. Сумтенето, което лорд Емсуърт бе разтълкувал като възхитен възглас, подкрепящ неговото становище, всъщност бе просто бълбукане, изплувало от разкъсваните дълбини на изтерзаната душа. Желанието да пуши бе обхванало господин Мактод до мозъка на костите, но тъй като известни останки от благоприличие и такт го възпираха да си поиска открито жадуваната пура, той порови в ума си за някакъв заобиколен подстъп към проблема.

– По никой друг начин – продължаваше лорд Емсуърт – колоритът на цветята не може да се възприеме тъй остро, както...

– Като стана дума за цветя – рече господин Мактод, – чувал съм, че тютюневият дим бил полезен за розите.

– ... ако вървим известно време по някоя прохладна зелена алея и после изведнъж се озовем сред избуялите лехи. Несъмнено това отчасти се дължи на подсъзнателното въздействие на един оптичен закон, който, изразен на прост език, гласи, че окото...

– Някои хора казват, че пушенето било вредно за очите. Аз не съм съгласен – вмъкна уместно господин Мактод.

– ... просмукано, тъй да се каже, от зеления цвят, е по-добре настроено да възприема останалите, особено тези от червения спектър. Вероятно подобни съображения са повлияли на архитектите на много стари английски градини да отделят такова внимание на култа към тисовото дърво. Когато дойдете в Бландингс, драги, ще ви покажа нашата знаменита тисова алея. И когато я видите, ще се съгласите, че съм бил прав да се разбунтувам срещу пагубните ретроградни възгледи на Ангъс Макалистър.

– Вчера обядвах в един клуб – рече господин Мактод с присъщото си похвално твърдоглавие, – където не бяха сложили кибрит по масите в пушалнята. Беше изключително неудобно...

– Ангъс Макалистър – рече лорд Емсуърт – е професионален градинар. Не е нужно да казвам повече. Вие знаете не по-зле от мен, драги,

какво представляват професионалните градинари, когато нещата опрат до мъха...

– Това, което имах предвид, е, че ако човек пожелаеше да запали следобедната си пура, трябваше да стане и да отиде до някакъв газеник, който висеше от една скоба в стената на отсрещния край на стаята...

– Мъхът поради някаква неведома причина явно ги кара да изпадат в бяс. Събужда най-зверските им инстинкти. Природата е наредила така, щото една тисова алея да бъде застлана с килим от мъх. Мъхестата алея в Бландингс е в естествена хармония с цвета на дърветата и тревните бордюри. При все това ще повярвате ли, че това бездушно шотландско изчадие най-сериозно искаше да го изрие до шушка и да прокара пътека от утъпкан чакъл под тия вековни дървета! Вече ви споменах, че бях принуден да му отстъпя по въпроса за ружите – главните градинари, кадърни или не, са тъй редки в наши дни, че човек ще не ще трябва да се съобразява с приумиците им, – но това вече беше прекалено. Държах се напълно приятелски и учтиво. „Разбира се, Макалистър – му рекох, – щом искаш, направи си чакълестата пътечка. Ще поставя едно-единствено условие, и то е да я прекараш над собствения ми труп. Само когато се завъргалям, плувнал в кръв, пред тази тисова алея, ще можеш да докоснеш и един сантиметър от моя великолепен мъх. Набий си в главата, Макалистър – му рекох, все тъй напълно радушно, – че това не ти е като да правиш спортна площадка в някое предградие на Глазгоу. Да се съглася с теб, означава да те оставя да оплескаш най-преlestното кътче в една от най-старите и красиви градини в цялото Обединено кралство.“ Тук той издаде от гърлото си някакъв отблъскващ шотландски звук и оттогава въпросът не е повдиган... Но позволете ми, драги – каза лорд Емсуърт, като се заизвива в дълбините на креслото като аристократичен гущер, намествайки уютно гръбнак върху кожената облегалка, – да ви опиша тисовата алея на замъка Бландингс. Влизаме значи от запад...

Господин Мактод се отказа от борбата и изпълнен от черни и гибелни мисли, пропадна в един лишен от тютюн ад. Пушалнята сега беше пълна и от всички страни се носеха ароматни валма дим, изпускани от групички сериозни мъже, които обсъждаха какво бил казал Гладстон през 1878-а година. Чувствата на наблюдаващия ги господин Мактод бяха твърде сходни с онези на неговия предшественик Тантал. Той вече бе стигнал дотам, че щеше да приеме с признателни сълзи и една саморъчно свита махорка вместо „Корона“-та на своите мечти, но нямаше кой да му предложи дори този жалък заместител.

Лорд Емсуърт продължаваше да дудне монотонно. Тръгнал откъм

западния край, той вече бе навлязъл доста навътре в алеята.

– Много от тисовете без съмнение са добили форми, различни от първоначално замислените. Някои напомнят обърнати шахматни фигури, в други могат да се открият човешки очертания, а има и такива, които се издигат нагоре като кули с кръгли корони и заоблени като калпаче на гъба върхари. Те по правило имат извити в краищата клони, образувачи беседки. Един от най-високите... А? Какво?

Лорд Емсуърт примигна объркано срещу келнера, който се бе промъкнал неусетно до него. Допреди миг Негова светлост се бе намирал на повече от сто мили разстояние и не беше лесно изведнъж да пригоди съзнанието си към факта, че седи в пушалнята на Клуба на заслужилите консерватори.

– А? Какво?

– Едно момче току-що ми предаде това за вас, сър.

Лорд Емсуърт вторачи мътен, замаян взор в протегнатия му калъф с очила. Сетне схватливостта му се възвърна.

– А, благодаря. Много благодаря. Очилата ми! Превъзходно! Благодаря, благодаря, благодаря.

Той ги извади от калъфа и ги намести на носа си, при което обгърналата го мъгла в миг се разсея и светът оживя пред погледа му, ярък и отчетлив.

– Да му се не види макар! – изрече той с безмерно облекчение.

И изведнъж замръзна на мястото си като хипнотизиран. Долната пушалня на Клуба на заслужилите консерватори се намираще на нивото на улицата и креслото на лорд Емсуърт бе обърнато точно срещу големия прозорец. Повдигайки вече въоръжените си очи, той за пръв път видя през него, че сред редицата от търговски обекти на отсрещния тротоар се е появил пищен магазин за цветя; който не бе съществувал при последната му визита в метрополията. Той се прехласна по него с възторга на малко момче, заключено сам-самичко в голяма сладоледаджийница. И както би сторило и малкото момче в подобна ситуация, моментално пречисти ума си от всичко останало. Не удостои дори с един поглед своя гост. Всъщност в екстаза на потресаващото откритие той напълно бе забравил, че има гост.

Всеки магазин за цветя, колкото и невзрачен да беше, действаше като магнит на граф Емсуърт. А специално този бе особено голям и пъстър. Витрината му искреше от пищни летни багри. И Негова светлост, надигайки се бавно от стола, направи „стойка“, подобно на сетер, зърнал фазан.

– Мили Боже! – отрони се от устните му.

Ако читателят е проследил изключително увлекателната беседа на лорд Емсуърт с вниманието, което тя заслужава, той положително е забелязал едно малко отклонение на тема градински ружи. Негова светлост бе обсъдил по-нашироко проблема по време на храненето, но тъй като ние нямахме щастието да присъстваме, сега следва да изложим фактите в кратко резюме, тъй че интелигентната публика да може сама да отсъди между граф Емсуърт и непреклонния Макалистър.

В общи линии положението бе следното. Много главни градинари са склонни да поощряват в градинските ружи форми, в които от пръв поглед прозира един фалшив и недостоен идеал. Ангъс Макалистър, придържайки се към главноградинарските стандарти за красота и правилност на очертанията, не одобряваше най-външното широко венчелистче. Цветът, държеше Ангъс, трябвало да бъде стегнат и закръглен, подобно на генералска униформа. Лорд Емсуърт от своя страна намираше подобен възглед за тесногръд и отстояваше стремежа към разкриване на пълната, неподправена красота у градинската ружа. Нагънатите вътрешни венчелистчета, твърдеше той, пораждали неповторима игра и преливане на цветовете, докато широкото външно венчелистче със своята леко вълниста повърхност и едва доловимо накъдрен външен ръб... с две думи лорд Емсуърт предпочиташе своите ружи разпуснати, а Ангъс Макалистър не ги търпеше иначе освен стегнати. Спорът прерасна в люта битка, в която, както вече знаем, Негова светлост се бе видял принуден да отстъпи. Оттогава той нито за миг не бе спрял да оплаква поражението си и ето че в този цветар отсреща съзираше един възможен съмишленик, потенциален съюзник, един интелигентен мъж, с когото щеше да се сближи и сурово да порицае проклетия шотландски инат на Макалистър.

При един бегъл поглед човек не би заподозрял у лорд Емсуърт способността да се придвижва бързо, но безспорен факт бе, че той се озова извън пушалнята и се стрелна по парадните стълби на клуба още преди челюстта на господин Мактод, провиснала при вида на това как негови-ят домакин драсва като подплашен заек, да се прибере с хлопване на мястото си. Миг по-късно погледът на господин Мактод, случайно зареян през прозореца, го засече да профучава през улицата и да се скрива в цветарския магазин.

Случи се тъй, че тъкмо на този етап от развоя на събитията Смит, приключил със своя обяд, слезе в пушалнята да се наслади на кротка чаша кафе. Стаята бе доста пълна, а креслото, освободено от лорд

Емсуърт, имаше определено подканящ вид. Той се упъти към него.

– Свободно ли е? – запита учтиво. Толкова учтиво, че на фона на думите му отговорът на господин Мактод прозвуча още по-сприхаво, отколкото при нормални условия.

– Не, не е! – отсече ядно той.

Смит седна. Той се чувстваше приятно предразположен към разговор.

– Както виждам, лорд Емсуърт ви е изоставил?

– Да не би да го познавате? – осведоми се господин Мактод с тон, който подсказваше, че не би имал нищо против да се задоволи с някой познат на Негова светлост, върху когото да излее гнева си.

– Лично не съм се запознавал.

– Да пукне дано! – процеди господин Мактод с неопишуема злост.

Смит го изгледа преценяващо.

– Поправете ме, ако греша – рече, – но ми се струва, че в израза ви прозира едно завоалирано раздражение. Случило ли се е нещо?

– О, не – излая ожесточено господин Мактод. – Абсолютно нищо, като изключим това, че дъртият козел – и тук той бе несправедлив към лорд Емсуърт, който, каквито и да бяха другите му недостатъци, не носеше брада, – дъртият козел ме покани на обяд, през цялото време ми говори за пъклените си цветя, не ми даде да вмъкна и дума, не прояви елементарната учтивост да ми предложи една пура, а накрая си вдигна гълъбите без никакво извинение и се навря в оня цветарски магазин отсреща. През целия си живот не съм бил оскърбяван по подобен начин! – пенеше се господин Мактод.

– Едва ли бихме го нарекли идеалният домакин – съгласи се Смит.

– И ако проклетото изкопаемо си въобразява – рече гневният бард, изправяйки се на крака, – че след всичко това ще отида да гостувам в гнусния му замък, то дълбоко греша. Тази вечер трябваше да пътуваме заедно за натам. Как не! След всичко това! – Ужасен кух смях се разнесе от поетичните дълбини на господин Мактод. – Как ли не съм се затичал! Направо ще си потроша краката! След такова оскърбление... Вие бихте ли отишли? – попита той.

Смит поразсъждава.

– Склонен съм да допусна, че не бих.

– Аз също съм дяволски склонен да допусна, че не бих! – изрева господин Мактод. – Тръгвам си още сега, в същата тази минута. И ако оня изветрял хахо изобщо се върне, кажете му, че ме е видял за последен път.

И господин Мактод с кипяща от праведно негодувание кръв и жили, издути до опасна степен за такъв топъл ден, се устреми към вратата със сурово каменно лице. Оттам той се устреми към гардероба, за да вземе бастуна и шапката си, после с беззвучно шаващи устни се устреми през фойето по стълбите и накрая се скри от хоризонта, устремявайки се неистово зад ъгъла в търсене на магазин за цигари. В мига на неговото изчезване граф Емсуърт тъкмо бе започнал да излага пред съчувствения цветар детайлно описание на извращенията в характера на Ангъс Макалистър.

Смит поклати тъжно глава. Тези сблъсъци между човешките температури бяха тъй прискърбни. С лекота можеха да нарушат следобедния отдик на един чувствителен мъж. Той си поръча кафе и се постара да забрави болезнената сцена чрез размисли върху Ива Халидей.

5

Цветарят се оказа възхитителен събеседник, дълбоко съпричастен към проблематиката на градинските ружи, а също и дотолкова просветен в материята на делфиниумите, ахилеаса, кореопсиса, ерингиума, омайничетата, лупината, бергамота и ранния флокс, че лорд Емсуърт се потопа всецяло в този радостен пир на разума и душата. Едва петнадесет минути по-късно той се сети, че е оставил един гост да чезне в самота в долната пушалня и че този гост може да го сметне за нехаен по отношение на свещените му задължения на домакин.

– Мили Боже! – възкликна Негова светлост, изплувайки сепнато от своя унес.

Но дори сега не му даде сърце да си тръгне просто ей тъй от магазина. На два пъти той стига до вратата и на два пъти се връща, за да се потутка още малко сред цветята, да ги подуши и да допълни нещо, което бе пропуснал да спомене за предпазването на повета от листни въшки. Накрая все пак след един сетен, изпълнен с копнеж и нега поглед, той се откъсна и заприпка обратно през улицата по посока на клуба.

При влизането си в пушалнята лорд Емсуърт постоя за миг на прага, взирайки се в обстановката. Споменът му за нея бе неясен, но той знаеше добре, че е седял пред централния прозорец и тъй като там имаше само две кресла, значи високият тъмнококс младеж в едното от тях следваше да е неговият зарязан гост. Вероятността, че може да е станала

подмяна, изобщо не му мина през ума. Времето в цветарския магазин отсреща бе протекло тъй приятно, че той беше убеден, че е излязъл оттук най-много преди две-три минути. Когато се доближи до младия мъж, за миг му се стори, че в негово отсъствие последният леко се е извисил на ръст, но това усещане бе мимолетно и бързо отшумя.

– Скъпи друже – рече той, като се намести в свободното кресло, – аз наистина ви дължа извинение.

За Смит беше очевидно, че новодошлият е изпаднал в заблуда и всеки порядъчен младеж на негово място тутакси би го извадил от нея. Фактът, че Смит дори за секунда не си помисли да го стори, явно се дължеше на някакъв вроден недостатък в неговия характер. Той по принцип приемаше нещата така, както дойдат и колкото по-непоследователно идваха, толкова по-доволен беше. Не след дълго, съобрази той, щеше да му се наложи да се оправдае по някакъв начин и да се изниже безшумно от живота на лорда, но дотогава ситуацията му предоставяше нелоши възможности за разтуха.

– Няма защо – отвърна той великодушно.

– За миг се притесних – поясни лорд Емсуърт, – че можете, и то с пълно право, да се почувствате засегнат.

– Но моля ви!

– Не биваше да ви изоставям така. Беше крайно нетактично. Но разбирате ли, драги, аз просто трябваше да отскоча до отсрещния тротоар.

– Правилно – поощри го Смит. – Винаги прескачайте до отсрещния тротоар. В това е тайната на щастливия и успешен живот.

Лорд Емсуърт го изгледа малко озадачено, питайки се дали е схванал добре същността на забележката. Но тъй като умът му не бе устроен така, че да се закрепва върху един или друг проблем за по-продължително време, той се върна към своята тема.

– Чудни рози има онзи човек – отбеляза. – От пръв поглед си личи добрият познавач.

– Наистина? – рече Смит.

– Естествено, далеч не могат да се сравнят с моите. Ще ми се, драги, да бяхте дошли в Бландингс в началото на месеца. Тогава розите ми бяха истински разкош.

– Толкоз по-зле за мен – каза Смит.

– Разбира се, тогава не сте били в Англия.

– О! Това обяснява нещата.

– И все пак ще има какво да ви покажа, докато ми гостувате в Бландингс. Току-виж – рече лорд Емсуърт, най-сетне проявявайки

закъснялата гостоприемна учтивост да прехвърли топката на своя събеседник, – току-виж, сте написали някое стихотворение и за моите градини, а?

Смит усети как в гърдата му се надига едно определено задоволство. Седмиците къртovski труд сред херингите и пушената съомга бяха насадили у него обсебващ страх, че дори в личните си контакти излъчва неизкоренимата смрад на рибния пазар. А ето че тук един напълно непрдубеден събеседник, го гледаше право в очите и го наричаше поет. Това идеше да покаже, че въпреки всичко, през което бе преминал, той бе успял да съхрани нещо осезаемо възвишено и нерибно в своето излъчване.

– Много е възможно – отвърна доволно. – Много е възможно.

– Предполагам, че черпите вдъхновение от най-различни неща – каза лорд Емсуърт, благородно подтискайки изкушението да оседлае ново разговора. Той преливаше от дружески чувства към този поет. Страшно мило беше от негова страна да не се муси, задето го бе зарязал така в пушалнята.

– Всъщност почти от всичко – отговори Смит – освен от рибата.

– Рибата ли казахте?

– Никога не съм възпявал в рима рибата.

– Тъй ли? – запита лорд Емсуърт с повторното усещане, че някое винче в механизма на разговора се е разхлабило.

– Веднъж ми предложиха царски хонорар – продължи Смит, понесен върху буйните вълни на наднорменото си по природа въображение – да напиша балада за „Седмичник на рибопродавеца“, озаглавена „Леферът Лари“. Но аз бях твърд. Отказах категорично.

– Нима? – прошепна лорд Емсуърт.

– Беше болезнено, разбира се. Редакторът остана сломен, когато разбра, че отказът ми е окончателен.

В този момент, когато лорд Емсуърт вече започваше да изпитва лек световъртеж, а Смит, у когото разговорът неизменно стимулираше мисълта, се готвеше да се хвърли с още по-голямо усърдие в благата раздумка, оберкелнерът се доближи към тях.

– Една дама желае да ви види, Ваша светлост.

– А? О, да, разбира се, разбира се. Аз я очаквам. Това е госпожица... как й беше името? Холидей? Не, Халидей. Това е госпожица Халидей – поясни той на Смит, – която идва в Бландингс, за да направи каталог на библиотеката. Бакстър, моят секретар, й е казал да мине оттук, за да се срещнем. Тъй че ако ме извините за минутка, драги...

– Естествено.

Щом лорд Емсуърт се скри, Смит си даде сметка, че е ударил часът да си вземе шапката и да се изниже безшумно от неговия живот. Само по този начин можеха да се избягнат объркването и конфузните обяснения. А основен житейски принцип на Смит бе винаги да избягва обясненията. Той допускаше, че не е изключено лорд Емсуърт да изпита кратка болка, когато се завърне в пушалнята и открие, че му се губи един поет, но какво от туй, след като в наши дни поетите се вдят тъй обилно, че е почти невъзможно да хвърлиш тухла на обществено място, без да повредиш някой суров млад бард. Личното мнение на Смит бе, че ако лорд Емсуърт има желание да общува с поети, то следващият положително щеше да се пръкне наоколо след не повече от минута. Ето защо той почти се беше изправил, когато една леност, предизвикана от добрия обяд, го накара да поостане още в удобното кресло. Подобни мигове на покой настъпваха тъй рядко, че беше просто грехота да ги пропилява.

Той запали нова цигара и мислите му, точно както след оттеглянето на господин Мактод, се понесоха упоително към момичето, което бе срещнал в агенцията на госпожица Кларксън. Споменът за нея го изпълваше с кротка меланхолия. Тъжно бе, мислеше той, че на две явно тъй родствени души им бе писано да се сблъскат във водовъртежа на лондонското ежедневие само за да се разлъчат отново – и най вероятно завинаги – поради нелепия етикет, забраняващ на родените от различен пол да укрепят случайното си познанство, като мъжът поиска името и адреса на жената, покани я на обяд и ѝ се закълне във вечна дружба. Той въздъхна, зяпайки примирено през прозореца на пушалнята. Както бе отбелязал в разговора си с господин Уолдуик, тези сини очи и това ведро приятелско лице бяха оставили у него неизгладимо впечатление. Коя беше тя? Къде живееше? И щеше ли някога да я види отново?

Щеше. Още докато си задаваше този въпрос, две фигури слязоха по стъпалата на клуба и се спряха на тротоара. Едната беше на лорд Емсуърт, без шапка. Другата – и при вида ѝ обикновено дисциплинираното сърце на Смит хвърли спазматичен къч – бе същото онова момиче, пленило мислите му. Тя стоеше там все тъй синеока, русокоса и неописуемо очарователна и свежа.

Смит се изправи от креслото си със стремителност, равна на онази, която неотдавна бе показал господин Мактод. Твърдо намерен да се присъедини незабавно към двучленката, той препусна през помещението по начин, предизвикал осъдителните погледи на беловласите присъстващи, много от които решиха, че клубният комитет трябва да се

занимае с този случай.

Но когато достигна откритите пространства, подножието на стъпалата бе празно. Момичето тъкмо свиваше зад ъгъла към улица Странд, а от лорд Емсуърт нямаше ни вест, ни кост, ни нищо.

Смит обаче бе успял да добие полезни практически познания относно привичките на Негова светлост и не се затрудни с проследяването му. Той просто прекоси улицата и влезе в цветарския магазин.

– А, вие ли сте, драги – рече сърдечно графът, прекъсвайки беседата си със собственика на тема делфиниуми. – Решихте вече да си ходите? Е, не забравяйте, че влакът потегля точно в пет. Вземете си билет до Маркет Бландингс.

Смит бе влязъл в магазина единствено с цел да попита Негова светлост дали случайно не знае адреса на госпожица Халидей, но тези думи разкриха пред него такава замайваща перспектива, че той начаса заряза скромния си замисъл. Сега си спомни, че сред забележките на господин Мактод върху нещата като цяло имаше по-конкретно една в смисъл, че не възнамерява да се възползва от поканата да погостува в замъка Бландингс. Следващото съображение на Смит бе, че след като е успял да послужи като заместител на господин Мактод в клуба, нищо не му пречеше да продължи доброто дело, като изпълни неговите функции и в замъка. От алтруистична гледна точка по този начин щеше да спести на своя домакин немалка доза разочарование, докато в един по-личен план посещението в замъка бе единствената му възможност да поднови познанството с момичето. Смит не бе от мъжете, подвиващи плахо опашка, щом Авантюрата ги призове.

– Точно в пет ще бъде там – рече той.

– Чудесно, драги. Превъзходно – отвърна Негова светлост.

– Госпожица Халидей с нас ли ще пътува?

– А не, тя пристига след ден-два.

– Ще ми е приятно да се запозная с нея – каза Смит.

И той се упути към вратата, а лорд Емсуърт поднови разговора си с цветаря.

Седма глава БАКСТЪР ПОДОЗИРА

1

След един конвулсивен тласък влакът от пет часа започна бавно да се изнизва от гарата. Перонът гъмжеше от обичайната фауна, характерна за железопътните гари в подобни моменти, но сред нейните редове нямаше и помен от господин Ролстън Мактод. Установил това, Смит, който седеше срещу лорд Емсуърт в ъгловото място на едно от първокласните купета, почувства онази мека топлина на задоволство, която обхваща човека, щом разбере, че поетият риск му се е разминал. Досега той не можеше да се отърси от опасението, че Мактод, размислил в последния момент, внезапно ще изскочи отнякъде с багажа си – едно събитие, което неминуемо би предизвикало излишни емоции. Но съзнанието му вече беше спокойно. Що се отнасяше до бъдещето, той отказваше да се тревожи за него. То без съмнение щеше да съдържа своите дребни проблеми, но Смит бе готов да ги срещне с нетрепващо лице. Единствената му грижа на света в този момент бе затруднението, което срещаше при избягването на краката на Негова светлост, които проявяваха склонност да обсебват пода на купето подобно на пипалата на октопод. Лорд Емсуърт се състоеше предимно от крака и неговата привичка в минути на отдых да ги оставя да се реят на воля пораждаше у Смит силни опасения, че няколкочасовото пътуване в негова компания може да се окаже сериозно изпитание. Засега обаче Смит стискаше зъби и се вслушваше с учтиво внимание в забележките на своя домакин относно градините на Бландингс. Седнал във влака, който го отнасяше към дома, лорд Емсуърт се държеше като кон, приближаващ родните яхъри. Той прърхтеше възбудено и говореше пространно и страстно за рози и цветни бордюри.

– Докато пристигнем, навярно вече ще се е стъмнило – рече с покруса той, – но първата ни работа утре сутринта ще бъде да се разходим, за да ви покажа моите градини.

– Изгарям от нетърпение – увери го Смит. – Мога да си представя, че са умопобъркваеми.

– Простете? – сепна се лорд Емсуърт.

– Няма защо – отвърна любезно Смит.

– Ъъ... какво казахте? – запита Негова светлост след кратка пауза.

– Казвам, че съдейки по отзивите ви, няма начин градинската продукция на селската ви резиденция да не е на недостижима висота.

– О, да. Да, естествено – отвърна лорд Емсуърт, но видът му си остана озадачен. Той разучаваше Смит през тясното пространство на купето с втрепеното любопитство, което би посветил на някой нов и неклафицизиран храст. – Просто изумително! – промърмори Негова светлост. – Надявам се да не го приемете като намеса в личните ви работи, драги, но знаете ли, човек никога не би повярвал, че сте поет. Вие не изглеждате като поет и, дявол да го вземе, изобщо не говорите като поет.

– А как би трябвало да говори един поет?

– Ами... – Лорд Емсуърт поразсъждава. – Да вземем например госпожица Пийви... Но вие, естествено, не я познавате... Госпожица Пийви е поетеса и оная заран ме издебна тъкмо когато провеждах крайно важна консултация с Макалистър по въпроса за луковиците, за да ме попита дали според мен росата не се образува от сълзите на феите.

– Очевидно тежък случай. Госпожица Пийви също ли е отседнала в замъка?

– За жалост, драги, не бихте успели да я помръднете оттам и с динамит. Тази мания на сестра ми Констанс да тъпче къщата с разни кошмарни литератори направо ми действа на нервите. Не мога да понасям тия поети и други подобни. Открай време.

– Не бива да забравяме обаче – рече строго Смит, – че поетите също са Божии твари.

– О, небеса! – възкликна Негова светлост втрещен. – Съвсем ми изхвъркна от ума, че и вие сте от тях. Какво ли ще си помислите за мен, скъпи приятелю! Но както споменах преди малко, вие сте различен. Признавам, че когато Констанс ми каза, че ви е поканила в имението, не изпаднах във възторг, но сега, след като имах удоволствието да ви опозная отблизо...

Разговорът си бе проправил път тъкмо до онази точка, към която Смит желаше да го насочи. Той изпитваше остра нужда да разбере защо господин Мактод е бил поканен в Бландингс и – което бе още по-жизненоважно – да установи дали при пристигането си там като негов дубльор ще се сблъска с хора, познаващи поета в лице. Той чувстваше, че от отговора на последния въпрос зависи дали му предстои да се наслади на една очарователна визита в исторически провинциален замък в компанията на Ива Халидей, или да слезе от влака на следващата гара и да пропусне да се качи отново.

– Беше извънредно мило от страна на лейди Констанс – рискува той – да покани в Бландингс един напълно непознат.

– О, тя постоянно ги върши такива – отвърна Негова светлост. – Чела книгите ви, харесала ги и щом е чула, че пристигате в Англия, веднага седнала да ви пише писмо.

– Ясно – рече Смит облекчен.

– Този път за щастие е улучила – рече велико душно лорд Емсуърт. – Както казах, вие сте различен. И как, ако смея да запитам, ви хрумна да пишете тия... тия...

– Лигавщини? – предположи Смит.

– Тъкмо думата, която се канех да употребя, скъпи приятелю. Не, не, в никакъв случай нямам предвид, че... Аз, такова... Чудесни стихове, просто чудесни, дума да няма... но все пак...

– Много добре ви разбирам.

– Констанс по едно време ме караше да ги чета, но аз така и не можах. Все заспивах над книгата.

– Надявам се, че сте си почивали добре.

– Аз... въ... право да ви кажа, не виждах никакъв смисъл в тях. Направо не ги проумявах.

– Ако желаете да ги прегледате още веднъж – рече услужливо Смит, – намира ми се един сборник в багажа.

– Не, не, драги, благодаря ви от сърце, хиляди пъти благодаря, но... въ... такова, четенето във влака страшно ми уморява очите.

– О! Тогава може би ще предпочетете да ви порецитирам на глас?

– Не, не. – Подгонен израз се появи в очите на Негова светлост при това предложение. – Всъщност аз обикновено му дръпвам една кратка дрямка в началото на всяко пътуване. Това ме освежава и... въ... в общи линии, освежава ме. Нали ще ме извините?

– Положително, ако смятате, че ще можете да заспите без помощта на моите стихове.

– И няма да го сметнете за грубост от моя страна?

– Ни най-малко. Между другото има ли вероятност да срещна някакви стари приятели в Бландингс?

– А? О, не. Ще си бъдем само ние. Е, като се изключат сестра ми и госпожица Пийви, разбира се. Ако не се лъжа, вие казахте, че не познавате госпожица Пийви?

– Не съм имал удоволствието, но познанството с госпожицата несъмнено ще ми достави ненадминато удоволствие.

Лорд Емсуърт го изгледа сразен, след което приключи разговора

със спасително склопване на очи. Смит остана сам с размислите си, които само след няколко минути бяха прекъснати от ловък ритник по пищяла – Негова светлост, неспокоен в съня си, бе започнал да мята нозе наоколо. Смит се премести в другия край и като свали куфара си от багажника, измъкна от него тънко томче, подвързано с мека бледоморава кожа. Хвърли му един неприязнен поглед, отвори го наслуки и се захвана да чете. Първата му работа, след като бе оставил лорд Емсуърт при цветаря, беше да изразходва част от оскъдния си капитал за събраните съчинения на Ролстън Мактод с цел да не бъде сгашен натясно при една евентуална литературна дискусия в Бландингс. Но потапяйки се в поетичните води, бързо си даде сметка, че всеки опит за по-задълбочено вникване в тях неминуемо ще вгорчи малката му ваканция. Те не бяха леко отпускарско четиво.

През бледоликата парабола на Радостта...

Бълбукащо хъркане от отсрещния ъгъл на купето грубо го откъсна от схватката с този мистичен стих. Той забеляза, че домакинът му се е приплъзнал още по-надолу върху седалката и сега лежи с отворена уста в поза, предполагаща разместване на гръбначните прешлени. Докато гледаше, се разнесе свирещ звук, последван от ново хърхорене дълбоко в гърлото на Негова светлост.

Смит си взе книгата под мишница и излезе в коридора с намерение то да се разходи из влака, докато открие някое празно купе, в което да се отдаде на спокоен прочит.

С двете съседни купета не му провървя. Едното бе заето от възрасен мъж с ирландски сетер, докато присъствието на бебе в другото напълно го изключваше от класацията. Третото обаче изглеждаше по-обещаващо. То имаше само един обитател, при това спящ, излегнал се в далечния ъгъл с голяма копринена носна кърпа върху лицето и крака, качени върху отсрещната седалка. Не изглеждаше вероятно обществото му да възпрепятства изучаването на шедьоврите на господин Мактод. Смит седна и възобнови четенето.

През бледоликата парабола на Радостта...

Смит свъси вежди. Това бе тъкмо стих, способен да озадачи неговата меценатка лейди Констанс, и той предчувстваше как още с пристигането тя ще се изтъпани насреща му и ще иска обяснение. Очевидно

визитата му би започнала зле, ако ѝ признаеше, че и сам не може да разгадае значението му. Той направи нов опит.

През бледоликата парабола на Радостта...

Звук, наподобяващ две или три прасета, хранещи се без задръжки посред гръмотевична буря, го извади от съзерцанието му. Смит вдигна изтерзан взор към своя спътник. Той беше убеден, че с нищо не е заслужил чак такъв тормоз. Е не, каза си той, това вече е много. Всяко търпение си има граници.

Мъжът в ъгъла продължи да хърка волно.

Изход винаги се намира. Почти незабавно Смит прозря какво би сторил Наполеон в подобен кризисен момент. На седалката до спящия бе поставено практично малко куфарче с твърди остри ръбове. Като се изправи безшумно, Смит пристъпи до него и го взе. Сетне, като го закрепил внимателно върху багажника над мъжа, се върна на мястото си и седна да изчака развоя на събитията.

Те не закъсняха. Влакът, който сега се носеше с пълна пара през равнината, от време на време за разнообразие сочно се лашкаше. След няколко секунди той се разтърси конвулсивно по цялата си дължина, куфарчето се заклати неуверено, поколеба се и накрая тупна с глух звук точно върху средното копче на жилетката на своя притежател. Изпод кърпата долетя приглушено даване. Спящият подрипна върху седалката, кърпата се свлече и пред заинтригувания поглед на Смит се разкри ликът на Достопочтения Фреди Трипуд.

2

– Уа! – отбеляза Фреди. Той отстрани багажа от диафрагмата си и се зае да разтрива поразеното място. После внезапно осъзна, че не е сам, повдигна очи и зърна Смит.

– Уаа! – изрече Фреди и остана да седи втрещен.

Неоспорим факт е, че гореизложеният монолог на Фредерик Трипуд не бе бляскав. Но не бива да се забравя, че това бяха само уводни слова, а също, че младежът бе изживял нелеки преमेждия, завършили с два последователни шока. От физическото стълкновение с куфара той вече се съвземаше, но вторият просто го бе сащисал. Когато лепкавата

паяжина на съня се разнесе и той видя само на метър от себе си във влака, отвеждащ го към дома, същия онзи мъж, с когото бе кроил заговори във фойето на хотел „Пикадили Палас“, леден ужас го прониза до мъзка на костите.

Тревогите на Фреди започнаха от момента, когато за секунди изпусна влака от дванадесет и петдесет. Тази несполука силно го смути, защото не можеше да забрави строгата заръка на баща си. Но онова, което наистина го разстрои, бе, че на косьм му се размина да не изтърве и влака от пет часа. Той бе прекарал следобед в едно кино, където, запленил от магията на седмото изкуство, изгуби всякакъв усет за време, тъй че само бавното затъмнение при финалната прегръдка и думата КРАЙ го подсетиха да си погледне часовника. С лудешки галоп до гарата Фреди успя да се закачи за стъпалото на един вагон, когато влакът вече напускаше перона. Изцеден до капка, той потъна в неспокоен сън, от който бе изтръгнат посредством вандалски удар с куфарче по корема и кошмарното видение на седящия на отсрещната седалка Смит. При тези обстоятелства не бива да се учудваме, че той не успя веднага да се извиши до сияйните върхове на красноречието.

Филмът, на който Достопочтеният Фредерик Трипуд бе спрял своя избор, беше нашумялата супер-суперпродукция „Вълчите зъби на миналото“ с Бърта Блевич и Морис Хедълстоун в главните роли. Както всеки знае, възловият мотив в него е изнудването. Заобиколено от зелени хълмове, обрасли с девствени гори, обляно в слънчевата светлина на щастие и мир, селцето Хънидийн дреме, притихнало в ясения утринен въздух. Но пристига влакът от града и от него слиза Непознатият (Максуел Банистър.) Той моли минаващ селяк (Клод Хепуърт) да му покаже пътя към голямата къща, където живее Марта Дейл, лъчезарната благодетелка на селото... но както и да е, във филма се разправяше основно за изнудване и той бе направил потресаващо впечатление на Фреди. Въображението му все още бе обагрено от него в мига, когато видя Смит, и естественото заключение, до което стигна, бе, че последният е вървял цял ден по петите му и сега го следва по пътя към дома с цел да му изтръгне пари срещу своето мълчание.

Докато той все още гълголеше нечленоразделно, Смит подхвана разговора.

– Каква чудесна и неочаквана среща, другарю. Мислех, че сте напуснали метрополията още преди няколко часа.

Фреди продължаваше да гледа като сгачен в ъгъла хомяк, когато откъм коридора се разнесе глас:

– А, ето къде сте били, драги!

Лорд Емсуърт се усмихваше радушно от вратата. Неговата отмора, подобно на Фредивата, не бе траяла дълго. Той бе вдигнат на крака само няколко минути след оттеглянето на Смит от появата на ирландския се-тер от съседното купе, който, отегчен от компанията на своя собственик, бе излязъл на кратка рекогносцировка и откривайки само на две крачки стар познайник в лицето на Негова светлост, бе скочил на седалката и облизал лицето му с усърдна сърдечност, изключваща напълно всякакъв по-нататъшен сън. Веднъж разбуден, лорд Емсуърт, както винаги в будно състояние, бе тръгнал да се размотава наоколо.

Когато зърна Фреди, приветливостта му рязко охладня.

– Фредерик! Мисля, че ти казах на всяка цена да се върнеш с влака в дванадесет и петдесет!

– Изпуснах го, родителю – изломоти дрезгаво Фреди. – Не беше по моя вина.

– Хм! – Негова светлост изглеждаше склонен да продължи по темата, но очевидно присъствието на чужд човек, при това негов гост, му затвори устата. Погледът му прескочи от Фреди към Смит и обратно. – Вие двамата познавате ли се? – попита той.

– Още не – отвърна Смит.

– Моят син Фредерик – рече лорд Емсуърт с тона, с който би обърнал внимание върху присъствието на гол охлюв сред цветята си. – Фредерик, това е господин Мактод, поетът, който идва да ни гостува в Бландингс.

Фреди трепна силно и устата му зейна. Но като срещна топлия дружески взор на Смит, захлопна отвърстието си отново, без да изрече нищо, и облиза изнурено устни.

– В случай, че имате нужда от мен, ще бъда в съседното купе – обърна се лорд Емсуърт към Смит. – Преди малко открих, че там се е настанил Джордж Уилард, стар мой приятел. Изобщо не съм го видял кога се е качил във влака. Кучето му дойде да ми оближе лицето и ме събуди. Нали разбирате, близки съседи и тъй нататък. И двамата сме запалени любители на рози. Понеже толкова се интересувате от цветя, някой път непременно ще ви заведе да видите неговите. Или може би ще се присъедините към нас още сега?

– Ако не възразявате – отвърна Смит, – бих предпочел засега да остана тук и да подхраня онова, което съм сигурен че ще прерасне в крепка и дълготрайна дружба. Убеден съм, че с вашия син ще намерим общи теми за разговор.

– Много добре, драги. В такъв случай ще се срещнем във вагон-ресторанта за вечеря.

И лорд Емсуърт затътри крака по коридора, а Смит стана и затвори вратата след него. Сетне се върна на мястото си, за да срещне страдалческият взор, струящ от оцъклените очи на Фреди. През последните няколко минути мозъкът на младежа бе подложен на по-интензивно натопване, отколкото за много години от обичайния му живот.

– Такова... как така? – продума плахо той.

– Ако мога да сторя каквото и да било – отзова се сърдечно Смит, – за да разясня една или друга дреболия, която ви смущава, спокойно се обръщайте към мен. Е, мъчи ли ви нещо?

Фреди преглътна конвулсивно.

– Такова... той каза, че името ви е Мактод!

– Напълно вярно.

– Но вие ми казахте, че е Смит.

– И си е така.

– Тогава защо баща ми ви нарича Мактод?

– Защото мисли, че аз съм той. Грешката е безобидна и не виждам никаква причина да му се натяква.

– Но защо ви взема за Мактод?

– Това е дълга история, която вероятно ще намерите за отегчителна. Но ако действително държите да я чуете...

Нищо не можеше да се сравни с благоговейния захлас, с който Фреди изслуша разказа за случилото се в Клуба на заслужилите консерватори.

– Да не искате да кажете – запита той накрая, – че пристигате в имението, представяйки се за оня жалък драскач?

– В общи линии това е идеята.

– Но защо?

– Имам си своите основания, другарю... как казахте ви беше името? Трипуд? Благодаря. Моля да ме извините, другарю Трипуд, но ще се въздържа да навляза в тях. А сега – рече Смит, – продължавайки тъй увлекателния разговор, който за жалост се наложи да прекъснем тази сутрин, защо искате да открадна огърлицата на леля ви?

Фреди подскочи. Дръзката постъпка на неговия събеседник дотолкова бе обсебила въображението му за момента, че напълно бе забравил за огърлицата.

– Да му се не види! – възкликна той. – Ами разбира се!

– Бихте ли се изразили по-точно?

– Приляга чудесно.

– Кое, огърлицата ли?

– Имам предвид, че щеше да е дяволски трудно да намерим начин да ви вмъкнем в къщата, докато сега ще си влезете като на парад под името на оня стихоплетец. Страхотно!

– Ако – рече Смит, разглеждайки го търпеливо през монокъла си – ви се струвам в недостатъчна степен заразен от вашия ведър оптимизъм, отдайте го на факта, че нямам и най-бегла представа за какво говорите. Не бихте ли могли да ми дадете едно-две напътствия? Какво например очаквате да сторя с огърлицата на вашата леля в случай, че се съглася да я отчуждя?

– Ами, просто ще ми я дадете.

– Разбирам. А вие на свой ред какво ще правите с нея?

– Ще я връча на чичо си.

– А той на свой ред?

– Вижте какво – рече Фреди. – Май ще е най-добре да започна от самото начало.

– Превъзходно хрумване.

Поради скоростта, с която сега се придвижваше влакът, провеждането на разговора по друг начин освен с гръмовен тон, бе трудно. Ето защо Фреди се приведе напред, докато устните му почти докоснаха ухото на Смит.

– С две думи нещата стоят така. Моят чичо, старият Джо Кийбъл...

– Кийбъл? – промърмори замислено Смит. – Чудно защо това име ми звучи толкова познато.

– Ама ако ще ме прекъсвате... – изпротестира Фреди.

– Простете.

– Чичо Джо има доведена дъщеря. Тя се казва Филис и преди известно време взе, че се омъжи за някой си Джексън...

Смит не прекъсна повече разказвача, но изразът на задълбочен интерес върху лицето му се усилваше с всяка изминала минута. Накрая той го потупа насърчително по рамото.

– Да разбирам ли след всичко това, че едно от последствията на този обир, в случай че излезе успешен, ще бъде да се поставят делата на семейство Джексън върху непоклатима финансова основа?

– Абсолютно.

– И не съществува опасност – ако ме извините за израза – вие сам да се лепнете като пиявица за плячката и да я използвате за задоволяване на едни или други свои разточителни привички?

– В никакъв случай. За услугата чичо Джо ще ми даде... тъ... ще ми даде, сещате се, определена скромна сума. Планът е следният. Вие задигате огърлицата и я предавате на мен. Аз я прехвърлям към чичо Джо, който я скатава някъде за момента. Вдига се шум до небесата и чичо Джо се прави на мъж, като заявява на леля Констанс, че ще ѝ купи нова огърлица на мястото на предишната. Тогава вади камъните от старата огърлица, поръчва да изработят с тях друга и я връчва на леля Констанс. Все едно, че диамантите са нови, ако следите мисълта ми. Тогава тегли един чек за двадесет хилядарки, които леля Констанс, естествено, си мисли, че са за новата огърлица, и си ги къта в малка сметчица за лични нужди. Дава оттам парите на Филип и всички са щастливи и доволни. Леля Констанс си има нова огърлица, Филип си има пари и не се е случило нищо друго освен, че общият влог на чичо Джо и леля Констанс е получил лека пробойна. Ясно?

– Ясно. Макар че човек като нищо може да се уплете с всичките тия огърлици. Да, сега всичко ми е ясно, другарю Трипуд, и веднага ще ви отговоря, че можете изцяло да разчитате на моето съдействие.

– Значи ще го направите?

– Ще го направя.

– Естествено – вмъкна неловко Фреди, – ще се погрижа и вие да получите своя дял. Да речем, едно...

Смит махна протестиращо с ръка.

– Скъпи другарю Трипуд, нека не оскверняваме този радостен случай с груб материализъм. Що се отнася до мен, услугата ще бъде безплатна.

– Какво! Но слушайте...

– Всяка подкрепа, която мога да окажа, ще почива върху напълно безкористни подбуди. Единствено нежеланието да ви прекъсвам ме възпря да спомена и по-рано, че другарят Джаксън е мое другарче от невръстно детинство и че Филип пролива връз моя живот онези няколко снопа слънчева светлина, които сгряват безрадостното ми битие. Отдавна леля желанието да сторя нещо, с което да облекча нелекия им жребий и сега, когато възможността ми се предоставя, аз съм очарован и възхитен. Вярно, че не съм богат – чувам, че банкерът ми получавал колики при всяко споменаване на моето име, но и не съм изпаднал дотам, че да очаквам възнаграждение, задето съм оказал на един стар приятел елементарния жест да открадна някаква си диамантена огърлица.

– Господи, направо да не повярва човек!

– Да не повярва човек какво, другарю Трипуд?

– Дето познавате Филис и мъжа ѝ.

– Да, без съмнение. Но е самата истина. Неведнъж и дважд в неделни вечери съм споделял оскъдното студено говеждо на трапезата им и съм ви безкрайно задължен за предоставения шанс да им се отплатя за гостоприемството. Благодаря ви!

– О, няма защо – отвърна Фреди, леко зашеметен от това красноречие.

– Дори ако нашето малко начинание срещне провал, споменът, че съм сторил всичко по силите си за младото семейство, ще ми бъде огромна утеха, докато излежавам присъдата си. Той ще ме ободрява. Надзирателите ще се скупчват пред вратата на моята килия, за да ме слушат как пея отвътре. Моят дресиран плъх ще се чуди защо си свирукам, докато обира огризките от тенекиената ми паничка. На неделните служби в параклиса ще извисявам глас по начин, който ще наелектризира белите коси на свещеника. Но всичко това е в случай, че нещо се обърка и аз бъда, както мисля, че се казва на технически език, „закопчан“. Казвам „ако“ – рече Смит, вперил тържествен взор в своя събеседник, – при все че нямам ни най-малкото намерение да бъда закопчан, зашит или зашипан. Досега не съм се занимавал по-нашироко с престъпна дейност, но нещо ми подсказва, че ще се справя достойно. С нетърпение и увереност предвкушвам една чиста изпитана кражба. А сега, другарю Трипуд, ще ви помоля да ме извините, докато поблъскам чело о тия вредоносни куплетчета на нашия скъп господин Мактод. Съдейки по беглия поглед, който им хвърлих, май не правят никакъв логически смисъл. Според мен момчето не е съвсем редовно. Случайно да проумявате фразата „През бледоликата парабола на Радостта“? Не? Така и подозирах. Е, засега ще се сбoguвам с вас, другарю Трипуд. Ще ви помоля да се оттеглите в своето ъгълче.

И като качи нозе на отсрещната седалка и разтвори отново бледоморавото томче, Смит се зачете. Фреди, в чиято глава все още вееха вихри, се загледа в прелитания край прозореца пейзаж. Настроението му представляваше деликатна смесица от възторг и тревожни предчувствия.

3

Стрелките на гаровия часовник показваха няколко минути след девет, когато влакът спря на перона на Маркет Бланингс, за да се

разтовари от изтъкнатите си пасажери. Полята все още бяха облени от златистите лъчи на залеза, докато колата, дошла да ги посрещне, пърпоре по двете мили черен път, които делеяха малкото градче от замъка. След като преминаха между масивните каменни стълбове на портата на имението и поеха по виещата се алея, пътниците бяха обгърнати от упойваща тишина, която мекото бучене на двигателя още повече задълбочаваше, вместо да разчупи. Въздухът бе пропит от неописуемите аромати на английското лято. Някъде в далечината подрънкваха звънци на стадо, зайци се стрелкаха през пътя, подмятайки белите си опашки, а веднъж стадо подплашени сърни се мярна за кратко между дърветата. Единственото, което нарушаваше смълчаната магия, бе пискливият глас на лорд Емсуърт, върху когото видът на любимия имот произведе незабавен стимулиращ ефект. За разлика от сина му Фреди, спаружил се в тъгъла и терзан от свойствените му страхове и надежди, графът задърдори неспирно още в мига, в който колата навлезе в парка. С висок треперлив тенор и широки възбудени жестове той сочеше на Смит дъбове с история и рододендрони с минало. С приближаването на замъка и появата на първите цветни лехи монологът му придоби лиричен оттенък, превръщайки се в химн на радостта, през който като миньорен контрапункт преминаваше серия от хулителни забележки по адрес на Ангъс Макалистър.

Бийч, икономът, грижливо ги изгреба от колата пред парадния вход, обяви, че Нейна светлост и госпожица Пийви пият вечерното си кафе в беседката край игрището за кегли и не след дълго Смит, предвождан от Негова светлост, вече се ръкуваше с красива и внушителна дама, у която, макар държането ѝ да бе самото доброжелателство, определено долови страховитост. От естетична гледна точка можеше само да се възхити на външността на лейди Констанс, но не можеше да скрие от себе си, че при конкретните обстоятелства би предпочел да има работа с нещо по-вяло и крехко. Лейди Констанс насаждаше усещането, че всеки, заставен да избира между бъркане с къса пръчка в гнездо на оси и приватизиране на каквото и да било от нея, би сторил най-здравословното за себе си, ако се придържа към осите.

– Добре дошли, господин Мактод – рече сърдечно лейди Констанс. – Толкова се радвам, че все пак успяхте да ни навестите.

Смит се зачуди на това „все пак“, но настоящото му положение бе изпълнено с толкова много неща, които обременяваха съзнанието, че не изпита никакво желание да се вгълбява в словесни неясноти. Той пое ръката ѝ и отвърна, че е поласкан от топлия прием.

– Засега сме скромна компания – продължи лейди Констанс, – но в скоро време очакваме още доста народ. За момента вие с Ейлийн сте единствените ни гости. О, извинете, аз още не съм ви... Госпожица Пийви, господин Мактод.

Слабата грациозна жена, която по време на краткия разговор чакаше отстрани в поза на кротка летаргия, вторачила в Смит големи, пълни с копнеж очи, пристъпи напред. Тя стисна ръката му в своята, задържа я и с нисък, мек като сметана глас изрече една-единствена благоговейна дума.

– Маестро!

– Моля? – рече Смит. Той беше способен да посрещне с хладно спокойствие повечето обстоятелства, колкото и мъчителни да бяха, но сега усети как самообладанието му се разклаща под напора на госпожица Ейлийн Пийви.

Госпожица Пийви често имаше това въздействие върху емоционално по-бедните мъже, особено сутрин, когато същите далеч не са в най-спортната си форма. Щом тя влезеше за закуска в трапезарията на някое провинциално имение, силни мъже, стояли до малко по-късно предната вечер, потръпваха и се мъчеха да се заровят във вестниците си. Тя бе от онези жени, способни да заявят на мъж, подпиращ с клечки клепачите си и стараещ се посредством силно кафе да премахне тъпата болка в тила, че в шест часа е излязла навън да се любува на това как росата изчезва от тревичките и да го попита дали не мисли, че валмата от утринна омара всъщност са сватбените воали на елфите. Тя имаше големи, дълбоки, тъжовни очи, които час по час се свеждаха мечтателно надолу.

– Учителю! – рече госпожица Пийви, превеждайки услужливо.

Като не намери подходящ отговор, Смит се задоволи да се усмихне любезно през монокъла си и госпожица Пийви атакува повторно.

– Какво щастие, че успяхте да дойдете все пак!

Ето, отново това „все пак“.

– Предполагам, познавате работите на госпожица Пийви? – запита лейди Констанс, усмихвайки се благо на своите две знаменитости.

– Кой не ги познава? – отвърна галантно Смит.

– Нима сте ги чели? – ахна госпожица Пийви и по цялата дължина на крехкия ѝ стан премина благовъзпитан гърч на задоволство. – А аз почти не се надявах, че сте чували името ми. Продажбите ми в Канада не бяха никак големи.

– Бяха напълно достатъчни – увери я Смит. – Имам предвид,

разбира се – добави с бащинска усмивка, – че макар вашето изтънчено изкуство да не намира всеобщ отклик в една млада страна, то крайно високо се цени от тесния отбран кръг на познавачите и интелигенцията.

Ако това не са лигавщините, които трябва да им ръся, значи за нищо вече не ставам, помисли си той с немалко самодоволство.

– Естествено, вашите собствени несравними стихове са известни по цял свят – пелтечеше благоговейно госпожица Пийви. – О, господин Мактод, едва ли можете да си представите какво означава тази среща за мен. Тя е като събждане на златна мечта от детските дни. Тя е като...

На това място Достопочтеният Фреди обяви, че ще отскочи до къщата за едно уиски със сода. Тъй като до момента и дума не беше обелил, репликата му имаше, общо взето, въздействието на глас от гробница. Дневната светлина вече гаснеше и скрит в сенките, той бе успял да изличи присъствието си както от очите, така и от съзнанието на присъстващите. Госпожица Пийви се сепна като грубо пробуден сомнамбул и Смит най-сетне успя да освободи ръката си, на която бе започнал да гледа като на безвъзвратно изгубена. Допреди това щастливо прекъсване нищо не предвещаваше, че госпожица Пийви смята да се раздели с нея в близките дни.

Оттеглянето на Фреди сякаш разкъса някакво заклинение. Лорд Емсуърт, който стоеше напълно неподвижен и с отсъстващ поглед, подобно на заслушано в далечен лай куче, трепна и оживя.

– Ще ида да нагледам цветята – откъсна се от устните му.

– Не ставай глупав, Кларънс – срязва го сестра му. – Прекалено е тъмно, за да видиш каквито и да било цветя.

– Затова пък мога да ги мириша – парира ловко Негова светлост и потътри крака към градината. Вече изглеждаше, че групичката ще трябва да се разпадне, когато един нов член попълни редиците ѝ.

– А, Бакстър, драги, ето те и теб – изблея лорд Емсуърт, преди да се изгуби в сумрака.

– Господин Бакстър – рече лейди Констанс, – искам да ви запозная с господин Мактод.

– Господин Мактод! – изкряка новодошлият с неприкрита изненада.

– Да, все пак е намерил възможност да ни посети.

– Виж ти – рече Незаменимия Бакстър.

Докато си стискаха ръцете, през ума на Смит прехвъркна мимолетната мисъл, че този очилат мъж го гледа с някакво напрегнато любопитство. Но вероятно, каза си тутакси той, това бе просто вид оптична

илюзия, дължаща се на очилата. Взирайки се през своите лещи, Бакстър често създаваше у другите впечатлението, че окоето му може да пробие легирана стомана и да се покаже от другата страна. Тъй или иначе, след като регистрира в паметта си факта, че е бил гледан проникателно от този непознат, Смит не удостои проблема с по-нататъшен размисъл.

И с това си небрежно отношение към Бакстър-ианския взор той постъпи прибързано и лекомислено. Далеч по-правилно щеше да е да го подложи на обстоен анализ, защото въпросният взор в никакъв случай не беше за подценяване. В него се таеше неприкрито подозрение. Засега смътно, наистина, но все пак подозрение. Рупърт Бакстър бе един от онези мъже, чиято основна черта е склонността да подозират своите близки. Той не ги подозираше за една или друга определена простъпка, той просто ги подозираше и макар все още да не бе предявил никакво конкретно обвинение срещу Смит, таеше мъглявото усещане, че този човек си струва да се държи под око.

Междувременно госпожица Пийви отново изпърха в центъра на събитията. С появата на Бакстър тя се бе оттеглила за миг на заден план, но явно не й беше присъщо дълго да се задържи там. Когато мина напред, в ръката й се бе появила продълговатата книжка, която тя с настойчива отмала притисна в дланите на Смит.

– Бих ли могла да ви убедя, господин Мактод – изрече умолително, – да запишете някоя кратка мисъл в моя бележник за автографи? Ето, имам и писалка.

Ярка светлина обля беседката. Незаменимия Бакстър, който винаги знаеше къде се намира всяко нещо, бе открил и натиснал ключа на лампата. Желанието му беше не толкова да послужи на госпожица Пийви, колкото да разгледа по-подробно новодошлия. С всяка изминала минута Незаменимия изпитваше все по-настойчиви съмнения относно този посетител.

Смит почука замислено с писалката по брадичката си. Той си даваше сметка, че е трябвало да предвиди подобна авария. Ако под слънцето имаше само една жена, която неминуемо мъкне със себе си бележник за автографи, то тази жена беше госпожица Пийви.

– Само една кратичка мисъл...

Смит захвърли колебанията. С твърда ръка той изписа думите „През бледоликата парабола на Радостта...“, добави едно нетрепващо „Ролстън Мактод“ и подаде книжката обратно.

– Колко странно – ахна госпожица Пийви.

– Може ли да погледна? – рече Бакстър, пристъпвайки чевръсто до

нея.

– Колко странно! – повтори госпожица Пийви. – Кой би помислил, че ще изберете тъкмо този стих! Има няколко по-мистични пасажи, които смятах да ви помоля да ми разясните, но „През бледоликата парабола на Радостта“ най-вече ме...

– Озадачава?

– Да, честно казано, малко ми е трудно да го разбера.

– Е, какво пък – рече снизходително Смит, – възможно е точно тук леко да съм се поизхвърлил.

– Не ви разбрах?

– Искам да кажа, че съм се поувлякъл със завоалирането на мисълта. Ще трябва да го обсъдим по-обстойно... някой друг път.

– А защо не сега? – запита Незаменимия Бакстър, проблясвайки с очилата.

– Доста съм уморен след дългото пътуване – отвърна с кротък укор Смит. – Отпаднал. Ние творците...

– Естествено – намеси се госпожица Пийви, изпепелявайки секретаря с очи. – Господин Бакстър няма и понятие какво представлява чувствителният поетичен темперамент.

– Значи не е от най-одухотворените? – рече толерантно Смит. – Доста земен другар, а? Да, да, така си и мислех. Без съмнение принадлежи към редиците силни, корави мъже не на думите, а на делата.

– Защо не потърсим лорд Емсуърт, господин Мактод? – попита госпожица Пийви, като хвърли последен изпепеляващ поглед към запенилия се от негодувание Бакстър. – Цветята са толкова красиви нощем.

– Да, така е – съгласи се Смит. – А също и през деня. Когато се намирам сред цветя, над мен се спуска свещен покой и грубият, безчувствен свят се отдръпва надалеч. Чувствам се уталожено-безметежен. Знаете ли, госпожице Пийви, понякога си мисля, че цветята трябва да са душите на малки деца, дарили Бога със своята невинност.

– Каква красива мисъл, господин Мактод! – възторгна се госпожица Пийви.

– Да – съгласи се Смит. – Само да не ми я свиете, имам авторски права.

Скоро мракът ги погълна и лейди Констанс се обърна към Незаменимия Бакстър, който тънеше в размисли, сбърчил мрачно чело.

– Не е ли очарователен?

– Извинете?

– Казах, че намирам господин Мактод за очарователен.

– О да, разбира се.

– Тъй непоқварен. Добре, че все пак успя да дойде. Онази телеграма, с която отмени визитата си днес следобед, звучеше тъй рязко и окончателно.

– Същото ми се стори и на мен.

– Сякаш сме го обидили с нещо и е решил, че повече не иска и да чуе за нас.

– Именно.

Лейди Констанс потрепери деликатно. Беше излязъл хладен ветрец. Тя наметна по-плътнo с шала изящните си рамене и се упъти към къщата. Бакстър не я последва. В мига, в който тя се скри, той угаси светлината и седна, подпрял брадичка върху юмука си. Един внушителен мозък работеше на пълни обороти.

Осма глава ОТКРОВЕНИЯ НА ЕЗЕРОТО

1

– Госпожица Халидей – обяви Незаменимия Бакстър, като извади поредното писмо от плика и го подложи на бърз, шателен преглед – пристига днес около три часа. Ще пътува с влака от дванадесет и петдесет.

Той положи писмото върху купчината отдясно на чинията си и като махна с лъжичката върха на едно рохко яйце, се закокори проникателно в утробата му, сякаш се надяваше да го изненада в момента на криенето на срамна тайна. Беше часът за закуска и компанията, разпръсната тук и там около дългата маса, подсилваше тленната си плът за изпитанията на още един ден. Апетитен мирис на пържен бекон се носеше като Божия благодат над сцената.

Лорд Емсуърт вдигна глава от каталога с разсади, в който се беше вгълбил. От някое време насам насладата му от храната бе помрачена от смътното усещане, че нещо липсва. Сега вече знаеше какво.

– Кафе! – изрече той не яростно, а с глас на честен, несправедливо потискан човек. – Искам кафе. Къде ми е кафето? Констанс, скъпа, на мен ми се полага кафе. Защо не ми е сервирано?

– Сигурна съм, че ти налях – отвърна лейди Констанс, която лъчезарно властваше над напитките в отсрещния край на масата.

– И къде е тогава? – притисна я до стената Негова светлост.

Бакстър – почти със съжаление – подпечата здравния картон на яйцето и се обърна, за да се справи по своя компетентен начин с възникналния домашен проблем.

– Кафето ви е зад каталога, който четете, лорд Емсуърт. Определи сте го върху чашата.

– Тъй ли? Я, вярно! Мили Боже! – Негова светлост с облекчение отпи една освежаваща глътка. – Та какво казвахте преди малко, драги?

– Получих писмо от госпожица Халидей – отвърна Бакстър. – Тя съобщава, че ще хване влака в дванадесет и петдесет, което означава, че ще пристигне около три часа следобед.

– Коя е госпожица Халидей? – запита с тих, проникновен глас

госпожица Пийви, като спря за миг да чопли своите яйца с бекон.

– Тъкмо и аз се канех да задам този въпрос – рече лорд Емсуърт. – Кажете ни, Бакстър, драги, коя е госпожица Халидей?

Със сподавена въздишка Бакстър отвори уста да опресни паметта на своя работодател, когато Смит го превари. До момента той бе консумирал с привичното си морно изящество своята препечена филия със сладко от портокалови корички, парирайки твърдо всички опити да го въвлекат в разговор.

– Госпожица Халидей – рече той – е моя много стара и скъпа приятелка. Ние двамата, както се казва, сме минали заедно през огън и вода. Откога чакам да чуя, че е била забелязана да се мярка на хоризонта.

Ефектът на тези думи върху двама от присъстващите си заслужаваше вниманието. Бакстър се сепна с такава мощ, че разля половината от съдържанието на чашата си, а Фреди, който пърхаше край блюдата на бюфета и тъкмо беше решил да си сипе от бърканите яйца, плесна една щедра порция върху килима, откъдето тя с благодарност бе всмукана от шпаньола на лейди Констанс.

Смит пропусна тези знаменателни събития, тъй като междувременно се бе върнал към своята препечена филия. Поради това не успя да срещне може би най-пронизителния поглед, прекосявал някога очилата на Рупърт Бакстър. Продължителността му бе мимолетна, но интензивността бе на ацетиленова горелка.

– Ваша приятелка? – попита лорд Емсуърт. – Ами да, Бакстър, сега се сещам. Госпожица Халидей е младата дама, която идва да направи каталог на библиотеката.

– Каква възхитителна задача! – изгука госпожица Пийви. – Да живееш сред складираните мисли на мъртвия и изстинал гений.

– На ваше място бих отишъл да я посрещна, драги – рече лорд Емсуърт. – На гарата – продължи той, пояснявайки мисълта си. – Тя сигурно ще се радва да ви види.

– Същото се канех да предложа и аз – отвърна Смит.

– Макар че мен ако питате, защо ѝ е притрябвал на библиотеката каталог? – поинтересува се Негова светлост, връщайки се охотно към една загадка, неспряла да терзае душата му. – Но както и да е...

Той допи кафето и стана от масата. Заблуден слънчев лъч бе паднал примамливо върху плешивата му глава, а при вида на слънце той не се свърташе между четири стени.

– При цветята си ли отивате, лорд Емсуърт? – попита госпожица Пийви.

– А? Какво? О, да. Да. Смятам да хвърля един поглед на лобелиите.

– Ако не възразявате, ще ви придружа – рече Смит.

– Какво? Но разбира се, разбира се.

– Винаги съм твърдял – каза Смит, – че нищо не ободрява повече от вида на лобелиите веднага след закуска. Докторите горещо го препоръчват.

– Тъ, такова – рече припряно Фреди, когато той доближи вратата. – Ще мога ли малко по-късно да разменя две думи с вас?

– И хиляда дори – великодушно отвърна Смит. – Ще ме намерите някъде там, в необозримите простори, където бродят истински мъже.

И като обгърна цялата компания с благосклонна усмивка, той напусна стаята.

– Колко е очарователен! – въздъхна госпожица Пийви. – Не намирате ли, господин Бакстър?

Отговорът приседна в гърлото на Незаменимия.

– О, да, много – каза той без видим възторг.

– И каква душа! Направо грее върху това великолепно чело.

– Челото му не е лошо – рече лейди Констанс, – но лично аз бих предпочела да носи малко по-дълга коса. Така няма вид на поет.

Фреди уплашено глътна пълна уста бъркани яйца и пренеприятно се задави.

– Поет си е и още как – рече припряно.

– Виж какво, Фреди – сръза го раздражено лейди Констанс, – едва ли сме опрели до теб за подобна преценка.

– Не, не, в никакъв случай. Просто нали разбираш, въпреки косата и тъй нататък.

– Да ви кажа, вчера си позволих да го заговоря за това – рече госпожица Пийви – и той сподели, че нищо чудно скоро да тръгне с още по-къса прическа.

– Фреди! – изкрещя лейди Констанс. – Какви ги вършиш?

Кафяво езерце чай се простираше върху покривката непосредствено пред Достопочтения Фреди. Подобно на Незаменимия Бакстър преди няколко минути, бурният прилив на чувства го бе накарал да капичне чашата си.

2

Процедурата по съзерцаването на лобелиите на Негова светлост

втръсна на Смит още в ранните си фази, та когато Фреди го откри, той седеше върху каменния парапет на терасата и пушеше съзерцателна цигара.

– А, другарю Трипуд – рече Смит, – добре дошли в замъка Бландингс! Ако не се лъжа, искате да поговорите с мен.

Достопочтеният Фреди се озърна като гърмян заек, след което също се настани върху парапета.

– Такова – започна той, – не е добре, дето приказвате такива работи.

– Какви например, другарю Трипуд?

– Дето сте ги наговорили на онази Пийви.

– Припомням си, че вчера следобед проведох приятна беседа с госпожица Пийви – отвърна Смит, – но нямам спомен да съм казал нещо, от което свежите страни на девическата скромност да припламнат в ален свян. Кои поточно мои слова срещат вашето порицание?

– Ами какво значи, че в скоро време сте очаквали да тръгнете с още по-къса прическа? Ако ще разправяте такива неща наляво и надясно, то тогава направо да свивае знамената и да зарежем целия проклет план.

Смит кимна сериозно.

– Вашият благороден жар, другарю Трипуд, не е без основание. Явно съм недооценил ситуацията. Ако имам някакъв грях – което далеч не съм склонен да призная, – той е може би в незрялото желание да поизпързялям тази прелюбопитна дама. И по-силен мъж би устоял доста трудно на подобна съблазън. Все пак, след като вече ми направихте забележка, това не ще се повтори. За в бъдеще ще обуздавам духовитостта си. Прочее, горе главата, другарю Трипуд, и нека видим онази ваша ведра усмивка, за която чувам такива възхитителни отзиви.

Апелът не успя да разведри угнетения дух на Фреди. Той плясна мръчно с длан по една муха, кацнала на свъсеното му чело.

– Вече се стряскам и от сянката си – оплака се той.

– Прекършете у себе си тази мекушава плахост – настоя Смит. – Доколкото виждам, засега всичко върви по вода.

– Не съм толкова сигурен. Струва ми се, че оня досадник Бакстър подозира нещо.

– И какво мислите, че подозира?

– Че сте дошли да ловите риба в мътна вода.

Смит потръпна.

– Ще ви бъда безкрайно задължен, другарю Трипуд, ако се въздържате от употребата на този израз. Той събужда у мен стари, но крайно

болезнени спомени. Нека обаче навлезем по-навътре в проблема, тъй като думите ви ме интригуват и озадачават. Откъде-накъде смятате, че добрият стар Бакстър, една от най-очарователните личности, които съм срещал, ще ме подозира?

– Видях как ви гледа.

– Разбирам за какво говорите, но то съвсем не ме тревожи. Доколкото можах да се убедя за краткия си престой тук, той гледа всеки и всичко по абсолютно същия начин. Още снощи по време на вечерята го забелязах да се звери кръвнишки на една от най-невинните и незлобливи чинии супа, сварявани някога под слънцето. А после се зае да я нагъва без задръжки, при това с видима наслада. Тъй че най-вероятно се заблуждавате за неговия мотив да ме изпива с поглед. Допускам, че се дължи на най-обикновена възхита.

– Във всеки случай на мен не ми харесва.

– На мен също от естетическа гледна точка. Но ние сме длъжни да понасяме мъжествено грозното в този живот. Не бива да забравяме, че бедният Бакстър не е виновен за погледа си на страдащ от киселини гущер.

Фреди обаче не се поддаваше на утеха. Унинието му се усили.

– А и не е само Бакстър.

– Какво друго ви смущава?

– Цялата атмосфера в къщата е станала някак странна. – Той се приведе към Смит и прошепна преbledнял в ухото му: – Струва ми се, че новата прислужница е детектив!

Смит го изгледа търпеливо.

– Коя нова прислужница, другарю Трипуд? За човек като мен, напругащ непрестанно ума си над дълбоки и възвишени теми, е трудно да запамети обслужващия персонал. Значи има нова прислужница?

– Да. Казва се Сюзан.

– Сюзан... Сюзан... звучи съвсем нормално. Тъкмо име за прислужница.

– Виждали ли сте някога истинска прислужница – запита разпалено Фреди – да мете под скрин?

– Защо, тя мете ли?

– Хванах я да го върши тази сутрин в стаята ми.

– Не е ли малко пресилено да си въобразяваме, че е детектив? Защо трябва да е детектив?

– Вижте, гледал съм купища филми, в които прислужницата или камериерката са детективи. Човек ще не ще започва да се озърта.

– За щастие – рече Смит – не е нужно да пребивавате в неизвестност. Знам безпогрешен метод, с помощта на който ще откриете дали тя действително е онова, за което се представя.

– Какво да направя?

– Целунете я.

– Да я целуна!

– Точно така. Идете при нея и ѝ кажете: „Сюзан, колко си хубава...“

– Но тя не е хубава.

– В случая се налага да приемем, че е. Значи отивате при нея и казвате: „Сюзан, ти си толкова хубава. Какво би направила, ако ей сега те целуна?“ Ако е детектив, веднага ще отговори: „Как смеете, сър!“, или може би още по-просто: „Сър!“ Докато една истинска прислужница, каквато съм убеден, че е, и която мете под скриновете от чисто престараване, само ще се изкиска и ще каже: „Ама и вие сте един, сър!“ Схващате ли разликата?

– Откъде усвоихте този номер?

– Знам го от баба си, другарю Трипуд. Съветът ми към вас, в случай че съмнението ви терзае и помрачава радостта от живота, е да я подложите на изпитание още при първа възможност.

– Ще си помисля – рече неуверено Фреди и изпадна в тъжно мълчание, което напълно задоволяваше Смит. Брътвежите на последния не допринасяха за насладата му от ласкавото слънце и упоиващия мирис от безбройните цветя на Ангъс Макалистър. Не след дълго обаче събеседникът му се задейства отново. За разлика от преди сега в гласа му звучаеше нова нотка. Тревогата бе отстъпила място на нещо, което можеше да се изтълкува единствено като смущение. Той се прокашля неколkokратно, а елегантно обутите му ходила, гърчейки се в неловки осморки, засътръгаха по каменния зид.

– Такова...

– Отново сме целите в слух, другарю Трипуд – рече учтиво Смит. – Говорете.

– Ами аз всъщност дойдох да ви питам за нещо друго. Вие наистина ли сте приятел на госпожица Халидей?

– Естествено. Защо?

– Ами... – Алена руменина покри младите страни на Достопочтения Фреди. – В такъв случай бих искал да вмъкнете някоя добра дума за мен.

– Да ѝ кажа добра дума за вас?

Фреди преглътна.

– Аз я обичам, по дяволите!

– Възвишено чувство – откликна любезно Смит. – Кога доловихте, че ви обладава?

– Влюбен съм в нея от месеци. Но тя дори не ме поглежда.

– Това, разбира се, неминуемо създава препятствия – съгласи се Смит. – Допускам, че до голяма степен слага прът в колелата на голямата любов.

– Изобщо не ме приема насериозно. Смее ми се, като я моля да се омъжи за мен. Вие как бихте постъпили?

– На ваше място – рече Смит, след като обмисли въпроса – бих спрял да й правя предложения.

– Но аз не мога.

– Тц-тц! – поклати сурово глава Смит. – Здраво сте затънали, другарю. Но не се отчайвайте. Просто си кажете: „От днес нататък никакви предложения преди обяд.“ Справите ли се с това, следващата стъпка ще бъде да устискате и по време на следобеда. Така малко по малко ще откриете, че вече се освобождавате от вредния навик. Овладейте веднъж импулса за сутрешни предложения и ще видите, че нататък е по-леко. Най-трудното е да се откажеш от първото за деня.

– Сигурен съм, че тя ме смята за пеперуда, която пърха от цвят на цвят – рече Фреди, пуснал покрай ушите си безценния съвет.

Смит се смъкна от парапета и се протегна.

– Без съмнение, другарю Трипуд, би било интересно и обогатяващо да се навлезе в проблема, но за жалост трябва да ви напусна. Размисълът ме зове.

– Добре, но нали ще го направите?

– Кое?

– Да кажете добра дума за мен.

– Ако в хода на непринуден разговор възникне тази необходимост – отвърна Смит, – аз с радостен патос ще се разпростра нашироко върху вашите редки добродетели.

И той се изгуби сред храстите тъкмо навреме, за да избегне госпожица Пийви, която миг по-късно се стовари връз угрижения Фреди и му прави компания до обяд.

3

Влакът от дванадесет и петдесет с пронизително стържене спря на перона на Маркет Бландингс и Смит, който си разнообразяваше чакането с прахосване на пари, които трудно можеше да си позволи, на автоматата, предлагащ дъвчащи бонбони, се обърна и го подложи на обстоен оглед. Ива Халидей слезе от един третокласен вагон.

– Добре дошли в нашето село, госпожице Халидей – приветства я той.

Ива го изгледа с неподправен потрес.

– Вие пък откъде се взехте? – попита.

– Лорд Емсуърт бе така добър да ми предложи да ви посрещна с колата, тъй като ние с вас сме стари приятели.

– А ние стари приятели ли сме?

– Че как иначе. Нима сте забравили ония щастливи дни в Лондон?

– Денят беше един.

– Вярно. Но помислете си колко срещи успяхме да натъпчем в него.

– Вие също ли сте отседнали в замъка?

– Да. Дори нещо повече, аз съм животът и душата на компанията. Случайно да имате багаж?

– Почти винаги вземам багаж, когато се каня да стоя месец или повече в провинцията. Трябва да е в товарния вагон.

– Ще се погрижа за него. Между другото колата е паркирана отпред. Ако желаете, отидете да седнете. В случай, че чакането ви додее, ето, заповядайте. Дъвчащи бонбони. Вкусни и изключително питателни. Купих ги специално за вас.

Няколко минути по-късно, след като бе уредил превоза на сандъка до замъка, Смит се появи и завари Ива да попива с очи прелестите на Маркет Бландингс.

– Какво очарователно старо градче – каза тя, когато колата потегли. – Почти ми се иска да живея тук.

– По време на краткия ми престой в замъка – рече Смит – същата мисъл е спожодала и мен. Това е тъкмо мястото, където човек чувства, че с удоволствие би доживял старините си, пускайки си дълга бяла или синя брада. – Той ѝ хвърли поглед, пълен с искрена възхита. – Жените са чудесни.

– И защо са толкова чудесни, господин Синя брада? – попита Ива.

– Помислих си го, когато ви зърнах преди малко. Току-що бяхте

слезли от влака след четиричасово пътуване, а изглеждахте свежа и росна като – ако ми позволите мимоходом да родя едно сравнение – като майска роза. Как го правите? При моето пристигане аз бях покрит с такива алувиални пластове, че едва днес успях да ги доостържа от себе си.

– Откога сте тук?

– От вечерта на същия ден, когато се запознахме.

– Направо не мога да повярвам, че и вие сте тук. Питам се дали някога ще ви видя отново. – Ива леко порумения и побърза да продължи: – Колко е странно, че непрестанно се натъкваме един на друг.

– Съдба – философски отвърна Смит. – Надявам се, че това няма да развали удоволствието от престоя ви.

– О, не.

– Браво – похвали я Смит.

Той започваше да си дава сметка, че няма да е лесно да вмъкне в този разговор възхвала за Достопочтения Фреди.

– Много се радвам, че и вие сте тук – каза Ива, подновявайки разговора след кратка пауза. – Защото, да ви призная, чувствам се леко притеснена.

– Че защо?

– За пръв път посещавам такова голямо имение. – Колата бе минала през широката каменна порта и сега плавно следваше извивките на алеята. Вдясно между дърветата току-що се бе мярнала масивната грамада на замъка, сива и внушителна на фона на небето. Отзад под лъчите на следобедното слънце проблясваше езерото. – Всичко трябва да е тъй внушително.

– В никакъв случай. Ние в Бландингс не сме претенциозни хора. Ходим си семпло, без превземки, и ръсим благи думи накъдето свърнем. Не вярвам лорд Емсуърт да е вселил у вас благоговеен трепет.

– О, той е такава душичка. А с Фреди, разбира се, се познаваме отдавна.

Смит кимна. Щом се познаваха отдавна, значи нямаше защо да говорят за него. И той така и не отвори дума за Фреди.

– Стари познати ли сте с лорд Емсуърт? – попита Ива.

– За пръв път го видях в деня, когато срещнах и вас.

– Не може да бъде! И той ви покани в замъка?

Смит приглади сакото си.

– Звучи странно, признавам. Мога да си го обясня единствено с неотразимото привличане, което съм упражнил върху него. Вие не го ли долавяте?

– Не.

– Не? – учуди се Смит. – Е, това не бива да ви тревожи. Рано или късно най-неочаквано ще ви споходи. Като гръм от ясно небе или нещо такова.

– Мисля, че сте ужасно самонадеян.

– Аз? Не, не, какво говорите. Успехът ни най-малко не ме е разглезил.

– Имали сте някакъв успех?

– Не, никакъв. – Колата спря. – Тук слизаме – обяви Смит, като отвори вратата.

– Тук? Защо?

– Защото, ако се покажем в къщата, върху вас неминуемо ще се нахвърли един мъж на име Бакстър и ще иска да му работите. Славен момък във всяко отношение, но малко побъркан на тема труд. Затова предлагам първо да ви разведа из забележителностите, а после да се позволим с лодка по езерото. Много ще ви допадне.

– Изглежда, сте предначертали цялото ми бъдеще.

– Така е – рече Смит с много жар в окото, което я гледаше през монокъла.

– Боя се, че нямам време да се скитам из имението – рече надменно Ива. – Трябва да се видя с господин Бакстър.

– Бакстър – каза Смит – не е зачислен сред природните красоти на Бландингс. Ще му се нагледате. И тъй, сега се намираме край западната пепиниера. Забележете изискания начин, по който сърните пасат тревата. Цялата околност, по която стъпваме в момента, е от историческо значение. През 1550 година оттук е минал Оливър Кромвел. Оттогава друг не е минавал.

– Нямам време...

– Оставяйки вляво от нас пепинерата, преминаваме към южната ботаническа градина. Глухарчетата са внесени от Египет от Деветия граф.

– И все пак – рече размирно Ива – знайте, че аз няма да дойда на езерото.

– Езерото ще ви хареса – отвърна Смит. – Тритоните са от знаменитата Бландингска порода. Въдят се тук свободно, също както и водните бръмбари, още от времето на кралица Елизабета. Лорд Емсуърт, разбира се, притежава феодалните права върху пляскането на комари.

Ива бе момиче с горд и независим дух и като такава силно негодуваше срещу това да бъде ограничавана и направлявана в придвижването си от някой, който въпреки благовидните си претенции ѝ бе почти

напълно непознат. Но някак си ѝ беше трудно да противостои на кроткото обсебване на властта. Едва ли не смирено тя го придружи през храсти и полянки, през кадифени морави и искрящи, пъстроцветни лехи, и докато очите ѝ попиваха красотата, възмущението ѝ неусетно се изпари. Тя тихичко въздъхна. Ако Маркет Бландингс бе място, където човек можеше да живее щастливо, то замъкът Бландингс бе същински рай.

– Сега – каза Смит – пред нас е прословутата Тисова алея, наречена така в чест на тисовете, които я ограждат. В качеството си на екскурзовод съм длъжен да ви предупредя, че когато свърнем зад следващия тъгъл, ви предстои да станете свидетел на удивителна гледка.

Коего се оказа самата истина. След като се приведоха, за да минат под надвисналите клони на един вековен тис, пред очите им се разкри зелена просека, прошарена от някой и друг заблуден слънчев лъч. По средата на тази просека Достопочтеният Фредерик Трипуд притискаше в обятията си млада жена в облеклото на камериерка.

4

Смит първи от малката групичка се отърси от шока на ненадейния сблъсък. Достопочтеният Фреди – последен. След като вдигна глава и срещна слисания поглед в очите на Ива, нещастникът замръзна на място и остана да стърчи там с отворена уста, докато Ива се отдалечи, уловена подръка от Смит. Последният отправи към младия си приятел взор, в който изненада, болка и укор се преплитаха тъй неуловимо, че беше трудно да се каже кое преобладава. Единственото, което някой страничен наблюдател можеше да каже със сигурност, бе, че най-съкровените чувства на Смит са понесли жесток и незаслужен удар.

– Болезнена сцена – сподели той с Ива, докато я отвеждаше към замъка. – Но ние трябва да сме снизходителни. Младежът може просто да е вадел някоя мушица от окоето ѝ.

Той я погледна изпитателно.

– Не изглеждате тъй възмутена, както бих очаквал – отбеляза. – Това издава една ласкава, да не кажем дори ангелска натура и потвърждава бездруго високото ми мнение за вас.

– Благодаря.

– Няма защо. Впрочем – продължи Смит – не мислете, че подобен род постъпки са присъщи на другаря Трипуд. Убеден съм, че той има и много други начини да прекарва свободното си време. Отчетете това,

преди да стоварите присъдата си върху него.

– Нямам никакво намерение да стоварвам присъди върху него. Изобщо не ме интересува с какво се занимава господин Трипуд в свободното си време или извън него.

– Докато неговият интерес към вас, от друга страна, е всеобхватен. Пропуснах да спомена по-рано, но той ви обича. Помоли ме да ви го спомена, ако разговорът случайно свърне в тази насока.

– Знам, че ме обича – отвърна със съжаление Ива.

– И този факт не докосва никаква струна у вас?

– Мисля, че е една досадна напаст.

– Така ви искам – рече сърдечно Смит. – Радвам се да го чуя. В такъв случай ще зачеркнем темата и ще потърсим други, които да ви развлекат, интригуват и обогатят. Ето, вече приближаваме основната сграда.

– Още сега ще вляза вътре, за да се представя на господин Бакстър – каза решително Ива. – Нелепо е да губя повече време, като се шляя из имението. Трябва да се видя с господин Бакстър незабавно.

Смит склони галантно глава.

– Няма нищо по-лесно. Онзи голям отворен прозорец е на библиотеката. Без съмнение другарят Бакстър е вътре и дерзае с пот на чело над архивите.

– Да, но аз не мога да го известя за пристигането си, като крещя отдолу.

– Не е и необходимо. Оставете тази работа на мен. – Той се наведе, взе една от големите саксии, наредени покрай парапета на терасата, и преди Ива да успее да му попречи, я метна с лекота през отворения прозорец. Отвътре се чу глухо тупване, а след него – остър писък, при който лека усмивка на задоволство огря съсредоточените Смитови черти. – Да, наистина е вътре. Така и предполагам. А, здравейте, Бакстър – рече топло той, когато на прозореца рязко изникна горната половина на мъжко тяло, увенчана от очилато лице. – Какъв приятен слънчев следобед. Как са нещата при вас?

Незаменимия Бакстър преглъщаше мъчително в опитите си да облеche напирашите чувства в думи.

– Приличате ми на същинско херувимче, надничашо иззад пухкав облак – продължи умилено Смит. – Бакстър, искам да ви представя госпожица Халидей, която пристигна благополучно след едно уморително пътуване. Не се съмнявам, че ще останете във възторг от нея. Ако аз имах библиотека, не бих пожелал за нея по-внимателен, услужлив и компетентен каталогизатор.

Тази спонтанна препоръка не направи нужното впечатление на Незаменимия. Съзнанието му изглеждаше насочено към други проблеми.

– Вие ли метнахте саксията? – запита хладно той.

– Вие несъмнено ще искате – продължи Смит – в недалечно бъдеще да проведете хубав напоителен разговор с госпожица Халидей, с цел да я въведете най-общо в задълженията ѝ. В момента аз ѝ показвам забележителностите на имението, след което ще се разходим с лодка по езерото. Но приключим ли с това – и аз знам, че по този въпрос спокойно мога да говоря от името на госпожица Халидей, – тя ще е изцяло на ваше разположение.

– Вие ли хвърлихте саксията?

– С увереност очаквам едно плодотворно сътрудничество между вас и госпожица Халидей. Както ще се убедите сам – каза радушно Смит, – тя е неуморен съвестен труженик.

– Вие ли...

– Но сега – рече Смит – за жалост трябва да се разделим. В желанието си да впечатля госпожица Халидей облякох най-хубавия си костюм, а гребните упражнения са му противопоказани. Отивам да се преоблека – обърна се той към Ива. – Какво ще кажете да се срещнем на пристана след няколко минути?

– Аз няма да дойда.

– Значи на пристана след... да речем шест, шест и половина минути – каза Смит с любезна усмивка и се затича чевръсто към къщата.

Ива остана на мястото си, борейки се между смущението и напушилия я смях. Незаменимия Бакстър все тъй гневно стърчеше от прозореца на библиотеката и въвличането му в нормален разговор започваше да изглежда трудно. Проблемът с разведряването на атмосферата бе разрешен от появата на лорд Емсуърт, който се пръкна от храстите с гребло в ръка. Той огледа Ива, след което паметта му явно се пробуди. Вероятно външността на Ива бе по-лесна за запомняне от някои от нещата, които Негова светлост имаше навика да забравя. Той пристъпи напред със слънчева усмивка.

– Ето ви най-сетне и вас, госпожице... А, хубава работа, боя се, че съм ви забравил името. Паметта ми като правило е отлична, но не мога да помня имена... Госпожица Халидей! Разбира се, разбира се. Бакстър, драги – продължи той, мярвайки наблюдателя на прозореца, – това е госпожица Халидей.

– Господин Мактод вече ни представи – отвърна кисело Незаменимия.

– Нима? Дяволски любезно от негова страна, дяволски любезно. Но къде е той? – осведоми се Негова светлост, обгръщайки околния пейзаж с озадачен взор.

– Влезе в къщата. След като – добави Бакстър с леден глас – ме замери с една саксия.

– Какво е направил?

– Замери ме с една саксия – повтори Бакстър и свъсено се скри.

Лорд Емсуърт се вторачи в опразнения отвор на прозореца, след което се обърна за просветление към Ива.

– Защо му е потрябвало на Бакстър да измеря със саксии господин Мактод? – попита. – И – задълба още по-навътре в материята той – откъде, за Бога, е намерил саксия? Та в библиотеката няма пукната саксия!

Ива от своя страна също търсеше сведения.

– Този мъж Мактод ли се казва, лорд Емсуърт?

– Не, не. Бакстър. Това беше Бакстър, моят секретар.

– Имах предвид другият, който ме посрещна на гарата.

– Бакстър не ви е посрещал на гарата. Мъжът, който ви посрещна на гарата – поясни лорд Емсуърт, като говореше бавно, понеже жените са тъй склонни да оплитат конците – беше господин Мактод. Той гостува в замъка. Констанс го покани и трябва да призная, че когато за пръв път научих, не останах никак доволен. По принцип не харесвам поетите. Но това момче е различно от всички други поети, които съм срещал по вина на сестра ми. Коренно различно. И – добави разгорещено Негова светлост – аз категорично възразявам срещу това Бакстър да мята саксии по моите гости. – Думите бяха изречени твърдо и сурово, тъй като лорд Емсуърт, макар и понякога малко разсеян, беше напълно наясно с древните традиции на своя славен род, що се отнасяше до гостоприемството.

– Значи господин Мактод е поет? – рече Ива, притаила дъх.

– А? О да, да. Тук поне две мнения няма. Канадски поет. Явно и там имат поети. И защо не? – запита Негова светлост, всякога справедлив в преценките си. – Страната се развива с удивителна бързина. Аз самият бях там през '98-а. Дали пък не беше '99-а? – добави, като потърка замислено брадичката си с кална длан и остави там богато на говежди тор кафяво петно. – Вече не помня. Нямам добра памет за дати... А сега, ако ме извините, госпожице... ако ме извините, ще ви оставя. Налага се да поговоря с Макалистър, моя главен градинар. Инат човек. Шотландец. Ако влезете вътре, сестра ми Констанс ще ви налее чаша чай. Нямам представа колко е часът, но предполагам, че скоро ще има чай.

Самият аз не го пия.

– Господин Мактод ме покани на разходка с лодка по езерото.

– Езерото, казвате? Езерото? – възкликна Негова светлост, сякаш езерото бе последното място в околността, за което би очаквал да чуе, че хората карат лодки. После лицето му се проясни. – О, да, естествено, езерото. Мисля, че езерото ще ви хареса. Аз самият се топвам в него всяка сутрин преди закуска. Намирам го полезно за здравето и апетита. Скачам във водата, плувам петдесетина метра навътре и после се връщам. – Лорд Емсуърт преустанови клоуките от тренировъчния лагер, за да хвърли един поглед към часовника си. – Боже мой – рече, – трябва вече да вървя. Макалистър ме чака повече от десет минути. И тъй, довиждане засега, госпожице... ъ... госпожице.

И лорд Емсуърт се отдалечи, понесъл на лицето си онзи израз на напрегната съсредоточеност, който се появяваше там винаги щом на хоризонта се очертаеше беседа с Макалистър – изразът, присъщ на суровите бойци, готови да срещнат достоен за наточената им стомана враг.

5

Докато крачеше към малкия пристан край езерото, очите на Ива Халидей гледаха хладно. Току-що получената информация ѝ бе дошла като шок и тя се мъчеше да нагоди мислите си към нея. Научавайки от госпожица Кларксън за зловещия завършек на брака на старата си училищна приятелка с Ролсън Мактод, тя без колебание бе взела страната на Синтия и без да знае нищо за фактите, незабавно и безкомпромисно беше осъдила неизвестния Мактод. Дълги години бяха изминали от последната ѝ среща със Синтия и почти можеше да се каже, че срокът на годност на дружбата им е изтекъл, ала привързаността на Ива, веднъж дарена някому, бе траен материал, способен да издържа на продължителна раздяла. Тя бе обичала Синтия в училище и не можеше да изпитва друго освен враждебност към мъжа, отнесъл се неподобаващо с нея. Затова сега се вираше в лъщящата вода на езерото изпод свъсени вежди, готвейки се да посрещне на нож низкия злодей. Едва когато чу зад гърба си стъпки и се обърна, за да види задъхано приближаващия Смит, лъчезарен и усмихнат в светлия си летен костюм, за пръв път ѝ мина през ума, че вината може да е и у двете страни. Вярно, тя познаваше Смит едва отскоро, но личността му вече ѝ бе направила достатъчно дълбоко впечатление, за да ѝ е противно да повярва, че той е онзи

безсърдечен грубиян, когото си бе представляла. И Ива реши да изчака с прещенката си, докато не се озоват далеч от брега, където необезпокоявани да обсъдят всичко.

– Малко закъснях – каза Смит. – Задържа ме вашият млад приятел Фреди. Нахълта в стаята ми тъкмо когато си слагах вратовръзката и се нуждаех от пълно съсредоточаване и захвана да ми говори за себе си. Изглежда, неотдавнашният болезнен епизод в значителна степен го е обременил. – Той помогна на Ива да се качи в лодката и започна да гребе. – Успокоих го, доколкото можах, като му казах да не се съмнява, че така само ви се е издигнал в очите. Позволих си довода, че всички момичета боготворят силните, груби, дръзки мъже. След като сторих всичко по силите си да го убедя, че самият той е силен, груб и дързък мъж, успях да му се изплъзна. Разбира се, не е изключено междуременно да е получил нов пристъп на отчаяние, тъй че ако видите някой подпухнал труп да се носи по водата, той е на Фреди.

– Фреди не ме интересува.

– И мен – отвърна ведро Смит. – Значи, ако видим трупа, просто няма да го забелязваме. – Той загреба мълчаливо няколко пъти. – Поправете ме, ако греша – рече, като се приведе напред и се опря върху веслата, – но ми изглеждате умислена. Ако само малко ми подскажите, може би ще ви помогна да разрешите незначителния проблем, който ви тревожи. Е?

Запитана така директно, Ива се затрудни да подхване темата. Тя се поколеба за миг, браздейки с пръсти водата край борда.

– Току-що научих името ви, господин Мактод – рече най-сетне.

Смит кимна.

– Да, постоянно става така. Живеем си дните на тази земя, срещаме някой смъртен събрат, разменяме няколко думи и после всеки продължава по своя път. Последното, което ни идва на ума да сторим, е да го запитаме по прям и открит начин под какво наименование се движи по майката земя. Има нещо странно свенливо и потайно в отношението ни към имената на хората. Сякаш се притесняваме да не разбулим някаква срамна тайна. „Този приятен непознат – казваме си ние – може да е Снукс или пък Бъгинс. Но я по-добре да не си пъхам носа.“ И все пак, в моя случай...

– Честно казано, бях потресена.

– Тук вече не ви разбирам – рече Смит. – Не бих казал, че Мактод е чак толкова лошо име. Не ви ли се струва дори, че от него се излъчва някаква сурова, планинска мощ? Сякаш е извадено от поемата на

шотландски бард: „В дол-чинката, край реката, вечер пий вода сърната, с глава кимва, поздравява: Здравей, Мактод, шотландска слава“. Не намирате ли, че в него има един необуздан, романтичен звън?

– Трябва да знаете, господин Мактод – отвърна Ива, – че аз бях съученичка със Синтия.

Смит рядко си позволяваше да се озове в небрано лозе, но след тази забележка го обзе онова чувство на безпомощна обърканост, което човек изпитва само в сънищата си. Той ясно съзнаваше, че това възхитително момиче смята, че е казало нещо сериозно, дори внушително, но за момента думите не разбулваха пред него абсолютно никакъв смисъл. И той предпазливо мина по фланга, печелейки време.

– Наистина? Синтия? Трябва да е било страшно забавно.

Ефектът от тази безобидна реплика трудно можеше да бъде по-лош. Навъсеното изражение отново се върна върху лицето ѝ.

– Престанете с този вятърничав, подигравателен тон – скастри го тя остро. – Звучи тъй евтино!

Смит, който не намери какво да каже, замълча. Лодката бавно се плъзгаше по вълничките. Страните на Ива бяха порозовели, тъй като се чувстваше безкрайно объркана. В прочувствения взор на мъжа пред нея имаше нещо, което я възпираше да продължи. Но с онази решимост, която бе една от характерните ѝ черти, тя си наложи да довърши започнатото.

– В крайна сметка – каза – каквото и да е отношението ви към бедната Синтия сега, навремето сигурно сте я обичали, иначе не виждам защо е трябвало да се жените за нея.

Смит, поради липса на друго занимание, бе започнал да гребе отново. Потресът, който изпита при тези знаменателни слова, го накара да плъзне лявото весло по повърхността на езерото по такъв неловък начин, че в скута на Ива се плисна най-малко половин ведро чиста езерна вода. Младият мъж моментално се разсипа в извинения.

– Престанете – прекъсна го нетърпеливо Ива. – Това не е най-важното сега. Господин Мактод – рече тя и в гласа ѝ се промъкна нотка на нежност, – наистина бих искала да разбера какво се е случило между вас двамата.

Смит мълчаливо разучаваше дъното на лодката и се мъчеше да потисне горчивото чувство на обида. Вярно, по време на краткия им разговор в Клуба на заслужилите консерватори той не се беше осведомил изрично дали господин Мактод е ерген, но някак си чувстваше, че онзи е трябвало поне да му намекне за обремененото си семейно положение.

Вярно бе също, че Мактод не го бе молил да го представлява в замъка Бландингс, но това не смекчаваше суровата несправедливост. Смит имаше подреден, методичен ум. Неговото намерение бе да развива приятните отношения, възникнали между него и Ива, като се погрижи те да стават малко но-приятни с всеки изминал ден, докато накрая достигнат неизбежната точка на зрялост, в която той ще може да положи ръката и сърцето си в нейните нозе. Защото за него нямаше съмнение, че в този свят, натъпкан до пръсване с момичета, Ива Халидей стърчи самотна и недостижима на най-голямата висота. А ето че сега някаква си Синтия се появяваше от света на кошмарите, за да се изпречи помежду им. Дори за млад мъж, тъй щедро надарен с невъзмутима самонадеяност като него, бе някак неловко да продължи ухажването си с воденичен камък на шията.

Ива изтълкува погрешно мълчанието му.

– Вероятно си мислите, че това изобщо не е моя работа?

Смит изплува от размислите си със сепнат подскок.

– Не, не. В никакъв случай.

– Разбирате ли, аз съм съхранила своите чувства към Синтия... а от друга страна, харесвам и вас.

И тя за първи път се усмихна. Смущението ѝ отминаваше.

– Точно там е цялата работа – продължи след малко. – Аз наистина ви харесвам. И съм сигурна, че нямаше да е така, ако действително бяхте мъжът, за когото ви взех, щом научих какво е станало. Приятелката, която ми разказа за вас и Синтия, го представи така, сякаш вината е била изцяло ваша. Останах с впечатлението, че сте се отнесли крайно жестоко с нея. Реших, че трябва да сте същински звяр. И когато лорд Емсуърт ми каза името ви, първият ми импулс беше да ви намразя. Ако тогава ми се бяхте мярнали пред очите, сигурно щях да се държа направо ужасно. Но вие закъсняхте и това ми даде време да премисля. Спомних си колко мило се държахте с мен и някак си почувствах, че... че наистина трябва да сте добър човек и че сигурно за всичко има някакво обяснение. Хрумна ми дори, че може би... ако ми позволите да се намеся в личния ви живот... и ако нещата не са отишли твърде далеч... бих могла да сторя нещо, да помогна... тъй че в крайна сметка да се съберете отново.

Тя млъкна, леко смутена, тъй като сега, след като думите бяха изречени, предишното неудобство я обхвана наново. Макар и стара приятелка на Синтия, отстрани тази безцеремонна намеса вероятно изглеждаше нетърпимо нагла. И когато съзря израза на болка в очите на събеседника

си, съжали, че изобщо е отворила уста. Ето, мина ѝ през ума, той съвсем естествено се беше обидил.

И в това си предположение тя дълбоко грешеше. Вътрешно Смит грееше в обновен възторг от всички ония възхитителни качества, които бе доловил у нея, без дори да я познава, зървайки я на метри разстояние от прозореца на пушалнята на „Търтеите“. Болезненият му израз се дължеше на факта, че след като бе схванал проблема в неговата цялост, той реши да се отърве от тази Синтия веднъж и завинаги. Щеше да я изтрие с един замах от живота си. И макар да бяха сравнително непознати, елиминирането ѝ поне от кумова срама трябваше да се придружи от един болезнен израз. И Смит се постара да си го надене.

– Боя се – рече сериозно той, – че това е напълно невъзможно. Чест ви прави, че го предлагате, и аз нямам думи да изразя колко високо ценя добротата, накарала ви да вземете присърце моите тревоги, но е твърде късно. Ние със Синтия се разведохме.

За миг го бе обзело изкушението да погуби досадницата с някаква коварна болест, но той се въздържа, предвиждайки риска от евентуални по-нататъшни усложнения. При все това всяка възможност за едно бързо одобряване трябваше да бъде изкубната из корен.

Ива обаче го гледаше с разширени от почуда очи, което леко го обезпокои.

– Разведени? Но кога успяхте? Само преди няколко дни сте били заедно в Лондон.

Смит вече не се чудеше, че Мактод е имал неприятности със Синтия. Тази жена беше същинска чума.

– Използвах термина по-скоро в духовен, отколкото в юридически смисъл. Вярно, че правен акт няма, но между нас зее пропаст, която никога не ще се запълни. – И като забеляза съкрушения израз на Ива, побърза да продължи: – Има неща, на които един мъж, колкото и да е либерален, не може да погледне през пръсти. Любовта, госпожице Халидей, е крехък филиз, който има нужда от нежност и ласкава грижа. Той вехне и линее, когато съпругата запраща бекона за закуска в лицето на мъжа си.

– Какво! – Слисването на Ива бе такова, че думата излезе от устните ѝ като стреснат писък.

– С тигана по главата – отвърна печално Смит.

Теменужените очи на Ива щяха да изскочат от орбитите си.

– Синтия да направи такова нещо!

– При това нееднократно. Нравът ѝ сутрин бе просто непоносим.

Бил съм свидетел как мята котката през двете кресла и канапето с единствен ритник. И то само защото въщи нямало гъби за омлета.

– Но... това е невероятно!

– Заповядайте някой път в Канада и ще ви покажа котката.

– Господи, не може да бъде! Синтия! Та тя винаги е била най-кроткото и мило момиче на света.

– В училище имате предвид?

– Да.

– Е, това ще да е било преди да започне да пие.

– Започнала е да пие!

Смит се почувства определено по-добре. Вярно, мярна му се мимолетната мисъл, че може би е малко суров към отсъстващата Синтия, но той бързо овладя неуместната мекушавост. Налагаше се Синтия да страда за правото дело. Той вече бе започнал да съзира в очите на Ива първите проблесци на ангелско състрадание, а състраданието е признато от всички безспорни авторитети като една от най-ценните емоции, които ухажорът може да пробуди у своя обект.

– Да пие! – повтори Ива с леко потръпване.

– Живеехме в една от канадските провинции, където е в сила сухият режим, и както често се случва, с това започнаха всички неприятности. От мига, в който си инсталира казан за ракия в мазето, падението й бе мълниеносно. Виждал съм я как под въздействието на скоросмъртницата вилнее из къщата като опустошителен циклон... Тежко ми е да говоря така за една ваша бивша приятелка – каза Смит с нисък, тръпнеш глас. – Не бих споделил тези неща с никой друг. Обществото, разбира се, е на мнение, че аз едничък нося вината за нашия разбит дом. Погрижил съм се да бъде така. Мнението на хората не ме интересува. Но с вас е по-различно. Не бих искал да си съставите лошо мнение за мен, госпожице Халидей. Аз не се сближавам лесно – самотник съм по душа, – но още щом ви зърнах, нещо в мен сякаш ми каза, че трябва да бъдем приятели.

Ива импулсивно протегна ръка напред.

– Но разбира се!

Смит я пое и я задържа доста по-дълго от необходимото.

– Благодаря – рече тихо. – Благодаря.

Сетне обърна носа на лодката към брега и бавно загреба обратно.

– Аз страдах много – рече проникновено, докато й помагаше да слезе на сушата. – Но с вашата дружба може би ще успее да забравя.

И те мълчаливо пое нагоре по виещата се пътека към замъка.

6

Пет минути по-късно в стаята на Смит, който пушеше цигара край прозореца, зареял мечтателно поглед към далечните хълмове, влезе Достопочтеният Фредерик Трипуд. Той затвори вратата след себе си, довлече се до леглото и седна, като нададе дълбок, неблагоприятен стон. Смит, изтръгнат по този груб начин от сладостния си унес, се обърна и изглежда с неприязън печалния младеж.

– По всяко друго време с най-голямо удоволствие, другарю Трипуд – рече той учтиво, но твърдо. – Но не и сега. Не съм предразположен.

– Какво? – запита отсъстващо Достопочтеният.

– Казвам, че по всяко друго време с радост ще изслушам как имитирате мучене на крава, но не и сега. В момента съм изцяло вгълбен в някои лични размисли и мога откровено да заявя, че гледам на вас повече или по-малко като на навлек. Уединение ми е нужно сега, уединение. Аз съм в плен на чуден блян, а вашето присъствие дразни неопишуемо око-то и слуха.

Достопочтеният Фреди наруши симетрията на прическата си, като прокара трескави пръсти през нея.

– Престанете да многословствате! През живота си не съм срещал по-бъбрив човек. – След като отметна косата си наляво, той я разроши повторно, този път надясно. – Такова... знаете ли какво? Най-добре ще е да си обирате крушите, и то по-скоро! – И като се наведе към Смит, Фреди просъска в ухото му: – Играта свърши!

Смит си отдръпна ухото с отънък на високомерие, но загледа събеседника си с малко повече интерес. Той се беше опасявал, че след като тътри нозе с такъв мелодраматичен вид и изпуска проникновени стонове, Фреди отново ще иска да дискутира вече изчерпаната тема за своето разбито сърце. Но явно по-значими проблеми вълнуваха ума му, доколкото го имаше.

– Не съм убеден, че ви разбирам, другарю Трипуд. Последния път, когато имах удоволствието да разговарям с вас, вие ме информирахте, че Сюзан само се е изкискала, когато сте я прегърнали, и ви е казала: „Ама и вие сте един!“ С други думи, тя не е детектив. Какво се е случило междувременно, за да ви докара до това състояние?

– Бакстър!

– Какво Бакстър?

– Добрал се е до цялата тайна – отвърна трескаво Фреди и сграбчи

неистово лакътя на Смит, карайки този изискан мъж да изстене тихо и да приглади с длан бръчките на сакото си. – Слушайте! Току-що говорих с тая пепелянка. Минавах край библиотеката, когато той изведнъж изскочи и ме дръпна вътре. И, дявол да го вземе, едва си беше отворил устата, когато разбрах, че е подушил какво се крои още от мига на пристигането ви. Макар явно да няма представа, че и аз съм замесен, слава Богу.

– Вероятно е така, щом ви прави свой довереник. Но защо го е сторил? Какво го е накарало да посвети тъкмо вас в своите тайни?

– Доколкото схванах, идеята му е да сформираме отряд за бързо реагиране. Наприказва ми куп неща за това, че ние с него сме били единствените млади здрави мъже в къщата и трябвало да сме готови да се справим с вас, когато се наложи.

– Ясно. А сега ми кажете какво е накарало нашия очарователен приятел да се усъмни, че не съм този, за когото се представям. Аз се ласкаех с мисълта, че съм разиграл малката заблуда при пълен успех.

– Ами първо на първо, да го вземат мътните, оня проклетник Мактод – истинският, нали се сещате – взел, че изпратил телеграма, че няма да идва. Затова на Бакстър му се видяло странно от самото начало, че същият този ден вие се изтърсвате тук, ни лук ял като росна китка.

– Аха! Ето значи защо всички заявяваха колко се радвали, че съм дошъл „все пак“. Една фраза, която трябва да призная, на момента силно ме озадачи.

– А също и после, когато се хвърлихте да пишете в книжлето на оная госпожица Пийви. Тъкмо това е бил най-големият ви гаф – рече разпалено Фреди. – Бакстър очевидно пази всяка хартийка, която пристига тук, в своите папки и там, прошнуровано и пронумеровано, е било и оригиналното писмо на Мактод. Имам предвид онова, с което той приел поканата да дойде в имението. Та Бакстър се сетил да сравни неговия почерк с онова, което надраскахте в албума на Пийви. Разбира се, разликата била от земята до небето и капанът шракнал.

Смит запали нова цигара и издуха замислено дима. Вече съзнаваше, че е направил тактическа грешка, подценявайки Бакстъровото коварство.

– Смятате ли, че има някаква представа за причината на появата ми в замъка?

– Представа? По дяволите, първото нещо, което ми каза, беше, че сте дошли да задигнете огърлицата на леля Кони.

– В такъв случай защо още не е предприел никакъв ход? Бих

очаквал отдавна да е събрал целия замък ведно с прислугата, за да ме разобличи публично. Защо е тази съдържаност от страна на добрия стар Бакстър?

Алена багра на рицарски гняв се разпростря върху лика на Достопочтения.

– Той ми каза и това.

– Явно между вас и другаря Бакстър не е имало никакви резерви. Един дух на доверие, достоен за всяческа похвала. Та каква е причината той да не пусне досега своята бомба?

– По неговите думи вие в никакъв случай нямало да подхванете работата сам. Беше сигурен, че първо ще изчакате идването на съучастника си. И да се провали вдън земя – извика яростно Фреди, – знаете ли кого има адската наглост да подозира за ваш съучастник? Госпожица Халидей! Да пукне дано!

Смит пушеше във вгълбено мълчание.

– Естествено, след всичко това – продължи Фреди – май ще е най-добре да вдигате гълъбите оттук. То се видя, че нищо няма да излезе от нашата работа. На ваше място щях да си плюя на петите още днес, като преди това само съобщя къде да ми изпратят багажа.

Смит загаси фаса и се протегна. Последните няколко минути бяха изпълнени за него с напрегнат размисъл.

– Другарю Трипуд – рече укорително той. – Вие предлагате един малодушен и слабоумен път на действие. Признавам, че перспективите щяха да бъдат определено по-розови, ако на територията на замъка не съществуваше човек на име Бакстър, но въпреки това, щом сме се хванали веднъж на хорото, ще го тропкаме докрай. Имаме поне едно преимущество пред нашия очилат приятел и то е, че знаем, дето той ме подозира, докато той не знае, че ние знаем. Смятам, че с малко хитроумие и изобретателност все още можем да удържим крайната победа. – Смит се обърна към прозореца и погледна навън. – Тъжно е – въздъхна той, – че на тези идилични места им е било писано да се помрачат от облака на зловеща заплаха. Мислиш си, че виждаш фавн да се шмугва в хрусталака, а като се вгледаш по-добре, ти става ясно, че всъщност е някакъв детектив с бележник. Онова, което си взел за флейтата на Пан, се оказва полицейска свирка, зовяща подкрепления. И все пак сме длъжни да понесем тези несгоди с нетрепващ взор. Те са нашият кръст. Казаното от вас ще ме направи, ако това изобщо е възможно, още по-потаен и прикрит, но решимостта ми си остава твърда. Вик се носи от уста на уста по бойниците на замъка: „Смит не ще сведе доброто старо знаме!“ Тъй че

вървете, другарю Трипуд, вървете и успокойте своите тресящи се мартинки с един-два аспирина. Оставете ме сам с мислите ми. Уверявам ви, че всичко ще приключи благополучно.

Девета глава

СМИТ СЕ СДОБИВА С ПРИСЛУЖНИК

1

Изпод ароматната сянка на големия кедр пред замъка Смит погледна към цветните лехи, грейнали и яркоцветни под следобедното слънце, сетне се взря отново в Ива и от всяка негова черта струеше желание да вярва на ушите си.

– Трябва да съм ви разбрал погрешно. Нали не искате да кажете – рече той с натежал от укор глас, – че възнамерявате да работите в такова време?

– Трябва. Имам съвест. Не ми плащат щедра заплата, за да се изтягам по шезлонгите.

– Но вие дойдохте едва вчера.

– И още вчера трябваше да започна работа.

– Това – рече Смит – ми намирисва на чиста проба робия. Когато видях как всички се разотиват и ни оставят сами, у мен възникна надеждата, че ни предстои да прекараме заедно един щастлив и поучителен следобед под сянката на това благородно дърво. Нима не е съдено това да стане?

– Не е. Добре, че не вие трябва да се оправяте с библиотеката. Книгите никога нямаше да видят ред.

– И кому е притрябвало, както би казал вашият работодател? На няколко пъти съм го чувал да изразява мнението, че библиотеката се е чувствала прекрасно десетки години, без никой да я каталогизира. Защо да не я кара в същия дух до второ пришествие?

– Не е честно да ме изкушавате така. И на мен нищо не би ми допаднало повече от това да мързелувам с часове под сенките, но какво ще каже господин Бакстър, когато се прибере?

– С всеки изминал ден на това място – произнесе мрачно Смит – се доближавам до заключението, че другарят Бакстър е най-изтъкнатият досадник в цялата околия. Как се разбирате с него?

– Не си падам по него.

– Нито пък аз. Ето, върху такива сходства във вкусовете се градят привързаности, траещи цял живот. Седнете до мен и нека си излеем

един другиму душата на тема Бакстър.

Ива се засмя.

– Не, няма. Чака ме работа.

– Провалете ми целия следобед.

– Нищо подобно, нали имате четиво. Как се казва? Смит вдигна ярко подвързаното томче и погледна заглавието.

– „Мъжът с липсващия пръст на крака“. Другарят Трипуд ми я зае. Той разполага с огромен запас. Няма да се учудя, ако след това поиска да направите каталог и на неговите книги.

– Е, тази поне изглежда интересна.

– Да, но на какво ни учи? Дълго ли смятате да стоите заточена в оная зловонна библиотека?

– Около час.

– Тогава ще разчитам на компанията ви в края на този срок. Бихме могли пак да отскочим до езерото.

– Дадено. Ще дойда да ви потърся, щом свърша.

Когато тя се скри в къщата, Смит се настани отново в дълбокия шезлонг под кедъра, обзет от потискащо чувство на самота. Хвърли един поглед на „Мъжа с липсващия Пръст“, но скоро го презря и захвърли, отдавайки се на съзерцание.

Замъкът дремеше като омагьосан в летния зной. Малко подир обяд населението му силно бе оредяло, след като лорд Емсуърт, лейди Констанс, господин Кийбъл, госпожица Пийви и Незаменимия Бакстър потеглиха с голямата кола за съседния град Бриджфорд, следвани по петиите от Достопочтения Фреди в неговия лъскав двуместен автомобил. Смит, който също беше поканен да ги придружи, отказа под предлог, че иска да напише стихотворение. Той не изпитваше дори и хладък интерес към следобедната програма, включваща откриване от страна на Негова светлост на току-що завършения мемориал в памет на покойния сър Хартли Редиш, мирови съдия, дългогодишен член на парламента от Бриджфордския избирателен окръг. Дори прелъстителната перспективата да чуе как лорд Емсуърт – натъкмен, въпреки плахите му протести и сподавено мрънкане в цилиндър, редингот и официални панталони – произнася реч, не бе достатъчна, за да го примамат извън пределите на замъка.

Но когато произнесе своя отказ, навличайки си зле прикритата завист на лорд Емсуърт и неговия син Фреди (който също не чакаше церемонията с изплезен език), той изхождаше от предположението, че самотата му ще бъде споделена от Ива. А ето че осъдителната й

добросъвестност и нездрава страст към труда го бяха оставили с пръст в устата. Времето и мястото бяха като изписани по каталог, но както тъй често става в този наш живот, нещата се бяха издънили откъм женския персонал.

Но макар и да понегодува известно време срещу съдбата, в крайна сметка ленният покой на следобеда започна да упражнява над него благотворния си ефект. Като се изключат пчелите, които работеха с обичайната си заблудена енергия, и някоя и друга прехвъркваша на припек пеперуда, цялата природа бе в обятията на следобедния кротък сън. Някъде далеч невидима косачка подчертаваше тишината с мелодичното си пърпорене. Пощальончето се изкачи по алеята с червения си велосипед и дълго стоя пред парадния вход, явно срещайки трудности в установяването на контакт с домашния персонал – от което Смит заключи, че Бийч, икономът, вникнал с тънък усет в ситуацията се е възползвал от настъпилото безвластие, за да се наслади на освежителна дрямка в някоя своя закътана бърлога. Най-сетне се появи една камериерка, прие телеграмата и мъмренето на момчето, след което велосипедът се скри от погледа, оставяйки отново след себе си тишина и покой.

И най-благородните умове трудно противостоят на подобни атмосферни условия. Клепачите на Смит се отпуснаха, повдигнаха, спуснаха се отново и не след дълго равното му дишане, разнообразено с по някое и друго изхъркване, се прибави към останалите морни звуци на летния следобед.

Сянката на кедъра беше осезаемо по-дълга, когато той се пробуди с онова рязко сепване, с което обикновено приключва сънят в градински шезлонги. Един поглед към ръчния часовник го уведоми за приближаването на пет часа – факт, който миг по-късно бе потвърден от появата на същата камериерка, отзовава се на призивите на пощальончето. Тя изглеждаше единственият оцелял от малкия свят, имащ за свой център стаята на прислугата.

– Сервирах чая ви във файето, сър.

– Възвишен и милосърден акт – увери я Смит и след като облекчи известна изтръпналост в лявото си бедро посредством масаж, влезе в къщата. Пътьом му хрумна, че Ива, колкото и съвестен труженик да беше, току-виж, зарязала работата, за да му прави компания.

Надеждата се оказа ялова. Една-единствена чаша се мъдреше жалостиво върху подноса. Или Ива бе надмогнала у себе си женската пристрастеност към това питие, или бе поръчала да ѝ го отнесат в библиотеката. Изпълнен със същата кротка печал, която го бе обзела при

вида на трудещите се пчели, Смит посегна към самотното си блюдо, безсилен да проумее онази грешка на природата, караша момичетата да работят, когато никои не ги гледа.

Тук, в хладината на фойето, бе твърде приятно. Парадните двери на замъка бяха широко отворени и му разкриваха гледката на хълмове и ливади, окъпани в гъделичкаща жаждата слънчева светлина. През тапицираната със зелено сукно врата отляво, водеща към помещенията за прислугата, от време на време се разнасяше писклив кикот, но като се изключи това, Смит със същия успех можеше да е сам-самичък на света. Той отново изпадна в мечтателен унес и имаше всички основания да се предполага, че не след дълго ще се изложи позорно, заспивайки за втори път през един и същи следобед, когато бодростта му се завърна на трона си от появата на чуждо тяло на хоризонта. На прага, на фона на грейналите златисти багри, внезапно се бе откροила черна фигура.

Болезненото предчувствие, разтърсило телосложението на Смит подобно на удар от ток, карайки го да се вцепени като синигер под взора на пепелянка, се дължеше на мигновената заблуда, че новодошлият е местният викарий, чиито разговорни умения той бе изпитал на гърба си на втория ден от престоя си. Един повторен поглед обаче го убеди, че е бил излишно черноглед. Не беше викарият, а напълно непознат слаб, елегантен млад мъж с интелигентно мургаво лице, който стоеше и примигваше в сумрака на фойето с привикналите си на яркото слънце очи. Неизмеримо облекчен, Смит стана да го посрещне.

– А, здравейте! – рече пришълецът. – Не ви видях. Доста е тъмничко тук след оня пек навън.

– Светлината е приятно омекотена – съгласи се Смит.

– Лорд Емсуърт да е някъде наоколо?

– Боя се, че не. Отпраши след обяда, придружен от цялата си челяд, да надзирава откриването на някакъв мемориал в Бриджфорд, посветен – ако не ме лъже паметта – на покойния сър Хартли Редиш, член на парламента и мирови съдия. Мога ли с нещо да ви помогна?

– Ами, виждате ли, аз съм дошъл да погостувам тук.

– Наистина?

– Лейди Констанс ме покани да посетя замъка, щом пристигна в Англия.

– О! Значи ни спохождате от чужди земи?

– От Канада.

Смит трепна. Това, долавяше той, щеше да усложни нещата. Последното нещо, което желаше, бе към кръга на обитателите на

Бландингс да се присъедини някой запознат с Канада. Нищо не можеше да смути душевния му покой така, както присъствието на личност, която би искала да обмена с него мнения за тази бързо развиваща се страна.

– От Канада значи? – каза той.

– Изпратих телеграма – продължи другият, – но вероятно е присигнала след като всички са излезли. А, онова там на масата трябва да е тя. Реших да се поразтъпча пеша от гарата и малко се забавих. – Той се разхождаше небрежно из фойето с вида на човек, покоряващ нова земя. Поспря се край масичката, на която госпожица Пийви имаше навика да пие кафето си след вечеря, и вземайки от нея някаква книга, нададе доволен смях. – Ето и една от моите малки творби – рече.

– Една какво? – попита Смит.

– Тази книжка. „Мизерни песни“. Аз съм я писал.

– Вие!

– Да, аз. Казвам се Мактод. Ролстън Мактод. Сигурно сте чували за мен?

2

Съзнанието на мъж, натоварен с мисия тъй деликатна, като тази на Смит в Бландингс, неизбежно е нащрек. От мига, в който се бе качил на влака, поставяйки, тъй да се каже, официално началото на своята авантюра, Смит стъпваше предпазливо, като по сурови яйца. Ето защо спокойното изявление на елегантния млад мъж, макар и несъмнено да го стресна, не го лиши от ума и дума. Напротив, мобилизира ги. Първото му действие бе да пристъпи чевръсто до масата, върху която лежеше телеграмата в очакване на завръщането на лорд Емсуърт; второто – да пъхне плика във вътрешния си джоб. Жизненоважно бе телеграми, носещи подпис „Мактод“, да не се подмятат наоколо, докато той се ползваше от гостоприемството на замъка.

Приключил с това, Смит се изправи с лице срещу новодошлия.

– Ъхъм! – изрече с тиха строгост.

Той бе изключително благодарен на Провидението, разпоредило тъй, щото този разговор да се състои, когато в къщата нямаше друг освен него.

– Значи твърдите, че вие сте Ролстън Мактод, авторът на тези стихове?

– Именно.

– Какво е тогава – запита язвително Смит – „бледолика парабола на Радостта“?

– Тъ... моля? – рече новодошлият с отмалял глас. В цялостния му облик сега прозираше ясно изразено безпокойство.

– Ето ви и още едно – изрече безжалостно Смит. – „Съскащата...“ Една секунда, сега ще го Намеря. Да, ето го. „Съскащата ароматна тишина, блещукаща там, гдето ний седяхме.“ Ще бъдете ли така добър да ми го разшифровате?

– Ама... за какво говорим всъщност?

Смит протегна дълга ръка и го потупа почти бащински по рамото.

– Имате късмет, че попаднахте на мен, преди да се сблъскате с останалите – рече той. – Боя се, че сте предприели малкия си трик без нужната щателна подготовка. Те щяха да ви разобличат като самозванец още в първата секунда.

– Какво значи това? Как така самозванец?

Смит помахна укорително пръст.

– Скъпи другарю, мога веднага да ви кажа, че истинският Мактод е мой стар и уважаван приятел. Само преди няколко дни имах с него дълъг и занимателен разговор. Такива ми ти, както, мисля, с увереност можем да твърдим, работи. Или греша?

– О, по дяволите! – промълви младият човек. И свличайки се като мокра гюдерия в едно кресло, попи чело в неприкрит и унизителен крах.

За миг се възцари тишина.

– И какво – попита посетителят, повдигайки влажно лице – възнамерявате да предприемете?

– Нищо, другарю... между другото как ви е името?

– Кутс.

– Нищо, другарю Кутс. Абсолютно нищо. Свободен сте да си хванете пътя веднага щом се почувствате предразположен. И всъщност колкото по-скоро го сторите, толкова по-доволен ще бъда.

– Адски мило от ваша страна.

– Нищо, нищо.

– Вие сте направо...

– Хайде, стига! – прекъсна го скромно Смит. – Но преди да си тръгнете, бих искал да ми кажете едно-две неща. Да разбирам ли, че целта на идването ви е да се помъчите да свиете огърлицата на лейди Констанс?

– Да.

– Така и предполагам. И какво ви наведе на мисълта, че истинският

Мактод няма да е тук, когато пристигнете?

– О, това беше изпитано отвсякъде. Пътувахме заедно на парахода, а и после често се виждахме в Лондон. Той все разправяше как го поканили в имението и между другото разбрах, че никой тук не го познава в лице. А после един следобед го срещнах на Странд, позеленял от яд. Направо излизаше от кожата си. Каза, че го обидили жестоко и кракът му нямало да стъпи на това място, та ако ще и на колене да го молят. Не ми стана ясно какво точно се е случило, но май се е видял с лорд Емсуърт и той се е държал с него зле. Затова беше решил да замине направо за Париж.

– И замина ли?

– И още как. Аз сам го изпратих на гарата. Както виждате, изглеждала фасулска работа да дойда тук вместо него. Но с моя проклет късмет първият човек, на когото попадам, излиза негов приятел. Откъде да знам, че имал приятели по тия места? Той ми каза, че никога преди не е бил в Англия.

– В този живот, другарю Кутс – рече Смит, – трябва винаги да правим разлика между Невероятното и Невъзможното. Било е невероятно, както вие казвате, да срещнете приятел на господин Мактод в това затънтено място и вие лекомислено сте основали действията си върху предположението, че това е невъзможно. Какъв е резултатът? Вик се носи из подземния свят: „Горкият стар Кутс се изложил като кифладжия!“

– Не е нужно да ми го навирате в носа.

– Правя го за ваше добро. Искрено се надявам, че ще вземете при сърце този урок и ще се възползвате подобаващо от него. Кой знае, може пък това да се окаже повратна точка във вашата кариера? След години, вече като побелял, улегнал мъж, оттеглил се от мошеническия бизнес с една хубава, тлъста рента, току-виж, сте погледнали назад и сте осъзнали, че именно днешното преживяване ви е насочило към пътя на Успеха. И ще подчертавате това като заръка към младите, когато от „Апашки седмичник“ ви интервюират за рубриката „И те са били като вас“. Но като стана дума за пътища, мисля, че вече ви е време да поемете по този, който води към железопътната гара. Населението на замъка може да се върне всеки момент.

– Май имате право – съгласи се посетителят.

– Без съмнение – рече Смит. – Без съмнение. Ще се почувствате далеч по-щастлив, щом се измъкнете оттук. Огромен товар ще се смъкне от плещите ви, напуснете ли веднъж пределите на замъка. Малко свеж въздух ще върне цвета на посивелите ви страни.

Той съпроводи младежа до вратата и с един сърдечен тласък в гърба го изпрати по чакълестата алея. Сетне с широки скокове хукна нагоре по стълбите да търси Ива.

Приблизително по същото време на гаровия перон в Маркет Бланингс госпожица Ейлийн Пийви слизаше от влака, потеглил около половин час по-рано от Бриджфорд. Силно главоболие, резултат от стоенето под жаркото слънце, я бе накарало да пропусне удоволствието да чу речта на лорд Емсуърт и да се метне на един удобен влак с намерението да легне и да си почине. Но пристигайки в Маркет Бланингс, тя откри, че главата ѝ вече е много по-добре, а и с превалияето на следобеда жегата бе намаляла, поради което пое пеша към замъка, силно освежена от надигналия се откъм запад хладен ветреца. Госпожицата вече напускаше очертанятия на града, когато безутешният господин Кутс мина през големите порти на имението.

3

Сивата меланхолия, която съпровождаше господин Кутс като прилежен фантом по пътя му обратно към Маркет Бланингс и която дори възхитителната привечер не бе в състояние да разпръсне, се дължеше преди всичко, естествено, на онова противно чувство за поражение, спомождащо мъж, чиито блякави надежди са се сринали в прах в мига, когато вече му се е струвало, че може да докосне успеха с ръка. Всекиму се полага веднъж или дважд в живота да удари нещо, което може да се окачестви единствено като „къоравото“, и господин Кутс твърдо вярваше, че неговото начинание в Бланингс спада тъкмо към тази категория. Той, както и повечето му събратя по професия, бе имал в миналото своите върхове и спадове, но този път, по негово мнение, капризната фортуна най-сетне му бе поднесла нещо на тепсия с лимонче в устата. Веднъж проникнал в замъка, щеше да намери стотици възможности да направи огърлицата на лейди Констанс единствено своя, а по всичко изглеждаше, че за целта ще трябва просто да влезе, да се представи и да им позволи да го гледят като почетен гост. Докато влачеше унило нозе между прашните шубраци, опасващи пътя към Маркет Бланингс, Едуард Кутс вкусваше цялата горчилка, позната единствено на онези, на които малкото камъче е обърнало колата.

Но това не беше всичко. В добавка към скръбта по попарените

надежди той изживяваше и болката на терзаещи спомени. Не само Настоящото го глождеше, но и Миналото, внезапно оживяло, бе забило в него отровното си жило. Венец на мъката в миг на мъка е да си припомниш някогашно щастие, а тъкмо това правеше Едуард Кутс сега. В мигове като този един мъж най-вече има нужда от ласкава женска грижовност, а господин Кутс бе изгубил единствената жена, на която можеше да довери своето страдание, която щеше да го разбере и съжали.

Ние се запознаваме с господин Кутс в такъв етап от неговата кариера, когато той упражняваше занаята си на твърда земя, но това не бе присъщата му стихия. Само допреди няколко месеца бизнесът му вървеше, тъй да се каже, по вода. Соленият мирис на морето бе в кръвта му. С други думи, по професия той беше комарджия, вадещ насъщния си по океанските лайнери, и в това си поприще бе срещнал любовта, за да я изгуби безвъзвратно. Повече от три години той се бе трудил в ненакърнима хармония с една дама, която, макар и приемала неизброими имена за делови нужди, бе известна на ближните си като Точната Лизи. Той бе практикът, тя – пердето и помежду им съществуваше едно от онези идеални делови партньорства, които тъй рядко се срещат в този лъжовен циничен свят. Постепенно другарството им бе прераснало в нещо по-свято и дълбоко и вече бе решено, че щом хвърлят котва следващия път в Ню Йорк, господин Кутс, ако все още е на свобода, ще я заведе да подпишат граждански брак. И тогава се скараха – кавга непоправима заради една от стандартните дреболии, за които всички влюбени вечно се карат. Нелеп спор при делбата на дребна сума, смъкната от търгувач с добитък милионер при последното им пътуване, бе помрачил техните златни мечти. Той й каза едно, тя на него по женски навик – сто, при това, както дори господин Кутс бе принуден да признае, едно от друго поцветисти. Разговорът се състоя на вълнолома в Ню Йорк и после тя изчезна от живота му завинаги. А заедно с нея и целият му късмет, сякаш на раздяла бе стоварила върху него някакво проклетие. Още при следващото прекосяване на Атлантика го сполетя злощастно недоразумение с избухлив джентълмен от Средния запад, който, подражен – и не без основание – от непропорционалното количество попове и аса, които господин Кутс си раздаваше, изрази възмущението си, като отхапа предната фаланга на десния му показалец, поставяйки по този начин внезапен край на бляскавата му кариера. Защото именно на този пръст господин Кутс разчиташе за ловките ефекти с колода карти след едно малко и дискретно размесване.

С болезнен копнеж по онова, което би могло да бъде, той мислеше

сега за своята изгубена Лизи. Със съжаление трябваше да признае пред себе си, че тя открай време си беше мозъкът на фирмата. Той несъмнено притежаваше известна ловкост на ръцете, но за тънкостите отговаряше изключително тя. Той бе твърдо убеден, че ако все още бяха партньори, Лизи щеше да изнамери някакъв начин да преодолеят препятствията, извисили се между него и огърлицата на лейди Констанс Кийбъл. С немощен и угнетен дух Едуард Кутс продължаваше да крачи по своя път към Маркет Бландингс.

Междувременно госпожица Пийви, която, не бива да забравяме, се придвижваше бавно по шосето откъм Маркет Бландингс, намираще разходката си за приятна и освежаваща. Трябва да отбележим, че имаше моменти, в които обществото на нейните домакини и тяхното обкръжение силно я натоварваше, тъй че тя се радваше да остане за малко сама. От главоболието ѝ нямаше и следа и тя с наслада попиваше гледките и ароматите на смълчаната привечер. Приблизително по това време, мина ѝ през ума, ако не бе имала съобразителността да дезертира от дружината на замъка, трябваше да слуша речта на лорд Емсуърт за покойния Хартли Редиш, член на парламента и мирови съдия – тема, която дори в устата на най-красноречивия оратор трудно би накарала публиката да затаи дъх. А познавайки Негова светлост, госпожицата хранеше неизкореними съмнения относно риторичните му способности.

Да, определено бе сторила добре, че се махна. Нежният ветрец играеше ласкаво с косите ѝ, изящните ѝ ноздри попиваха благодарно ухаението на тревите. Отнякъде пропяваше невидим дрозд. И госпожица Пийви бе тъй затрогната от сладостния покой наоколо, че също запя.

Ако онези, имали честта да се наслаждават на обществото ѝ в замъка Бландингс, знаеха, че госпожица Пийви се кани да пее, те със сигурност не биха се затруднили да отгатнат категорията песен, на която би се спряла. Нещо мечтателно, унесено, малко тъжовно... това би било всеобщото предположение... някоя стародавна балада може би...

Онова, което всъщност пееше госпожица Пийви с нежен замислен глас като на мушитрънче, пробудило се, за да срещне новото утро, бе любопитната композиция, известна под наименованието „Бейл Стрийт Блус“.

Когато стигна до последния куплет, тя рязко замлъкна. Беше забелязала, че вече не е сама. По пътя срещу нея крачеше мъж, провесил нос, сякаш обладан от тайна скръб, и за миг, когато той се показва зад

завоя, нещо във външността му сякаш я стисна за гърлото и от устните ѝ се отрони неволен възглас.

– А стига, бе! – хлъцна госпожица Пийви.

В следващия миг тя отново беше самата себе си. Случайно сходство я бе подвело. Все пак не виждаше добре лицето на мъжа, тъй като главата му бе приведена, и просто нямаше начин...

Тогава, вече на няколко крачки от нея, той вдигна поглед и графство Шропшир, поне доколкото го възприемаха нейните потресени очи, се впусна във внезапен и лудешки танц. Дърветата подрипваха, храстите край пътя кършеха снаги като бродуейски мюзикхол, а сред вихрещия се пейзаж един глас рече:

– Лиз!

– Еди! – изписка немощно госпожица Пийви и седна като подкосена върху туфа трева.

4

– А стига, бе! – рече отново госпожица Пийви. Графство Шропшир бе възстановило статичното си положение. Тя гледеше мъжа пред себе си с оцъкдени очи. – Направо да се гръмнеш! – продължи госпожица Пийви и за сетен път обходи обекта на слисването си от глава до пети. – И това ако не е върхът!

След последно наблюдение тя се изправи от туфата, донякъде окопитена, за да се посвети на задачата да свърже скъсаните нявга нишки.

– Кой вятър те довя насам, Ед?

В гласа ѝ нямаше друго освен нежност. Погледът ѝ бе на майка, открила отдавна изгубеното си чедо. Миналото си беше минало, сега започваше нова ера. Някога тя бе принудена да опише този мъж като вмирисан тиквеник и да изрази мнението, че у него има прямота колкото в един тирбушон, ала сега в радостта от неочакваната среща всички тези сурови виждания бяха забравени. Това беше Еди Кутс, старото ѝ другарче, върнало се при нея след толкоз много дни. Едва сега тя разбираше каква огромна празнота бе отворила в живота ѝ неговата липса. И се метна в прегръдките му с радостен писък.

Господин Кутс, който не бе очаквал подобно покачване на акциите си, се заклати леко от тласъка, но скоро живна достатъчно, за да отвърне на прегръдката с част от нявгашната жар. Тази сърдечност го радваше, но също и озадачаваше. Споменът от последните думи на Лиз при

тяхната раздяла още пареше в паметта му, а досега не си бе дал сметка колко бързо жените могат да забравят и простят и как едно чувствително момиче, припламнало от въображаема обида, може да назове даден мъж долен бандюга и при все това да съхрани дълбоко в сърцето си цялата топла обич към него. Той я целуна знойно.

– Лиз – рече със страст, – ти си по-красива от всякога.

– Те това е вече приказка – отвърна кокетно госпожица Пийви.

Появата на блеещо стадо овце, съпровождани от нафукан пес и двама представители на местното селячество, прекъсна нежния обмен и докато процесията се губеше надолу по пътя, те вече бяха в състояние да разговарят в един по-спокоен и градивен дух, да обменят мнения и да запълват празноти.

– Кой вятър – осведоми се повторно госпожица Пийви – те довях насам, Ед? Направо щях да падна, като те видях да се задаваш по пътя. Не можех да повярвам, че си ти, толкова далеч от океана. Откъде ти хрумна да се развяваш по сушата? На почивка ли си, или вече си се отказал от мореходния труд?

– Не, Лиз – тъжно отвърна Кутс. – Отказът ми е принудителен.

И като ѝ показа чуканчето, където се бе намирала тъй важната част от показалеца му, той ѝ преразказа мъчителния епизод. Съчувствието на събеседницата му бе балсам за неговата изранена душа.

– Естествено, всяка професия крие рисковете – продължи господин Кутс, като си прибра експоната, за да обгърне с ръка стройната ѝ талия, – но право да ти кажа, това ме довърши. Опитах още веднъж-дваж, но картите не искаха вече да ме слушат, тъй че се отказах. О, Лиз – изрече с чувство той, – откакто ти ме напусна, късметът не ме е спохождал нито веднъж. Такъв кутсуз не ме е гонил никога. Да бях минал под стълба в петък, за да строша огледало в главата на черна котка, пак нямаше да я заджапам така.

– Бедното ми момче!

Господин Кутс кимна печално.

– Кофти – съгласи се той, – но факт. Ето, днес следобед проклетият късмет пак ми подложи динена кора и прецака сценарий, за каквото не си и сънувала – същинско бижу... Но няма защо да дъвчем моите проблеми, Лиз. Кажи ми, как я караш ти?

– Аз? Ами отседнала съм тук наблизо.

Господин Кутс подскочи.

– Да не си омъжена? – възкликна тревожно.

– Не! – изнегодува госпожица Пийви и го стрелна с предан поглед.

– И мисля, че се досещаш защо, Ед.

– Да не искаш да кажеш... че още си спомняш за мен?

– На нощната ми масичка винаги ще стои един-единствен образ в седефена рамка.

– Но на мен ми се стори, че когато се видяхме за последен път, ти малко се беше понацупила на твоя Еди...

Това бе първият намек за отминалите дрязги и той накара нежните страни на госпожица Пийви леко да порозовеят.

– Ами, дръжки! – рече тя. – Още на другия ден ми беше минало. Признавам, че бях бясна, но само ако ми се беше обадил на другата сутрин, Ед...

Настъпи тишина, през която двамата размишляваха за онова, което би могло да бъде.

– Как тъй живееш тук? – попита господин Кутс след многозначителна пауза. – Да не си зарязала бизнеса?

– Как не! Подхванала съм една игра, свят да ти се завие. Само че – рече със съжаление госпожица Пийви – се чудя дали залъкът не е малко голям за моята уста. Ох, Еди, ако само имаше някакъв начин пак да работим заедно.

– За какво става дума?

– Диаманти, Еди. Огърлица. Досега съм я видяла само веднъж, но и това ми стига. Камъните са приказни. Сто хиляди долара до последния цент.

Съвпадението изтръгна от господин Кутс остър възглас.

– Огърлица!

– Чуй да ти раздуя далаверата. Ако знаеш само какво облекчение е да си отпуснеш езика като у дома, в добрите стари Щати! Все едно, че сваляш чифт стегнати обувки. Защото сега играя благопристойна девица. Сантиментална. Ти поне помниш как обичах да се правя на дръж ми шапката. Та след онова наше спречкване реших да се повозя още веднъж на стария „Атлантик“ – по силата на навика, предполагам. Както и да е, качих се аз и още на втория ден ударих на същинска златна жила. Тая с огърлицата сама се лепна за мен като котка за валериан. Лейди Констанс Кийбъл...

– Хлъц!

– Сега пък какво има?

– Лейди Констанс Кийбъл ли каза?

– Така й е името. Сестра е на лорд Емсуърт, собственика на голямото имение нагоре по пътя. Замъкът Бландингс му викат. Та тя лапна по

мен и станахме адски гъсти още на кораба. След пристигането продължихме да се виждаме, кажи-речи, през ден и накрая ме покани на гости в замъка.

Дълбока въздишка се изтръгна като Танталов стон от устните на господин Кутс.

– Е, как да не брадяса човек! – запита той околното пространство. – Те това е да ти върви като на бясно куче тояга! Защо аз не вляза вътре с духов оркестър и с постлан отпред червен килим! Боже, Лиз, ако някой път паднеш в кладенец, бас държа, че ще те извадят с кофата. Знаеш ли какво си ти? Четирилистна детелина в човешки облик, ето какво. Ама не, наистина, знаеш ли какво ми се случи на мен днес следобед? Само се опитах да си покажа носа в проклетия замък и ми биха шута две минути след като прекрачих прага.

– Какво!

– Да не мислиш, че ти си единствената, която е чувала за тия камъчета?

– О, Ед! – Горчиво разочарование звънтеше в гласа на госпожица Пийви. – Само ако беше успял! Ти и аз, отново партньори. Направо ми се реве, като си помисля. С какъв номер се опита да влезеш?

Господин Кутс дотолкова се забрави в душевната си мъка, че се изплю с отвращение по една преминаваща жаба. Но дори и в това несъществуващо начинание успехът му обърна гръб. Той не улучи земноводното, което се оттегли в шубрака с израз на хладно неодобрение.

– Аз ли? – рече. – Аз си мислех, че съм изпипал всяка подробност. Сдуших се с един, който беше поканен в имението, но в последния момент се отказа да ходи. Тогава си рекох: защо пък да не взема да ида вместо него? Някакъв поет на име Мактод и никой от в хората замъка не го беше виждал, ако не броим дъртия, който е толкоз къорав, че...

Госпожица Пийви го прекъсна.

– Да не искаш да ми кажеш, Едуард Кутс, че си смятал да влезеш в замъка, представяйки се за Мактод?

– Защо не? На пръв поглед нямаше никаква пречка. Фасулска работа, ще си рече човек. Но още щом цъфвам тук ми се изпречва някакъв дръвник и казва, че бил пръв приятел на Мактод. Е, разменихме по две приказки и аз си хванах пътя. Достатъчно добре разбирам кога не съм желан.

– Ед! Какви ги говориш? Ролстън Мактод е в замъка в същата тази секунда.

– Как така?

– Ами така! Кисне там вече няколко дни. Един такъв дълъг, кльошав, с монокъл.

В ума на господин Кутс забушува вихрушка. Това беше някаква кошмарна бъркотия.

– Нищо подобно! Мактод не е висок, нито тънък, а докато бях с него нито веднъж не е слагал монокъл... – Той замлъкна наред думата. – Да пукна дано! Лиз! Колко мъже има общо в тоя замък?

– В момента четирима, като изключим лорд Емсуърт. За Бала на графството се очаква голяма тумба, но те тепърва ще пристигат. Значи единият е Фреди, синът на лорд Емсуърт...

– Как изглежда?

– Изгупан мухльо с руса коса, зализана назад. Следва господин Кийбъл. Той пък е нисък, с червендалесто лице.

– Още?

– Още Бакстър. Секретарят на лорд Емсуърт. Той носи очила.

– И това ли е всичко?

– Да, ако не се брои твоят Мактод и прислугата.

Господин Кутс стовари длан върху коляното си със звучен плясък. Кроткият, сговорчив израз, който бе негова отличителна черта по време на общуването със Смит, се стопи яко дим, изместен от гримаса на безкрайна злост.

– И аз го оставих да ме изрита навън като мръсно коте! – процеди през стиснати зъби той. – Така да ме изиграе!

– За какво говориш, Ед?

– И аз дори му благодарих! Благодарих му! – стенеше Едуард Кутс, гърчейки се при спомена. – Благодарих му, че ме пуска по живо, по здраво!

– Еди Кутс, какво за Бога...

– Слушай, Лиз. – Господин Кутс се овладя с мъжествен напън. – Още с влизането там се хакнах право на онзи с монокъла и той ми каза, че познавал добре Мактод и че аз не съм той. А по твоите думи излиза, че това е същият, който се представя за Мактод! Не загреваш ли? Минал е по същия път като мен. Запознал се е с Мактод, разбрал е, че той няма да дойде в замъка, и се е вредил вместо него, както смятах да направя и аз. Само дето ме е изпреварил, да пукне дано! Как да не се изрине човек!

За секунда госпожица Пийви остана да гледа в ням потрес. Сетне отвори уста.

– Наглата му гад! – рече тя.

Господин Кутс, въпреки присъствието на дама, стигна дори по-далеч в порицанието си.

– От самото начало си знаех, че има нещо гнило в тоя тип! – каза госпожица Пийви. – Еди! Ами ако и той е дошъл зарад огърлицата?

– Естествено, че е дошъл зарад огърлицата – отвърна сприхаво Кутс. – За какво друго ще дойде? Заради чистия въздух?

– Ама... нали ти няма да оставиш да му се размине току-така?

– Аз да го оставя? – рече господин Кутс, подразнен от нелепото предположение. – Дрън-дрън, ела ме изяж. Ще му се размине друг път!

– И какво смяташ да направиш, Еди?

– Какво ли? Ей сега ще ти кажа какво ще направя... – Той замълча и суровата решимост, озарила чертите му, като че изпращя и угасна. – Каж ми, Лиз, какво, по дяволите, да направя?

– Нищо няма да спечелиш, ако кажеш на ония в замъка, че той ги мотае. Това ще му удари теслата, но каква полза за теб?

– Никаква – отвърна Кутс.

– Остави ме да помисля – каза госпожица Пийви.

Настъпи пауза. Тя седеше, сбърчила съсредоточено вежди.

– Защо пък да не... – дръзна Кутс.

– Млък! – рече госпожица Пийви.

Господин Кутс млъкна. Минутите бавно течаха.

– Включих – каза госпожица Пийви. – Лейди Констанс направо се е прехласнала по тоя. Затова ти ще трябва още сега да го пипнеш насаме и да го накараш да ѝ каже, че идваш тук като негов приятел.

– Знаех си, че ще измислиш нещо – промълви почти смирено господин Кутс. – Но как да го хвана насаме?

– Остави на мен. Ще го покания да се поразходим заедно. Той не си пада по мен, но като му изиграя номера с репея, няма как да ми откаже. Значи тръгваме с него надолу по алеята, а ти през това време се скриваш в храстите – аз ще ти покажа къде. След малко аз го пращам да ми вземе от къщата шала, той се връща обратно, минава покрай теб и ти скачаш отгоре му.

– Лиз – рече господин Кутс, замаян от възхита, – когато опре до кроене на планове, ти си кент флош роял!

– Ами ако просто ти откаже?

Господин Кутс се изкикоти дрезгаво и някъде от дълбините на костюма си измъкна малък лъскав револвер.

– Няма да ми откаже – рече.

5

– Представете си само – каза госпожица Пийви, – ако не бях получила такова главоболие и не се бях върнала по-рано, никога нямаше да проведем този чудесен разговор!

Тя бе извърнала към Смит своя нежен, пълен с отмала взор, докато двамата поемаха надолу по широката чакълеста алея. Едно крехко, сантиментално създание.

– Да – каза Смит.

Отговорът не бе словоизлиятелен, но и той не се намираще в най-слънчевото си настроение. И през ум не беше му минавало, че госпожица Пийви може да се прибере от Бриджфорд преди основното тяло. С други думи, както сам би казал, той бе взел Невероятното за Невъзможното, поради което беше сгачен без всякаква надежда за отстъпление в своя градински шезлонг, където лежеше, отдаден на блянове по Ива Халидей, която при завръщането им от езерото бе получила нов пристъп на добросъвестност и се бе качила в библиотеката за още един час ударен труд преди вечеря. Да отклони поканата на госпожица Пийви да я придружи по алеята, за да видят дали вече не се задава комитетът по откриването на монумента в чест на сър Хартли Редиш, член на парламента и мирови съдия, бе немислимо. Затова той тръгна, но без охота. Всеки миг, прекаран в нейната компания, още повече затвърждаваше убеждението му, че тя е проклятието на женския род.

– Така копнея – продължаваше събеседницата му – да се впусна в един хубав дълъг разговор с вас. През всички тези дни имах чувството, че все не успявам да бъда толкова близо до вас, колкото бих желала.

– Е, разбира се, когато наоколо е пълно с народ...

– Имах предвид в духовен смисъл, естествено.

– Аха.

– Така исках да обсъдим заедно вашата великолепна поезия. Та вие почти не сте отворили дума за работата си, откакто сте тук.

– О, виждате ли, аз всъщност се старая да отвлека мисълта си от нея.

– Наистина ли? Защо?

– Моят лекар ме предупреди, че напоследък твърде много се напрягам. Дори направо ми нареди да си избирам между пълната почивка и някой хахов дом.

– Не разбрах, господин Мактод?

– Искаше да каже клиника за душевноболни. Тия медици се изразяват много особено.

– Но щом положението е толкова сериозно, не бива в никой случай да творите. А ето, днес казахте на лорд Емсуърт, че няма да дойдете с нас, защото искате да напишете стихотворение.

Погледът ѝ не изразяваше друго освен нежна загриженост, но вътрешно госпожица Пийви си казваше: „Ей това вече ще ти преседне.“

– Вярно – рече Смит. – Вярно. Но вие знаете какво е Поезията. Безжалостна повелителка. Вдъхновението ме обзе и аз разбрах, че нямам избор. Трябваше да поема риска. Но сега се чувствам слаб, слаб...

– НАГЛА ГАД! – каза госпожица Пийви. Но не на глас. Двамата изминаха още няколко крачки.

– Всъщност – проговори Смит, обзет от ново вдъхновение – не знам дали няма да е по-добре да се върна в къщата и да си почина.

Очите на госпожица Пийви бяха впити в група храсти на десетина метра от алеята. Те потрепваха леко, сякаш укрили чуждо тяло, и госпожица Пийви, която бе склонна да проявява нетърпимост, си отбеляза при пръв удобен случай да натякне на Едуард Кутс, че ако не може да се крие зад един храст, без да се върти като обран евреин, по-добре да се откаже от професията си и да се хване да продава желирани змиорки. В което, дължим да споменем, тя бе несправедлива към своя стар приятел. Той бе неподвижен като истукан само допреди миг, когато голям и суетлив бръмбар се изтърси отнякъде точно в пролуката между яката и врата му – изживяване, мъчно поносимо дори за най-изкушения природолюбител.

– О, моля ви, не си вървете още – каза госпожица Пийви. – Вечерта е тъй прекрасна. Чуйте шепота на вятъра сред дървесата. Толкова е упителен, като далечни звуци на арфа. Дали не нашепва някакви тайни на птиците? Но вие наистина изглеждате изтощен, господин Мактод. Може би действително ще е най-добре да отидете и да си легнете.

– Така ли смятате?

– Сигурна съм. Аз просто ще се поразходя до портите, за да видя дали не се задава колата.

– Чувствам се като предател.

– О, моля ви! – рече укорително госпожица Пийви.

С усещания, близки до тези на осъден с доживотна присъда, когото неочаквано са освободили при самото му пристигане в затвора, Смит се върна назад по стъпките си. След някое време надзърна през рамо, видя че госпожица Пийви се е скрила зад завоя и поспря да запали цигара.

Тъкмо бе хвърлил клечката и закрачил отново, напълно доволен от живота, когато един глас зад него рече: „Хей!“ и познатата фигура на господин Едуард Кутс се изниза от храстите.

– Виждаш ли това? – попита господин Кутс, като му показва револвера си.

– Съвсем ясно, другарю Кутс – отвърна Смит. – И ще бъде ли уместно да ви запитам с каква цел го размахвате?

– Само го имай предвид – рече Кутс – в случай че ти скимне да ми свиеш някой номер. – И като прибра оръжието в страничния си джоб, продължи да се пляска усърдно между лопатките и да се гъне оживено в кръста и раменния пояс.

Смит следеше тези процедури със сериозен вид.

– Нали не ме спряхте под дулото на пистолет, за да ме накарате да гледам как си правите йогийските упражнения?

Господин Кутс прекрати заниманието си за секунда.

– Някакъв бръмбар ми се шумгна в гърба – поясни сухо той.

– Нима? Е, тогава естествено е да искате да останете сам в такъв прискърбен миг. Мога само най-сърдечно да ви пожелаая приятна вечер и да продължа по пътя си.

– Нищо подобно!

– Така ли? – рече отстъпчиво Смит. – Вероятно сте прав, вероятно сте прав. – Господин Кутс прибра отново револвера. – Да разбирам ли в такъв случай, другарю Кутс, че искате да размените няколко думи с мен? Давайте, стари приятелю, изплюйте камъчето. Какво ви тежи на душата?

Сполучлив удар явно бе обезвредил бръмбара на господин Кутс и той вече можеше да посвети цялото си внимание на разглеждания въпрос. Очите му обходиха Смит със зле прикрита неприязън.

– Знам какво си намислил, Бил! – рече той.

– Моето име не е Бил – отвърна Смит.

– Да – отсече господин Кутс, чието раздражение бе станало съвсем явно. – Нито пък Мактод.

Смит изгледа угрижено своя събеседник: Това бе непредвидено усложнение и той с неохота си даде сметка, че засега не вижда начин да го преодолее.

– Защо не се поразходим? – предложи. – Движението способства на мисълта. Не мога да отрека, че повдигнатата от вас тема в значителна степен ме затруднява. И разглеждайки внимателно създалото се положение, другарю Кутс, намирам, че следващият ход принадлежи на вас И

тъй, какво възнамерявате да сторите?

– Най-вече бих искал – отвърна с много жар Кутс – да ти извия врата.

– Без съмнение. Но...

– Да те използвам за боксова круша!

Смит разпръсна тези утопични химери – с пренебрежително махване на ръка.

– Охотно ви влизам в положението – рече любезно той. – Но оставайки в сферата на реалната политика, каква е непосредствената стъпка, която възнамерявате да предприемете? Естествено, нищо не ви пречи да ме разобличите пред моя домакин, но не мисля, че това ще ви донесе някакви облаги.

– Знам. Но помни, че държа и този коз в случай, че се опиташ да ми свиеш номер.

– Вие упорито стържете по тая струна, другарю Кутс. Изглежда, че при вас това е някаква натрапчива идея. Мога да ви уверя, че не обмислям нищо подобно. Та какво, за да се върнем на въпроса, смятате да сторите?

Те бяха достигнали широката площадка пред парадния вход, където алеята, дотук подобна на река, се разливаше в езеро от чакъл. Смит се спря.

– Искам да ме вкараш в тая дупка – каза господин Кутс.

– Боях се, че тъкмо това се каните да предложите. В моето специфично положение аз, естествено, нямам друг избор, освен да се стремя с всички сили да се подчинявам на вашите прищевки. Предполагам, че всеки опит да не го сторя, неминуемо би бил изтълкуван от придирчив критик като вас в духа на „погаждане на номера“. Но как бих могъл да ви вкарам в тази, както игриво благоволихте да я наречете, „дупка“?

– Просто им казваш, че съм твой приятел и искаш да ме поканят.

Смит поклати леко глава.

– Това не е сред най-брилянтните ви хрумвания, другарю Кутс. Като тактично се въздържа да наблегна върху съображението, че и най-повърхностният намек, че сте мой приятел, дълбоко и непоправимо би накърнил престижа ми, просто ще спомена, че самият аз, в качеството си на гост в този достолепен английски дом, трудно мога да си позволя да каня когото ми скимне. Не, ще трябва да намерим друг подход... Сигурен ли сте, че държите да останете? Добре де, добре, просто попитах... А сега да помислим.

В тази точка на разговора откъм рододендроновите насаждения,

опасващи едното крило на замъка, се зададе масивна фигура и започна да се придвижва в явно ведро и приповдигнато настроение по посока на задния вход. Това беше Бийч, икономът, завръщаш се от здравословната разходка, на която се бе отдал в отсъствието на своя работодател и останалата дружина. Освежен от няколко благодатни часа на открито, Бийч се готвеше с нови сили да се впусне в изпълнението на своите задължения. Щом го зърна, Смит бе осенен от едно колкото просто, толкова гениално разрешение на възникналия проблем.

– Бийч! – извика той.

– Да, сър? – отвърна плътен глас. Настъпи кратка пауза, докато икономът обърне платната и легне на нов курс. Той сне сламената шапка, която бе нахлупил за излета си, и обгърна Смит с оцъклен, но доброжелателен взор. Задълбочен критик на видовото многообразие в един провинциален дом, той отдавна бе дарил Смит с положителната си оценка. Откакто лейди Констанс бе захванала да предлага гостоприемството на замъка на литературния и артистичния свят, той бе изживял не един шок при вида на редките и екзотични екземпляри, развяващи сплъстени перчеми и зле скроени вечерни тоалети около масата за вечеря, над която той властваше безразделно. Тъй че Смит се бе явил като една ведра изненада.

– Извинявай за безпокойството, Бийч.

– Няма защо, сър.

– Това тук – рече Смит, посочвайки Кутс, който наблюдаваше сцената с напрегнат и подозрителен взор, очевидно нащрек за евентуално свиване на номера – е моят камериер. Току-що пристига от града. Оставих го да се погрижи за болната си леля. Пооправи ли се леля ти, Кутс? – осведоми се благосклонно той.

Господин Кутс правилно изтълкува въпроса като пробен камък за отношението си към това ново развитие на нещата и реши да приеме условията. Вярно, надеждите му бяха да влезе в замъка в качество, далеч надвишаващо това на нечий личен прислужник, но като мъж, знаещ две и двеста, твърде разумно съобрази, че вмъкне ли се веднъж вътре, значи все пак е вътре.

– Да, сър – отвърна той.

– Великолепно – каза Смит. – В такъв случай би ли се погрижил за Кутс, Бийч?

– Разбира се, сър – рече икономът със задушевно одобрение. Последното петънце, помрачаващо облика на Смит в неговите очи, бе премахнато. Защото досега той бе изпитвал лека болка при мисълта, че

джентълмен с такъв изискан вкус към облеклото като този почетен гост е тръгнал да гостува в място като замъка Бландингс без собствен камериер. Сега всичко бе обяснено и, поне що се отнасяше до Бийч, просто-но. Със съзнание за важността на мисията си той поведе Кутс към помещенията за прислугата и скоро двамата се скриха зад рододендроните.

Минута по-късно, седнал отново в прохладата на фойето, Смит бе спокоен от внезапна мисъл. Той натисна звънеца. Странно, мина му през ума, как човек пропуска тези очевидни неща. Ето как генералите губят своите сражения.

– Да, сър? – рече Бийч, появявайки се през тапицираната със зелено сукно врата.

– Съжалявам, че те безпокоя отново, Бийч.

– Няма защо, сър.

– Надявам се да настаниш удобно моя Кутс. Вярвам, че ще си допаднете с него. Той е чудесен момък, щом веднъж го опознаеш.

– Изглежда много разбран младеж, сър.

– Между другото, Бийч, за малко да забравя. Ако обичаш, попитай го дали се е сетил да ми вземе револвера от града.

– Да, сър – отвърна Бийч, който би презрял изразяването на някаква емоция дори ако ставаше дума за лека картучница.

– Мисля, че го видях да се подава от джоба му. Би ли ми го донесъл, ако не те затруднява?

– Много добре, сър.

Бийч се оттегли, за да се появи миг по-късно отново. В ръката си носеше сребърен поднос, върху който надлежно бе положено смъртоносното оръжие.

– Револверът ви, сър – каза той.

– Благодаря, Бийч – отвърна Смит.

6

Известно време след като икономът се оттегли величаво върху плоските си стъпала, Смит остана полуизлегнат в креслото, обладан от кроткото сладостно усещане за добре свършена работа. Той не бе дотам самонадеян, та да допусне, че с елементарния ход по отнемането на револвера е успял да матира веднъж завинаги един упорит противник като господин Кутс, но не можеше да отрече, че приятната тежина в джоба му пораждаше у него определено сгряващо доволство. Краткото му

общуване с господин Кутс бе напълно достатъчно, за да го убеди, че той е от мъжете, за които е препоръчително да не се развяват със заредени пистолети. В неговия характер имаше една импулсивност, която не се връзваше с притежаването на огнестрелно оръжие.

Дотук бяха стигнали размислите на Смит, когато нечий рязък глас ги прекъсна ненадейно:

– Хей!

Само един човек сред познатите на Смит имаше навика да пристъпва към общуване по горния начин. Ето защо за него не бе изненада да установи наличието на застанали до лакътя му Кутс.

– Хей!

– Другарю Кутс – рече Смит с лек оттенък на строгост. – Чух ви още от първия път. И дължа да отбележа, че навикът да изниквате откъдето не ви сеят и да викате по хората е привычка, от която трябва да се освободите. От един камериер се очаква да идва само когато му позвонят. Поне аз мисля така. Трябва да призная, че до момента не съм имал камериер.

– Нямахте и да имаш, ако зависеше от мен – отвърна господин Кутс.

Смит повдигна вежди.

– Защо е тази язвителност? – запита огорчено. – Нима не ви допада да сте камериер?

– Никак.

– Вие ме разтърсвате из основи. Лично аз бих очаквал да запееете ликуващо из къщата. Давате ли си сметка, че особеностите на новото ви положение ви поставят в непрестанна, и то плътна близост с другаря Бийч, чието общество трудно би могло да бъде надминато по своето очарование?

– Дъртият му пуяк! – рече ядно господин Кутс. – Ако има нещо, което да ми лази по нервите, това е човек, който непрестанно говори за проклетия си стомах.

– Не ви разбрах?

– Онзи Бийч – поясни господин Кутс – има някакви проблеми с лигавицата на стомаха си и ако не бях успял да му се изплъзна, щях да слушам за нея и досега.

– Щом не смогвате да намерите удоволствие и разтуха в едни сведения от първа ръка за състоянието на стомаха на другаря Бийч, значи наистина не може да ви се угоди. Да разбирам ли тогава, че сте нарушили мечтателния ми покой само за да търсите от мен съчувствие?

Господин Кутс впи в него изпепеляващ взор.

– Дойдох да ти кажа, мой човек, че сигурно се мислиш за адски печен.

– Твърде мило от ваша страна – трогна се Смит. – Чудесен комплимент, който, уверявам ви, ще съхраня в сърцето си.

– Много тънко ми измъкна пищова, а?

– Щом вие го казвате, да.

– А сега сигурно си мислиш също, че ще успееш да се вредиш преди мен и да гепиш огърлицата? Ще има да вземаш. Няма да я бъде тая, някакъв вчерашен тарикат да ме остави с пръст в устата.

– Струва ми се – рече Смит уязвен, – че долавам в тона ви известна враждебност. Положително бихме могли да сме съперници и без този дух на неприязън. Моето отношение към вас е на най-добронамерена търпимост.

– Дори да я задигнеш, къде си мислиш, че ще я скриеш? А на нея ще ѝ трябва яко криене, вярвай ми. Слушай к'во, мой човек. Аз съм ти прислужник, нали така? Значи мога ли да ти влизам в стаята и да разтребвам когато ми скимне. Помни ми думата, Бил...

– Вие упорствате в заблудата, че моето име е Уилям...

– Помни ми думата, Бил, че ако тая огърлица някога изчезне, и при това не съм я изчезнал аз, такова разтребване ще падне, че свят ще ти си завие. Ще ти изтърбуша стаята, ще я обърна надолу с главата и накрая ще я мина със ситен гребен. Ясно ли е?

И като прекоси стремително фоайето, Едуард Кутс изчезна злокобно от хоризонта. Тепърва му предстоеше да размишлява на хладен ум и да осъзнае, че в желанието си да свие сърмите, както той би се изразил, на своя противник, бе постъпил прибързано, поставяйки го нащрек. Ала засега единствено го вълнуваше, че със сбитото си описание на картинката е успял да натрие самодоволната мутра на Смит. Ласкаеше го мисълта, че е вселил смут и паника в неговата душа.

И това, строго погледнато, си беше така. Докоснатата от него страна на проблема не бе хрумвала досега на Смит и настанявайки се удобно в креслото, той установи, че има за какво да се озадачава. Естествено, беше предвидил, че сполучи ли да открадне огърлицата, ще трябва да я смотае някъде, докато нещата се поуталожат, но едва сега се сблъскваше с трудността да ѝ намери подходящо скривалище извън пределите на спалнята си. Следвайки препоръката на Кутс да си поблъска главата, Смит се занимава с това в продължение на десетина минути, в края на който период усилията му се увенчаха с успех. Той се изправи от креслото си и натисна звънеца.

– А, Бийч – рече непринудено, когато тапицираната със зелено сукно врата се отвори. – Трябва да ти се извиня, задето те тревожа пак. Това звънене май започна да ми става навик.

– Бъдете спокоен, сър – отвърна бащински икономът. – Но ако звънецът е бил предназначен за вашия личен прислужник, боя се, че за момента той не е на разположение. Преди десетина минути се раздели с мен донякъде внезапно. Не подозирах, че ще се нуждаете от услугите му преди гонга за вечерния тоалет, в противен случай щях да го задържа.

– Няма значение, целта ми беше да поговоря с теб. Виж, Бийч – рече Смит, допирайки върховете на пръстите си, – загрижен съм за твоето състояние. Научих от моя прислужник, че лигавицата на стомаха ти напоследък не се представя в най-благоприятна светлина.

– Това е вярно, сър – отвърна Бийч и блясък на възбуда озари рибешкия му поглед. Той потрепери леко, както би сторил боен жребец при звука на тръбата. – Аз действително имам проблеми с лигавицата на стомаха си.

– Пътят към сърцето на мъжа минава през лигавицата на стомаха му.

– Моля, сър?

– Опиши ми точно какво изпитваш.

– Но, сър... – рече Бийч с копнеж.

– Наистина държа да чуя – подкани го Смит.

– Изключително мило от ваша страна да проявите такъв интерес, сър. Обикновено всичко започва от пъпа, с пулсираща болка в дясната страна на коремната област, двадесет минути до половин час след приемане на храна. Симптомите...

В израза на Смит се четеше топло съчувствие, докато слушаше описанието, наподобяващо разказ на очевидец на голямото земетресение в Сан Франциско, но дълбоко в себе си той се молеше събеседникът му да намери начин да го направи малко по-сбито. Ала всичко на този свят има край. Дори най-лъкатушната река рано или късно влива своите води в морето. С покъртителна пауза икономът най-сетне приключи своята сага.

– „Пепсининът на Паркс“ – вмъкна начаса Смит.

– Моля, сър?

– Това ти е нужно. „Пепсининът на Паркс“. Ще те вдигне на крака за нула време.

– Ще го запомня, сър. Досега не бях попадал на този конкретен медикамент. И ако позволите, сър – додаде Бийч с мътен, но преливащ от

възхита взор към своя благодетел, – бих искал да изразя признателността си за вашата любезност.

– Няма за какво, Бийч, няма за какво. Впрочем, Бийч – рече той, докато другият маневрираше по посока на вратата, – за малко да забравя. Има нещо, за което отдавна се каня да те питам.

– Да, сър?

– Реших, че няма да е зле да го обсъдя първо с теб, преди да се обърна към лейди Констанс. Работата е там, Бийч, че аз се чувствам задръстен.

– Наистина ли, сър? Пропуснах да ви спомена, че и един от моите симптоми е остро задръстване на храносмилателните пътища.

– Да, твърде неприятно. Но ако нямаш нищо против, нека оставим за малко настрана твоите вътрешности и свързаните с тях оплаквания. Като казвам, че се чувствам задръстен, имам предвид в духовен смисъл. Писал ли си някога поезия, Бийч?

– Не, сър.

– Тогава може би ще ти е трудно да разбереш какво изпитвам. Проблемът е следният. Там, в Канада, Бийч, аз неусетно привикнах да творя в крайно уединени условия. Помниш ли онази строфа от „Мизерни песни“, която започва така: „През бледоликата парабола на Радостта...“

– Боя се, сър...

– Пропуснал си я? Лошо. Намери някой път време да я прочетеш. Ще се почувстваш крайно извисен. Та тези редове бяха написани в една самотна хижа край бреговете на река Съскачеуан, където с години не е стъпвал човешки крак. Такъв съм аз, Бийч. Нуждая се от стимула на широките, открити простори. Когато съм заобиколен от своите събрата, вдъхновението ми чезне и умира. Знаеш как е, когато Наоколо има хора. Тъкмо се хванеш да пишеш нещо и някой се натрися, сяда ти на бюрото и почва да ти говори за себе си. Всеки път, щом мисълта ти потече мазно, отнякъде се лепва страничен дразнител и музата – хоп! – Смит шракна с пръсти – върви я гони. Разбираш ли?

– Да, сър – отвърна Бийч, зяпнал леко.

– Поради тези причини за творец като мен животът в замъка има своите недостатъци. Нуждая се от място, където да бъда сам, Бийч, със своите видения и мечтания. Някое орлово гнездо, кацнало върху зъберите на Времето... С други думи, знаеш ли някоя празна къщурка наблизко, където да мога да се уединя, дойде ли ми призванието, и да развъртя перото, без опасност да ме безпокоят?

– Малка къшурка, сър?

– Малка къшурка. С две липи отпред и Месечко да наднича вечер между клоните им. Местенце, Бийч, където да мога да се вгълбя, да врътна ключа в ключалката и да оставя целия свят да се оправя както намери за добре. Жизненоважно е сега, когато се очаква замъкът да се наводни с народ около този Бал на графството, да ме вредиш с такава квартира. В противен случай един куп безценна поезия ще бъде безвъзвратно изгубена за човечеството.

– Значи желаете, сър – рече Бийч, опипвайки предпазливо почвата, – малка къща, където да пишете поезия? Има един запустял лесничейски дом сред гората в западните покрайнини на имението, сър, но там липсват елементарни удобства.

– Удобствата са без значение за мен. Смяташ ли, че лейди Констанс би се засегнала, ако я помоля да ми го преотстъпи за няколко дни?

– Смятам, че нейна светлост ще приеме молбата ви спокойно, сър. Тя е привикнала към... Не й е за пръв път да... Нека само спомена, сър, че миналото лято при нас отседна джентълмен от литературните среди, който изрази желание да взема слънчеви бани в градината всяка сутрин преди закуска. В разсъблечен вид, сър. И освен че ми заръча да предупредя камериерките, милейди по никой начин не го възпрепятства в осъществяването на намеренията му. Тъй че...

– Тъй че е малко вероятно скромно искане като моето да й докара сърдечен пристъп? Превъзходно! Нямах представа какво значи за мен да съзнавам, че скоро ще имам свое малко убежище, в което да мога да се оттегля и да вкусвам на воля самотата. Позволи ми за сетен път да подчертая, Бийч, че съм ти задължен за твоето разбиране и съвет по въпроса. Бях сигурен, че няма да ме подведеш.

– Няма защо, сър. Радвам се, че съм могъл да ви бъда полезен.

– А, и още нещо, Бийч...

– Да, сър?

– Предполагам, че скоро ще видиш Кутс, моя прислужник.

– Твърде скоро, сър, смея да се надявам.

– Тогава ще ми направиш ли услугата да го сръгаш с лакът в ребрата, ама яко...

– Сър! – изкряка Бийч, изкаран като с камшик от икономската си невъзмутимост. Той преглътна конвулсивно. Вече повече от година и половина, или по-точно от деня, в който лейди Констанс Кийбъл започна да замаята въдицата си из тъмните подмоли на артистичния свят и да тропосва обитателите му върху пухкавите килими на замъка Бландингс,

Бийч се бе нагледал на ексцентричност. Но допреди миг той бе хранил надеждата, че Смит ще донесе благодатна промяна в потока от превъртели литератори, които идваха и си отиваха през тези нелеки времена. И на ти сега! Смит от раз повеждаше класацията. Дори мъжът, гостувал през април, който настояваше да яде конфитюр с рибата си, бледнееше пред него.

– Да го сръгам в ребрата, сър? – произнесе немощно той.

– Сръгай го в ребрата – отвърна твърдо Смит. – И в същия момент му прошепни в ухото „Охо!“

Бийч облиза пресъхналите си устни.

– Охо, сър?

– Охо! И му кажи, че е от мен.

– Много добре, сър. Ще се погрижа да бъде уредено – рече Бийч. И с приглушен звук, който бе наполовина въздишка, наполовина предсмъртно хъркане, той повлече нозе към тапицираната със зелено сукно врата.

Десета глава СЕНЗАЦИОННО ПРОИЗШЕСТВИЕ НА ПОЕТИЧЕН РЕЦИТАЛ

1

Закуската бе приключила и целокупното население на замъка се беше пръснало да си гледа сутрешните дела. Едни пишеха писма, други пребиваваха в билиардната зала, някои се бяха упътили към конюшните или към игрището за голф, лейди Констанс наставляваше старшата прислужница, лорд Емсуърт тормозеше главния градинар Макалистър сред лехите, а по Тисовата алея умислено бродеше госпожица Пийви и ярки петънца слънчева светлина изпъстриха грациозния ѝ стан.

Тя беше сама. Тъжна, но неоспорима истина е, че в този несъвършен свят Геният твърде често е обречен да крачи в самота – стига, разбира се, по-несъвършените му събрата да го зърнат овреме, та да се изпокрият. Нито един от табуна посетители, стекли се за Бала на графството, не проявяваше и най-малка охота да се домогва до обществото на госпожица Пийви.

Прискърбен факт. Като се изключи лекото предразположение към непочтеност, каращо я да краде всичко, мярнало ѝ се пред очите, стига то да не е заковано за мястото си, Ейлийн Пийви бе възхитителна натура и колкото и странно да бе, именно благородната страна на тази натура отблъскваше коравосърдечните ѝ близни. За онази госпожица Пийви, която си присвояваше чужди вещи, те дори и не подозираха. Жената, от която бягаха като дявол от тамян, беше госпожица Пийви поетесата. И трябва да споменем, че колкото и да му отпускате края в присъствието на сродна душа като господин Едуард Кутс, тя си беше съвсем истинска поетеса. Онези шест сборника под нейно име в каталога на Британския музей бяха плод на собственото ѝ перо до последната буква, и макар да ѝ се беше наложило да плати от джоба си за появата на първия, то останалите пет видяха бял свят изцяло на страх и риск на нейния издател и дори донесоха малка печалба.

Впрочем госпожица Пийви съвсем не оплакваше самотата си, тъй като се нуждаеше от уединен размисъл. Въпросът, ангажирал съзнанието ѝ, беше къде, по дяволите, се е дянал господин Едуард Кутс. Два дни

бяха изменили, откакто я бе изоставил, за да се срещне със Смит и под дулото на пистолета да го принуди да го вкара в замъка, и оттогава от него нямаше ни вест, ни кост. Госпожица Пийви направо не знаеше какво да мисли.

Липсата му бе още по-дразнеща поради факта, че нейният великолепен мозък току-що бе сътворил до най-малката подробност план за похищението на диамантената огърлица на лейди Констанс, а в него съдействието на господин Кутс се явяваше незаменим придастък. Тя бе поставена в положението на генерал, който излиза от палатката си с изрядно подготвена тактическа схема за предстоящото сражение само за да открие, че армията му се е запиляла нанякъде, без да остави бележка. Затова не бива да се учудваме, че докато крачеше между древните тисове, красивото чело на госпожица Пийви бе прорязано от една бръчка.

Тисовата алея, както лорд Емсуърт бе отбелязал в своята изключително интересна лекция пред господин Ролстън Мактод в Клуба на заслужилите консерватори, между многото си други забележителности съдържаше определени дървета, които се издигаха нагоре като кули с кръгли корони и заоблени като калпаче на гъба върхари, които в по-голямата си част имаха извити в краищата клони, образуващи беседки. Госпожица Пийви тъкмоминаваше покрай едно от тях, когато нечий глас внезапно я заговори:

– Хей!

Госпожица Пийви подскочи като ужилена.

– Кой вика?

Едно влажно лице с полепнали по него клечки щръкна сред клоните. То въртеше очи в безуспешно усилие да надзърне зад завоя.

Госпожица Пийви се доближи, дишайки тежко. Загадката около местонахождението на нейния запилял се приятел беше разбудена, но внезапността на появата му я бе накарала да си прехапее езика, тъй че радостта ѝ от срещата бе примесена с други чувства.

– Ах ти, охлюв нещастен! – възкликна разпалено тя, с треперещ от негодувание глас. – Кой те научи да се криеш по дърветата и да изкарваш акъла на момичетата?

– Извинявай, Лиз. Аз...

– И къде – продължи госпожица Пийви, стоварвайки още един упрек – се губиш цялото това проклето време? Запилява ми се хубостникът още преди два дни, уж щял да притисне с патлак онова леке, и оттогава чакам от умрял писмо. Хайде, говори, не ме гледай като теле на припек.

– Чакай, Лиз, всичко ще ти обясня. Той наистина ме вкара в къщата. Аз съм негов камериер. Затова от толкова време не мога да се добера до теб. В тая дупка прислугата така са я стегнали да не се мотае наоколо, че със същия успех можехме да сме на различни континенти. Ако случайно не те бях зърнал да се изнизваш сама навън тази сутрин...

Острият ум на госпожица Пийви схвана начаса ситуацията.

– Добре – прекъсна го тя. Дългите речи винаги я изкарваха от търпение. – Разбирам. Е, това е чудесно. Значи сме екстра. Защото аз имам готов план и след като вече си тук, можем да си плюем на ръцете.

– План?

– И то муцка – потвърди госпожица Пийви.

– Дано – отвърна господин Кутс, върху когото събитията от последните дни бяха наложили печата на дълбок песимизъм. – Да ти кажа, оня Мактод не е вчерашен. Отнякъде му е прещракало – рече благоразумно той, опасявайки се от невъздържани критики от страна на своята възлюбена, – че ако свие огърлицата, след като съм негов камериер, нищо не ми пречи да му изтараша стаята и да я набарам. Затова взел, че си изприсил някаква съборетина в гората, уж за да пише там стихове.

– Хм! – рече госпожица Пийви. – Това – продължи тя след кратък размисъл – изобщо не ме притеснява. Нека дивее из пущинаците колкото си ще. Моят план е готов и Бога ми, ако ти не оплескаш нещо по твоята част, работата ни е в кърпа вързана.

– Аз също ли участвам?

– Участваш, и още как. Без теб съм заникъде. Затова бях така бясна, че се скатаваш толкова време.

– Изплюй камъчето, Лиз – рече смирено господин Кутс. Както винаги в присъствието на тази енергична жена той изпитваше осезателен комплекс за малоценност. От самото начало на съвместните им изяви тя бе мозъкът на предприятието, а той просто инструментът, привечащ в изпълнение нейните концепции.

Госпожица Пийви стрелна бърз поглед по Тисовата алея. Мястото си оставаше все тъй тихо и усамотено.

– Слушай сега, Ед, и помни добре, защото може и да не успеем да се видим повече. Сега, когато къщата е фрашкана с народ, Нейната светлост си слага огърлицата всяка вечер. И като я видиш, ти иде да си сложиш тъмни очила. Направо те ослепява.

– Стига, бе!

– Без майтап! Нямах представа какво чудо е.

– Къде я държи, Лиз? Успя ли вече да разбереш? – попита господин

Кутс, по чийто печален лик премина мимолетен лъч на оптимизъм.

– Не, не съм. А не ми и трябва. Не е за мен да човъркам сейфове и през цялото време да бера страх, че цялата тайфа може да ми се изсипе зад гърба. Предпочитам без сложности. Между другото оня самозванец Мактод днес ще изнася поетична вечер в големия салон. Знаеш ли къде е това?

– Мога да разбера.

– Ами разбери тогава – отвърна разпалено госпожица Пийви. – И то преди да е мръкнало. Е, започна ли да включваш?

Господин Кутс, който стърчеше безрадостно сред тисовите клонки, би дал много, за да може да отговори положително, тъй като неведнъж бе изпитвал на гърба си огромното значение, което съобразителната му партньорка отдаваше на схватливостта като природна черта, но в случая бе принуден да разклати съчките, поклащайки отрицателно глава.

– Винаги си бил въз тъп – рече презрително госпожица Пийви. – Бих казала, че от раменете нагоре ставаш единствено за дърворезба. Ами че аз ще седя точно зад лейди Констанс, докато оня шут се прави на маймуна. Ще трябва просто да протегна ръка и да грабна огърлицата от шията ѝ. Сега ясно ли ти е?

– Ама, Лиз... – Господин Кутс смутено събра кураж да изтъкне онова, което според него се явяваше единственият дефект в замисъла. – Ако действаш със сила пред толкова народ, както предлагаш, те няма ли...

– Не, няма. И ще ти кажа защо. Никой няма да ме види как го правя, защото в салона ще бъде тъмно като в рог. Защото ти ще си някъде в задната част на къщата, където им стоят бушоните, и ще дърпаш шалтера като за последно. Ясно? Ей това е твоята задача и не можеш да се оплачеш, че е прекалено сложна. От теб се иска само да разучиш къде им е електрическото табло и коя джаджа трябва да се отвинти. Нали мога да разчитам, че поне с това няма да се оплескаш?

– Лиз – каза господин Кутс и в гласа му се долавяше благоговееен трепет, – дотук всичко е детска играчка. Но какво...

– Добре де, знам кое те мъчи. Какво ще стане след това и как ще се измъкна с огърлицата? Ами просто прозорецът ще бъде отворен, аз ще се доближа до него и ще я изхвърля навън. В стаята наставаш и паника заради мрака и докато всички се тюкват, ти си плюеш на петите, отърчаваш насам и забърсваш огърлицата. Мисля, че няма да ти е трудно да я намериш. Прозорецът е точно над терасата, долу е равно като тепсия, а сега нощите са ясни, при това ще разполагаш с предостатъчно

време да душиш наоколо, преди да успеят да запалят отново осветлението. Е, как ти се струва?

Настъпи кратко мълчание.

– Лиз – промълви най-сетне господин Кутс.

– Не чух – настоя госпожица Пийви – върхът ли съм, или не?

– Лиз – повтори господин Кутс и гласът му бе дрезгав от оня трепет, който някой младши офицер от Наполеоновия щаб сигурно е изпитвал, изслушвайки подробностите за предстоящата кампания. – Казвал съм го преди и пак ще го кажа. Опре ли работата до кроежи, момичето ми, ти си кент флош роял!

И като протегна ръка от недрата на своя тис, той улови дланта на госпожица Пийви и нежно я стисна. Поетесата кокетно се изкиска. Какъвто и пън да беше този мъж, тя си го обичаше.

2

– Господин Бакстър?

– Да, госпожице Халидей?

Мозъкът на Бландингс вдигна отруден поглед от бюрото си. Обядът бе приключил едва преди половин час, ала той вече беше в библиотеката, заобиколен от дебели книги като тюлен сред крайбрежни скали. Сега, когато замъкът бе претъпкан с гости, той прекарваше времето си в библиотеката, тъй като възвишеният му ум не бе нагоден към лекомислените брътвежи на светски пеперудки.

– Дали не бихте ме освободили за този следобед? – попита Ива.

Очилата на Бакстър се фиксираха върху нея с инквизиторски блясък.

– За целия следобед?

– Да, ако не възразявате. С обедната поща получих писмо от моя много добра приятелка. Тя ми пише, че днес пристига в Маркет Бландингс и моли да се срещнем. Трябва да отида, господин Бакстър, моля ви. Нямата представа колко е важно.

Ива бе видимо развълнувана, а когато очите ѝ срещнаха очилата на Бакстър, нещо в тях проблесна по начин, който би смутил всеки мъж, направен от не толкова крепък материал. Ако Достопочтеният Фреди Трипуд например бе загледаният в техните теменужни дълбини, той в своята младежка импулсивност би се вързал на флъонга и заджафкал като предан пекинез. Свръхчовекът Бакстър обаче спокойно и

безпристрастно прецени молбата и накрая я намери за разумна.

– Много добре, госпожице Халидей.

– Безкрайно ви благодаря. Утре ще работя два пъти по-усилено, за да наваксам.

Ива изпърха към вратата, като на прага се поспря да го дари с една признателна усмивка, след което Бакстър се върна към книгите си. За миг в гърдата му трепна известна тъга, че тъкмо това симпатично и неизменно почтително момиче се бе оказало съучастница на мъж, който будеше неодобрението му по-силно дори от повечето криминални престъпници. Но той начаса смаза у себе си мекушавото чувство и отново стана Мъжът от желязо.

Ива изприпка надолу по стълбите, тананикайки си весело. Тя бе очаквала по-продължителна и напрегната борба, докато получи разрешение за отпуск, и сега си казваше, че въпреки някои свои черти, които трудно можеха да се нарекат другояче освен противни, Бакстър всъщност е много мил. Накратко казано, тя имаше чувството, че нищо не е в състояние да помрачи прелестта на този възхитителен следобед. Едва когато няколко минути по-късно на минаване през фойето един глас я повика по име, тя разбра колко много е грешила. Гласът, леко гърлен и прегракнал, принадлежеше на Достопочтения Фреди, и само един поглед бе нужен на Ива, за да прозре с ясновидски дар, че той отново ще ѝ прави предложение.

– Какво има, Фреди? – рече тя примирено.

Достопочтеният бе свикнал от дете да чува хората да казват примирено „Какво има, Фреди?“ още щом той се появи. Баща му го казваше, леля му Констанс го казваше, казваха го всичките му останали чичовци и лели. Макар и диаметрално противоположни личности във всяко друго отношение, те до един отпускаха ръце и казваха „Какво има, Фреди?“ още щом го зърнеха. Ето защо думите на Ива и тонът, с който бяха произнесени, не го обезсърчиха, както би станало с всеки друг на негово място. Напротив, единственото му чувство бе на светла радост, че най-сетне е успял да я завари за половин минутка сама.

Фактът, че от пристигането ѝ насам все не успяваше да поговори с нея насаме, бе причинил на Фреди немалко страдания. Той го отдаваше изцяло на лошия си късмет, силно подценявайки по този начин способността на обекта на своята привързаност да му бяга по допирателната. Сега той подходи откъм фланга, изглеждайки досущ като издокарана овца.

– Да не би да отиваш някъде? – бе встъпителната му забележка.

– Да. Отивам в Маркет Бландингс. Какъв чудесен следобед. Сигурно си страшно зает сега, когато къщата е пълна с народ. Довиждане – рече Ива.

– А? – рече Фреди, мигайки на парцали.

– Довиждане. Много бързам.

– Къде каза, че отиваш?

– В Маркет Бландингс.

– Ще дойда с теб.

– Не, искам да отида сама. Имам среща.

– Тогава ще те изпратя поне до портала – отвърна пиявицата в човешки образ.

Следобедното слънце вече не светеше тъй ярко за Ива, когато двамата поеха надолу по алеята. Тя бе добросърдечно момиче и не й допаднаше постоянно да играе ролята на слана в градината на Фреди. При все това изходите от положението несъмнено бяха само два: или трябваше да му даде ръката си, или той да спре да ѝ я иска. Тя категорично отказваше да склони на първия вариант, а поне доколкото личеше от действията на Фреди, той с не по-малка категоричност отхвърляше втория. Като резултат техните спорадични срещи рядко се отличаваха с дух на дружеска непринуденост.

Известно време вървяха мълчаливо. После Фреди заговори:

– Да знаеш, че си адски жестока понякога.

– Как се оправяш с вкарването? – поинтересува се Ива. – А?

– Как си с вкарването? Нали ми се оплака, че имаш сериозни проблеми с него.

Тя не гледаше събеседника си, тъй като по принцип избягваше да го гледа в подобни случаи, но предположи, че странният звук, последвал нейната забележка, изобразява горчив мъжествен смях.

– Вкарването!

– Нали сам ми каза, че то било най-важният елемент от голфа.

– Голф! Да не мислиш, че напоследък ми е останало време да се тревожа за голфа?

– О, но това е чудесно, Фреди! Да не би да си подхванал някаква работа? Крайно време ти беше, наистина. Представям си как ще се радва баща ти.

– Ама такава – проблема Фреди – защо не вземеш да се омъжиш за човека?

– Сигурно ще го направя някой ден. Стига да срещна подходящия човек.

– Не, не! – извика отчаяно Фреди. Ива рядко биваше чак толкова задръстена. Той дори винаги я беше смятал за адски схватливо момиче. – Не за човек, за мен.

Ива въздъхна. Беше се надявала да избегне неотвратимото.

– Ох, Фреди! – възкликна ядно. Тя продължаваше да го съжалява, но не можеше повече да сдържа раздражението си. Следобедът бе тъй прекрасен и тя се бе чувствала толкова щастлива. А сега той провали всичко. Всеки път, след като отхвърлеше негово предложение, й трябваше поне половин час да си успокои нервите.

– Аз те обичам, по дяволите! – настоя Фреди.

– Ами спри да ме обичаш най-сетне – сръфа го Ива. – Аз не ставам за теб. Ще те направя нещастен до края на дните ти.

– Най-щастливият мъж на земята – поправи я благоговейно Фреди.

– Имам отвратителен нрав.

– Ти си ангел.

Раздражението на Ива се усили, ако това изобщо беше възможно. Тя често бе изпитвала един особен страх, че ако той упорства с предложенията си, може някой път да сбърка и да му каже: „Да.“ Искаше й се да съществува някакъв известен на науката способ, чрез който Фреди да бъде запушен веднъж и завинаги. И в отчаянието си се досети за един довод, който не бе прилагала досега.

– Това са глупости, Фреди. Дори ако изключим нежеланието ми да се омъжа за теб, как ще вземеш момиче без една лира в банката?

– И през ум не ми е минавало да се женя за пари.

– Не, разбира се, но все пак...

– Купидон – рече Фреди вдървено – вехне и линее в клетка от злато.

Ива не бе очаквала да се изненада от нещо, излязло от устата на Фреди. По собствените й наблюдения неговият речников запас наброяваше четирийсет и три думи, като мислите, които обличаше в тях, се брояха на пръстите на едната му ръка. Но ето че това лирично отклонение я свари неподготвена.

– Какво!

Фреди повтори репликата. Когато я бе видял да проблясва като субтитър на екрана на дългометражния филм „Пари и любов“ (в главните роли Беатрис Камли и Браян Фрейжър), той я бе одобрил и на излизане от киното си я бе записал.

– О! – промълви Ива и млъкна. Както би се изразил господин Кутс, Фреди беше извадил фул от попове с десетки. – Имах предвид –

продължи тя след секунда, – че не е разумно да се жениш за момиче без пари, ако и ти си на червено.

– Такова, да го вземат мътните! – Странна, ликуваща нотка се бе прокраднала в гласа на ухажора. – Това ли било единственото, което стои помежду ни? Защото...

– Не, не е само то!

– Защото гледай сега, аз всеки момент ще червясам от пари. Това е, кажи-речи, тайна, всъщност адски строга тайна, така че ти си трай, но чичо Джо се нави да ми даде две хилядарки. Две хубави тлъсти хилядарчици.

– Чичо ти Джо?

– Старият Кийбъл, нали го знаеш. Мъжът на леля Констанс. Дава ми две хиляди лири, с които аз ставам съдружник в агенция за конни залагания и направо започвам да печатам пари. В тоя бизнес човек ще не ще прави състояние. Помисли си само колко балъци губят всеки ден целите си състояния по хиподрумите. Всичко това отива у букмейкърите. Едно приятелче, с което бяхме заедно в Оксфорд, работи в такава агенция и ми каза, че ще ме вземат при тях, ако...

Епохалното значение на получената информация накара Ива да се отклони от своето правило да щади чувствата си в подобни моменти, като отклонява погледа си от Фреди. Но ако желаше да прекрати неговата лекция върху паричното обръщение, тя не би могла да избере по-добър начин от този да го погледне. Защото, срещайки нейния взор, Фреди моментално изгуби нишката на мисълта си и взе плахо да пелтечи. Прякото попадение от очите на Ива неизменно имаше това въздействие върху него.

– Господин Кийбъл ще ти даде две хиляди лири!

Вълна от парещо угризение заля Ива. Ако имаше нещо, с което винаги да се бе гордяла, то това бе увереността ѝ, че е добър, надежден приятел, на когото може да се разчита, а ето че сега осъзнаваше пренеприятната истина, че откакто пребиваваше в Бландингс по най-низък начин бе пренебрегвала интересите на Фелис Джаксън. Тя недвусмислено бе обещала на Фелис да се изправи лице в лице с тоя неин баща и засрамвайки го с палещи слова, да го принуди да снесе трите хиляди лири, от които тя тъй отчаяно се нуждаеше за своята ферма. И какво бе направила досега? Нищо.

Ива бе почтена до мозъка на костите дори в сделките със самата себе си. Едно не тъй съвестно момиче би възразило, че не е имало никаква възможност за разговор на четири очи с господин Кийбъл. Ала Ива

начаса презря този благовиден претекст. При добро желание досега десет пъти да е успяла да се добере до него и тя го знаеше. Не! Просто се бе поддала на приятната настойчивост, с която Смит обсебваше времето ѝ, докато Филис и нейните проблеми бяха запокитени на заден план. Трябваше със срам да си признае, че през последните дни дори не се беше сещала за нея.

А в същото време господин Кийбъл е бил предразположен да ръси с пълни шепи щедрост върху незаслужили мухълъвци от типа на Фреди. Значи ако само му подхвърлеше думичка за Филис...

– Две хиляди лири? – повтори замаяно тя. – Господин Кийбъл?

– И още как! – извика сияещ Фреди. Първоначалният шок от надникването в очите на Ива бе отшумял и сега той се отдаваше без задръжки на тази оргия.

– За какво?

Прехласнатият взор на Фреди потрепна. Любовта, осъзна той, насмалко да го накара да изплюе камъчето.

– Ами де да знам... – изломоти той. – Дава ми ги човекът просто така, нали разбираш.

– Ти просто отиде при него и ги поиска?

– Ами... ъъ... да. В общи линии така стана.

– А той не се ли опъна?

– Не. Дори му стана много приятно.

– Приятно! – Ива почувства, че ѝ е трудно да диша. Усещанията ѝ бяха сходни с тези на човек, ненадейно открил, че дупката в задния му двор, която безгрижно е подминавал месеци наред, всъщност е златна мина. Щом като операцията по извличане на средства от господин Кийбъл е била не само лесна, но дори силно допадала на жертвата... У нея се надигна внезапна и повелителна нужда Фреди да пропадне вдън земя. Трябваше да премисли нещата на спокойствие.

– Ами тогава – обади се Фреди – да си дойдем на думата, а?

– Какво? – рече разсеяно Ива.

– Такова... да се омъжиш за мен. Все пак аз боготворя праха под нозете ти и други такива. Пък и вече си наясно за тия две хиляди... и ставам букмейкър... и всичко останало...

– Фреди – рече напрегнато Ива, давайки израз на изтерзаните си нерви с глас, излизаш със свистене помежду стиснатите ѝ зъби, – изчезни!

– А?

– Не искам да се омъжа за теб и до гуша ми дойде да ти го

повтарям. Затова няма ли най-сетне да се махнеш и да ме оставиш на мира? – Тя млъкна. Чувството за справедливост ѝ подсказваше, че излива върху своя несретен ухажор жлъч, която би следвало да насочи към самата себе си. – Извинявай, Фреди – каза по-кратко. – Не исках да се държа по този отвратителен начин. Знам, че ти много ме харесваш, но аз наистина не мога да се омъжа за теб. Нали не искаш да вземеш за жена момиче, което не те обича?

– Напротив, искам – отвърна геройски Фреди. – Стига това да си ти. Любовта е крехък филиз, който сланата може да попари, но прикътан и сгрян в благодатната топлина на едно честно сърце...

– Фреди...

– Разцъфтява в чуден цвят – довърши припряно младежът. – Мисълта ми е, че след брака любовта ще дойде от само себе си.

– Глупости.

– И все пак точно така стана в „Брак във висшето общество“.

– Фреди – рече Ива, – бъди добричък и просто си тръгни, а? Имам много неща, за които трябва да помисля.

– О, ще мислиш? – рече Фреди впечатлен. – Няма проблеми!

– Безкрайно ти благодаря.

– О, ъ... няма защо. Остани си със здраве.

– Довиждане.

– Ще се видим по-късно, нали?

– Да, разбира се.

– Чудесно! Доскоро тогава.

И Достопочтеният Фреди в нелошо разположение на духа – тъй както му се струваше, че след дългата обсада най-сетне съзира признаци на омаломощаване в противниковия лагер – се завъртя на дългите си мотопили и пое към бащиния дом.

3

Унесено в сън под прежурищото слънце, малкото градче Маркет Бландингс представляваше мирна гледка. За пръв път след раздялата си с Фреди Ива изпита относителен покой, когато навлезе в старата, сивокаменна главна улица, съсредоточила в себе си целия делови и културен живот. Маркет Бландингс създаваше облекчаващото усещане, че си е същият от векове. Различни ядове и скърби може би бяха тормозили приютяваните от него поколения, но не и тази покрита от лишеи църква

с нейната яка четвъртита кула, нито онези магазинчета с червени покриви или пък вековните странноприемници, чиито горни етажи уютно издаваха корем над паважа. Докато се придвижваше в бавен размисъл към „Гербът на Емсуърт“ – изключително изискания хан, който представляваше крайната й цел, погледът на Ива срещаше сводести галерии, отварящи се с живописна неочакваност, за да разкрият пред очите освежителни гледки на сенчести тревясали дворчета, изпълнени с древна прохлада. Изобщо цялата главна улица на Маркет Бландингс силно напомняше задрямал вътрешен двор на катедрала. Нищо в нея не беше съвременно, като се изключи киното – макар че дори то се наричаше „Електрически театър“ и бе покрито с бръшлян и увенчано с каменни фронтони.

Но при едно по-добро вглеждане подобно твърдение се оказва твърде прибързано. Имаше още една съвременна сграда на главната улица. *Банкс бръсне, подстригва*, гласеше табелката над входа и Ива тъкмо минаваше покрай владението на господин Банкс.

Във всяко нормално обкръжение това светилище на красотата би било правило впечатление на поносим и дори привлекателен обект, но в Маркет Бландингс то се явяваше като трън в окоото и озовала се пред неговия праг, Ива бе грубо изтръгната от своя унес, сякаш дочула фалшива нота в тържествен химн. Тя вече се канеше да отmine бързо, когато вратата се отвори и отвътре изникна ниска набита фигура. При вида на тази ниска набита фигура Ива спря като закована.

С цел да подкастри посивелите си къдри за предстоящия Бал на графството Джоузеф Кийбъл се беше отправил към бръснарския салон на господин Банкс веднага след приключване на обяда. Сега, застанал на тротоара отвън, той се питаше защо бе оставил господин Банкс да завърши своето дело, поливайки главата му с лосион от теменужки. Господин Кийбъл имаше чувството, че е пхнат в чувал с прясно набрани теменужки и изведнъж си даде сметка, че винаги е намирал тъкмо този мирис за особено противен.

По правило господин Кийбъл бе свикнат да дава железен отпор на бръснари, опитващи се да го ароматизират по един или друг начин, но поводът, отслабил бдителността му пред попълзновенията на Банкс, бе обедната поща в Бландингс, с която бе получил жалостиво писмо от Филип – второто след онова, което го беше накарало да влезе в схватка с деспотичната си съпруга в пушалнята. Веднага след сключването на сделката с Фреди той бе писал на Филип в дух на ведър оптимизъм, уверявайки я, че в най-скоро време ще бъде в състояние да й изпрати трите

хиляди лири за покупката на нейната бленувана ферма. Тя отговори на това писмо с горещи благодарности. Но оттогава минаха дни, през които не се случи нищо. Загрижеността на Филип растеше и тя бе изразила това в шест гъсто изписани страници.

Седнал в бърснарския стол, господин Кийбъл прехвърляше в ума си писмото, стенойки безгласно, докато Банкс със светнали очи се гавреше с него. Не за пръв път от началото на своето сътрудничество с Фреди Джоузеф Кийбъл бе терзан от съмнения дали е постъпил мъдро, поверявайки тъй деликатна мисия като кражбата на диамантената огърлица на един племенник, немощта на чийто разсъдък бе публична тайна. Това, казваше си той с горчивина, бе задача, достойна за обединените усилия на Дилинджър, Бони и Клайд, а той я бе оставил в ръцете на младеж, който през целия си живот бе показал истинско вдъхновение и предприемчивост един-единствен път – когато раздели косата си на път по средата, докато всички останали членове на Ергенския клуб я решеха назад. Колкото повече господин Кийбъл претегляше шансовете на Фреди, толкова по-нищожни му изглеждаха те. Когато Банкс най-сетне го размота от белия чаршаф, той бе обладан от дълбок песимизъм, а когато излезе пред вратата, омайвайки пойни птици и пчелички със сладостното си ухание, мнението му за способностите на неговия партньор бе спаднало до точка, в която вече се съмняваше дали и кражбата на солница от ресторант се намира в сферата на възможностите му. Тези нерадостни мисли го бяха погълнали тъй дълбоко, че Ива трябваше да извика името му два пъти, докато го изтръгне от тях.

– Госпожице Халидей – рече виновно той. – Моля за извинение. Бях се замислил.

Макар да бяха разменили само няколко думи от деня на пристигането ѝ в замъка, господин Кийбъл бе станал някак симпатичен на Ива, поради което тя не изпита онова смущение, което би могло да ѝ попречи да обсъжда толкова деликатен въпрос с човек, когото едва познаваше. По природа пряма и открита, тя започна направо по същество.

– Бихте ли ми отделили една-две минути, господин Кийбъл? – Тя хвърли поглед към часовника на църковната кула и видя, че ѝ остава предостатъчно време до срещата. – Искам да поговорим относно Филип.

Господин Кийбъл отметна изумено глава и светът се напои до виолетово с мирис на теменужки. Беше му се сторило, че самият Глас на съвестта внезапно го е заговорил.

– Филип! – ахна той и писмото прошумоля във вътрешния му джоб.

– Вашата доведена дъщеря Филип.

– Вие я познавате?

– Беше ми най-добрата приятелка в училище. Бях ѝ на гости малко преди да дойда в замъка.

– Невероятно! – рече господин Кийбъл.

Клиент, търсещ някой да го обръсне, се мушна помежду им и влезе в салона. Те се отместиха няколко крачки встрани.

– И ако смятате, че това не ми влиза в работата...

– Скъпа млада госпожице...

– ... то аз ще ви кажа, че ми влиза, защото тя е моя приятелка – довърши твърдо Ива. – Господин Кийбъл, Филип ми каза, че ви е писала за покупката на онази ферма. Защо тогава не ѝ помогнете?

Следобедът беше топъл, но все пак не дотолкова, че да оправдае ситните капчици пот по челото на господин Кийбъл. Той извади голяма носна кърпа и ги попи. Очите му добиха подгонен израз. Ръката, която не бе заета с носната му кърпа, намери пътя към джоба на панталоните му и там усилено задрънка връзка ключове.

– Аз искам да ѝ помогна. Бих сторил всичко на света, за да ѝ помогна.

– Тогава какво ви спира?

– Ами... аз съм в специфично положение.

– Да, Филип ми спомена за това. Разбирам, че не ви е леко, господин Кийбъл, но все пак, щом можете да услужите с две хиляди лири на Фреди Трипуд, за да започне своя букмейкърски бизнес...

Сподавен крясък от страна на нейния събеседник прекъсна думите ѝ. Очите му сега бяха изпълнени с неприкрита паника, а сърцето – със смазващо разкаяние, задето бе имал глупостта да се впусне в съвместни престъпни действия с дрънкало като Фреди. Тази девойка знаеше! А щом тя знаеше, още колцина други знаеха? Младият тиквеник сигурно бе издрънкал зловещата си тайна в ушите на всяко човешко същество, направило си труда да го слуша.

– Т-т-той ви е казал! – заекна господин Кийбъл.

– Да. Току-що.

– Майчице! – промълви сломено той.

Ива го гледаше в почуда, неспособна да проумее тези силни чувства.

– Нали не сте споделили с никого? – изграчи той дрезгаво.

– Разбира се, че не. Казвам ви, че аз самата научих току-що.

– И няма да... кажете?

– Защо да го правя?

Дъхът на господин Кийбъл, когото той вече смяташе за безвъзвратно изгубен, започна плахо да се завръща. Вълната на облекчение за миг го лиши от дар слово. Какви глупости, мина му през ума, дрънкат разни хора и вестници за съвременната девойка. Именно тази широта на възгледите, която те тъй несъстоятелно хулеха, правеше от нея създаване с ненадминат чар. В определени случаи тя можеше да се държи по начин, който би шокирал баба й, но затова пък колко успокоително бе да наблюдаваш невъзмутимото й спокойствие пред лицето на чуждото пресъпление. В гърдите му се надигна вълна от топли чувства към Ива.

– Вие сте прекрасна – рече.

– Моля?

– Естествено – заоправдава се господин Кийбъл, – това не може да се нарече истинска кражба.

– Какво!

– Пък и нали ще купя на жена си нова огърлица...

– Моля?

– Мисълта ми е, че всичко ще е наред. Констанс ще е напълно доволна, Филис ще си получи парите и...

Нещо в потресения поглед на Ива пресуши пълноводния поток в гърлото на господин Кийбъл.

– Ама вие... не знаете ли? – изломоти той.

– Какво да знам?

Господин Кийбъл прозря, че е бил несправедлив към Фреди. Макар и достатъчно глупаво, за да спомене пред това момиче за парите, младото магаре поне се бе въздържало да й разкрие целия заговор. И той захлопна уста като сритана стрида.

– Нищо, нищо – отвърна припряно. – Е, аз трябва да тръгвам, става късно.

Ива впи пръсти в отдалечаващия се ръкав. Колкото и неразбираеми да бяха думите му, поне едно изречение правеше смисъл – че Филис ще си получи парите. Сега не беше време за половинчати мерки. И тя го сграбчи.

– Господин Кийбъл – извика настойчиво. – Нямам представа за какво говорите, но знам, че щяхте да кажете нещо, което... Доверете ми се, господин Кийбъл. Аз съм най-добрата приятелка на Филис и ако сте намерили какъвто и да било начин да й помогнете, бих искала да съм в течение. Може да съм в състояние да ви помогна...

В началото на тази накъсана реч господин Кийбъл се мъчеше чрез жалостиви подръпвания да освободи сакото си от нейната хватка. Сега

обаче спря да се съпротивлява. Всичките съмнения в пригодността на племенника му, които го бяха измъчвали в бръснарския стол на Банкс, далеч не бяха разсеяни. Мнението му, че Фреди не го бива дори да завърже връзките на обувките си, оставаше твърдо, ако не и по-твърдо от преди. Той погледна Ива. Впи в молещите ѝ очи взор, който търсеше да изпита нейната душа, и откри там доблест, съчувствие и – нещо дори по-ценно – разум. Той можеше да седи и да зяпа със седмици в рибешките очи на Фреди, без да зърне там и една десета от това качество. Решението му бе взето. Това момиче беше съюзник. Момиче жизнено и дръзко. Момиче, струващо хиляда Фредита – макар, разсъди господин Кийбъл, това и да не значеше кой знае какво. Всяко колебание бе отхвърлено.

– Ето каква е работата – започна той.

4

Повелително съобщената от лейди Констанс по време на закуска вест, че същата вечер предстои господин Ролстън Мактод да рецитира избрани откъси от своята стихосбирка „Мизерни песни“ пред цялата компания на замъка, събрана в големия салон, дойде за Смит, както и за повечето млади и неопитни гости от мъжки пол, като докосване до оголена жица, от което те видимо трудно се окопитиха. Вярно, че бяха добили смътна представа за Смит като за лирична пишурка, но намираха цялостния му облик и държане за толкова нормални и приятни, че дори за миг не допускаха, че крие в ръкава си нещо тъй неоправдано жестоко и коварно като „Мизерни песни“. Целокупното мнение на тези необрулени от живота души бе, че това надминава всичко и че дори щедрото гостоприемство на замъка Бландингс едва ли си струва подобна висока цена. Единствено ония, които бяха идвали тук и преди, откакто Нейна светлост бе започнала своя флирт с Изкуството, показаха философско примирение. Те храбро се утешиха с мисълта, че колкото и непоносимо да е усилието да изтърпят тоя досаден навлек, той едва ли ще е по-страшен от дългокосия, изнесъл лекция по теософия миналия ноември, да не говорим за оня ентузиаст, дете през седмицата на надбягванията в Шифли се опита с двучасово изложение да ги спечели за каузата на вегетарианството.

Смит от своя страна гледаше на предстоящото изпитание хладнокръвно. Той не спадеше към хората, у които предстоящата поява пред

публика насажда морбиден ужас. Смит харесваше звука на собствения си глас, тъй че спускането на нощта го завари в бодро и дори приповдигнато настроение. Доволно заслушан в жуженето на прииждащата в салона тъпна, той се разхождаше по осветената от звездите тераса и пушеше последна цигара, преди дългът да го призове. А когато на няколко метра от себе си съзря Ива Халидей, седнала върху каменния парапет и загледана в кадифения мрак, чашата на благополучието му просто преля.

През целия ден той бе изпитвал растяща потребност от още една от задушевните раздумки с Ива, допринесли тъй много за радостта му от живота по време на неговия престой в Бландингс. Възпиран от съзнанието за нейната възмутителна склонност да се труди, за да оправдае заплатата си, Смит цяла сутрин старателно бе заобикалял малката стая до библиотеката, където тя трябваше да седи и да каталогизира книги, а когато след обяда все пак влезе вътре, я намери празна. Приближавайки сега към Ива, той мислеше с наслада за всички ония чудесни разходки, възхитителни излети по езерото и очарователни беседи, затвърдили окончателно убеждението му, че тя е единственото възможно от всички възможни момичета. Струваше му се, че в добавка към своята хубост Ива също така има способността да изважда на бял свят всичко най-ценно, което той притежаваше като душевност и интелект. Иначе казано, тя го оставяше да говори по-начесто и по-продължително от всяко друго момиче, което бе познавал.

Стори му се малко странно, че не дава никакъв признак да е забелязала появата му – лятната нощ не беше чак толкова непрогледна, че да го скрие от погледа ѝ. А дори и да не го виждаше, Ива положително трябваше да го чуе, тъй като само преди секунда той се бе препънал неистово в една от шестнадесетте саксии, които Ангъс Макалисън, несъмнено воден от най-добри подбуди, бе наредил направо на терасата същия следобед.

– Прекрасна вечер – каза той, настанявайки се изящно до нея върху зида.

Тя обърна глава към него за един кратък миг, след което отново запря поглед в далечината.

– Да – отговори.

Явно не бе в словоохотливо настроение, но Смит не се даваше лесно.

– Вижте звездите – продължи той, обгръщайки ги със свойски, макар и не чак покровителствен жест. – Ярки, проблясващи и – ако мога

така да се изразя – доста свястно подредени. Когато бях още момче, някой ме научи коя е Орион. А също така Марс, Венера и Юпитер. Трябва със задоволство да отбележа, че този напълно безполезен къс познание отдавна се е заличил от паметта ми. При все това уверено мога да твърдя, че ей онова, рошавото, дето се почесва там горе вдясно, е Голямата мечка.

– Така ли?

– Да, да, уверявам ви. – Смит стигна до извода, че астрономията не успява напълно да завладее публиката му, поради което реши да опита с темата „пътешествия“. – Чувам – рече той, че днес следобед сте ходили до Маркет Бландингс.

– Да.

– Много привлекателно градче.

– Да.

Настъпи пауза. Смит свали монокъла си и старателно се зае да го бърше. Струваше му се, че лятната нощ е започнала леко да захладнява.

– Това, което харесвам в английските провинциални райони – продължи той, – е, че когато властите свършат със застрояването на определено населено място, те слагат окончателна точка. Някъде през царуването на Хенри VIII старшият зидар е потупал последната къща с мистрията си и е казал: „Е, момчета, това ще е то Маркет Бландингс.“ На което подчинените му безспорно са отвърнали с едно дружно: „А хаирлия да е!“ – възглас, към който по онова време са били силно пристрастени. После оставили всичко и си отишли, а оттогава никои повече с пръст не го е пипал. Лично аз намирам подобна практика за похвална. Намирам, че придава успокояваща атмосфера. А вие?

– Да.

Доколкото тъмнината позволяваше, Смит подложи Ива на щателен оглед през своя монокъл. Настроението, в което я завари, бе ново и някак странно. Досега, при все че за негово удоволствие тя винаги му бе предоставяла основната част от диалога, съотношението в словесните им дялове рядко надхвърляше три към едно. И макар при общуването си с повечето хора Смит да предпочиташе монологовата форма, в компанията на Ива известна разговорливост от нейна страна определено го караше да се чувства по-непринудено.

– Ще дойдете ли да ме чуете как рецитирам? – попита той.

– Не.

Отговорът поне се различаваше от „Да“, но с това положителните му страни се изчерпваха. Смит не бе от мъжете, които се обезкуражават

лесно, но дори той долови леко охлаждане на ентузиазма си. Въпреки това продължи да упорства.

– Това само показва обичайния ви здрав разум – рече одобрително. – Трудно би могъл да се намери по-смотан начин за прекарване на благоуханна лятна вечер. – Смит остави темата за поетичното четене. Липсваше й увлекателност, това бе очевидно. Нямахше тръпка. – И аз днес ходих до Маркет Бландингс. Другарят Бакстър ме осведоми, че сте се уптили натам, тъй че тръгнах по дирите ви. След като не успях да ви открия, се отбих за половин час в местния дворец на филмовото изкуство. Даваха единадесети епизод на някакъв сериал. Свърши с това как героинята, отвлечена от индианци, лежи на олтар за жертвоприношения, а върховният жрец подрипва с ножа си край нея. Междувременно героят беше тръгнал да се катери по една стръмна скала, на път да я спаси. Последният кадър показваше в едър план пръстите на героя, които се изплъзваха от ръба на скалата. Дванадесети епизод е другата седмица. Ива се визираше безмълвно в нощта.

– Боя се, че няма да свърши щастливо – рече с въздишка Смит. – Подозирам, че той ще я спаси.

Ива се извъртя към него със застрашителна внезапност.

– Искате ли да чуете защо ходих в Маркет Бландингс днес следобед? – попита.

– С най-голямо удоволствие – отвърна сърдечно Смит. – Аз съм последният, който би ви упрекнал, но вече наистина започвах да недоумявам кога най-сетне ще ми разкажете всичко за вашите приключения. Та аз направо узурпирах разговора.

– Отидох, за да се срещна със Синтия. Монокълът изпадна от окоето на Смит, подскочи и се залюля на верижката си. Той не се смущаваше лесно, но тази ненадейна информация, дошла като капак на странното държане на Ива, определено го изкара от релсите. Той предвиди грядущи затруднения и за сетен път се улови в нечестиви мисли спрямо тази пъклена Синтия и нейния навик да никне там, където никой не я е сял. Колко по-прост и радостен би бил животът, мина му през ума, ако Ролсън Мактод бе имал благоразумието да остане ерген.

– А, Синтия? – каза той.

– Да. Синтия – отвърна Ива. Неудобната госпожа Мактод бе кръстена с име, възхитително пригодно да бъде изсъсквано, и Ива изцяло се възползва от това му свойство. За Смит стана очевидно, че клетото момиче се намира в състояние на трудно контролиран бяс, като това чувство е насочено изключително към него. Затова събра сили да го

посрещне.

– Веднага след оня наш разговор на езерото в деня на пристигането ми – продължи сухо Ива – писах на Синтия, като ѝ казах незабавно да дойде и да се срещне с мен в „Гербът на Емсуърт“.

– Да, знам го – каза Смит. – На главната улица. Много хубава бира.

– Какво!?

– Казвам, че продават хубава бира...

– Кой ви говори сега за бира! – извика Ива. – Днес получих писмо от нея, в което ми съобщава, че идва със следобедния влак. И аз хукнах натам. Искях... – Ива нададе кух, безрадостен смях от мащаб, недостижим дори за Достопочтения Фреди, а той беше специалист по безрадостните смехове – исках да се помъча да ви събера отново. Мислех си, че ако поговоря с нея, може да се намери начин да се одобрите.

Смит, макар и обладан от тревожното чувство, че брани последен редут, намери достатъчно сили, за да я потуша по ръката, която лежеше до него върху зида като бяло и нежно цвете.

– Да, много ви подхожда – промърмори той. – Но боя се, че пропагата между мен и Синтия...

Ива дръпна ръката си. После се изви рязко и батареята на негодуващия ѝ взор откри кинжален огън срещу него.

– Видях се със Синтия и тя ми каза, че съпругът ѝ се намира в Париж.

– Виж я тая жена – рече Смит, борейки се храбро, но с нарастващо усещане за превъзходящите сили на неприятеля. – Откъде пък ѝ е шукнала подобна идея?

– Наистина ли искате да узнаете?

– Естествено.

– Ще ви кажа тогава. Идеята ѝ е шукнала, когато получила от Париж писмо, с което той я е молел да отиде при него. И тъкмо беше привършила да ми разказва това, когато аз ви зърнах през прозореца на странноприемницата. Посочих ви на Синтия и тя каза, че никога през живота си не ви е виждала.

– Как бързо забравят жените – въздъхна Смит.

– Единственото оправдание, което мога да намеря за вас – бушуващите Ива, понижавайки в стихийна ярост глас, тъй като някой бе излязъл през вратата на замъка и те вече не бяха сами на терасата, – е, че вие сте луд. Като си помисля само какво ми наприказвахте за горката Синтия оня следобед на езерото, за цялото съчувствие, което похабих за вас...

– Не сте го похабили – поправи я твърдо Смит. – То в никакъв

случай не бе похабено. То ме накара – ако изобщо е възможно – да ви обикна още повече.

Ива бе предполагала, че се е впуснала в тирада, която ще продължи, докато цялото ѝ негодувание се излее и тя отново се почувства спокойна. Но след тази знаменателна реплика словоизлиянието ѝ секна тъй безнадеждно, че тя можа само да разтвори очи в безмълвен потрес.

– Женската интуиция – продължи Смит – би трябвало отдавна да ви е нашепнала, че аз ви обожавам със страст, която скромният ми речник е безсилен да облече в думи. Вярно, както ще възразите вие, че се познаваме, едва отскоро, но нима времето не млъква, щом заговорят сърцата?

Ива повдигна вежди. Гласът ѝ бе студен и враждебен.

– След всичко, което се случи – каза тя – сигурно не би трябвало да се учудвам, ако се окажете способен на всичко, но наистина ли избирате тъкмо този момент, за да... ми направите предложение?

– Прибягвайки до една от собствените ви любими думи – да.

– И очаквате от мен да го взема на сериозно?

– Категорично не. Разглеждам настоящото си признание изцяло като пробен изстрел. Ако желаете, можете да го приемете за един вид официална прокламация. Искам просто да впиша името си сред кандидатите за вашата ръка. Очаквам от вас, ако сте тъй добра, да запомните думите ми и да размисляте сегиз-тогиз над тях. Както би казал другарят Куте – един млад мой приятел, когото все още не познавате – „поблъскайте си кратуната“.

– Какво си...

– Възможно е – продължи Смит – да ви споходят черни мигове – тъй като те споходят и най-лъчезарните от нас – и вие да си кажете: „Никой на света не ме обича!“ В такива случаи бих искал да прибавяте: „Освен Смит.“ Не е изключено отначало тази мисъл да ви носи несъществената утеха. Постепенно обаче с отминаването на дните, които ще прекарваме заедно и през които моята натура ще се разгръща пред вас като листенцата на плахо цвете под лъчите на...

Очите на Ива се разтвориха още по-широко. Тя не бе предполагала, че е възможно смайването ѝ да достигне по-машабни размери, но откри, че е грешила.

– Нали и през ум не ви минава да останете тук? – ахна тя.

– Напротив, защо не?

– Но... какво според вас би ме спряло да разкрия пред всички, че не сте господин Мактод?

– Вашият ласкав, благороден характер – отвърна Смит. – Вашето

голямо сърце. Вашето ангелско снизхождение. Като се има предвид, че доход тук като Мактод – а ако го видите отблизо, сама ще се убедите, че той не е личност, за която един мъж с изтънчена чувствителност би се оставил с лека ръка да го бъркат, – та като се има предвид, че приех ролята на негов дубльор единствено, за да се озова в замъка и да бъда близо до вас, не допускам, че ще имате суровостта да причините изритването ми оттук. Нека ви разкрия как стана. Когато лорд Емсуърт взе да си бърби с мен под впечатлението, че съм другарят Мактод, аз го окуражих в заблудата му единствено с чистосърдечната цел да не го накарам да се почувства неловко. Дори когато ме уведоми, че очаква да отпътувам за Бландингс с влака от пет часа, нито за миг не помислих да се възползвам от поканата. Едва когато го видях да разговаря с вас на улицата и той ми каза, че е на път да ви предостави своето гостоприемство, разбрах, че за решителния мъж две алтернативи няма. Представете си! Два пъти през този ден вие се скривахте от моя живот – бих добавил, отнасяйки със себе си светлината от него – и аз започвах да се опасявам, че може да ви изгубя завинаги. Затова, макар и с душа, роптаеща срещу измамата, че ще се вмъкна в този щастлив дом като самозванец, аз бях принуден да го сторя. И ето ме тук!

– Вие наистина сте луд!

– Е, както вече казах, ще минат дни, вие ще имате не една възможност да вникнете в моята природа и много е възможно да настъпи миг, в който да решите, че все пак си струва да откликнете на любовта на едно честно сърце. Мога да добавя, че аз самият ви обичам още от мига, в който ви видях да дирите подслон от дъжда под оня навес срещу клуба. Помня дори, че го споделих с другаря Уолдуик. Вижте, аз не ви припирам за незабавен отговор...

– Само това оставаше!

– Просто казвам „помислете“. Това не е нещо, което ще ви докара до умствено изтощение. Ето, други мъже също ви обичат. Другарят Трипуд например. Просто ме прибавете към списъка – това е всичко, за което моля. Сещайте се понякога за мен. Аз може да съм от ония случаи, при които апетитът идва с яденето. Вероятно, когато за пръв път сте опитали маслини, те не са ви харесали. А сега ви харесват. Дайте ми оня шанс, който бихте предоставили на една маслина. Помислете, от друга страна, колко малко са нещата, които ви смущават у мен. Строго погледнато до какво всъщност се свеждат те? Единственото, което не ви допада, е фактът, че не съм Ролстън Мактод. А хрумвало ли ви е някога колко е малък на практика броят на хората, които са Ролстън Мактод?

Ако оставите размислите си да потекат в тази насока...

Той млъкна, тъй като в този момент индивидът, появил се неотдавна през парадния вход, се извиси над тях и отблясъкът на далечни звезди върху чифт стъкла го идентифицира като Незаменимия Бакстър.

– Всички са събрани и ви чакат, господин Мактод – рече Незаменимия, поставяйки както винаги известно язвително ударение върху името.

– А, разбира се – отвърна радушно Смит. – Разбира се. Нещо се бях разсеял. Е, на работа. Сигурна ли сте, че не искате да чуете една-две кофи съвременна поезия, госпожице Халидей?

– Напълно.

– И все пак, както ни информира нашият скъп приятел, в този миг орляк от красота и младост се тълпи в големия салон, трескаво разтвори човки задушевен пир. От странните сблъсъци на личен вкус се гради чудото, което наричаме Живот. Мисля да напиша стихотворение за това. Но хайде, другарю Бакстър, да дерзаем. Не бива да разочаровам публиката си.

Известно време след като двамата се отдалечиха – Бакстър потънал в ледено мълчание, докато Смит преливаше от дружеска любезност, потупваше го по рамото и му сочеше пътям различни забележителности, – Ива остана да седи замислено върху парапета на терасата. Сега тя се усмихваше, но отвъд веселата страна имаше и едно друго чувство, което я смущаваше. Не един и двама мъже й бяха правили предложения през последните години, но никой от тях не бе оставил у нея подобно странно, освежаващо усещане. Смит бе различен от всеки друг мъж, пресичал някога пътя ѝ, а различието бе качество, което Ива уважаваше и ценеше.

Тя тъкмо бе стигнала до заключението, че поне животът няма да е скучен за момичето, рискувало да се впусне в него редом със Смит, когато странни явления в непосредствена близост я отърсиха от размислите ѝ.

Те започнаха, след като Ива стана от своето място върху зида и тръгна през терасата към парадния вход. Тя поспря за миг под големия отворен прозорец на салона, за да послуша какво става вътре. Слабо, подобно на звук от далечен грамофон, гласът на Смит достигаше до нея, и дори от това разстояние в него се долавяше една невъзмутима мекота, която отново извика усмивка на устните ѝ.

И тогава със стряскаща внезапност осветеният прозорец изгасна. Тя се озърна и видя, че и всички останали прозорци в централното крило на замъка изведнъж са потънали в чернота. Лампата, която пръскаше ярко

сияние над входа, бе спряла да го пръска. А над гладката от гласове, идещи от салона, тя дочу да се извисява напечно провлаченият тембър на Смит:

– Дами и господа, мисля, че светлините угаснаха.

После нощният въздух се разцепи от един-единствен пронизителен писък. Нещо проблесна като падаща звезда, тупна в краката на Ива и като се наведе, тя съзря в ръцете си диамантената огърлица на лейди Констанс.

5

Важното в този живот е да бъдеш подготвен. След разговора с господин Кийбъл на Хай Стрийт в Маркет Бландингс умът на Ива пъргаво прехвърляше замисъл след замисъл, план подир план, до един предназначени в крайна сметка да поставят в ръцете ѝ същата тази огърлица и също така до един оказали се непригодни поради някой дразнеш дефект. Така че сега, когато Съдбата с присъщата си импулсивност бе свършила вместо нея онова, което тя вече чувстваше, че никога не ще успее да постигне, Ива не пропиля нито миг в смаяно бездействие. Когато чудото стана, тя бе готова за него.

Първата възможност, която претегли в ума си, бе да се втурне през тъмното фойе нагоре към стаята си. Но лампите можеха да светнат отново, а и не беше изключено някой да я срещне по пътя. Спомени от прочетени в миналото криминалета ѝ казваха, че в случаи като този хората биват спираны и претърсвани.

Внезапно, както бе застанала на мястото си, тя откри изхода. Близо до нея лежеше прекатурената саксия, която Смит бе сритал, идвайки да ѝ прави компания на терасата. Въпросният съд може и да имаше някакви недостатъци като скривалище, но в момента Ива не се сещаше за нито един. Повечето саксии си приличат, но тази бе лесно запомняща се, тъй като през бурната си кариера от грънчарската работилница до терасата се бе сдобила с петно бяла боя отстрани. Щеше много лесно да я различи сред нейните посестрими, когато късно през нощта се измъкнеше навън, за да прибере плячката. И, разбира се, на никой нямаше да му мине и през ум да я заподозре.

Ива зарови ръце в меката пръст, и след секунда се изправи, дишайки тежко. Е, не беше шедьовър, но щеше да свърши работа.

Тя избърса пръсти в чимовете, с които бе застлана терасата, сложи

саксията редом с останалите и сетне, като ефирно бяло привидение се стрелна към входа и потъна в къщата. Пипнешком, с разтуптяно сърце намери пътя към банята, за да си измие ръцете.

Навън една саксия за двадесет хиляди лири се вираше кротко в потрепващите звезди.

6

След около две минути господин Кутс се изнесе със свистене на подметки иззад ъгъла на замъка и се замята като бесен по терасата. Както винаги закъснял.

Единадесета глава ПОЧТИ ИЗЦЯЛО ЗА САКСИИ

1

Незаменимия Бакстър лазеше трескаво напред-назад по мекия килим на големия салон. Очите му горяха като фарове зад стъклата, куполообразното му чело бе сбръчкано от напрежение. Освен него в стаята нямаше жива душа. Поне що се отнасяше до епицентъра на бедствието, виковете и суматохата се бяха уталожили. Те бушуваха с ненакърнена сила, кажи-речи, във всяко друго кътче на замъка, но тук в салона цареше ако не мир, то поне покой.

Бакстър спря, взе някакво решение, отиде до стената и натисна звънеца.

– Томас – каза той, когато след минута му се яви лакеят.

– Да, сър?

– Изпрати ми Сюзан.

– Сюзан, сър?

– Да. Сюзан – сопна се Незаменимия, който не се отличаваше с търпимост по отношение на домашния персонал. – Сюзан, Сюзан, Сюзан! Новата прислужница.

– Да, сър. Много добре, сър.

Томас се оттегли, външно целият хладна почтителност, но вътрешно кипящ от негодувание заради високомерния начин, по който секретарят си позволяваше да се разпорежда из замъка. Цялата прислуга на Бландингс живееше в състояние на тлеещ протест срещу Бакстървия гнет.

– Сюзан – рече Томас, когато пристигна в долните чертози, – трябва да се качиш в големия салон. Пъхниноско иска да те види.

Миловидната млада жена, към която се бе обърнал, остави плетивото си.

– Кой? – попита тя.

– Господин Дапукнедано Бакстър. Като постоиш малко повече тук, ще разбереш, че всъщност той е истинският собственик на замъка. Как се е докопал до него, не знам. Сигурно – подсмихна се Томас саркастично – го е намерил в чорапа си навръх Коледа. Тъй или иначе, трябва да

се качиш горе.

Стоукс, колегата лакей на Томас – човек със сериозен вид и плешив лоб – поклати същия многозначително.

– Тук има нещо – заяви той. – Не можете ме убеди, че онуй, дето всички го чухме, когато светлините угаснаха, не беше писък. Или – додаде с тежест, тъй като бе мъж, който винаги разглеждаше въпроса от всичките му страни – крясък. Беше или писък, или крясък. Аз още тогава ви казах. „Я чуйте! – рекох. – Някой пици – викам. – Или пък крещи.“ Ако питате мен, нещо е станало.

– Е, за жалост не са убили Бакстър – отвърна Томас. – Той си е там горе, жив и здрав, и дере ли дере гърло за Сюзан. „Изпрати ми, та изпрати ми Сюзан!“ – продължи той, изпълнявайки популярната сред персонала имитация. „Сюзан, Сюзан, Сюзан!“ Затова най-добре ще е да тръгваш, момиче, и да видиш какво иска.

– Добре.

– И, Сюзан – добави Томас и в гласа му се прокрадна нежна нотка, тъй като въпреки краткия си престой в Бландингс новата прислужница вече бе успяла да му направи дълбоко впечатление, – в случай, че възникне квато и да било кавга...

– Или свада – вмъкна Стоукс.

– Или свада – продължи Томас, – ако той те нагруби по къвто и да било начин, идваш право тук при мен и си изплакваш мъката на гърдите ми. Разбрахме ли се? Слагаш си малката главица на рамото ми и сичко ми разказваш.

Новата прислужница целомъдрено остави без отговор това блазнешко предложение и се упъти по своята задача, а Томас, изпусвайки една мъжествена въздишка подире ѝ, поднови прекъснатото сантасе на по пени залог с колегата си Стоукс.

Когато Сюзан влезе в големия салон, Незаменимия бе застанал пред отворения прозорец и се взираше в мрака навън.

– Искали сте да ме видите, господин Бакстър?

Секретарят се извъртя като пумпал. Тя бе отворила вратата тъй леко и влязла в стаята така безшумно, че той изобщо не я беше усетил, преди да чуе гласа ѝ. Това момиче притежаваше характерното свойство да се озовава сред присъстващите доста време преди последните да заподозрат този факт.

– А, добър вечер, госпожице Симънс. Влязохте много тихо.

– Навик – отвърна прислужницата.
– Доста ме стреснахте.
– Съжалявам. Е, за какво сте искали да ме видите? – попита тя, пренебрегвайки по безчувствен начин темата за разстроените нерви на своя събеседник.

– Затворете тая врата.
– Вече я затворих. Винаги затварям вратите.
– Седнете, ако обичате.
– Не, благодаря, господин Бакстър. Ако влезе някой, може да му се види странно, че една прислужница е седнала във ваше присъствие.
– Да, разбира се. Вие мислите за всичко.
– Както винаги.

Бакстър постоя известно време и мръщи вежди.

– Госпожице Симънс – рече накрая, – когато намерих за целесъобразно да въведа частен детектив в този дом, аз настоях пред агенция „Регз“ да изпратят тъкмо вас. Работили сме заедно и преди...

– От 16 декември 1918-а до 12 януари 1919-а, когато бяхте секретар при американския милионер господин Хорас Джевънс – изрецитира госпожица Симънс. Помненето на точни дати ѝ беше любимо хоби.

– Именно. Та аз държах да бъдете вие, защото от опит знам, че на вас може да се разчита. Тогава гледах на присъствието ви тук просто като на предпазна мярка. Докато сега трябва със съжаление да отбележа...

– Да не би някой да е откраднал огърлицата на лейди Констанс?

– Да!

– Ей сега, когато токът спря?

– Точно така.

– Ами какво го усуквате тогава от половин час? За Бога, човече, не ми щадете чак толкова чувствата.

Незаменимия Бакстър, макар силно да възразяваше срещу обръщението „човече“, реши да затвори очи пред тази фамилиарност.

– Светлините внезапно изгаснаха – рече той. – Настъпи известно объркване и смях. После пронизителен писък...

– Чух го.

– И незабавно след това – гласът на лейди Констанс, която викаше, че са ѝ грабнали огърлицата от врата.

– Какво се случи по-нататък?

– Настана още по-голямо объркване, което продължи, докато една от камериерките не донесе свещ. Най-сетне лампите светнаха отново, но от огърлицата нямаше и следа.

– Е, и? Да не би да очаквате крадецът да си я върти на показалеца или да си я провеси на ухото?

Бакстър намираше поведението на събеседницата си за все по-мъчно поносимо, но успя да съхрани спокойствие.

– Естествено, вратите бяха залостени и се проведе пълен обиск. Беше крайно неловко. Все пак, като изключим този бандит, дето се представя наляво и надясно като Мактод, всички останали бяха уважавани членове на Обществото.

– Уважаваните членове на Обществото може и да нямат нищо против да гепят огърлица за двадесет хиляди лири. Но все пак, след като нашият Мактод е бил там, не е било нужно да търсите надалеч. Той какво имаше да каже по въпроса?

– Беше един от първите, които си обърнаха джобовете.

– Ами тогава значи трябва да я е скрил някъде другаде.

– Не и в стаята си. Прерових там сантиметър по сантиметър.

– Хм.

Настъпи тишина.

– Мистерия – изрече Бакстър. – Неразгадаема мистерия.

– Мистерия, дръжки – отвърна язвително госпожица Симънс. – Просто крадецът не е действал сам, това е очевидно. Лично аз съм склонна да предположа, че са били трима. Единият спира тока, вторият дръпва огърлицата, а третият – този прозорец е бил отворен през цялото време, нали? Така си и мислех – третият е чакал отдолу, за да я улови, когато вторият я метне на терасата.

– На терасата!

Възгласът се изтръгна с експлозивна сила от устните на Бакстър. Госпожица Симънс го изгледа с любопитство.

– Госпожице Симънс – произнесе внушително Незаменимия, – когато четенето трябваше да започне, всички се бяха събрали тук и единствено въпросният псевдо-Мактод го нямаше никакъв. Накрая успях да го открия на терасата, където си шушукаше поверително с онова момиче Халидей.

– Неговата съучастница – кимна госпожица Симънс. – Точно както си мислехме през цялото време. Нека и аз добавя нещо към картинката. Долу в помещенията за прислугата има един несретник, който се нарича камериер, но аз мога да се обзаложа, че дори не е знаел какво означава тази дума, преди да дойде тук. Още в мига, в който го зърнах, разбрах, че е мошеник. Такива като него ги надушвам и на тъмно. Е, искате ли да ви кажа чий камериер е той? На нашето приятелче Мактод!

Бакстър се замята напред-назад като тигър в клетка.

– Аз пък чух със собствените си уши – извика възбудено той – как тази Халидей отказа да дойде в салона, за да слуша четенето. По време на цялата суматоха е била отвън на терасата. Госпожице Симънс, ние трябва да действаме! Незабавно!

– Но не като идиоти – отвърна ледено детективът.

– Какво искате да кажете?

– Ами че не можете да изхвъркнете оттук като тапа, както ми се струва, че се каните да направите, и да разобличите на място обирджии-те. Трябва да се пипа внимателно.

– Но те могат всеки момент да духнат с огърлицата!

– Никъде няма да духнат, защото това значи сами да се наврат между шамарите. Вижте, ние имаме чудесни улики срещу тримата, но те не струват и пукната пара, ако не ги пипнем с краденото. Затова преди всичко трябва да разберем къде са скрили огърлицата. А за целта ни е нужно търпение. Като начало ще претърся стаята на момичето. После на оня камериер. И ако диамантите не са там, значи са ги скатали някъде на открито.

– Ами онзи, който се прави на Мактод? Ако през цялото това време са у него?

– Не са. Ще претърся и неговата стая, но знам, че няма да намеря нищо. Той ще се включи в играта накрая, затова си измоли оная съборетина в гората за скривалище. Но те все още не са успели да му предадат огърлицата. Тя е някъде тук наоколо. И ако им се удаде да я скрият от мен – заключи с мрачна шеговитост госпожица Симънс, – могат да си я задържат като подарък за рождения ден.

2

Колко чудесен е, ако спре и се позамисли човек, неумолимият закон за равновесието в Природата. Наместо да хабим време и сили, завидвайки на разни хора, които ни превъзхождат в умствено отношение, по-добре да съобразим, че онези техни дарове, събуждащи нашата болезнена ревност, всякога са съпроводени от съответните наказания. Като непосредствен пример може да ни послужи Незаменимия Бакстър, който притежаваше мозък като моторна резачка, но бе принуден да заплаща за това със своя нощен покой. Тъкмо когато сладка леност започваше да го унася, и – вжжжж! – заработваше оня ми ти мозък и нежните

валма на съня се стопяваха като шепа сняг в нажежена фурна.

Това беше обичайната практика дори когато животът течеше покрай него кротко и безбурно. А в тази нощ, натоварено с непосилното бреме на последните събития, съзнанието му отхвърляше и най-лекия намек за дрямка. Двамата отмерени удара на часовника над конюшната го завариха точно толкова буден, колкото биваше и посред бял ден.

Легнал върху постелята в мрака, той прехвърляше в ума си отново и отново известните му подробности. Малко преди да се оттегли в стаята си, госпожица Симънс му бе докладвала за проверката на спалните. Макар и подложени на най-щателен обиск, нито будоарът на Смит, нито мансардата на Кутс, нито малкото гнезденце на Ива на третия етаж бяха дали урожай. А това според госпожица Симънс подкрепяше първоначалното й мнение, че за момента огърлицата е укрита едва ли не върху корнизата на някой прозорец или насред фойето.

Сключил пръсти зад тила си, Бакстър обмисляше тази теория. Тя наистина изглеждаше обоснована, но нанаряваше чувствата му, придавайки на търсенията му един лекомислен оттенък, присъщ на „Сляпа баба“ или „Топло-студено“. Като дете той винаги се бе отнасял с хладна резервираност към тези глупави забави и необходимостта да им се отдава сега като зрял мъж го потрисаше издън душа. И все пак...

Без да спира да мисли, той подскочи в леглото. Беше чул шум.

Позицията, която мнозинството хора заемат, щом чуят шум в нощта, е на благоразумна ненамеса. Но Рупърт Бакстър бе направен от покорав материал. Звукът явно бе дошъл някъде отдолу – ако не дори от същото онова фойе, където според госпожица Симънс можеше да е скрита похитената огърлица. Каквото и да го бе произвело, то не биваше да се пренебрегва. Незаменимия посегна за очилата си, които винаги лежах в готовност на нощното му шкафче, измъкна се от леглото и като нахлузи чифт чехли, отвори вратата и се запромъкна в мрака. Доколкото можеше да установи, задържайки дъха си и напругайки уши, от избите до бойниците на замъка всичко кротуваше, но той все пак не бе удовлетворен и продължи да слухти. Неговата стая се намираще на втория етаж и заедно с още няколко излизаше в коридор, чиито перила се извисяваха над фойето. Той се опря на тези перила и застана безмълвен и неподвижен като статуя на Бдителността.

Шумът, подействал тъй галванизиращо върху Незаменимия, бе

един подчертано шумен шум, който само поради голямото разстояние и плътно затворената врата не му бе прозвучал като експлозия. Беше предизвикан от съкрушителното падане на малка масичка, крепяща върху себе си ваза, буркан с ароматизирани сушени цветя, изящно изработена индийска кутия от сандалово дърво и снимка в кабинетен формат на лорд Бошъм, най-големия син на граф Емсуърт. Масичката бе паднала, защото Ива, устремена през фоайето на път към своята скъпоценна саксия, се бе сблъскала с нея. От всички спортове на закрито – и Ива, застана с пребледняло лице сред руините, първа щеше да потвърди тази истина – онзи, който носи минимум удоволствие на участника, е броденето в пълен мрак из фоайето на провинциално имение. Макар денем навигацията по тези места да не представлява затруднение, нощно време те се превръщат в същински капани за неподготвения.

Ива замръзна, притаила дъх. Шумът бе прозвучал тъй ужасно за гузните ѝ уши, че тя очакваше всеки миг вратите на замъка да се заотварят, бълвайки навън гневно крещящи мъже с револвери. Но след като нищо не се случи, смелостта ѝ се върна и тя продължи напред. Откри голямата врата, прокара пръсти по повърхността ѝ и откачи веригата. Издърпването на резетата ѝ отне само миг, след което се озова на терасата и се юрна стремглаво към редицата от саксии.

Междувременно горе на перилата Незаменимия стоеше неподвижно и остреше зрение и слух. Гледането не даде никакъв резултат, тъй като долу всичко беше черно като в престъпна душа, но затова пък слушането се оказа по-плодотворно. От кладенеца на фоайето до него долетя слабо шумолене. Ако беше излязъл само секунда по-рано, той щеше да чуе дрънченето на веригата и стърженето на резетата, но сега единственият звук сред мъртвилото бе този.

Той не можеше да го анализира, но самият факт, че на такова място и в такъв час нещо шумоли, усили подозренията му, че под прикритието на нощта са вършат тъмни дела, изискващи неговата незабавна намеса. С потайни стъпки той се прокрадна към стълбището и се спусна долу.

Глаголът „спусна“ е използван тук умишлено, тъй като е нужна дума, предполагаща моменталност на действието. В Бакстъровото придвижване от втория към първия етаж липсваше всякаква следа от малодушно колебание. Той го направи стремглаво. Полагайки плътно крак върху топката за голф, която Достопочтеният Фреди, упражнявал елемента „вкарване“ в коридора, преди да се оттегли за заслужен отдых и почивка, с обичайната си свежа непринуденост беше зарязал точно в началото на стълбите, той взе цялото разстояние само с един величествен

планиращ плонж. Стъпалата, отделящи неговата площадка от долната, наброяваха общо единадесет и единствените, които той докосна, бяха третото и десетото. Приземяването му бе съпроводено с глухо тупване, при което хазартът на преследването за секунда или две го напусна.

Както неведнъж е отбелязвано, неведоми са пътищата на съдбата. Ако разговорът с Ива същия следобед не бе обнадеедил Фреди дотам, че да породи у него слабо, но все пак отчетливо желание да се упражнява във „вкарване“, топката за голф не би очаквала Бакстър в началото на стълбите. Ако Бакстър, от своя страна, ги беше преодолял по не тъй стремителен начин, той нямаше да тръгне да пали лампите.

Първоначално Незаменимия нямаше намерение да осветява театъра на действието, но след Луциферовото⁵ си спускане от втория етаж не искаше повече да рискува. „Безопасността преди всичко“, беше сега девизът на Бакстър. Ето защо веднага след като се отърси от замаяното усещане за умствен и психически срив, сходно с онова, което обхваща човек, настъпил зъбите на гребло и халосан от дръжката му между очите, той с безкрайна предпазливост се вдигна на крака и опипвайки бавно пътя си, намери ключа на лампата и го щракна. И се случи тъй, че Ива, която тъкмо се връщаше обратно със заветната саксия в ръце, бе спряна пред самия праг от внезапно бликналия сноп светлина. Още миг, и тя щеше да се озове като мишка в капан.

За секунда цялото ѝ тяло се скова. Светлината ѝ подеиства така, сякаш някой внезапно ѝ беше изкрещял в ухото. Сърцето ѝ подскочи конвулсивно и тя остана като вцепенена на мястото си. После, изпълнена със сяло желание за бягство, се стрелна като подгонен заек към приятелската закрила на купчина храсти.

Бакстър стоеше и примигваше. Постепенно очите му привикнаха към светлината и той веднага бе обсебен от нов пристъп на ревностно усърдие. Сега, когато нещата край него се виждаха, той можа да установи, че оня слаб шумолящ звук се издава от една завеса, потрепваща от вятъра, и че вятърът, каращ завесата да потрепва, нахлува през отворената врата.

Бакстър не изгуби нито секунда в отвлечени размисли. Действията му бяха решителни и бързи. Той намести очилата на носа си, препаса по-здраво пижамата и препусна галопиращо в нощта.

---

5. Луцифер в превод от латински означава „носещ светлина“ – Б.пр.

Равната тераса спеше под звездното небе. Човек с по-поетична настройка от Бакстър би доловил как от нея се носи оная лек укор, който градините отправят към хора, натрапващи им присъствието си в неподобаващи часове. Бакстър, чужд на празните фантазии, не долавяше нищо подобно. Той мислеше ли мислеше. Сътресението по стълбите бе разбълникало самите дълбини на неговия мозък и той се намираще в сияния апогей на мисловните си способности. По-специално една догадка бе осенила челото му като разцъфтяла роза. Госпожица Симънс по пътя на логиката стигаше до извода, че огърлицата трябва да е укрита във фойейто. Бакстър, вдъхновен, не смяташе така. Вярно, някой бе минал през фойейто преди малко, но неговата цел е била градината. Той (или тя) не беше отворил входната врата, за да избяга при появата на Бакстър, защото иначе той щеше да чуе шума от резетата. Не. Още преди той да излезе от стаята си, вратата е била отворена, за да пропусне врага в градината или, с други думи, на терасата. Защо? Защото някъде на тази тераса се намираще откраднатата огърлица.

Изправен под бледото сияние на звездите, Бакстър се помъчи да възстанови сцената в ума си и се справи с удивителна точност. Видя как диамантите описват искряща дъга през прозореца. Видя как някой ги вдига от земята. Но всичко спираше дотук. Колкото и да се напрягаше, не можеше да види как този някой ги крие. И все пак бе твърдо уверен, че те са скрити някъде тук, само на няколко метра от мястото, на което стоеше.

Той напусна своята позиция край вратата и се залови да броди неспокойно наоколо, тъпчейки мекия торф с обувите си в чехли нозе.

Ива надзърташе от своето убежище в храстите. По-далечните предмети се различаваха трудно, но нейната приятелка Съдбата все още й правеше компания. По-рано същата вечер имаше миг, когато Бакстър, снемайки дневните си одеяния, се бе поколебал разсеяно между кафявата и лимоненожълтата си пижама, без дори да подозира какво е заложено върху този избор. Тогава Съдбата насочи неговата ръка към лимоненожълтата и той я облече, като в резултат на това сега сияеше като белите пера върху шлема на Хенри Наварски. Ива можеше с лекота да следи придвижването му и когато той се отдалечи достатъчно, се измъкна от укритието си и се впусна стремглаво към незащитения вход на цитаделата. В това време Бакстър се бе облакътвил върху каменния парапет

на терасата и мислеше, мислеше, мислеше.

Може би хладният ветрец, играещ край голите му пищялки, в крайна сметка охлади бурните страсти на секретаря и му навя обезпокоителната мисъл, че не е най-благоразумното нещо да стои тук сам посред нощ. От една банда крадци можеше да се очаква какво ли не, особено когато залогът беше диамантена огърлица, и Незаменимия заподозря, че в своята светла пижама вероятно представлява твърде примамлива жертва за всеки главорез, спотайващ се... да речем, ей в онези храсти. Едва ли не с конвулсивен гърч той се обърна, за да се прибере в къщата. Усърдието си беше усърдие, но когато нещата опираха до собствената кожа... Той чевръсто покри последните няколко метра от разстоянието.

Ала на прага установи, че лампите във фойето вече не светят, а външната врата е здраво залостена.

3

По мнението на много дълбокомислени философи щастието в този живот зависи преди всичко от нашата способност да приемаме нещата такива, каквито са. Като пример за човек, довел до съвършенство това схващане, един виден арабски мъдрец ни разказва в съчиненията си за пътешественик, който легнал да поспи на една полянка. Случило се така, че точно под него в пръстта имало жълъд, който от топлината на тялото му покълнал и когато се пробудил, пътешественикът открил, че се намира на двадесет метра над земята, сред клоните на могъщ дъб. Неспособен да слезе на земята, той приел положението спокойно. „Щом не мога – рекъл си – да нагодя обстоятелствата към моята воля, ще нагодя волята си към обстоятелствата. Решавам да остана тук.“ Което и сторил.

Изправен пред дъбовите двери на замъка Бландингс, Рупърт Бакстър трудно можеше да мине за последовател на това възхитително учение. Не всеки би изпитал неподправена радост от това да се намери заключен извън провинциален замък в два и половина сутринта по лимоненожълта пижама, а Бакстър по природа бе по-зле пригоден от повечето хора да се наслади на подобно изживяване. Той бе спривава и арогантна душа, поради което не закъсня да кипне в яростен протест срещу Съдбата, насадила го върху такива непоносими пачи яйца. Той дори стигна дотам, че нанесе на вратата злостен ритник. Откривайки обаче, че това носи щети само на пръстите на краката му, той се посвети на задачата да

открие начин да проникне вътре, без да прибягва до бронзовото чукче, което би разбудило всички обитатели. Откакто къщата се бе наводнила с нагли и непочтителни младежи, той всячески се стараше да ги избягва и нямаше никакво желание да се среща с тях в този час и в настоящото си одяние. Като обърна гръб на парадния вход, той тръгна покрай стените на замъка и с всяка крачка сърцето му се свиваше все повече. През Средните векове – този бурен период от английската история, когато стените са се строили с дебелина не по-малка от човешки бой, а прозорецът е бил не толкова пропускало на светлина, колкото удобна пролука, през която да се излива разтопено олово върху главите на гостите – Бландингс е представлявал непревземаема крепост. Но през цялата си кариера той едва ли бе изглеждал някому по-непристъпен, отколкото сега на Незаменимия Бакстър.

Един от недостатъците на дейния, непривикнал на по-задушевни чувства мъж е, че в мигове на изпитание прелестите на Природата са безсилни да тешат изтерзания му дух. Ако Бакстър притежаваше един по-лиричен и мечтателен темперамент, той несъмнено би извлякъл упителен балсам от възхитителното обкръжение, в което бе попаднал. Въздухът бе пропит от уханието на тучна растителност, интересни плахи създания сновяха из нозете му, докато вървеше, от близката горичка се обаждаше славей, а в мрачната грамада на замъка, издигаща се към небето, имаше нещо внушително и величаво. Но Бакстър временно бе изгубил чувството си за обоняние, чудноватите сновящи същества го плашеха и отвращаваха, песента на славея го оставяше безразличен, а единствената мисъл, която мрачната грамада на замъка вселяваше у него, бе, че на човек ще му трябва поне половин тон динамит, за да проникне вътре.

Бакстър спря. След две пълни обиколки той отново се намираще на изходната си точка, без да е открил лек за своите затруднения. Идеята, която му бе хрумнала, се състоеше в това да застане под нечий прозорец и да привлече вниманието на спящия посредством тихи, многозначителни изсвирвания. Но първото изсвирване, което нададе в предутринната тишина, тъй силно му напомни за корабна сирена, че останалите приличаха повече на сподавени миши цвъртения, които ветрецът отнасяше още в мига, в който напускаха устните му. Скоро той реши да поотдъхне, преди да продължи с опитите си. Отиде до парапета на терасата и седна. Часовникът над конюшната удари три.

При неукротими мислители като Рупърт Бакстър съдането неизменно е сигнал за мозъка да започне работа на обороти, още по-високи от

обичайните. Отдихът на тялото явно предразполага към умствена активност. Тъй че Бакстър, преустановил за миг физическите си усилия – и то с облекчение, тъй като пресеченият терен не благоприятстваше ходенето по чехли, – се отдаде на напрегнати размишления относно скривалището на огърлицата на лейди Констанс. Вероятно, съобрази той, то се виждаше дори от мястото, където бе седнал. Стига да можеше да го разпознае, щом го съзре. Скъпоценностите се спотайваха някъде там, в ония храсти, или пък в някоя закътана хралупа на ей онова дърво. Или...

Нещо прещрака в Бакстър, подобно на внезапно освободена пружина. В един миг той седеше оклюмал, изживяващ всички нерадостни усещания на мъж с голяма пришка на лявата си пета, а в следващия, забравил пришки и неволи, вече бе скочил от парапета и се носеше през терасата със скорост, от която чехлите му се сливаха в едно мъгляво петно. Той бе осенен от вдъхновение.

Зората през летните месеци се пуква рано, тъй че на небето вече се долавяше една нездрава бледност. Тя още не можеше да се нарече светлина, но все пак предметите, досега скрити в мрака, започваха да добиват смътни форми. И сред тези форми в полезрението на Бакстър полека изплува редица от петнадесет саксии.

Те се кипреха една до друга, заоблени и подканящи, всяка с по едно мушкато, бучнато посред гнездо от пръст. Петнадесет саксии. Първоначално те бяха шестнадесет, но Бакстър нямаше и понятие за това. Единственото, за което имаше понятие, бе, че е попаднал на следа.

Търсенето на заровено имане е нещо, което от памтивека упражнява неустоима магия над човешките синове. Изправени пред място, където може да се спотайва скрито съкровище, мъжете не чакат своя ред да се хванат за лопатата. Те се спускат да копаят с голи ръце. Никаква загриженост за мушкатата на работодателя му не възпря Рупърт Бакстър в неговите дирения. Да грабне първата саксия и да изтръска съдържанието ѝ бе въпрос на секунда. Дланите му разровиха малката купчинка пръст...

Нищо.

Второ мушкато тупна прекършено на земята...

Нищо.

Трето...

Незаменимия Бакстър се изправи страдалчески. Той не бе

привикнал да се навежда и гърбът го болеше. Но телесните мъки бледнееха пред агонията на поруганите надежди. Той повдигна кална ръка, за да избърше челото си, а отдолу, в бледата здрачина на утрото, петнадесет мъртви мушката сезираха в него с безмълвен укор. Но Бакстър не изпита разкаяние. Той включваше всички мушката, крадци и по-голямата част от човечеството в една всеобхватна черна ненавист.

Единственото, което Рупърт Бакстър искаше сега от света, бе легло. Часовникът над конюшнията току-що беше ударил четири и той се чувстваше обзет от непреодолима умора. Трябваше на всяка цена да проникне в тази къща, дори ако му се наложеше за целта да изрови стените със зъби и нокти. Той се отвърна погнусен от сцената на масовата сеч и премигна нагоре срещу редицата от смълчани прозорци. Вече не му беше до свирукане. Наведе се, взе едно камъче и го запокити по най-близкото стъкло.

Нищо. Който и да спеше там, продължи да си спи безметежно. Небето розовееше, в бръшляна цвърчаха птички, други птици бяха започнали да бляят в храстите. Иначе казано, цялата Природа се събуждаше – с изключение на невидимия ленивец горе в онази стая.

Той хвърли второ камъче...

На Рупърт Бакстър му се струваше, че е изменила една кошмарна вечност, откакто стои тук и хвърля камъчета. Сякаш цялата Вселена се бе съсредоточила в усилията му да събуди она поспалив пън и за един кратък миг умората го напусна, пометена от дива ярост. Тогава, като от някакъв отминал живот, в съзнанието му изплува споменът за друг мъж, стоял на същото това място и замерил някого през прозореца със саксия. Кой беше хвърлил саксията и по кого – всичко това сега тънеше в мъгла, но затова пък главното изпъкваше с кристална яснота, а именно, че онзи мъж бе открил вярното средство. Сега не беше време за камъчета. Камъчетата бяха жалък заместител. Ненаправно птиците, ветровете, щурците, целият хор на Природата, събуждаща се за новия ден, като че ли крещеше единогласно в ушите му: „Грабвай саксиите!“

4

Както бе изтъкнато и по-рано в този прям и откровен разказ за домашното ежедневие на британската аристокрация, способността за здрав и дълбок сън като правило е привилегия на онези, които не мислят

бързо. Граф Емсуърт, който не беше мислил бързо от онзи паметен случай през лятото на 1874-та година, когато бе чул стъпките на баща си да се изкачват към плевника над конюшната, където той, хлапак на петнадесет години, седеше, захапал първата си пура, се радваше на отличен сън. Той лягаше рано и ставаше късно. Негова скромна хвалба бе, че за повече от двадесет години нито веднъж не е пропуснал пълните си осем часа. Обикновено успяваше да ги докара до десет.

Но от друга страна, през всичките тези години не се бе случвало някой да му мята саксии през прозореца в четири часа сутринта.

Трябва да признаем впрочем, че дори при тези необичайни трудности той стори всичко възможно да съхрани рекорда си. Първият от снарядите на Бакстър, поразявайки едно канапе, не предизвика никаква промяна в равномерното му дишане. Вторият, който се стовари върху килима, го накара да се разшава. И едва третият, издумкал звучно по равномерно повдигания му се корем, определено го отърси от съня. Той седна в постелята и се вторачи в грънеца.

Колкото и да е странно, преобладаващото чувство, обзело го в първия миг на пробуждането му, беше на облекчение. Ударът го бе изтръгнал от неспокоен сън, в който той спореше с Ангъс Макалистер по въпроса за ранните пролетни луковици и главният градинар, надвит словесно, подло го ръгна в ребрата с мотика. Макар и насън, лорд Емсуърт бе изпитал силно объркване какъв ход е редно да предприеме, затова, когато се намери буден и в собствената си спалня, отначало се изпълни с дълбока признателност, че необходимостта да вземе решение е най-малкото отложена. Ангъс Макалистер може би рано или късно щеше да го халоса с мотика, но засега още се въздържаше.

Последва период на мъглява почуда. Лорд Емсуърт гледаше саксията. Тя не му говореше нищо. Не помнеше да я е оставял там. Той никога не вземаше саксии в леглото си. Веднъж като дете взе умрелия си ангорски заек, но никога саксия. Цялото това явление бе крайно озадачаващо и Негова светлост, неспособен да разбули мистерията, вече бе на прага да вземе държавническото решение да поднови хъркането си, когато нещо едро и кораво профуча през отворения прозорец и се тресна в стената, където се потроши, но не на толкова ситни късове, та да не може да се познае, че и то, в дните на своя разцвет, е било саксия. В този миг очите на графа попаднаха върху килима, а сетне и върху дивана, и случката навлезе още по-дълбоко в зоната на Необяснимото. Достопочтеният Фреди Трипуд, който нямаше глас, но за сметка на това се упражняваше усърдно, напоследък лазеше по нервите на баща си с

непрестанното тананикане на някаква ария, която завършваше с думите:

Не, това не е дъжд, не е дъжд.
От небето ваяят теменуууужки.

На лорд Емсуърт му се струваше, че сега нещата са отишли с една стъпка по-далеч. От небето ваяха саксииииии.

Обичайното отношение на граф Емсуърт към земните дела бе на разсеяна неангажираност, но настоящият феномен бе тъй удивителен, че той се оказа в плен на немалък трепет и интерес. Мозъкът му все тъй откъсваше да се справи с проблема защо някой ще иска да хвърля саксии в стаята му в този час – или, ако е въпросът, в който и да било час, – но това не пречеше да отиде да се увери с очите си коя е тази ексцентрична личност.

Той надяна очилата, скочи от леглото и затича в ситен тръс към прозореца. А по пътя за натам у него се размърда един спомен – същият, който преди няколко минути се бе размърдал и у Незаменимия Бакстър. Той го върна към странния епизод отпреди няколко дни, когато онова очарователно момиче госпожица... как й беше името... го уведоми, че секретарят му е замервал със саксии неговия гост, поета Мактод. Той помнеше как се бе подразнил тогава, задето Бакстър си позволява да такава степен да се самозабрави. Сега у него се надигна не толкова раздръжение, колкото уплах. Също както всяко куче може да ухапе само веднъж, без го обявят за бясно, тъй, ако погледнем широко на нещата, и всеки секретар има правото да хвърли само една саксия. Но вземе ли това да му става навик, ближните му щат не щат започват да ги глождят едни съмнения... Причудливото увлечение явно завладяваше Бакстър като наркотик и това никак не допадна на лорд Емсуърт. Той никога порано не бе подозирал секретаря си в психична неуравновесеност, но сега, докато приближаваше на пръсти към прозореца, му дойде наум, че тъкмо на хора като Бакстър – мъже нервни, енергични – най-често им избиват чивиите. Негова светлост си каза, че е могъл да предвиди подобно бедствие. От сутрин до мрак от самото си идване в замъка Рупърт Бакстър напрягаше своя мозък и ето че го беше пресилил. Лорд Емсуърт плахо надзърна навън иззад завеската.

Най-лошите му страхове се оправдаха. Това бе Бакстър и никой друг, при това един разчорлен, обезумял Бакстър, гротескно загърнат в лимоненожълта пижама.

Лорд Емсуърт се отдръпна от прозореца. Той бе видял достатъчно. По някакъв необясним начин тази пижама положи сетен шрих върху неговия смут и сега той се намираше в състояние на завършена паника. Фактът, че Бакстър е бил дотолкова обсебен от чудатата си мания, та е пропуснал дори да се облече благопристойно, преди да излезе за поредното си мятане на саксии, правеше всичко да изглежда тъй тъжно и непоправимо. Благият занесен граф не беше страхливец, но първата пролет на дните му вече бе отминала и той с пределна яснота си даде сметка, че за усмиряването на изпаднали в амок секретари е нужен здрав, прав, млад мъж. Той прекоси безшумно стаята и излезе в коридора. Намерението му бе да повери деликатната задача в ръцете на посредник. И стана тъй, че след няколко минути Смит бе разбуден от съня си с потупване по рамото и се изправи в постелята, за да зърне бледото лице на своя домакин, оцъклено насреща му в призрачната светлина на ранното утро.

– Скъпи приятелю – изрече треперливо лорд Емсуърт.

Смит, подобно на Бакстър, спеше леко, тъй че за него бе въпрос на секунда да се разбуди окончателно и да се запридържа към правилата на добрия тон.

– Добро утро – рече любезно той. – Няма ли да седнете?

– Извънредно съжалявам, че бях принуден да наруша съня ви, драги – каза Негова светлост, – но работата е там, че моят секретар Бакстър си е изгубил ума.

– Напълно? – запита Смит, заинтригуван.

– В момента е навън в градината по пижама и хвърля саксии през прозореца ми.

– Саксии?

– Саксии!

– А, саксии! – рече Смит, смръщвайки замислено чело, сякаш бе очаквал да чуе нещо друго. – И какви стъпки смятате да предприемете? Искам да кажа – допълни той – в случай, че не желаете да продължи да хвърля саксии.

– Но, драги...

– На някои хора им допада – поясни Смит. – Но на вас не? Естествено, естествено. Напълно ви разбирам. И тъй, вие какво бихте предложили?

– Надявах се да ми направите тази услуга да слезете долу, въ... може би предварително въоръжен с един хубав бастун... и да го убедите да престане и да се върне в леглото си.

– Трезво предложение, в което лично аз не съзирам никакъв недостатък – рече одобрително Смит. – Ако бъдете тъй добър да се настаните удобно тук – извинете ме, задето ви отправям покана в собствения ви дом, – то аз ще видя какво мога да направя. Винаги съм намират другаря Бакстър за разумен мъж, готов да се вслуша в чуждия съвет, и не се съмнявам, че с лекота ще стигнем до някакво взаимноизгодно споразумение.

Смит стана от леглото и като си сложи чехлите и монокъла, поспря пред огледалото да вчеше косата си.

– Тъй като – поясни той – човек винаги трябва да е спретнат, когато се явява пред един Бакстър.

Сетне се отправи към гардероба и сред богатия набор от шапки избра едно изискано бомбе. Накрая, вземайки от вазата над камината простата бяла роза, с която закичи петлицата на пижамата си, се обяви за готов.

5

Внезапният прилив на неистова енергия, подтикнал Незаменимия към неотдавнашната демонстрация на гърнетласкачество, бе утихнал. Апатична вялост го обзе още докато се навеждаше към саксията, последвала онази, която се приземи върху аристократичния корем на лорд Емсуърт. Докато запращаше снаряда, секретарят осъзна, че това ще е сетният му изстрел. Ако и той не дадеше резултат, битката бе изгубена.

А както по всичко личеше, резултатът бе нулев. Ничия глава не щръкна на прозореца да види какво става. Никакъв звук не показва, че спящият вътре се е размърдал. Наоколо цареше такъв покой, сякаш бе хвърлял не саксии, а розови листенца. Морна въздишка се откъсна от устните на Рупърт Бакстър. Миг по-късно той вече бе полегнал на земята, с глава, подпряна о парапета на терасата, един съкрушен човек.

Очите му се притвориха. Сънят, който тъй дълго бе прогонвал, сега бе желан гост. Когато Смит пристигна, размахвайки изискано стика за голф на Достопочтения Фреди сякаш бе лакирано бастунче, той тъкмо надаваше първото си звучно хъркане.

Смит беше милостива душа. Той не харесваше Бакстър, но това не бе причина да го остави да лежи върху прогизналия от утринната роса торф, изложен на риска да си навлече ишиас или лумбаго. Ето защо го

ръгна със стика в стомаха, при което секретарят седна и заприимгва. И ведно с пробуждащото се съзнание у него се надигна парещо чувство на протест.

– Бързо дойдохте, няма що – изръмжа той. И едва после, когато разтърка кръвясалите си очи и вече можеше да вижда по-ясно, разбра кой всъщност му се е притекъл на помощ. Видът на Смит, надвесен с блага усмивка над него, дойде като допълнително оскърбление за изранените му чувства. – А, вие ли сте? – рече със злост.

– Аз лично, от плът и кръв – отвърна лъчезарно Смит. – Стани, любими! Стани, защото утрото в котела на нощта е хвърлило тоз камък, що звездите пръсва без следа, и виж! – розовопръстата зора султановото минаре е уловила в клуп от светлина. Самият султан – добави той – се намира зад ей онзи прозорец и от скука размишлява над вашите мотиви да замеряте височайшата му снага със саксии. И действително защо, ако се осмеля да запитам, го направихте?

На Бакстър не му беше до откровения. Без да промълви нито дума, той се изправи и морно повлече нозе през терасата към парадния вход. Смит zakрачи редом с него.

– На ваше място – рече Смит – и ви отправям този съвет, воден от най-сърдечни приятелски чувства, аз щях да положа всички усилия да възпра прорастването у себе си на тази пагубна страст към хвърляне на саксии. Знам, ще отвърнете, че във всеки миг можете я зарежете, че от още една саксийка няма да се свърши светът, но дали наистина ще спрете след първата? Не е ли точно онази първа съблазнителна саксийка, която води след себе си всички беди? Бъдете мъж, другарю Бакстър! – Той положи умолително длан върху рамото на секретаря. – Следващия път, когато ви дойде меракът, прекършете го. Прекършете го! Нима вие, наследникът на вековете, ще допуснете да станете роб на една привичка? Не! И вие знаете, и аз знам, че у вас се коренят далеч по-добри заложби. Използвайте силата на волята си, човече, използвайте силата на волята си.

Какъвто и отговор да се канеше да даде Бакстър на тази мощна тирада – а ако се съдеше по изражението, с което се обърна към своя събеседник, той имаше много какво да му каже, – един глас свише го възпря.

– Бакстър, драги!

Граф Емсуърт, проследил пробуждането на секретаря от безопасната наблюдателница в спалнята на Смит, без да забележи по-нататъшни признаци на насилие в поведението му, се бе решил да издаде своето присъствие. Паниката му беше отшумяла и той искаше да навлезе в

първопричините.

Бакстър вдигна към прозореца изнурен взор.

– Мога да обясня всичко, лорд Емсуърт.

– Какво? – рече Негова светлост, подавайки се още по-навън.

– Мога да обясня всичко – ревна Бакстър.

– В крайна сметка нещата се оказаха съвсем прости – намеси се ведро Смит. – Той само се е упражнявал за състезанията по тласкане на мушката на следващите Олимпийски игри.

Лорд Емсуърт намести очилата си.

– Лицето ви е изплескано – рече той, взирайки се надолу към опърпания си секретар. – Бакстър, драги, изцапали сте си лицето.

– Защото копах – отвърна мрачно Бакстър.

– Какво?

– Копях!

– Е, поне не е ял пръст – вмъкна Смит. – А защо сте копали? – запита кротко той. – Простете, ако въпросът ви се струва неуместен, но нормално е от наша страна да проявим известно любопитство.

Бакстър се поколеба.

– Защо сте копали? – попита лорд Емсуърт.

– Виждате ли? – рече Смит. – И той иска да знае.

Не за пръв път от началото на познанството им бясно раздражение от тъпоумната настойчивост на неговия работодател лумна в гърдата на Рупърт Бакстър. Стариият пън вечно се размотаваше наоколо и задаваше въпроси. Яростта и нуждата от сън се съчетаха, за да притъпят обичайната разсъдливост на секретаря. Той смътно съзнаваше, че издава на негодия Смит, за когото бе убеден, че е организатор и подбудител на безчинствата от изминалата нощ, безценни сведения, но всичко бе за предпочитане пред това да стои тук и да се надвиква с лорд Емсуърт. Единствената му цел бе по-скоро да приключи с всичко и да се добере до леглото си.

– Мислех, че огърлицата на лейди Констанс е в една от саксиите – изкроя той.

– Какво?

Издръжливостта на секретаря се пропука. Тоя влудяващ разпит, дошъл като капак на прекараната безпокойна нощ, му дойде твърде много. С глух стон той се метна конвулсивно към вратата и изчезна през нея натам, където отвъд кошмарните гласове цареше мир.

Смит, лишен тъй рязко от освежителната компания, остана известно време край прага, вдишвайки с безмълвно одобрение ароматната

прохлада на лятната утрин. Дълги години той не се бе измъквал от постелята толкова рано и беше забравил колко възхитителни могат да бъдат първите проблясъци на един юлски ден. За разлика от Бакстър, чиято егоцентрична душа бе непроницаема за подобни неща, той се опиваше от ласкавия ветрец, от песента на птиците, от розовещото на изток небе. Но в крайна сметка трябваше да се отърси от своя унес, за да открие, че лорд Емсуърт се е свлякъл надолу по стълбите и настойчиво го подръпва за ръкава.

– Какво каза онзи? – попита Негова светлост. Той се чувстваше като човек, чиято телефонна връзка е прекъснала по средата на крайно увлекателен разговор.

– Кой? – сепна се Смит. – А, другарят Бакстър? Чакайте, нека помисля. Какво действително каза той?

– Нещо за нещо, което било в една от саксиите – подсети го Негова светлост.

– А, да. Той каза, че мислел, че огърлицата на лейди Констанс е там.

– Какво!

Тук трябва да споменем, че лорд Емсуърт не бе напълно в курса на последните събития в дома си. Спазвайки своя навик да си ляга рано, той бе пропуснал сензационното произшествие в големия салон, а тъй като спеше здраво, последвалите го писъци – или, както би казал лакеят Стоукс, крясъци – изобщо не го бяха обезпокоили. Той зяпна срещу Смит втрещен. За миг привидното спокойствие на Бакстър бе приспало първоначалните му подозрения, но сега те се завръщаха с нова сила.

– Бакстър е мислел, че огърлицата на сестра ми е в някоя саксия?

– Така го чух да казва.

– Но защо сестра ми ще си държи огърлиците в саксии?

– Е, тук вече ме хванахте натясно.

– Тоя човек е луд! – извика лорд Емсуърт, лишен и от последната сянка на съмнение. – Луд за връзване! И преди ми е минавало през ума, но сега вече съм сигурен!

Негова светлост не бе новак в симптомите. Неколцина от най-добрите му приятели пребиваваха в ония разкошни резиденции сред тихи паркове, оградени от високи зидове с натрошени бутилки отгоре, в които заможните и аристократични класи нерядко се оттеглят, когато напрежението на съвременния живот им дойде твърде нанাগорно. А един от чичовците му по непряка линия, който се имаше за самун хляб, дори бе направил първото си публично изявление по въпроса в пушалнята на

същия този замък. Тъй че ако имаше нещо, което лорд Емсуърт да не знае за побърканите, то изобщо не си струваше да се знае.

– Трябва да се отърва от него – рече той. И при тази мисъл ясното утро сякаш доби нова прелест за граф Емсуърт. Неведнъж той бе коткал в ума си сладкия блян да уволни своя незаменим, но тираничен секретар, само че никога досега този отвратително способен и компетентен млад мъж не му бе дал основателен повод да го стори. Нещо повече, страхът от необуздания гняв на сестра му попарваше подобни замисли още в зародиш. Но сега... Положително дори Кони с нейния магарешки инат не би му попречила да се освободи от услугите на секретар, който смяташе, че тя си държи бижутата в саксиите по двора и ходеше в тъмни зори да ги мята по прозорците на хората.

Видът му внезапно доби ведра приповдигнатост. Той си затананика игрива мелодийка.

– Ще се отърва от него – промърмори отново и приближа, вкусвайки благословените слова. После потупа дружески Смит по рамото. – Е, драги, май ще е най-добре да се качваме по стаите и да му дръпнем по още един сън.

Смит леко подскочи, тъй като междувремежно бе успял да се потопи в някакви свои размисли.

– Опазил ме Бог – рече вежливо той – да ви задържам повече, щом желаете да се оттеглите за почивка. Но у мен – нали знаете какви са поетите – това чудно утро всели неудържимо вдъхновение. Затова ще поема към своето малко гнезденце сред дървесата и ще напиша поема.

Той придружи своя домакин по смълчаните стълби, където двамата се разделиха в дух на взаимна доброжелателност и всеки пое към своята врата. След като проясни мозъка си с една хладна баня, Смит се залови припряно да се облича.

Като правило утринният тоалет бе за него свещенодействие, което той извършваше с много грижа и любов, но тази сутрин от обичайния му спокоен маниер нямаше и следа. Той скочи в панталоните си с неподражаема живост, а поставянето на вратовръзката му отне само миг. Причина за това бе убеждението му, че го очаква нещо, заради което си струва да побърза.

Тъжно е, когато се замислим колко често в този живот подозираме несправедливо своите ближни. В събитията от отминалата нощ Смит бе съзрял ръката на Едуард Кутс. Едуард Кутс, смяташе той, се бе отдал на онова, което сам би нарекъл (ако се отнасяше за другото) свиване на номера. Подобно на госпожица Симънс, Смит бързо беше стигнал до

извода, че огърлицата е била метната през прозореца на салона от някой от присъстващите на поетичния му рецитал, и негово твърдо мнение бе, че онзи, който я е взел и укрил, е не друг, а господин Кутс. Оттогава той се губеше в догадки относно скривалището, избрано от този упорит младеж, а ето че Бакстър го бе навел на следата. Но Смит бе по-прозорлив от Бакстър. Секретарят след напразното изгърбушване на петнадесет саксии се беше отказал от своята теория. Смит от своя страна отиваше с една крачка по-далеч и подозираше съществуването на шестнадесета. И намерението му бе веднага щом се облече да се впусне в търсене на заветния грънец.

Обувките вече бяха на краката му и той изхвърча от стаята, закопчавайки вървешком жилетката си.

6

Стрелките на часовника над конюшната показваха пет и половина, когато Ива Халидей, пристъпвайки крадешком, се отправи на ново пътешествие надолу по стълбите. Сега чувствата ѝ бяха много по-различни от онези, които я караха да се сепва от всеки звук при предишната си експедиция, три часа по-рано. Тогава тя бе мародер в нощта и като такава подлежеше на всяческо подозрение, докато сега дори някой да я срещнеше, беше просто едно момиче, което, страдайки от безсъние, е станало рано, за да се поразходи из градината. Това ѝ качество правеше нещата далеч по-благоприятни.

Нещо повече, то напълно отговаряше на истината. Тя действително бе прекарала безсънна нощ – като изключим една кратка дрямка в креслото до прозореца, и именно градината се явяваше нейната цел. Тя смяташе да вземе огърлицата оттам, където я бе оставила, и да я зарови на друго, по-сигурно място. Там плячката можеше да отлежава, докато тя намери сгоден случай да поговори с господин Кийбъл и да уточни понататъшните условия.

Две причини бяха накарали Ива след паническото ѝ бягство от храстите, покрай които патрулираше Незаменимия Бакстър, да постави безценната саксия върху перваза на прозореца край парадния вход. От криминалните романи, които бе чела, тя знаеше, че за укривателски цели най-доброто място е онова, което е пред очите на всички, а освен това колкото по-близо до вратата я оставеше, толкова на по-кратко разстояние щеше да ѝ се наложи да я пренася, щом му дойдеше времето. В

настоящото разбунено състояние на къщата, когато всеки от гостите бе любител-детектив, не бе изключено гледката на момиче, припикащо по стълбите със саксия в ръце, да привлече излишно внимание.

Очите на Ива блестяха оживено. Тя не бе навикнала да прекарва нощите си на крак, но възбудата и съзнанието за спечелената трудна и неравностойна битка я изпълваха с такъв подем, че не усещаше умората. Когато стигна до площадката на втория етаж, възторгът ѝ нарасна дори дотам, че тя изостави предпазливия си начин на придвижване и се затича по оставащите стълби към фойето. Чувстваше се като бегач, изминаващ последните метри преди победния финал.

В преддверието сега беше съвсем светло и всички предмети се открояваха ясно. Виждаше се големият гонг за вечеря, виждаше се коженият диван, виждаше се масичката, която самата тя бе прекатурила в тъмнината. Виждаше се и первазът на прозореца до входната врата. Но от саксията, която стоеше върху него, нямаше и следа.

Дванадесета глава ОЩЕ ПО ТЕМАТА ЗА САКСИИТЕ

Всеки път, когато сред група индивиди се извърши сензационно престъпление, чувствата на тези индивиди неизменно варират в широк диапазон правопрпорционално на пораженията, нанесени върху лично благополучие на всеки един от тях. Колкото и ярки да са по свой начин впечатленията на човек, който вижда как в тиха уличка негов съгражданин бива халосан по главата и обран, те донякъде се различават от онези на самата жертва. И тъй, макар похищението на диамантената огърлица на лейди Констанс да разтърси замъка Бландингс из основи, то не се отрази на всичките му обитатели по еднакъв начин. Те по-скоро се разцепиха на две ясно отличими философски школи, едната от които намираше в случилото се повод за мрачно униние и безнадеждност, а другата – неизчерпаем извор на упоителен възторг.

Към втората група се числяха всички млади волни души, които в съдбовната нощ роптаеха срещу ореста си да бъдат натирени и запрени в големия салон, където да слушат как Смит рецитира своите „Мизерни песни“. Сега те се гърчеха само при мисълта какво са щели да изпуснат, ако лейди Констанс бе отслабила своята бдителност дотолкова, че да им позволи да се изнижат по посока на билиардната зала – надежда, която мнозина от тях лелееха до последния миг. За всички тези Реджита, Бъртита, Стюита и Арчита, които се ползваха от гостоприемството на лорд Емсуърт, случилото се беше върхът, нямаше грешка и безспорно бе точно онова, което им бе предписал докторът. Те прекарваха по-голямата част от времето си в прескачане от едно провинциално имение в друго, та събитието от отминалата нощ озаряваше това донякъде отегчително селско ежедневие подобно на ярка комета. А когато си помислеха, че непосредствено след него се задават и гуляите около Бала на графството, те наистина чувстваха подобно на поета Тенисън, че Господ е на небето и всичко е наред със света. И събрани на групички, захапали дълги цигарета, дърдореха весело и шумно като скорци.

Мрачната част на компанията, тази с натезжалите сърца, посрещаше тяхното оживено бръщолевене със зле прикрито отвращение. Този отряд се състоеше от малко на брой, но затова пък качествени членове. Лейди Констанс можеше да се посочи като техен патрон и духовен водач. Утрото я завари все тъй в състояние, близко до припадък. След

закуската обаче, която ѝ бе донесена в стаята и подсладена от присъствието на господин Джоузеф Кийбъл, тя осезаемо живна. Господин Кийбъл, поне по мнението на съпругата си, се беше държал великолепно. Тя винаги го бе обичала горещо, но никога чак толкова, както в мига, когато той, въздържайки се и от най-лек упрек относно твърдоглавия ѝ отказ да прибере бижутата в банката, многословно я увери, че ще ѝ купи друга огърлица, също тъй красива и нито с пени по-евтина от старата. В тази точка от разговора лейди Констанс почти изневери на унието. Тя дари господин Кийбъл с признателна целувка и атакува едва ли не със стръв рохкото яйце, което вяло чоплеше при влизането му.

Но няколко минути по-късно тази пролука в редовете на падналите духом успешно се запълни, при това не от друг, а от самия господин Кийбъл. От предната нощ той пребиваваше в щастлива увереност, че за изчезването на огърлицата е отговорен един от неговите двама агенти – Фреди или Ива. Фактът, че Фреди, разпитан скришом в стаята си, отрече със зейнала уста всяка своя съпричастност към делото, не го обезкуражи. Той бездруго не бе очаквал особени резултати от него. Но когато на излизане от покоите на лейди Констанс се сблъска с Ива и тя му предаде в кратки щрихи историята, започваща с попадането на огърлицата в ръцете ѝ и завършваща – по подобие на модерен роман – с мрачния акорд на изчезването на саксията с мушката, мрачните води на отчаянието се затвориха и над него.

Споменавайки накратко Фреди, чийто провиснал нос бе обект на значителни коментари сред младежта в имението, лорд Емсуърт, който се събуди в дванадесет часа, за да открие отвратен, че е пропуснал няколко часа сред любимите си лехи, и Незаменимия Бакстър, изкаран от съня си в дванадесет и четвърт от лакея Томас, който почука на вратата, за да му предаде придружена с чек бележка от неговия работодател, с която последният се освобождаваше от по-нататъшните му услуги, ние стигаме до госпожица Пийви.

В единадесет и двадесет същата сутрин, когато толкова много неща се случваха на толкова много хора, госпожица Пийви стоеше на Тисовата алея някъде по средата между нейния вход и мястото, където тя се сливаше с гората в западните покрайнини на имението, и се взираше войнствено в един тис с кръгла корона и заоблен като калпаче на гъба връхар. Тя изглеждаше отдадена на пламенен монолог. Иначе казано, думите излитаха от устата ѝ със значителна бързина, макар наоколо да не се забелязваше никой, към когото да се отнасят. Само изключително тънък наблюдател би съзрял едно леко, но многозначително трептене

сред гъсто преплетените клони на дървото.

– Ах ти, шаран тъпоглав! – казваше поетесата с онова мъчно сдържано напрежение, което в тежки мигове бликва от недрата на благородните и емоционални натури. – Има ли на тоя свят работа, която да можеш да свършиш, без да си настъпиш палците и да оплескаш всичко? От него се иска само да мине под един прозорец и да прибере няколко диаманта, а той седнал да ми разправя...

– Ама, Лиз! – рече жаловито дървото.

– Аз поемам цялата трудност на гърба си. За него остава да свърши нещо, с което и тригодишно дете би се справило. И той пак...

– Ама, Лиз! Казвам ти, че не можах да намеря камъните. Изтичах там, както се разбрахме, но тях ги нямаше.

– Нямало ги! – Госпожица Пийви тупна гневно по мекия мъх с изящно обутото си краче. – Как ще ги има, като си толкова тъп, че няма да забележиш и ръчна количка в телефонна кабина. Ти не си гледал!

– Гледах, Лиз. Честна дума, гледах.

– Слушай, камъните са били там. Аз ги изхвърлих в мига, в който угаснаха лампите.

– Ами значи някой ме е изпреварил и ги е забърсал преди мен.

– Кой ще те изпревари? Всички бяха горе в салона.

– Сигурна ли си?

– Дали съм сигурна? Дали съм... – Гласът на поетесата замря. Очите ѝ сезираха напрегнато към входа на алеята, откъдето току-що се бе появила една двойка. – Шшт! – изсъска приглушено тя. Затваряй си устата, Ед. Някой идва.

Двамата натрапници, принудили госпожица Пийви да спре кастренето на своя провинил се помощник, бяха от различен пол – едно високо светлокосо момиче и един още по-висок, облечен в безукорен бял костюм младеж, съзерцаващ спътницата си през сияещ монокъл. Внезапна мисъл бе озарила госпожица Пийви при тяхната поява и сега тя следеше приближаването им с изпитателен взор. Недоверието ѝ към Смит датираше още от мига, в който господин Кутс го разобличи като самозванец, но фактът, че тъй често го виждаше в компанията на Ива, я бе накарал да разпростре подозренията си и над нея. Разбира се, може и да ставаше дума за случайно приятелство, възникнало тук в замъка, но нещо подказваше на госпожица Пийви, че не е зле да държи това момиче под око. И ето че тази сутрин двамата отново бяха заедно, а като се замислеше, тя не помнеше да е видяла Ива на поетичната вечер. Вярно, там имаше куп народ, но външността на Ива биеше на очи и тя не се съмняваше, че

е щяла да я забележи, ако е присъствала. И след като я е нямало в салона, какво пречеше да е била на терасата? А че снощи е имало някой на терасата, това бе сигурно. Въпреки суровите си нападки в неотдавнашния спор, дълбоко в сърцето си госпожица Пийви не вярваше, че дори пън като Еди Кутс може да не види огърлицата, ако тя се е търкаляла под прозореца.

– Добро утро, господин Мактод – изгука тя. – Ах, толкова съм разстроена от тази ужасна история. А вие, госпожице Халидей?

– И аз – отвърна Ива и никога не бе изговаряла по-правдиви думи.

Смит от своя страна преливаше от бодрост и добро настроение. Състоянието на нещата го задоволяваше напълно и за това особено допринасяше успехът му да убеди Ива да излязат заедно на една утринна разходка до неговата малка къщурка сред дървесата. Въпреки своя навик да приема нещата леко, той донякъде се опасяваше, че снощната беседа на терасата може да се е отразила пагубно върху тяхната близост. Но сега вече се чувстваше изпълнен с доброта и благосклонност към целия човешки род – дори и към госпожица Пийви, поради което я дари с ослепителна усмивка.

– Нека винаги се стремим – рече той – да виждаме светлата страна на нещата. Жалко наистина, че снощното ми четене трябваше да се прекрати с цената на двадесетина хиляди лири от ковчежето на семейство Кийбъл, но не бива да забравяме, че ако не беше това своевременно прекъсване, аз сигурно щях да продължа още поне час. Какво да правя, такъв съм си. Приятелите често ми казват, че отворя ли веднъж уста, само световен катаклизъм може да ми я затвори.

– Сърцето ми щеше да се пръсне от страх – рече госпожица Пийви и потрепервайки деликатно, се обърна към Ива. – А вашето, госпожице Халидей?

– Аз не бях там – отвърна разсеяно Ива.

– Госпожица Халидей – поясни Смит – през последните дни имаше богата възможност да ме опознае като оратор и с присъщата си разсъдливост реши да не се пресилва, като ме слуша повече от абсолютно необходимото. Трябва да призная, че това леко ме нарани, но премисляйки трезво, стигнах до извода, че позицията ѝ е била напълно оправдана. Но ето че аз отново се разбъбрих, макар да виждам, че вие бихте желали да останете сама. Положително сме прекъснали нишката на вдъхновение, което в противен случай би разцъфтяло в сонет, балада или някой друг поетически шедьовър. Да вървим, госпожице Халидей. Една странна и отблъскваща жена – каза той на Ива, когато се поотдалечиха, –

създадена с непостижима за мен цел. Навикнал съм да мисля, че всичко на този свят е поставено на мястото си с определено предназначение. Но защо небесата са пуснали сред нас госпожица Пийви, е нещо, което не мога да проумея. Не би било пресилено да се каже, че само като я видя, и ме свива под лъжичката.

Самата госпожица Пийви, в неведение за тези горчиви слова, изчака двойката да се скрие от погледа ѝ, за да се обърне възбудено към дървото, приютило нейния съюзник.

– Ед!

– Опа – отвърна приглушеният глас на господин Кутс.

– Чу ли?

– Не.

– О, небеса! – възкликна изкараната му от търпение партньорка. – Сега пък е оглушал. Оная жена... не я ли чу какво каза? Каза, че не е била в салона, когато токът спря. Ед, тя е била долу на терасата, ето къде е била, и ни е задигнала камъните. Ако те сега не са скрити в колибата на Мактод в оня пушинак, ще си изям неделните обувки.

Междувременно Ива, съпроводжана от бодрото бръщолевене на Смит, продължаваше своя път сред дърветата. Тя се питаше защо изобщо е дошла. След всичко, което се бе случило помежду им предната вечер, тя чувстваше, че би следвало да се държи с този мъж резервирано и хладно. Но ѝ беше някак трудно да се държи хладно и резервирано със Смит. Той разведряваше съкрушената ѝ душа. Тъй че докато стигнат малкото сечище, наред което се мъдреше схлупена, подобна на сайвант постройка с разкривени капаци на прозорците и изкорубена врата, нейното настроение, променливо по природа, вече се бе покачило до точка, в която Ива почти успя да забрави своите тревоги.

– Каква кошмарна съборетина! – възкликна тя. – И за какво ви е притрябвала?

– Само като убежище – отвърна Смит, докато вадеше ключа. – Вие знаете как един чувствителен и изтънчен мъж се нуждае от убежище. В този динамичен век за мислителя е от жизнено значение да притежава място, колкото и скромно да е то, където да може да остава сам.

– Но вие не сте мислител.

– Тук сте несправедлива към мен. През последните няколко дни аз бях отдаден на крайно активен размисъл. И напрежението взе тежката си дан. Бесният водовъртеж на живота в Бландингс ме изнури. Под очите си имам торбички, а пред погледа ми плуват тъмни петна. – Той отвори вратата. – Ето че пристигнахме. Няма ли да надникнете?

Ива прекрачи прага. Единствената всекидневна на лесничейския дом във всяко отношение поддържаше представата, добита още отвън. Мебелировката ѝ се състоеше от маса с червена покривка, стол, три препарирани птици в стъклена витрина на стената и изтърбушено канапе, от което стърчаха конски косми. Във въздуха преобладаваше застоен дъх на мухъл, сякаш буца сирене неотдавна бе починала след тежко и продължително боледуване. Ива лекичко потръпна от погнуса.

– Разбирам вашата мълчалива преценка – рече Смит. – Вие си казвате, че явно простият начин на живот и висотата на мисълта съставляват облика на лесничееите от имението Бландингс. Те са корави, обветрени мъже, отделящи малко внимание на вътрешната украса на жилищата си. Но трябва ли да ги виним за това? Мога да си представя, че ако аз самият прекарвах по-голямата част от деня и нощта в търчене подир браконieri и грижи за местните зайци, то в часовете ми на отдых практически всичко с покрив би ме задоволило. И ако ви поканих да посетите моето скромно кътче, то беше единствено с надеждата, че бихте могли да ми дадете някои идеи за подобрения тук или там. Няма съмнение, че мястото се нуждае от допира и грижата на нежна женска ръка. Тъй че защо не поразгледате и не ме подпомогнете с добра дума и съвет? Боя се, че тапетите ще трябва да останат, но във всяко друго отношение ви предоставям пълна свобода.

Ива се озърна наоколо.

– Как да ви кажа – започна колебливо тя, – не мисля, че...

И изведнъж замлъкна, изтръпвайки от глава до пети.

Един по-внимателен поглед ѝ показва нещо, което при влизането си небрежно бе пропуснала. Върху перваза на прозореца, полускрита от парцаливата завеска, стоеше голяма саксия с мушката. А върху издутия ѝ хълбок се мъдреше щедро петно бяла боя.

– И тъй, според вас... – подсети я тактично Смит.

Ива не отговори. Мислите ѝ кръжаха в объркан въртоп и тя почти не чу думите му. В съзнанието ѝ започваше да се надига чудовищно подозрение.

– Радвате се на буренчето? – запита я Смит. – Намерих го да се подмята из замъка тази сутрин и си го задигнах. Реших, че ще придаде малко колорит на обстановката.

Ива проследи напрегнато как погледът му се отмести към саксията и си каза, че подозренията ѝ са нелепи. Не беше възможно под тази ласкава непринуденост да се таят углавни помисли.

– Къде го намерихте?

– На един от прозорците във фойето, където пропиляваше своята прелест. Но дължа да призная, че съм леко разочарован от него. Аз очаквах да превърне старата бърлога в пъстроцветна леха, а май не се получи точно така.

– Като за мушката е чудесно.

– Ето тук не мога да се съглася с вас – отвърна Смит. – Както го гледам, сигурно има шап.

– Трябва само да се полее.

– А това живописно кътче не разполага със собствени водоизточници. Вероятно бившият му обитател в дните на своето пребиваване тук се е бхътил до задния вход на замъка с кофа в ръка, за да удовлетвори нуждите си. Но ако това прежълтяло растение си въобразява, че ще търча нагоре-надолу като финикиец, за да му нося освежителни напитки, то дълбоко греша. Още утре заминава в кофата за боклук.

Ива затвори очи с трепетното съзнание, че приближава съблзимният миг. Устата ѝ бе пресъхнала като на комарджия, заложил всичко върху едно хвърляне на заровете.

– Направо срамота! – рече тя и гласът ѝ, макар да се мъчеше да го овладее, потрепери. – Защо по-добре не ми го дадете, за да се погрижа за него? Тъкмо такова нещо ми трябва за стаята.

– Но моля ви, вземете го – каза Смит. – Не е мое, но все пак го вземете. И ако позволите да добавя, твърде окуражително е, че приемате подаръци от мен по този спонтанен начин. Защото е всеизвестно – поясни той, – че най-сигурният знак, предвещаващ изгрева на святото чувство любов, е именно тази охота да се получи дар от ръцете на обожателя. Значи бележа напредък.

– Нищо не бележите – сръфа го Ива, но очите ѝ искряха, а сърцето пееше в гърдите ѝ. В обратна на своите чувства, настъпил след като подзренията ѝ към този чудат младеж се разсеяха, тя започваше да изпитва към него известна топла симпатия. – Трябва вече да тръгвам – каза Ива, като взе саксията и здраво я прегърна. – Чака ме работа.

– Работа, работа, все работа! – въздъхна Смит. – Това е проклятието на нашия век. Е, какво пък, ще ви придружа до вашата килия.

– Не, няма – отсече Ива. – Искам да кажа, благодаря ви за любезното предложение, но искам да съм сама.

– Сама? – Смит я изгледа с невярващи очи. – Когато имате възможността да бъдете с мен?

– Довиждане – каза Ива. – Благодаря ви, че бяхте тъй гостоприемен и щедър. Ще се опитам да намеря някакви възглавнички и покривки, за

да поосвежа това място.

– Нищо не би го освежило повече от вашето присъствие – рече Смит, докато я изпращаше до вратата. – Между другото, връщайки се към темата на снощния ни разговор, когато ви помолих да се омъжите за мен, пропуснах да спомена, че умея да правя фокуси с карти.

– Наистина?

– А също така много сполучливо имитирам котка, викаща своите малки. Нима това не ви впечатлява? Помислете! Тези неща са незаменима забава за дългите зимни вечери.

– Само дето аз няма да съм наоколо, когато имитирате котки през дългите зимни вечери.

– Според мен грешите. Представяйки си своя малък дом, аз ви виждам съвсем ясно, седнала край огнището. Камериерката е вчесала косите ви и отблясъците на потрепващия пламък играят във вашите прекрасни очи. Вие сте приятно уморена от следобедното пазаруване, но не чак дотам, че да не можете да изтеглите една карта – коя да е карта – от колодата, която ви предлагам...

– Довиждане – каза Ива.

– Щом трябва, довиждане. Засега. Нали ще ви видя отново?

– Предполагам.

– Чудесно! Ще броя всяка минута.

Ива закричи бързо по пътеката. Гушна саксията под мишница, тя се чувстваше като дете, което се готви да отвори коледния си подарък. Но преди да стигне далеч, един вик я спря и тя зърна Смит да се носи в грациозен галоп по дирите ѝ.

– Ще ми отделите ли още една секунда? – попита той.

– Разбира се.

– Забравих да ви кажа, че мога да рецитирам „Ринги-ринги-рае“. Нали ще размислите и над това?

– На всяка цена.

– Благодаря ви – рече Смит. – Имам чувството, че може би тъкмо то ще обърне везните.

И като повдигна галантно шапка, той препусна обратно към къщата.

Ива разбра, че не може да чака повече. Смит се беше скрил от хоризонта и в гората цареше безлюден покой. Из клоните чуруликаха

птички, а слънцето разливаше по земята малки езерца от злато. Тя се озърна припряно и се шмугна под клоните на едно дърво.

Птиците спряха да пеят. Слънцето вече не светеше. В гората бе станало хладно и зловещо. Защото Ива с натежало като камък сърце гледаше незрящо малката купчинка пръст в краката си, която бе прекарвала отново и отново през трескавите си пръсти в безплодно усилие да намери една огърлица, която не беше там.

Тринадесета глава СМИТ ПОСРЕЩА ГОСТИ

1

От фойето до покрива замъкът Бландингс приличаше на разбунен кошер. Блестяха светлини, крещяха гласове, дрънчаха звънци. В цялата огромна сграда кипеше трескава дейност като в казарма в навечерието на изнасянето на полка към фронтната линия. Вечерята бе приключила и Експедиционният корпус извършваше последни приготовления, преди да се изтегли в колона от автомобили по посока на Бала на графството в Шифли. В стайте по всички етажи Реджита, усъмнили се в последния миг в достойнствата на белите си папийонки, припряно ги заменяха с нови, Бъртита зализваха вече бездруго лъщящите си коси, и Стюита крещяха през коридорите обидни въпроси дали Арчитата случайно не са им задигнали носните кърпички. Прислужници се стрелкаха напред-назад като лястовички, камериерки пърхаха от стая в стая в помощ на злочести девици. Шумът проникваше във всеки ъгъл и кътче на замъка. Той дразнеше Незаменимия Бакстър, преглеждащ за сетен път своите книжа в библиотеката, преди на следната утрин да напусне Бландингс завинаги. Безпокоеше лорд Емсуърт, който, заявил твърдия си отказ да се приближи на по-малко от десет мили до Бала на графството, се беше оттеглил в спалнята си с книга, озаглавена „Цветни бордюри“. Нарушаваше покоя на иконома Бийч, който след тежките задължения около масата за вечеря подкрепяше сили в своята стаичка с глътка отлежал портвайн. Единствената личност в замъка, която не му обръщаше никакво внимание, беше Ива Халидей.

Ива беше прекалено бясна, за да обръща внимание на каквото и да било освен на собствените си терзаещи мисли. Докато крачеше по терасата, където бе избягала в дирене на уединение, зъбите ѝ скърцаха, а сините ѝ очи войнствено мятаха гръмотевични мълнии. Както би се изразила госпожица Пийви в някое от по-непринудените си настроения, тя се пукаше откъм гърба от яд. Защото Ива беше момиче с характер, а нищо не влудява момичетата с характер повече от съзнанието, че някой – независимо дали човек или самата Съдба – ги води за носа. А Ива бе в незавидното положение да търпи тази гавра и от двете страни. Но

докато по отношение на Съдбата тя просто тлееше от сдържан гняв, то враждебността ѝ към Смит се отличаваше с убийствения градус на ацетиленова горелка.

Жарка вълна на унижение я караше да се гърчи при спомена за детинската наивност, с която се бе хванала на нелепата история, съчинена от него като оправдание за присъствието му в Бландингс под чуждо име. Той от самото начало си беше играл с нея като котка с мишка и – което бе най-непростимото – беше си позволил да се престори, че я обича и – лицето на Ива пламна с нова сила – почти да я накара тя също да го заобича. Как ли ѝ се е надсмивал през цялото време...

Е, тя все още не беше победена. Брадичката ѝ се вирна и Ива закричи по-бързо. Най-добре се смее последносмеещият се. Играта още не бе приключила.

– Ехе!

Край нея проблесна снежнобяла жилетка. Лачени обувки ровеха мекия торф. Светла коса, вчесана и напомадена до последния достижим предел на съвършенството, проблясваше под светлината на звездите. Тя се намираще в присъствието на Достопочтения Фреди Трипуд.

– Какво има, Фреди? – рече Ива примирено.

– Такова – отвърна Фреди с глас, в който самосъжалението се бореше с искрено съчувствие към нея, – адски кофти се получава, дето няма да дойдеш на купона.

– Лично аз нямам нищо против.

– Но аз имам, дявол да го вземе! Без тебе целият тъп бал няма да струва пукната пара. Чиста помия. А пък и аз напоследък разучавах някои нови стъпки с грамофона.

– Е, там ще има много момичета, по които да стъпваш.

– Аз не искам други момичета, да му се не види! Искам теб.

– Много мило от твоя страна – каза Ива вече с не тъй рязък тон. Тя си напомни, както и преди неведнъж ѝ се беше налагало да си напомня, че Фреди в края на краищата не е виновен. – Но за съжаление нищо не може да се направи. Аз не съм гост тук, а наемен работник. Не съм поканена на бала.

– Знам – отвърна Фреди. – И тъкмо това е най-гнусното. Също като в оня филм – „Новата Пепеляшка“. Само че там момичето се вмъкна на бала предрешено, нали се сещаш, и си прекара направо пръстите да си оближеш. Защо и в живота не ставаше по-често като на кино...

– Че не беше ли същинско кино снощи, когато... Ох!

Ива млъкна. Сърцето ѝ внезапно подскочи в гърдите.

Някак си присъствието на Фреди бе тъй неразривно свързано в съзнанието ѝ с жалостиви предложения за женитба, че тя напълно бе забравила, че в неговата природа има и една друга, далеч по-дръзка страна – същата, която господин Кийбъл ѝ беше разкрил при срещата им в Маркет Бландингс. Тя погледна младежа с нови очи.

– Какво има? – попита Фреди.

Ива го улови възбудено за ръкава и го задърпа встрани от къщата. Не че имаше особена нужда да го прави, тъй като суматохата вътре кипеше с неотслабваща сила.

– Фреди – прошепна тя, – слушай! Вчера, след като се разделихме с теб, срещнах господин Кийбъл и той ми разказа всичко за това как двамата сте замислили да откраднете огърлицата на лейди Констанс.

– Майко мила! – изпищя Фреди и се замята като харпунирана риба.

– И аз имам една идея – додаде Ива.

Това наистина беше така, и то само отпреди секунда. Досега колкото и да виреше храбро брадичка и да се уверяваше, че играта не е приключила, нито пък пилците са преброени, един подъл тих гласец не спираше да ѝ нашепва, че това си е чиста проба фукня. „Е, и какво ще направиш?“ питаше този гласец и до този миг тя не намираще какво да му отговори. Но сега с Фреди като съюзник можеше да действа.

– Разказал ти е всичко? – мърмореше пребледнелият Фреди. Чичо му Джоузеф никога не се беше откроявал с ярък интелект в неговите очи, но да не може да си държи езика зад зъбите вече преля чашата. Всъщност той си мислеше за господин Кийбъл същото, което и господин Кийбъл си бе помислил за него в първите минути на беседата с Ива в Маркет Бландингс. А душевната мъка, която тези размишления му носеха, по нищо не се отличаваше от онази, изпитана вече от по-възрастния конспиратор. Тръгнеше ли веднъж мълвата, разсъждаваше със свитото сърце той, човек не знае докъде ще се разпростре. Пред вътрешния му взор изплува болезнена картина, в която леля му Констанс, осведомена за заговора, му бе сложила ръката в менгемето и си искаше обратно огърлицата. – Разказал ти е всичко? – изблея той и също като господин Кийбъл попи чело с носна кърпичка.

– Не се безпокой – рече нетърпеливо Ива. – Всичко е наред. Той помоли и мен да я открадна.

– Теб? – зяпна Фреди.

– Да.

– Стига, бе! – извика Фреди, галванизиран. – Значи ти си я пребарала снощи?

– Да, аз. Само че...

За миг Фреди трябваше да се пребори с нещо, което почти можеше да се нарече низка завист. Сетне едни по-светли чувства надделяха. Той потръпна от мъжествено благородство и нежно потупа ръката на Ива. Ако не беше толкова тъмно, тя щеше да види как от цялата му осанка се излъчва себеотрицание.

– Малкото ми момиченце – мълвеше той. – За никой друг не бих се зарадвал повече, че е уцелил тая хилядарка. Искам да кажа, при положение, че аз самият не мога. Малкото ми момиченце...

– Я млъквай! – срязва го Ива. – Не съм го направила за никакви хилядарки. Не съм искала от господин Кийбъл да ми дава пари...

– Не си искала пари! – повтори озадачено Фреди.

– Исках просто да помогна на Филис. Тя ми е приятелка.

– Приятели, стари койоте! Приятели отгук до края на света! – изви-ка Фреди, дълбоко затрогнат.

– Какви ги плещиш?

– Извинявай. Това е от един филм – „Прерийни вълци“. Просто ми мина през ума. Казват го някъде към средата, когато двамата герои...

– Добре, добре, няма значение.

– Стори ми се, че пасва.

– Фреди, млъкни!

– Няма проблеми!

– Я ми кажи – започна наново Ива, – господин Мактод ще ходи ли на този бал?

– Ами да, сигурно.

– Слушай тогава. Нали знаеш оная барака, която баща ти му разре-ши да използва? В гората зад Тисовата алея.

– Барака? Не знам за никаква барака.

– Мактод има една малка къщурка – рече Ива. – И веднага щом всички заминат за бала, ние с теб ще отидем да я оберем.

– Какво!

– Ще я оберем!

– Ще я оберем?

– Да, ще я оберем!

Фреди преглътна.

– Виж, съкровище – рече той жалостиво, – право да си кажа, май не разбирам какви ги говориш.

Ива се напрегна да запази спокойствие. В крайна сметка, мина ѝ през ума, може би подходът ѝ бе твърде скорострелен. Желанието да

халоса Фреди с нещо тежко по главата отмина и тя започна да говори бавно и доколкото ѝ беше по силите, с думи от по една и две срички.

– Ей сега ще ти стане ясно, стига само да стоиш мирно и да ме слушаш. Тоя мъж, дето се нарича Мактод, не е никакъв Мактод. Той е крадец и се е вмъкнал тук, като е казал, че е Мактод. Тази нощ открадна огърлицата от мен и я скри в онази своя къщурка.

– Ама... такава!

– Не ме прекъсвай. Знам, че я крие там, затова, когато отиде на бала и брегът остане чист, двамата с теб ще отидем и ще ровим, докато я открием.

– Ама такава!

Ива за сетен път потисна раздразнението си.

– Какво има, Фреди?

– Ти наистина ли мислиш, че тоя чешит е докопал диамантите?

– Сигурна съм.

– Ами тогава всичко е наред, защото аз самият го докарах тук да я щипне за чичо Джоузеф.

– Какво!

– Самата истина. Разбираш ли, бях почнал да се съмнявам дали съм подходящ за тая работа, затова го впримчих за съучастник.

– Докарал си го тук? Искаш да кажеш, че си се свързал с него и си уредил да се промъкне в замъка под името Мактод?

– Ами не съвсем. Доколкото разбрах, той така или иначе си идваше като Мактод. Но аз, тъй да се каже, вече бях обработил почвата преди това, когато го помолих да свие огърлицата.

– Но тогава би трябвало да го познаваш доста добре. Приятел ли ти е?

– Може би не чак приятел, но затова пък е много близък с Филип и мъжа ѝ.

– Той ли ти го каза?

– Той.

– Кога?

– Във влака.

– Преди или след като разбра защо искаш да откраднеш огърлицата?

– А? Чакай да помисля. След.

– Сигурен ли си?

– Да.

– Вече нищо не ми е ясно – рече Ива. – Я ми разкажи точно какво се случи.

Фреди сложи в ред мислите си.

– Ами я да видим сега. Значи първо казах на чичо Джо, че ще свия огърлицата, а той каза, че ще ми даде хилядарка. Всъщност качи на две хилядарки, което беше много човешко от негова страна, мен ако питаш. Дотук ясно ли е?

– Да.

– После обаче мен нещо взе да ме стяга шапката и взех да се питам дали тая лъжица не е възголямшка за моята уста. И тогава видях онази обява във вестника.

– Каква обява?

– Във вестника имаше обява, че ако някой иска да му се свърши каквато и да било работа, трябва просто да се обърне към тоя човек. Тъй че аз му написах писмо и отидох да се срещна с него във фойето на „Пикадили Палас“. Само че бях обещал на родителя да хвана обратния влак от дванайсет и петдесет, та трябваше да хукна към гарата наред с приказката. Често ми е минавало през ума, че тогава трябва да ме е взел за пълно куку. В смисъл, че фактически само го попитах: „Ще откраднете ли огърлицата на леля ми?“, след което вдигнах пушилка към гарата. Хич и не мислех, че ще го видя пак, но когато се качих във влака от пет часа – оня от дванайсет и петдесет го изпуснах, – той си беше там ни лук ял, ни лук мирисал, а после изведнъж и родителят се просмука от съседното купе и ми го представи като поета Мактод. После родителят се чупи, а тоя ми каза, че всъщност не бил Мактод, а само се правел, че е Мактод.

– Това не ти ли се видя странно?

– Ами да, доста се позачудих.

– И не го ли попита защо постъпва по този необичаен начин?

– Попитах го и още как, но той не искаше да ми каже. А после пък той ме попита защо трябва да краде огърлицата на леля Кони и на мен внезапно ми прещрака, че всичко се урежда като по масло – в смисъл, че той и бездруго се е запътил към замъка. Откъдето и да го погледнеш, голям късмет. Та тогава му разправих всичко за Фелис и той рече, че от години бил пръв приятел на нея и мъжа ѝ. В крайна сметка се разбрахме, че ще свие огърлицата и ще ми я даде. Трябва да призная, че направо се привързах към това момче. Представи си, не поиска да вземе нито пени за услугата.

Ива се засмя горчиво.

– Защо ще иска, когато в ръчичките му ще паднат диаманти за двайсет хиляди лири и там ще си останат? О, Фреди, дори ти не би

трябвало да се хващаш на такива плитки номера. Отиваш при някакъв напълно непознат и му казваш, че тук има скъпоценно бижу, което само чака някой да го задигне, а после го срещаш на път да го краде и му вярваш като на роден брат само защото ти казал, че познава Филис – за която през живота си не е чувал, преди ти да му я споменеш. Няма ли най-сетне да поумнееш, за Бога!

Достопочтеният почеса огледално избръснатата си брадичка.

– Вярно, че тъй, както го представяш, звучи донякъде не съвсем редовно – рече. – Но той ми се видя душа човек. От пръв поглед ми допадна.

– Ама че глупости!

– Но нали и ти го харесваш. Откакто е дошъл, човек не може да те отлепи от него.

– Аз го мразя! – рече гневно Ива. – Ще ми се никога да не го бях срещала. И няма да го оставя да се измъкне с тия диаманти и да лиши горката Филис от парите ѝ, та ако ще...

Тя в мрачна решимост вирна брадичка към звездите. Фреди я гледаше с възхита.

– Ти си страхотно момиче, ще знаеш – рече.

– Той няма да ме изиграе, дори ако трябва да сринва цялата му съборетина.

– Като се накокошиниш така, ми напомняш за онази кинозвезда, как ѝ беше името... нали се сещаш, дето играе в „Женена за сатир“. Само че – добави бързо Фреди – тя не е и наполовина толкова хубава. Виж какво, аз доста чаках тоя Бал на графството, но щом като нещата стоят по този начин, хич не ме е грижа дали ще го изпусна. Всичко това някак си ни сближава, ако ме разбираш какво искам да кажа. Такова... честно, не мислиш ли, че любовта един ден може и да се пробуди в...

– Разбира се, ще ни трябва и фенер.

– А?

– Фенер – да си светим. Можеш ли да намериш отнякъде?

Фреди с неохота осъзна, че мигът за откровения все още не е настъпил.

– Фенер? Да, разбира се.

– Я по-добре вземи два – каза Ива. – Ще се чакаме на това място половин час след като всички се изнесат за бала.

Обстановката в малката всекидневна на Смитовия тих пристан сред дърветата дори и в най-добрите си времена не бе представлявала празник за окото, но когато около час след разговора с Фреди на терасата Ива изправи морен кръст, за да огледа резултатите от труда си в светлината на газения фенер, пред взора ѝ се разгърна картина на опустошение, което би изкарало акъла на коравия обветрен лесничей, прекарвал тук дните си. Дори Фреди, макар и ненаблюдателен по природа, явно бе впечатлен от погрома, извършен с негова помощ.

– Майко мила! – отбеляза той. – Тука стана пази Боже!

И това твърдение не пресилваше нещата. Ива бе дошла в къщата, за да претърсва, и беше претърсвала съвестно. Отпратият килим се валише на смачкана купчина до стената. Масата лежеше с краката нагоре. От пода бяха къртени дъски, от комина – тухли. Канапетото с конски косми беше доизтърбушено, а единствената му възглавничка се търкаляше многострадално в ъгъла с разпилян в четирите посоки пълнеж. Навсякъде имаше сажди – по стените, по пода, по камината, и по Фреди. Чифт мъртви прилепи, плод на ровенията на последния в непочивания от години комин, почиваха върху решетката на камината. Всекидневната никога не бе имала претенции за лукс, сега тя не можеше да се нарече дори уютна.

Ива не отговори. Тя се бореше с онова, което и сама разбираше, че е напълно незаслужен бяс спрямо нейния тъй услужлив и съпричастен помощник. Силно развитото чувство за справедливост ѝ казваше, че не е хубаво, дето питае такива чувства към него. Да се гневи на неуспеха си, бе оправдано, но нямаше никакво право да стоварва яда си върху Фреди. Не беше негова грешката, че вместо скъпоценни камъни от комина се бяха посипали сажди. Затова че бе поискал от съдбата огърлица, а тя го бе дарила с умрял прилеп, той заслужаваше по-скоро да го жалят, отколкото да го винят. И все пак Ива, съзерцавайки омазаното му лице, би дала мило и драго да може да изкреци на воля и да запокити нещо по него. Работата бе там, че Достопочтеният принадлежеше към онази злощастна част от човечеството, която в напрегнати мигове обира калая за всичко.

– Е, няма я пущината – рече Фреди с дрезгавия глас на мъж, по чието гърло са полепнали сажди.

– Знам – отвърна Ива. – Но това не е единствената стая в къщата.

– Мислиш, че е горе?

– Или долу.

Фреди поклати глава, изтърсвайки част от трети прилеп.

– Само горе ще да е. В къщата няма по-долу от тук.

– Има мазе – рече Ива. – Вземи единия фенер и слез да го огледаш.

За пръв път от началото на кампанията дух на непокорство се разшава в гърдите на помощника. До този миг Фреди бе приемал заповедите си с ясно чело и ги бе изпълнявал чевръсто и безпрекословно. Дори когато първият дъжд от сажди го отгласна задавен и полужив от камината, мъжественият му дух не се прекърши, той само изтърва едно сепнато „Я!“ и се хвърли храбро в нова атака. Но сега в погледа му се четеше колебание.

– Хайде, какво чакаш – рече нетърпеливо Ива.

– Да, ама такава, нали разбираш...

– Какво има?

– Не мисля, че на някой би му хрумнало да крие огърлица в мазето, ето какво. Мен ако питаш, по-добре да опитаме горе.

– Не ставай глупав, Фреди. Той може да я е скрил навсякъде.

– Виж, за да бъда абсолютно честен, бих предпочел да не ходя в никакви проклети мазета, ако на теб ти е все едно.

– И защо, за Бога?

– Заради хлебарките. Винаги съм изпитвал ужас от хлебарки. Още от дете ме побиват тръпки, щом ги видя.

Ива прехапа устна. Тя изпитваше, подобно на госпожица Пийви в по-деликатните моменти от съвместната ѝ дейност с Едуард Кутс, онова влудяващо чувство за непригодността на мъжа, което обхваща момичетата с характер в подобни ситуации. За да постигне целта, тя бе готова да гази до кръста в море от хлебарки. Но долавяйки с онова шесто чувство, което казва на жените кога един мъж е докаран до своя предел и не може да бъде насилван повече, че Фреди, колкото и податлив восък да беше в нейните ръце при всякакви други обстоятелства, този път е твърд като стомана, тя се отказа от по-нататъшни опити да смаже непокорството му.

– Добре тогава – каза. – Аз ще слеза в мазето. Ти върви на втория етаж.

– Ама такава, сигурна ли си, че нямаш нищо против?

Ива взе лампата си и обърна гръб на малодушника.

Като за момиче с желязна воля и нетрепваща решимост, извършеният от Ива оглед на мазето бе определено повърхностен. Силно чувство на облекчение се разля у нея, когато се изправи на стъпалата и видя в трепкащата светлина на лампата колко малко и голо е то. Защото, колкото и неуязвима да бе за хлебарки, и в нейната броня имаше пролука. Тя се боеше до смърт от мишки и плъхове. И дори когато при пръв поглед не установи наличие на щъкащи гадина, тя не се реши веднага да слезе долу. С плъховете човек не може да е сигурен. Те се преструват, че ги няма, само и само да те подмамят, а после отведнъж изскачат и почват да топуркат край глезените ти. Но в крайна сметка споменът за малодушието на Фреди я накара да се стегне и тя пристъпи напред.

Терминът „мазе“ е разтегливо понятие. То може с еднакъв успех да се приложи както за десетките декари катакомби, простиращи се под замъка Бландингс и опасани с безчетно число прашасали бутилки отлежали вина и други благини, така и за обикновена дупка в земята като тази, в която Ива се намираше в момента. Това мазе поне беше лесно за претърсване. Тя потропа с крак по каменните плочи, напрягайки ухо да долови кухи звуци, но напразно. Сетне освети педа по педа стените, но в тях нямаше дори пукнатина. Доволна, че мястото не съдържа нищо друго освен въглищен прах и влажен мирис на гнило, Ива с охота го напусна.

Принципът на изключването вършеше своята работа. Той вече бе елиминирал мазето, кухнята и гостната – с други думи, цялата долна половина от двата етажа, които съставляваха къщата. Сега оставаха горните стаи, които вероятно не бяха повече от две, при това Фреди вече би трябвало да е приключил с едната. По всичко личеше, че търсенето отива към своя край. Когато Ива се озова пред тясното стълбище, лампата потрепваше в ръката ѝ, хвърляйки стряскащи сенки по стените. С доближаването на успеха напрежението започваше да се отразява на нервите ѝ.

Именно на нервите си тя отдаде в първия миг и наподобяващия тиха кашлица звук, който ѝ се причу откъм гостната само на няколко метра от мястото, на което стоеше. После стомахът ѝ се сви от ледена тръпка на тревога. Кашлящият, мина ѝ през ума, можеше да бъде единствено Фреди, завърнал се от своя оглед, а ако Фреди се бе завърнал от своя оглед, какво друго можеше да означава това, освен че горните стаи, на които тя тъй уверено разчиташе, са се оказали не по-малко празни от останалите? Фреди не се числеше към съдържаните, високомерно криещи чувствата си силни мъже. Ако беше открил огърлицата, той щеше да се

отърколи долу с два скока, врещейки от радост. Това негово мълчание бе злокобно. Ива дръпна вратата и бързо прекрачи прага.

– Фреди... – започна тя, но остана с отворена уста.

Кашлящият не беше Фреди. Беше Смит. Той седеше върху останки-те от канапето, въртейки в ръце малък револвер, и мрачно оглеждаше през монокъла си руините на един дом.

3

– Добър вечер – каза Смит.

Не бе присъщо на философ като него да демонстрира сливане, но той безспорно го изпитваше. Когато преди няколко минути бе заварил Фреди в същата тази стая, това определено му дойде като шок, но все пак съумя да си изгради груба теория, обясняваща присъствието на младежа в този уединен кът. Сега умът му напразно се луташе в търсене на втора теория, която да обясни и присъствието на Ива.

Никоя изненада обаче не можеше да възпре Смит от говоренето. Той отвори уста начаса.

– Много мило от ваша страна – рече, изправяйки се учтиво – да наминете оттук. Няма ли да седнете? На канапето може би? Или бихте предпочели някоя тухла?

Ива засега не бе в състояние да се изразява членоразделно. Тя беше тъй твърдо убедена, че той се намира в Шифли, на десет мили разстояние, че намирайки го тук в малката дневна, дъхът ѝ секна, като да беше видяла призрак. Обяснението, ако можеше да го знае, бе просто. Две основателни причини бяха възпрепятствали Смит да удостои Бала на графството с височайшето си присъствие. Първо, тъй като Шифли отстояше само на четири мили от градчето, където бе прекарал по-голямата част от живота си, той намери за вероятно, ако не и за сигурно, че ще срещне там стари приятели, на които би било както досадно, така и притеснително да обяснява защо е сменил името си на Мактод. И второ, макар и да не бе очаквал чак такъв среднощен погром над малкото си гнезденце, му се беше сторило уместно да се навърта наоколо в случай, че на господин Едуард Кутс му хрумне една или друга игрива идея. Ето защо веднага сред като замъкът се опразни и последната кола се скри надолу по алеята, той пусна в джоба си револвера на господин Кутс и се упъти към къщурката.

Самообладанието на Ива се върна. Тя не бе момиче, податливо на

паника в мигове на криза. Първоначалният ѝ потрес бе отминал, унизителното чувство, че се е насадила на пачи яйца – също. Сега бе изпълнена с мрачна готовност да влезе в бой.

– Къде е господин Трипуд? – запита.

– Горе. Поставих го за известно време под стража. Няма защо да се тревожите за другаря Трипуд. Той има върху какво да поразмисли. Между другото постарях се да му създам впечатлението, че ако само си подаде носа, ще бъде застрелян на място.

– Нима? А сега бихте ли вдигнали тази маса? Искам да поставя лампата върху нещо.

– Не ще и дума. Но – тъй като съм начинаещ в занаята – не се ли очаква първо да кажа: „Горе ръцете!“

– Бихте ли вдигнали тази маса?

– Един мой приятел – казва се Кутс, трябва някой път непременно да се запознаете с него – има навика в подобни случаи да произнася „Хей!“ с остър, повелителен глас. Лично аз намирам този израз за твърде рязък. И все пак при неговия богат опит...

– Бихте ли вдигнали масата?

– Без съмнение. Както виждам, предпочитате да минем без обичайните формалности. В такъв случай ще сложа револвера над камината, докато си бърбим. Да си призная, развих странна неприязън към този предмет. Кара ме да се чувствам като Ал Капоне.

Ива остави лампата и за миг настъпи тишина. Смит се огледа замислено наоколо, вдигна един от умрелите прилепи и го покри с носната си кърпичка.

– Вечна му памет – промълви благочестиво.

Ива седна на канапето.

– Господин... – Тя се спря. – Не мога повече да ви наричам Мактод. Бихте ли ми казали истинското си име?

– Роналд – отвърна Смит. – Роналд Юстис.

– А нямате ли фамилно име? – сръза го Ива. – Или може би псевдоним?

Смит я изгледа с огорчен израз.

– Може да съм свръхчувствителен – рече, – но тази последна забележка ми прозвуча като мръсен намек. Стори ми се, че искате да ме изкарате едва ли не престъпник.

Ива се изсмя.

– Съжалявам, ако съм засегнала деликатните ви чувства. Но вече няма смисъл от преструвки, нали? И тъй, как се казвате?

– Смит.

– Е, добре, господин Смит, надявам се знаете защо съм тук?

– Явно сте дошли да изпълните своето тъй мило обещание да поосвежите къщата. Но ще ви заболи ли, ако си призная откровено, че преди ми харесваше повече? Всичко това може да е последният вопъл на модата във вътрешния дизайн, но аз си падам малко старомоден. Мълвата се носи из Шропшир и съседните графства: „Смит не е в крак със съвременните виждания.“ И все пак не намирате ли, че прекалено сте наблегнали на ексцентричното? Тези сажди... тези умрели прилепи...

– Дойдох за огърлицата.

– О! Огърлицата!

– И ви уверявам, че ще я намеря.

Смит поклати леко глава.

– Тук, ако ми простите, съм принуден да възразя. Няма никой, на когото бих дал тази огърлица с по-голямо удоволствие, отколкото на вас, но различни обстоятелства, свързани с нея, правят подобен акт неизпълним. Склонен съм да предположа, госпожице Халидей, че сте били манипулирани от онзи млад приятел горе. Не, оставете ме да говоря – рече той, като вдигна ръка. – Знаете каква наслада е това за мен. Начинът, по който си обрисувам нещата, е следният. И досега не мога да проумея тъй ясно, както бих желал, как сте се оказали забъркана в тази афера, но за мен е очевидно, че в една или друга степен другарят Трипуд се е домогнал до вашето сътрудничество, и мой тъжен дълг е да ви уведомя, че мотивите, подтикнали го на тази стъпка, не са били кристалночисти. Иначе казано, той се е захванал – както би се изразил другарят Кутс, за когото ви споменах неотдавна – да „върти номера“.

– Не...

– Моля за извинение – рече Смит. – Ако проявите още мъничко търпение, аз ще привърша и тогава с неподправена радост ще изслушам всички ваши забележки. Тъй като ми се струва, – а всъщност и вие самата току-що отпразвихте подмятане в същия дух, – че моята собствена роля на пръв поглед може да се стори на неизкушения наблюдател донякъде странна, най-добре ще е да ви обясня как се стигна дотам, че се оказах пазител на една диамантена огърлица, която не ми принадлежи. Разчитам на вашето женско благоразумие казаното да си остане единствено и изцяло между нас.

– Бихте ли ми...

– Само след секунда. Фактите, госпожице Халидей, стоят така. Нашият общ познат господин Кийбъл има доведена дъщеря на име Филис,

омъжена за един другар на име Джаксън, който дори да не увенчае земните си дни с друга славна постъпка, ще остане записан със златни букви на страниците на историята поради факта, че в училище сме седели на един чин и е мой пръв приятел. Дватама с него сме играли голф... един Господ знае колко пъти. Е, та поради различни причини в настоящия момент семейство Джаксън е доста за мустака във финансово отношение...

Ива гневно скочи на крака.

– Не вярвам на нито една ваша дума – извика тя. – И не знам защо още се мъчите да ме правите на глупачка. Вие не сте имали представа коя е Филис преди Фреди да ви разкаже за нея във влака.

– Повярвайте ми...

– Не, няма. Фреди ви е довел тук, за да му помогнете да открадне тази огърлица и да я даде на господин Кийбъл, та да може той да помогне на Филис, а сега вие сте я докопали и искате да я задържите за себе си.

Смит се сепна.

– Ама всички ли са вътре в тоя заговор! Да не би и вие да се числите към агентурата на другаря Кийбъл?

– Господин Кийбъл просто ме помоли да се опитам да му набавя огърлицата.

Смит със задълбочен вид си постави монокъла.

– Това – рече той – отприщва ново русло за размисли. Възможно ли е през цялото време да съм бил несправедлив към другаря Трипуд? Трябва да призная, че когато преди малко го открих да стои тук като Гай Марий сред руините на Картаген⁶ (алюзията е класическа, плод на скъпо платено обучение, като се започне с Игън и се свърши с Оксфорд), у мен се надигна, или по-право подскочи подозрението, че той се мъчи да играе двойна игра както с шефа, така и с мен, като обсеби огърлицата с оглед използването ѝ за свое по-нататъшно лично облагодетелстване. Дори през ум не ми мина, че и той от своя страна може да ми приписва същото подло лукавство.

Ива изтича до него и го сграбчи за лакътя.

– Господин Смит, нима всичко това е вярно? И вие наистина сте приятел на Филис?

– Тя гледа на мен като на роден дядо. А вие приятелка ли сте ѝ?

---

6. По време на унищожаването на Картаген в третата пуническа война (146 г. пр. Хр.) бидещият велик римски военачалник Гай Марий още се е намирал в крехка детска възраст, така че язък за скъпото обучение на Смит – Б. пр.

– Навремето бяхме съученички.

– Това – произнесе тържествено Смит – е един от най-щастливите мигове в моя живот. Ето че всички се оказахме едно голямо сплотено семейство.

– Но защо никога не съм чувала Филис да говори за вас?

– Тъй ли? – удиви се Смит. – Странно! Нима се е срамувала от своето познанство с един скромен труженик?

– Един какво?

– Трябва да знаете – поясни Смит, – че до неотдавна аз припечелвах коравия си залък, товарейки риба на Билингсгейтския пазар. Тъй че възможно е някаква снобска жилка у невестата на другаря Джаксън, която, честно казано, не бях подозирал, да я е възпряла да спомене, че вратите на дома ѝ всякога са широко отворени за един човек от рибния бизнес.

– Мили Боже! – извика Ива.

– Моля?

– Смит... Риба... Ами значи тъкмо вие сте идвали у Филис, когато аз ѝ бях на гости, два-три дни преди да отпътувам за насам. Помня как тя ми каза колко съжалявала, че сме се разминали. Според нея вие сте били точно типът, който аз... Искам да кажа, че много съжали, загдето не сме се запознали.

– С всеки изминал миг – отбеляза Смит – душата ми се изпълва с все по-топло задоволство. Струва ми се, че ние с вас просто сме създадени един за друг. Аз съм най-добрият приятел на най-добрата ви приятелка, при това и двамата имаме вкус към обсебването на чужди бижута. Не виждам как може да се оспори изводът, че тук става дума за две сродни души.

– Къде е огърлицата?

Смит въздъхна.

– Деловата нотка. Все тази делова нотка. Не можем ли да отложим всичко това за по-късно?

– Не можем.

– Е, добре!

Смит прекоси стаята и сне от стената витринката с препарираните птици.

– Единственото място – рече съкрушено Ива, – където не се сетихме да погледнем!

Смит отвори витринката и извади средната птица – чучело с угнетен вид, от стъклените очи на което струеше мирова скръб. Той порови

във вътрешността му и извади нещо, което заискри и засия на светлината на газената лампа.

Ива почти влюбено зарови пръсти в скъпоценните камъни, поставени на малката масичка пред нея.

– Колко са красиви!

– Определено. Спокойно мога да кажа, че от всички бижута, които някога съм крал...

– ХЕЙ!

Ива изпусна огърлицата с неволен писък. Смит се извъртя кръгом. На прага стоеше господин Едуард Кутс с насочен срещу тях пистолет.

4

– Горе ръцете! – рече господин Кутс с нешлифованата рязкост на човек, лишен от преимуществата на грижливото домашно възпитание. Той пристъпи предпазливо напред, предшестван от револвера. Това бе мъничко изящно оръжие, което би могло да бъде собственост на някоя изискана дама. Всъщност господин Кутс го бе заел от госпожица Пийви, която в този момент също влезе в стаята, облечена във вечерна рокля в сребърно и черно. Раменете и бяха загърнати в ефирен шал, а одухотвореното ѝ лице сияеше в приглушената светлина.

– Нямах грешка, Ед – отбеляза делово госпожица Пийви.

Сетне се втурна към масата и грабна оттам огърлицата. Господин Кутс, макар и несъмнено поласкан от комплимента, не даде никакви признаци за това, а продължи да фиксира Ива и Смит със суров поглед.

– Без номера – посъветва ги той.

– Аз съм последният човек, който би подкрепил подобна линия на поведение – рече отзивчиво Смит. – Това – обърна се той към Ива – е другарят Кутс, за когото сте слушали толкова много.

Ива се беше вторачила зашеметено в поетесата, която – доволна от начина, по който се бе развила встъпителната фаза – се озърташе наоколо с небрежно любопитство.

– Госпожице Пийви! – извика Ива. От всички събития в тази знаменателна нощ, явяването на възвишената приятелка на лейди Констанс в ролята на крадла бе най-смущаващото. – Госпожице *Пийви!*

– Да? – отвърна любезно въпросната дама.

– Аз... Аз...

– Според мен – намеси се Смит – госпожица Халидей се опитва да

каже, че среща известно затруднение да възприеме настоящия развой на събитията. Трябва да признае, че и аз съм донякъде озадачен. Знаех, разбира се, че другарят Кутс има, тъй да се каже, користолюбива жилка, но у вас винаги съм предполагал една непоковарена снежнобяла душа.

– Ами? – рече госпожица Пийви без особен интерес.

– Бях убеден, че сте поетеса.

– Че аз съм си поетеса – отвърна разпалено тя. – Само да ти е скимнало да се будалкаш с моите стихове, и няма да усетиш как ще те халосам с тухла по чайника. Слушай, Ед, няма какво повече да се размотаваме тук. Давай да се махаме.

– Ще трябва първо да ги вържем тия – рече господин Кутс. – Иначе ще се разпищят преди да сме успели да се измъкнем.

– Ед – рече госпожица Пийви с онова презрение, което колегата й тъй често възбуждаше у нея. – Опитай се понякога да си спомняш, че това, дето се крепи на яката ти, е глава, а не кочан зеле. И внимавай как размахваш тоя пищов! Как ще се разпищят, като не могат да кажат и думичка, без всеки да разбере, че първо те са гепили герданчето?

– Вярно бе – съгласи се господин Кутс.

– Ами хайде тогава, какво се мотаеш още?

Мълчанието, в което господин Кутс изпадна след тези упреци, даде на Смит възможността да вземе отново думата. Една възможност, която той приветства, тъй като, макар и да нямаше нищо за казване, той бе достатъчно оптимист, за да си даде сметка, че единственият му шанс да си върне огърлицата е, като поддържа разговора с надеждата, че рано или късно нещо ще се случи. Въпреки радушните си обноски той не бе пропуснал да отбележи факта, че разстоянието, отделящо го от господин Кутс, би могло да се преодолее само с един скок. Засега този малък, но ефикасен револвер изключваше възможността за всякакви антилопски прояви, но ако в близко бъдеще се случеше нещо, което дори за миг да разсее бдителността на неговия прислужник... Решен да се придържа към политика на зорко изчакване, той отвори уста.

– Ако бихте ни отделили само секунда от ценното си време, преди да тръгнете – рече, – то аз ще се радвам да разменим няколко слова. Преди всичко искам да заявя, че безрезервно подкрепям порицаването от ваша страна на неотдавнашното предложение на другаря Кутс. Този човек е несъмнен тиквеник.

– Хей! – викна господин Кутс, оживявайки отново. – Сега вече прекали, приятел. Ако в стаята нямаше дами, щеше да обършеш пода.

– Ед – произнесе госпожица Пийви с тиха властност, – затваряй си

човката.

Господин Кутс се спаружи отново. Смит го изгледа с интерес през монокъла си.

– Простете за откровения въпрос – рече той, – но вие двамата женени ли сте?

– К'во?

– Стори ми се, че се държите с него като съпруга. С госпожа Кутс ли имам честта да разговарям?

– След време и тая работа може да стане.

– Хиляди поздравления към другаря Кутс. Не чак толкова към вас може би, но приемоте най-добрите ми пожелания. – Той се придвижи към поетесата с протегнатата ръка. – Аз самият възнамерявам в скоро време да сключа брачен съюз.

– Дръж тия ръце горе – изрепчи се господин Кутс.

– Нужно ли е – рече Смит – подобни формалности да се съблюдават между приятели? Можете да намерите единствения револвер, който някога съм притежавал, на лавицата над камината. Идете го вземете.

– Как не, та да ми се метнеш на гърба, щом си сваля очите от теб!

– Във вашата природа има една вкоренена мнителност, другарю Кутс, която не ми е приятно да срещам – въздъхна Смит. – Борете се срещу нея. – Той се обърна отново към госпожица Пийви. – За да се върнем към една по-ведра тема, бихте ли ме известили къде да изпратя честитката и кристалните чаши?

– Ъ? – рече дамата.

– Надявах се – продължи Смит, – че не бихте сметнали за волност от страна на човек, който ви познава съвсем от скоро, да си позволи да ви изпрати скромен подарък по случай радостното събитие. А кой знае, може пък, когато и аз надяна брачния хомот, вие с другаря Кутс да посетите малкото ни семейно гнездо. Ще срещнете топъл безрезервен прием. Естествено, не бива да се засягате, ако на раздяла, преди да си кажем сбогом, преброим лъжиците.

Човек трудно би заподозрял подобна докачливост у госпожица Пийви, но при тази забележка тъмен облак помрачи ведрото ѝ чело. Безгрижната ѝ приветливост се стопи като ланшен сняг. Тя прониза Смит със святкаш взор.

– Май много ти знае устата – отбеляза хладно.

– Това е стар мой недостатък – заоправдава се Смит – и повод за често недоволство от страна на близки и роднини. Сега разбирам колко много трябва да съм ви отегчил и се надявам, че ще ми позволите да

изразя...

Той млькна внезапно не защото бе привършил с изказването си, а защото в този миг над главите им неочаквано се разнесе остър трясък. Почти незабавно от тавана се изсипа обилна мазилка, последвана от стряскащата поява на дълъг елегантен крак, който остана да се поклаща в пространството. А невидима уста произнесе някъде свише една енергична, изстрадана ругатня.

Времето и запустението бяха извършили своето пъклено дело с дюшемето на стаята, в която Смит бе затворил Достопочтения Фреди Трипуд, и прокрадвайки се предпазливо в мрака, последният бе имал злочестината да пропадне.

Но както често става в този живот, нещастieto на едното е късмет за някой друг. Колкото и да бе разтърсен Фреди, от гледна точка на Смит станалият инцидент беше едва ли не по поръчка свише. Внезапната поява на човешки крак от тавана в миг на нервно напрежение е достатъчна, за да избие балансите и на най-големия юначага, и Едуард Кутс не направи опит да прикрие смущението си. Като подскочи чисти петнайсет сантиметра от пода, той конвулсивно изви шия нагоре и съвсем неволно дръпна спусъка на револвера. Куршумът се впи в мазилката.

Кракът изчезна. Нито за секунда, откакто бе запрян на горния етаж, Фреди не бе забравял думите, чути от Смит на раздяла – а именно, че ще бъде застрелян, ако се покаже от стаята. Куршумът на господин Кутс му се стори драматично потвърждение на заплахата и като изтръгна с бясно усилие крака си от дупката, той изпълни ловък подскок заднишком и се озова до стената и тъй като по-нататъшното отдалечаване от центъра на събитията бе невъзможно, се видя принуден да спре своето отстъпление. Като се сви на толкова малка топка, колкото му беше по силите, той замръзна неподвижно, мъчейки се да не диша. Що се отнася до хрумналата му идея да обясни през дупката, че цялата случка е само едно злощастно недоразумение, той благоразумно я заряза. Колкото и несхватлив да се беше показвал в други кризисни моменти от своя живот, сега той далновидно прозря, че околностите на дупката са нездравословни и следва да се избягват. И тъй, спазвайки пълно и нерушимо мълчание, той клечеше в мрака, молейки се единствено да го оставят на мира.

Секундите бавно течаха и, изглежда, това му скромно желание все пак щеше да бъде задоволено. Отдолу долитаха човешки гласове и шум, но не и повече куршуми. Би било пресилено да се каже, че това го накара да се почувства уютно, но все пак беше нещо. Пулсът на Фреди

започна да се връща към нормата.

Този на господин Кутс, от друга страна, биеше с прединфарктна забързаност. Бързи и нелицеприятни неща се бяха случили на младежа в долната стая. Първото му впечатление бе, че пролуката над главата му е била незабавно последвана от срутване на целия таван, но тази представа изобщо не отговаряше на истината. Просто Смит, съзирайки, че околото и револверът на господин Кутс са насочени в друго направление, се бе метнал напред, сграбчил един стол, тряснал с него бедния момък по главата, освободил го от оръжието, скочил към камината, взел лежащия там пистолет, и сега, стиснал двата револвера в заплашителна стойка, го оглеждаше критично през лътящия си монокъл.

– Без номера, другарю Кутс!

Господин Кутс се изправи болезнено на нозе. В главата му звъняха камбанки. Той погледна револверите, примигна, отвори уста и я затвори отново. Обхвана го потискащо чувство на поражение. По природа той не бе мъж на грубата сила. Кроткото размесване на колода карти в пушалнята на океански лайнер бе нещо, което той разбираше и ценеше, ръкопашните схватки, включващи удари с ръце и – още по-лошо – крака, му бяха отблъскващи и чужди. Що се отнасяше до него, битката бе приключила.

Но госпожица Пийви бе дама с характер и нямаше намерение да се пусне току-тъй от хорото. Тя сграбчи огърлицата в челичена хватка и в красивите ѝ очи блесна предизвикателство.

– Мислиш се за адски печен, а? – каза тя.

Смит я изгледа състрадателно. Нейното храбро поведение му допаднаше, но въпреки това нещата трябваше да се доведат докрай.

– Боя се – рече той с неохота, – че ще трябва да ви помоля да ми дадете тази огърлица.

– Ела си я вземи – отвърна госпожица Пийви.

Смит доби засегнат вид.

– Аз съм същинско дете в тази област – каза той, – но винаги съм вярвал, че при подобни случаи желанията на оня, у когото е пистолетът, безпрекословно се изпълняват.

– Нека видим дали ти стиска – рече твърдо госпожица Пийви. – Ето, сега аз ще изляза оттук и бас държа, че няма да се осмелиш да започнеш пукотевица. Да стреляш по жена? Не и ти!

Смит кимна сериозно.

– Вашето проникновено познаване на психологията е неоспоримо, а вярата ви в рицарската ми закваска почива на здрава основа. Но –

продължи той с прояснено чело – струва ми се, че все пак виждам изход от затруднението. Хрумна ми чудесна идея. Аз ще стрелям – но не по вас, а по другаря Кутс. Така ще избегнем нелицеприятното. Ако вие се опитате да се измъкнете през тази врата, аз незабавно ще пристъпя към продупчване на крака на другаря Кутс. Или поне ще опитам. Не ме бива много като стрелец, тъй че мога да го уцеля и в някое по-съществено място, но тогава поне ще му остане утехата, че съм сторил всичко по силите си и съм действал от най-добри подбуди.

– Хей! – извика господин Кутс. През целия си живот, буквално изпъстрен с това негово любимо възклицание, той никога не го бе произнасял с повече чувство. След като отправи трескав поглед към госпожица Пийви и прочете там по-скоро нерешителност, отколкото онази мигновена капитулация, която се бе надявал да види, той захвърли обичайната си поза на почтително смирение и тропна мъжки с крак. Не беше sameц от пещерната епоха, но този път бе решен да се наложи над своята партньорка. С един-единствен скок господин Кутс се озова до нея и като отскубна огърлицата от пръстите ѝ, я метна в лагера на врага. Ива се наведе и я вдигна.

– Благодаря – рече Смит с кратък поклон.

Госпожица Пийви дишаше тежко. Малките ѝ корави юмручета се свиваха и разпускаха. Изведнъж тя преглътна бързо, сякаш пресушаваше чаша с противно лекарство.

– Е – произнесе с тих, равен глас, – това като че ли е всичко. Май стана време да си ходим. Хайде, Ед, да си вдигаме чукалата.

– Идвам, Лиз – отзова се покорно господин Кутс.

И те се изгубиха заедно в нощта.

5

Оттеглянето им бе последвано от тишина. Ива, останала без сили от бурните събития, седеше на изкорубеното канапе и подпираше брадичка с ръце. Очите ѝ бяха отправени към Смит, който, тананикайки си някаква мелодия, прилежно събираше с върха на обувката си могила от сажди над втория от мъртвите прилепи.

– Кой би помислил такова нещо за госпожица Пийви! – рече Ива.

– Признавам, че и за мен това дойде като шок – каза Смит. – Всъщност откриването на тази по-дълбока страна от нейната същност значително измени мнението, което си бях изградил за нея. Аз погледнах на

госпожица Пийви с нови очи и у мен се надигна дори нещо, близко до уважението. Почти съжалих, задето бяхме принудени да ѝ отнемем диамантите.

– Ние? – усмихна се Ива. – Боя се, че аз не направих кой знае какво.

– Вие свършихте точно каквото трябваше – увери я Смит. – Дадохте ми моралната подкрепа, от която един мъж се нуждае в миг на несгода.

Отново настъпи тишина. Ива се върна към своите размишления. И тогава с внезапност, която изненада и нея самата, откри, че вече е взела решение.

– Значи смятате да се жените? – попита тя.

Смит задълбочено избърса монокъла си.

– Тъй смятам – отвърна. – А *вие!*

Ива го изгледа продължително. После се засмя.

– И аз мисля същото. – Тя направи пауза. – Искате ли да чуете нещо? Когато се срещнах със Синтия в Маркет Бландингс, тя ми разказа какъв е бил проблемът, накарал мъжа ѝ да я напусне.

– Съдейки по краткото ми познанство с господин Мактод, бих си опитал къмета с догадката, че той я е погнал с кухненския нож. Направи ми впечатление на твърде кръвожаден.

– Те поканили гости за вечеря, на масата имало пиле и Синтия сипала всичките дреболийки на гостите. Тогава мъжът ѝ скочил от масата и с неистов вик: „Ти знаеш, че ги обичам повече от всичко на света!“ – и избягал от къщата, за да не се върне никога повече! От сватбата им насам това му било шестото бягство от къщи, за да не се върне никога повече. Синтия ме посъветва – продължи Ива, – ако изобщо се омъжа, да си избера някой ексцентрик. Каза, че било толкова забавно... Е, не мисля, че има голяма вероятност да срещна по-голям ексцентрик от вас.

– Смятам, че би било недалновидно да чакате подобен случай.

– Има само едно нещо... – Ива присви замислено очи. – „Госпожа Смит“... Не звучи кой знае как.

– Трябва винаги да гледаме в бъдещето – каза Смит. – Не бива да забравяме, че аз съм едва в началото на една, както уверено мога да заявя, бляскава кариера. „Лейди Смит“ вече е по-добре... „Баронеса Смит“ – още по-добре... И – кой знае, може би един ден дори „Херцогиня Смит“...

– Но независимо от всичко – каза Ива – преди малко бяхте чудесен, направо чудесен. Как само се хвърлихте напред...

– Думите ви – отвърна Смит – са музика за моите уши, но няма как

да отречем, че успешното начало на операцията бе заложено изцяло от другаря Трипуд. Ако не беше навременният пробив...

– Боже мой! – извика Ива. – Фреди! Съвсем го забравих!

– Много добре – похвали я Смит. – Това да се чува.

– Трябва веднага да го освободим.

– Както кажете. Тъкмо ще може да ни придружи на малката разходка из гората, която се канех да ви предложа. Какво би могло да ни достави по-голямо удоволствие в тази прелестна нощ от другаря Трипуд, който да ромоли край нас? Ей сега се качвам да го доведа.

– Я по-добре недейте – каза Ива.

Четиринадесета глава СМИТ ПРИЕМА НАЗНАЧЕНИЕ

Златистият покой на съвършено лятно утро се разстилаше над замъка Бландингс и прилежащите територии. От кристалната синева на небето слънцето изливаше живителните си лъчи над всички онези рози, божури, лалета, теменуги, карамфили, ружи, кандилки, делфиниуми и камбанки, които правеха градините му тъй невероятно красиви. Младежи в летни костюми и девици в копринени рокли беседваха на сянка, весели викове се носеха откъм тенискортовете зад подстриганите храсти, а птици, пчели и пеперуди се носеха по своите дела с обновена енергия и хъс. Накратко, случайният наблюдател, при условие, че е пристрастен към изтърканите фрази, би казал, че щастие цари над този кът.

Но щастieto дори в най-чудесните утрини рядко е всеобхватно. Младежите и девойките бяха щастливи, играчите на тенис бяха щастливи, птиците, пчелите и пеперудите бяха щастливи. Ива, крачеща в приятен размисъл по терасата, беше щастлива. Фреди, разплул се в пушалнята и потриващ ръце над информацията, получена в малките часове от Смит, че хилядата му лири са в кърпа вързани, бе щастлив. Господин Кийбъл, седнал да напише на дъщеря си Филипс, че вече може да удря пазарлъка за фермата в Линкълншир, беше щастлив. Дори главният градинар Макалистър бе дотолкова щастлив, колкото е по силите на един шотландец. Ала лорд Емсуърт, провиснал от прозореца на библиотеката, пребиваваше в нервно раздражение, което бе повече в тон със снежните фъртуни, отколкото с първия слънчев юли, паднал се на Англия от десет години насам.

Ние сме виждали и при друг случай Негова светлост в подобна поза и сходно разположение на духа, но тогава неговото униние се дължеше на загубата на очилата му. Тази сутрин те бяха здраво бучнати на носа му и той виждаше ясно какво става наоколо. Онова, което го потискаше, бе фактът, че сестра му Констанс го бе сгацила в библиотеката и изливаше върху него поток от горчиви упреци по повод уволнението на Рупърт Бакстър, най-незаменимия секретар на света. Именно с цел да избегне властния й взор лорд Емсуърт се бе обърнал към прозореца. Но онова, което видя оттам, го запрати още по-дълбоко в бездната на отчаянието. Слънцето, птиците, пчелите, пеперудите и цветята го зовяха да излезе при тях и да се радва на живота, а той просто нямаше куража за

един отчаян излаз.

– Според мен ти просто си луд – рече лейди Констанс горчиво, като поднови настъплението си от фразата, с която бе започнала и преди.

– Бакстър е луд – отвърна Негова светлост, също минавайки по утъпкани пътеки.

– Държиш се нелепо!

– Той ме замерва със саксии.

– Нямали да престанеш най-сетне с тия саксии! Господин Бакстър ми обясни всичко и положително дори ти можеш да проумееш, че поведението му е било напълно оправдано.

– Не ми харесва той човек – извика лорд Емсуърт, отстъпвайки отново към последния си редут, откъдето дори цялото красноречие на лейди Констанс бе неспособно да го изгласка.

Настъпи тишина, както се бе случило и преди малко при достигането на спора до същата точка.

– Ще бъдеш с вързани ръце без него – каза лейди Констанс.

– Нищо подобно – отвърна Негова светлост.

– Знаеш, че съм права. Къде ще намериш друг секретар, способен да следи за всичко като господин Бакстър? Че ти си същинско дете и ако няма на кого да повериш делата си, направо не смея да си помисля какво ще настъпи.

Лорд Емсуърт съхрани мълчание, отправил изнурен взор през прозореца.

– Хаос – простена лейди Констанс.

Негова светлост остана безмълвен, но сега във воднистите му очи проблясваше нещо, близко до насладата. Защото в този миг една кола се зададе откъм конюшните и спря, бръмчейки, пред парадния вход. На задната седалка се забелязваха сандък и голям куфар. И почти едновременно с това в библиотеката влезе Незаменимия Бакстър с костюм и гети.

– Дойдох да си взема сбогом, лейди Констанс – рече Бакстър хладно и ясно, святкайки през очилата си със суров укор към бившия си работодател. – Колата, която ще ме откара до гарата, чака пред вратата.

– О, господин Бакстър! – Лейди Констанс, макар и силна жена, отмаля в покруса. – Господин Бакстър!

– Довиждане. – Той сграбчи за кратко ръката ѝ в своята, след което фокусира очилата си за още един напрегнат взор по посока на провисналата фигура край прозореца. – Довиждане, лорд Емсуърт.

– Ъ? Какво? О! А, да. Довиждане, довиждане, дра... Искам да кажа,

довиждане. Аз, въ... ви желая приятен път.

– Благодаря.

– Но, господин Бакстър! – изблея лейди Констанс.

– Лорд Емсуърт – заговори с леден тон бившият секретар, – аз вече не съм на служба при вас...

– Но, господин Бакстър – простена лейди Констанс, – не би ли могло... дори и сега... недоразумение... да обсъдим всичко спокойно...

Лорд Емсуърт подскочи като ужилен.

– Чакай! – запротестира той приблизително по същия начин, по който известният ни господин Кутс имаше навика да казва: „Хей!“

– Боя се, че е твърде късно да обсъждаме каквото и да било – рече Бакстър за негово безкрайно облекчение. – Вече направих уговорки, които не подлежат на промяна. Откакто дойдох тук да поема делата на лорд Емсуърт, моят бивш работодател – един американски милионер на име Джевънс – не спира да ми отправя примамливи предложения да се върна при него. Досега някакво криворазбрано чувство за лоялност ме възпираше да приема, но тази сутрин аз телеграфирах на господин Джевънс, че съм в състояние незабавно да се присъединя към него, и сега вече не мога да отменя обещанието си.

– Естествено, естествено, драги, дума да не става, не бива дори да си го помисляте. Не, не, в никакъв случай – рече лорд Емсуърт с една шупнала задушевност, която се видя твърде неискрена на двамата му слушатели.

Бакстър само стисна високомерно устни, но лейди Констанс бе тъй уязвена от тези слова и от щастливия тон, с който бяха произнесени, че не можа повече да понесе отблъскващото присъствие на своя брат. Като стисна ръката на Бакстър за сетен път и отправи кратък вдървен поглед на червея край прозореца, тя напусна стаята.

Няколко секунди след нейното излизане цареше тишина, която лорд Емсуърт намери за смущаваща. Той се обърна наново към прозореца и обхвана с един изпълнен с копнеж взор своите рози, божури, лалета, теменуги, карамфили, ружи, кандилки, делфиниуми и камбанки. И тогава внезапно го осени мисълта, че след като лейди Констанс вече я няма, не съществува никаква причина да стои сврян в тази душна библиотека в най-чудесното утро, изпращано някога да възрадва човешките сърца. Той потръпна в екстаз от темето на плешивата глава до подметките на просторните си обувки и като отскочи ликуващо от прозореца, пое с припрени крачки към вратата.

– Лорд Емсуърт!

Негова светлост спря. Той притежаваше едносигнален разсъдък, способен да побере само една мисъл наведнъж – и то трудно, поради което съвсем бе забравил, че Бакстър е все още в стаята. Той изгледа кисело бившия си секретар.

– Да? Какво има?

– Бих искал да поговоря с вас за минута.

– Очаква ме изключително важно съвещание с Макалистър...

– Няма да ви отнема много време. Лорд Емсуърт, аз вече не работя за вас, но преди да тръгна, считам за свой дълг да ви кажа...

– Не, не, драги, не се тревожете. Напълно ви разбирам. Напълно, напълно. Констанс цяла сутрин ме занимава с това. Знам какво ви безпокои – оня въпрос със саксиите. Не е нужно да се извинявате. Всичко е наред. Признавам, че на момента се постреснах, но вие без съмнение сте имали своите основателни причини. Нека да забравим цялата случка.

Бакстър потърка о килима нетърпелива пета.

– Нямах никакво намерение да засягам проблема, който споменахте – каза той. – Просто исках да...

– Да, да, разбира се. – Игрив ветрец, натежал от летни аромати, полъхна през прозореца. Лорд Емсуърт го вдиша и изпръхтя възбудено. – Разбира се, разбира се. Някой друг път, а? Да, да, това би било прекрасно. Прекрасно, прекрасно, пре...

От устните на Незаменимия Бакстър се разнесе звук, наподобяващ тих, сподавен вой. Неговите свойства бяха тъй впечатляващи, че лорд Емсуърт спря с ръка върху дръжката на вратата и сепнато се обърна.

– Много добре – отсече Бакстър. – Не бих желал да ви задържам повече. След като не се интересувате от факта, че замъкът Бланингс подслонява един престъпник...

Не беше лесно да се отвлече графът на Емсуърт от предстояща разправа с Макалистър, но тези думи успяха да го сторят.

– Подслонява престъпник?

– Да. – Бакстър погледна часовника си. – Вече трябва да вървя, ако не искам да си изпусна влака – рече сухо той. – Исках само да ви кажа, че онзи, който се нарича Ролстън Мактод, не е никакъв Ролстън Мактод.

– Не е Ролстън Мактод? – повтори озадачено Негова светлост. – Но той сам ми каза, че е – изтъкна сполучливо, внезапно открил слабото място в това твърдение. – Да, да, спомням си съвсем ясно как спомена, че се казва Мактод.

– Той е измамник. И съм сигурен, че ако разследвате случая, ще се окаже, че тъкмо той и неговите съучастници са откраднали огърлицата

на лейди Констанс.

– Но вижте, драги...

Незаменимия закричи енергично към вратата.

– Не е задължително да вярвате на думите ми – рече той. – Те могат лесно да се проверят. Накарайте този тъй наречен Мактод да напише името си на лист хартия и го сравнете с подписа на писмото, с което истинският Мактод прие поканата на лейди Констанс да гостува в замъка. Ще го намерите в папката с кореспонденция в горното чекмедже на онова бюро.

Лорд Емсуърт намести очилата си и се вторачи в бюрото тъй, сякаш очакваше оттам да изскочи заек.

– Оставям на вас да предприемете каквито стъпки сметнете за необходими – допълни Бакстър. – Сега, когато вече не работя за вас, проблемът ни най-малко не ме засяга. Но реших, че все пак няма да е зле да се запознаете с фактите.

– О, да! – отвърна Негова светлост, все още с оцъклен взор. – Да! Ами да, да, как иначе, разбира се...

– Довиждане.

– Ама, Бакстър...

Лорд Емсуърт изприпка към коридора, но Незаменимия бе взел добър старт и вече се скриваше надолу по стълбите към фойето.

– Чакайте, драги... – изблея жаловито Негова светлост през парапета.

Откъм алеята отвън долетя звукът на автомобил, който дава газ и се отдалечава – звук, който трудно може да се надмине по окончателна безвъзвратност. Тежките двери на замъка хлопнаха с лек, но многозначителен трясък – тъй както хлопват двери, затваряни от неполучил бакшиш иконом. Лорд Емсуърт се върна в библиотеката, за да се изправи пред проблема сам и без секретар.

Той бе обхванат от силна тревога. Освен че по начало не харесваше престъпниците и измамниците като класа, той бе потресен да научи, че конкретният престъпник и измамник, пребиваващ в Бландингс, е тъкмо човекът, към когото, макар и познанството им да траеше едва отскоро, неусетно бе развил топла привързаност. Той харесваше Смит. Смит му действаше успокоително.

Той отиде до прозореца и погледна навън. Слънцето си беше там, там бяха и птиците, а също и божурите, теменугите и камбанките, всички изрядни и на своите места, но те вече не му носеха радост и утеха. Той угрижено се питаше как, за Бога, да постъпи. Какво се правеше,

наистина, когато откриеш сред себе си някой престъпник и измамник? Май се викаше полиция. Но сърцето му се сви болезнено при мисълта да вика полиция за Смит. Това изглеждаше тъй недружелюбно.

Той все още тънеше в мрачни размисли, когато един глас заговори зад гърба му.

– Добро утро. Търся госпожица Халидей. Случайно да сте я виждали? А, ето я долу на терасата.

И лорд Емсуърт съзря Смит до себе си на прозореца, махаш приветливо с ръка на Ива, която му махна в отговор.

– Помислих си – продължи Смит, – че е възможно да открия госпожица Халидей в ей онази стаичка там – той посочи замаскираната с книжни лавици врата, през която току-що беше влязъл, – но с радост установявам, че утрото е тъй прекрасно, че дори тя е решила да вдигне за малко чело от своя къртовски труд. Това е твърде добре. Малко свеж въздух ще върне цвета в пребледнелите й страни.

Лорд Емсуърт се взря неспокойно в него през очилата си. Неговият смут и отвращение от предстоящата задача се усилиха още повече от безуспешното издирване в лицето на събеседника му на онези признаци на злодейство, които всеки уважаващ себе си престъпник и измамник е редно да демонстрира пред изкушеното око.

– Удивен съм, че ви намирам тук вътре в такава божествена утрин – продължи Смит. – Бих очаквал да сте накъде там сред своите лехи, душешц на воля теменуги и ружи.

Лорд Емсуърт събра кураж за изпитанието.

– Ъъ, вижте, драги... тъй да се каже... – Той млъкна. Смит го съзерцаваше почти любящо през своя монокъл и той намираше за все по-трудно да стовари над него секирата на разобличението.

– И тъй, думата ви беше за... – рече Смит.

Лорд Емсуърт издаваше своеобразни жужащи звуци.

– Току-що се разделих с Бакстър – каза най-сетне той, решавайки да подходи към темата по обиколен път.

– Наистина? – отвърна любезно Смит.

– Да. Бакстър си отиде.

– Завинаги?

– Ъъ... да.

– Прекрасно! – рече Смит. – Прекрасно, прекрасно. Лорд Емсуърт си свали очилата, поразклати ги на връвчицата им и ги върна обратно на носа си.

– Той направи... Той, ъъ... всъщност той... Преди да си тръгне,

Бакстър направи едно удивително изказване... обвинение, тъй да се каже... Накратко, Бакстър направи едно много странно изказване по ваш адрес.

Смит кимна сериозно.

– Очаквах подобно нещо – рече той. – Казал ви е без съмнение, че аз не съм истинският Ролстън Мактод?

Негова светлост зяпна.

– Ами, общо взето, да.

– И аз самият отдавна се канех да ви го съобщя – рече непринудено Смит. – Това е самата истина. Аз не съм Ролстън Мактод.

– Вие... го признавате!

– Аз се гордея с това.

Лорд Емсуърт се стегна. Той възнамеряваше да приеме оня израз на строго неодобрение, който тъй леко му се удаваше при беседите му с неговия син Фредерик. Но когато срещна очите на Смит, увехна отново. Под безоблачната благост на този взор всяко надуване ставаше невъзможно.

– Тогава какво, по дяволите, правите тук под неговото име? – попита той, поставяйки с държавническа мъдрост пръст върху самата сърцевина на проблема. – Искам да кажа – продължи, пояснявайки думите си, – щом не сте Мактод, защо дойдохте тук и казахте, че сте Мактод?

Смит кимна бавно.

– Въпросът е добре поставен – отвърна. – И всъщност очаквах да го зададете. Най-вече – и аз не желая благодарности за това, – най-вече го сторих, за да ви спестя едно неудобство.

– Да ми спестите неудобство?

– Именно. Когато влязох в пушалнята на нашия общ клуб през оня ден, в който приемахте там другаря Мактод на обяд, аз го заварих в процес на безвъзвратно изчезване от вашия живот. Той явно се чувстваше леко докачен от това, че сте шукнали да си бърбите с цветаря през улицата, вместо да стоите при него. И тъй, след като разменихме няколко приятни думи, той си вдигна шапката и ви остави с един съвременен поет по-малко. При вашето завръщане аз запълних тази празнота, за да ви спестя безпокойството да се завърнете у дома без всякакъв Мактод. Никой, естествено, не съзнаваше по-добре от мен факта, че аз бях просто един жалък заместител, нещо като ерзац-Мактод, но тъй като реших, че все пак съм по-добре от нищо, аз дойдох.

Негова светлост асимилира чутото в мълчание, след което с рядка прозорливост се улови за най-същественото.

– Вие член ли сте на Клуба на заслужилите консерватори?

– От бебе.

– Ами дявол да го вземе тогава – извика Негова светлост, отдавайки на тази височайша крепост на благочестието най-съкрушителната почит, която някога бе получавала, – шом като сте член на „Заслужилите консерватори“, вие не можете да бъдете мошеник. Бакстър е магаре!

– Което си е вярно...

– Беше си навил на пръста, че вие сте откраднали огърлицата на сестра ми.

– Най-искрено ви уверявам, че огърлицата на лейди Констанс не е у мен.

– Разбира се, драги, разбира се, че не е. Само ви казвам какви ги разправяше оня идиот Бакстър. Слава Богу, че най-сетне се отървах от него. – Лек облак премина по вече ведрото лице на Негова светлост. – Макар че, пусто да остане, и Кони беше права.

Той потъна в донякъде мрачно мълчание.

– Да? – рече Смит.

– А? – отзова се Негова светлост.

– Споменахте, че лейди Констанс била права за нещо.

– А, да. Тя казваше, че няма да ми е лесно да намеря друг секретар, способен като Бакстър.

Смит си позволи да дари своя домакин с едно окуражително потупване по рамото.

– Вие засегнахте проблем – каза той, – с който аз самият разчитам да ви занимая при сгоден случай. С две думи, ако желаете да се възползвате от моите услуги, те са ваши.

– А?

– Работата е там – каза Смит, – че аз смятам в скоро време да се ожена, което прави повече или по-малко наложително да се установя на някаква служба, която да ми осигури скромно препитание. Защо да не стана ваш секретар?

– Искате да ми станете секретар?

– Разгадахте безпогрешно мисълта ми.

– Но аз никога не съм имал женен секретар.

– Мисля, че един уравновесен семеен мъж ще ви се стори благодатна промяна след онези необуздани, мятаци саксии ергени. Ако това би ви помогнало да вземете решение, мога да ви съобщя, че бъдещата ми невеста е госпожица Халидей, вероятно най-добрият библиотечен каталогист в Обединеното кралство.

– А? Госпожица Халидей? Онова момиче там долу?

– Някоя друга – каза Смит, като помахна нежно на преминаващата под прозореца Ива. – Същата, ако трябва да бъдем точни.

– Но тя ми харесва – възкликна лорд Емсуърт, сякаш изтъкваше неоторимо възражение.

– Отлично.

– Много мило момиче.

– Напълно съм съгласен с вас.

– Мислите ли, че ще успеете да се грижите за нещата тук не по-зле от Бакстър?

– Убеден съм в това.

– Ами тогава как да ви кажа, драги... имам предвид, как да ви кажа... да ви кажа... всъщност, защо пък не?

– Именно – рече Смит. – Вие крайно сполучливо формулирахте същината на онова, което се опитвам да изразя.

– Но имате ли някакъв опит като секретар?

– Трябва да призная, че не. Виждате ли, до неотдавна аз в общи линии се числях към класата на богатите безделници. Вероятно дължа да ви кажа, че истинското ми име е Смит и че съвсем доскоро живеях в охолство и разкош недалеч от селцето Мъч Мидълфолд в същото това графство. Фамилията ми вероятно ви е непозната, но затова пък несъмнено сте чували за имението, което дълги години е било крепост на рода Смит – Корфби Хол.

Лорд Емсуърт рязко дръпна очилата от носа си.

– Корфби Хол! Значи вие сте синът на оня Смит, който навремето притежаваше Корфби Хол? Бога ми, та аз познавах добре вашия баща.

– Наистина?

– Да. Е, не лично, разбира се.

– Тоест?

– В годината, когато аз спечелих наградата за рози на Цветната изложба в Шрузбъри, той взе медала за лалета.

– Това, както по всичко личи, ни прави почти роднини – рече Смит.

– Е, скъпо мое момче – извика тържествуващо лорд Емсуърт, – ако наистина си търсиш работа и би желал да станеш мой секретар, то нищо не би могло да ми допадне повече. Нищо, нищо, нищо. Мили Боже, кой да предположи...

– Извънредно съм ви задължен – рече Смит – и ще сторя всичко по силите си, за да оправдая вашето доверие. Не се съмнявам, че щом някакъв прост Бакстър е съумявал да се справи със задълженията, те ще са

напълно в сферата на възможностите на един шропширски Смит. Не ше и дума, не ше и дума... А сега, ако ме извините, мисля да сляза долу и да съобща радостната вест на моята малка спътница в живота, ако мога тъй да я нарека.

Смит се спусна по широкото стълбище с още по-добро време дори от онова, постигнато неотдавна от заминаващия си Бакстър, тъй като справедливо считаше всеки миг от този възхитителен ден за пропилян, освен ако не го е прекарал в компанията на Ива. Докато прекосяваше фойейто, той си тананикаше безгрижно и спря едва когато на минаване покрай вратата на пушалнята се сблъска с излизация оттам Фреди Трипуд.

– Тъкмо човекът, който ми трябва – каза Фреди. – Вече бях тръгнал да ви търся.

Тонът му беше самата сърдечност. Що се отнасяше до него, всичко случило се помежду им в лесничейския дом предната нощ бе простено и забравено.

– Говорете, другарю Трипуд – отвърна Смит. – И ако смея да предложа, нека бъде малко по-живо, защото бързам за другаде. Мъжки дела ме зоват.

– Елате насам. – Фреди го завлече в един отдалечен ъгъл на фойейто и понижи гласа си почти до шепот. – Такова... ще знаете, всичко е тип-топ.

– Отлично – рече Смит. – Великолепно. Това е страхотна новина. Кое именно е тип-топ?

– Току-що се видях с чичо Джо. Той ще изкиха парите, които ми беше обещал.

– Моите поздравления.

– Тъй че сега вече влизам в оня букмейкърски бизнес и правя състояние. И такова... нали помните онова, дето ви казах за госпожица Халидей?

– Какво беше?

– Ами че я обичам и тъй нататък.

– А, да.

– Значи гледайте сега, между нас да си остане – рече разпалено Фреди. – Оказа се, че от самото начало цялата беда била в това, че според нея аз не съм имал достатъчно пари, за да се ожена. Тя всъщност не го каза точно така, но нали знаете как е с жените – човек трябва да чете

между редовете. Та значи сега вече няма пречки. Аз просто ще отида при нея и ще кажа: „Е, какво ще кажеш?“ и тъй нататък, нали се сещате?

Смит разсъди сериозно над тези съображения.

– Разбирам доводите ви, другарю Трипуд – рече той, – и съзирам в тях един-единствен недостатък.

– Какъв недостатък?

– Фактът, че госпожица Халидей ще се омъжи за мен. Челюстта на Достопочтения провисна. Бездруго изцъклените му очи щръкнаха навън като на скарида.

– Какво!

Смит го потупа съчувствено по рамото.

– Бъдете мъж, другарю Трипуд, и стиснете зъби. Такива неща се случват и на най-добрите измежду нас. Уверявам ви, някой ден ще сте благодарен, че е станало така. Минал през изкупителния пламък на могъщата любов, вие ще продължите по своя път като една по-извисена, пречистена личност... А сега за жалост ще трябва да ви оставя. Очаква ме важна среща. – Той го потупа още веднъж по рамото. – Ако случайно ви разяжда желание да участвате на сватбата в качеството на шафер, другарю Трипуд, мога честно да ви заявя, че бих ви предпочел пред всеки друг кандидат.

И като му отправи елегантен жест за сбогом, Смит се упъти към терасата да търси Ива.

КРАЙ

© 1923 П. Г. Удхаус
© 1996 Лъчезар Бенатов, превод от английски
© 1996 Деян Кючуков, превод от английски

P. G. Wodehouse
Leave It to Psmith, 1923

Сканиране, разпознаване и редакция: ultimat

Издание:

ИК „Колибри“, София, 1996
Първо издание
Редактор Жечка Георгиева
Печатни коли 16. Издателски коли 13,44. Формат 84/108/32
Художествено оформление Момчил Колчев
Печат: ДП „Абагар“, В. Търново
ISBN 954-529-073-0

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/9751>]